

นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2562

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

PRIVATE SCHOOL ACADEMIC MANAGEMENT INNOVATION BASED ON CREATIVE
THINKER CONCEPT OF EARLY CHILDHOOD

Miss Jittrawan Ekapun

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy in Educational Management
Department of Educational Policy, Management, and Leadership

FACULTY OF EDUCATION

Chulalongkorn University

Academic Year 2019

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนัก คิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย
โดย	น.ส.จิตรวรรณ เอกพันธ์
สาขาวิชา	บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา แซ่ม้อย
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ศาสตราจารย์ ดร.พฤธี ศิริบรรณพิทักษ์

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

.....	คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ประธานกรรมการ
.....	
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชญาพิมพ์ อุสาโห)	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
.....	
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา แซ่ม้อย)	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
.....	
(ศาสตราจารย์ ดร.พฤธี ศิริบรรณพิทักษ์)	กรรมการ
.....	
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรภัทร กุโลภาส)	กรรมการ
.....	
(อาจารย์ ดร.เพ็ญวรา ชูประวัตติ)	กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
.....	
(อาจารย์ ดร.สุวิทย์ มูลคำ)	

จิตรวรรณ เอกพันธ์ : นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิด
 สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย. (PRIVATE SCHOOL ACADEMIC MANAGEMENT
 INNOVATION BASED ON CREATIVE THINKER CONCEPT OF EARLY
 CHILDHOOD) อ.ที่ปรึกษาหลัก : ผศ. ดร.สุกัญญา แซ่ม้อย, อ.ที่ปรึกษาร่วม : ศ. ดร.
 พุทธิ ศิริบรรณพิทักษ์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนและกรอบแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย 2) ศึกษาระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยและสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย และ 3) พัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบวิจัยผสมวิธีพหุระยะ (Multiphase Mixed Method Design) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3 – 6 ปี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนทั่วประเทศ ใช้กลุ่มตัวอย่าง 357 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน รวม 1,071 คน และศึกษาโรงเรียนที่มีแนวทางปฏิบัติที่ดี จำนวน 3 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้อำนวยการโรงเรียน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบประเมินระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย แบบสอบถามสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย และแบบสัมภาษณ์ถึงโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรปฐมวัย ด้านการจัดประสบการณ์ ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ และด้านประเมินพัฒนาการ และกรอบนักคิดสร้างสรรค์ประกอบด้วย 11 คุณลักษณะ ได้แก่ ข้างสำรวจ มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ กล้าซักถามข้อสงสัย กล้าตัดสินใจ มีจินตนาการ พยายามทดลองสิ่งใหม่ สื่อสารและการแสดงออก มีความพยายาม กล้าเสี่ยง ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีความคล่องแคล่วและว่องไว 2) เด็กปฐมวัยมีระดับนักคิดสร้างสรรค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความคล่องแคล่วว่องไว และมีคุณลักษณะการกล้าซักถามข้อสงสัยต่ำที่สุด ส่วนสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการด้านการจัดประสบการณ์มีระดับการปฏิบัติสูงสุด และด้านหลักสูตรปฐมวัยมีระดับการปฏิบัติต่ำที่สุด โดยมีการเสริมสร้างคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ด้านการทำงานร่วมกันสูงสุด และความกล้าเสี่ยงต่ำที่สุดในทุก ๆ ด้าน และเมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์พบว่าด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยมากที่สุด และ 3) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ชื่อ “นวัตกรรมเด็กช่างคิด CHANGE KID Innovation” ประกอบด้วย นวัตกรรมหลักสูตรเด็กช่างคิด นวัตกรรมการจัดประสบการณ์เชิงรุกขั้นสูง นวัตกรรมการสร้างสภาพแวดล้อมสร้างสรรค์สำหรับเด็กช่างคิด จำนวน 3 นวัตกรรมย่อย และนวัตกรรมการประเมินเส้นทางการเติบโตของเด็กช่างคิด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 CHULALONGKORN UNIVERSITY

สาขาวิชา บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2562

ลายมือชื่อนิติต

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาร่วม

6084230527 : MAJOR EDUCATIONAL MANAGEMENT

KEYWORD: Innovation, Academic Management, Private school, Creative thinker, Early childhood

Jittrawan Ekapun : PRIVATE SCHOOL ACADEMIC MANAGEMENT INNOVATION BASED ON CREATIVE THINKER CONCEPT OF EARLY CHILDHOOD. Advisor: Asst. Prof. SUKANYA CHAEMCHOY, Ph.D. Co-advisor: Prof. PRUET SIRIBANPITAK, Ph.D.

The objective of this research is 1) to study the conceptual framework of private schools' academic management and the conceptual framework of creative thinking of early childhood. 2) to study the levels of creative thinkers towards early childhood and the current conditions of academic management in private schools according to the creative thinker concept of early childhood. 3) Developing innovation for academic management of private schools by using a multiphase mixed-method design. The sample group in this research are schools that provide education for early childhood aged between 3 to 6 years old. These schools are under the office of the Private Education Commission. The sample group consisted of 357 schools. The data source was provided by the school director, academic heads, and teachers totaling 1,071 people. Also, study best practices from 3 schools. The research tool consists of an assessment form levels of creative thinkers of early childhood, Questionnaire on academic management of private schools according to the concept of creative thinkers of early childhood, and Semi-structural interview. Furthermore, Data in the research were analyzed by using percentage, mean, standard deviation, correlation Coefficient, and content analysis.

The results from the research show that 1) the conceptual framework of private schools' academic management consisting of 4 aspects which are early childhood curriculum, provision of experiences, environment, media and learning resources, and assessing children's development. The conceptual framework of creative thinker consisting of 11 characteristics which are exploring, engaging in new activities, questioning, decision making, imagination, trying out ideas, communication and self-expression, persistence, risk-taking, collaboration, and action & movement. 2) Early childhood has a high level of creative thinkers. They have the highest level of action & movement, but the questioning aspect is at the lowest level. The provision of experiences had the highest level, and the practice of early childhood curriculum had the lowest level. The highest enhancement of creative thinker aspects is collaboration, and the risking taking aspect is at a low level. Additionally, the environment, media, and learning resources are most relevant to the creative thinkers' level. 3) The Private School Academic Management Innovation based on Creative Thinker Concept of Early Childhood, named "CHANGE KID Innovation." This concept is consisting of CHANGE KID Curriculum Innovation, Higher Active Experiences Innovation, Nurture CHANGE KID's Environment Innovation which including with three sub-innovations and Growing CHANGE KID's Journey Evaluation Innovation.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

Field of Study: Educational Management

Academic Year: 2019

Student's Signature

Advisor's Signature

Co-advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา แซ่ม้อย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และศาสตราจารย์ ดร.พญฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผู้ให้ความเอาใจใส่ ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าคอยให้คำแนะนำ พร้อมทั้งคำปรึกษา ตลอดจนให้ความช่วยเหลือตลอดระยะเวลาการทำวิทยานิพนธ์ เพื่อปรับแก้ให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จ สมบูรณ์และลุล่วงไปได้ด้วยดี จึงขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทั้งสองท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชญาพิมพ์ อุสาโห ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรภัทร กุโลภาส และอาจารย์ ดร.เพ็ญวรา ชูประวัตติ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.สุวิทย์ มูลคำ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ภายนอก ที่ได้กรุณาให้ความรู้ ข้อเสนอแนะอันเป็นโยชน์ในการพัฒนางานวิทยานิพนธ์เล่มนี้ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาการ การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกท่านที่กรุณาถ่ายทอดองค์ความรู้ และประสบการณ์อันมีค่าให้ผู้วิจัยได้เห็น และนำไปใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตและการทำงานตลอดระยะเวลาที่ดำเนินการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณา เสียสละเวลาอันมีค่ายิ่งในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย การเก็บข้อมูล ตลอดจนการประเมินและการเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม ที่สละเวลาอันมีค่าในการให้ข้อเสนอแนะ คำแนะนำในการพัฒนางานนวัตกรรม นำมาซึ่งความสำเร็จของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อวิจิตร และคุณแม่อุไรวรรณ เอกพันธ์ ผู้ซึ่งเป็นที่รักและเป็นดวงใจ ที่คอยดูแลอบรมเลี้ยงดูด้วยความรัก เอาใจใส่ และเป็นเบื้องหลังของทุกความสำเร็จที่เกิดขึ้นในชีวิตของผู้วิจัย คุณย่าอารมณี คุณยายบุญล้อม คุณตาถวิล น้องชายภัทรธร และพี่ชายปิยะณัฐ ครอบครัวที่เป็นที่รักยิ่ง ที่คอยให้การสนับสนุน คอยอยู่เป็นกำลังใจตลอดระยะเวลาการทำวิทยานิพนธ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ชลธิศ จันทิกาแก้ว ผู้คอยเคียงข้าง ที่เป็นพลังใจ คอยให้ความช่วยเหลือ เป็นผู้รับฟัง ให้การสนับสนุน เต็มพลังใจและร่วมเติบโตไปด้วยกันทุกเส้นทางตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา และสุดท้าย พวงสุรีย์ วรรคามิน เพื่อนคู่คิดที่คอยอยู่เป็นเพื่อนที่พร้อมให้คำปรึกษา ร่วมเรียนรู้ ร่วมผ่านพ้นอุปสรรคและเรียนรู้เพื่อเติบโต เป็นกัลยาณมิตรดี ทุกคนข้างต้นล้วนเป็นส่วนสำคัญของชีวิต ที่ทำให้เส้นทางการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต สำเร็จด้วยความภาคภูมิใจ

จิตรวรรณ เอกพันธ์

สารบัญ

	หน้า
.....	ค
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความสำคัญของการวิจัย.....	1
1.2 คำถามการวิจัย.....	7
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	8
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	8
1.5 นิยามศัพท์.....	9
1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	12
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	15
บทที่ 2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ.....	17
2.1.1 ความหมายของการบริหารวิชาการ.....	17
2.1.2 ความสำคัญของการบริหารวิชาการ.....	18
2.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย.....	20

2.1.4 แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาเอกชน	44
2.1.5 ขอบข่ายและภารกิจของการบริหารวิชาการ	46
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับนักคิดสร้างสรรค์.....	59
2.2.1 ความหมายของนักคิดสร้างสรรค์	59
2.2.2 คุณลักษณะของนักคิดสร้างสรรค์.....	61
2.2.3 การเสริมสร้างและพัฒนาคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์	73
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรม	82
2.3.1 ความหมายของนวัตกรรม.....	82
2.3.2 นวัตกรรมการศึกษา.....	83
2.3.3 การพัฒนานวัตกรรม.....	90
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	92
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	97
3.1 ศึกษากรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน และกรอบแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของ เด็กปฐมวัย	98
3.1.1 ศึกษากรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน และกรอบแนวคิดนักคิด สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย	98
3.1.2 ดำเนินการขอจริยธรรมการวิจัยในคน.....	99
3.2 ศึกษาระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย และสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการ โรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย.....	100
3.2.1 ศึกษาระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย	101
3.2.2 ศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิด นักคิด สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย	104
3.2.3 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยกับสภาพปัจจุบันของ การบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย.....	108

3.3 พัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย	108
3.3.1 ศึกษาการบริหารวิชาการของโรงเรียนต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจ (Interesting Cases) ตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย	109
3.3.2 การพัฒนานวัตกรรมต้นแบบการบริหารโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย.....	110
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	119
4.1 กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน และกรอบแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย	120
4.2 ระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ และสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย	121
4.2.1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล	121
4.2.2 ระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์	123
4.2.3 สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิด นักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย	124
4.2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์กับระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย	138
4.3 การพัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย	142
4.3.1 การบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนต้นแบบ ที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจ (Interesting Cases) ตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย	142
4.3.2 การพัฒนานวัตกรรมต้นแบบการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย	154
4.3.3 นวัตกรรมต้นแบบการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย	169
4.3.4 ความเหมาะสมและความเป็นได้ของนวัตกรรมต้นแบบการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย	185

4.3.5 นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ฉบับสมบูรณ์.....	192
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	218
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	219
5.1.1 กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน และกรอบแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย.....	219
5.1.2 ระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยและสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย	219
5.1.3 นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย	223
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	226
5.2.1 กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน และกรอบแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย.....	226
5.2.2 ระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยและสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย	228
5.2.3 นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย.....	232
5.3 ข้อเสนอแนะ	241
5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์	241
5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	243
บรรณานุกรม.....	245
ภาคผนวก.....	253
ประวัติผู้เขียน.....	329

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้	38
ตารางที่ 2 สังเคราะห์ข้อบ่งชี้และภารกิจของการบริหารวิชาการของเด็กปฐมวัย	49
ตารางที่ 3 สังเคราะห์คุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์	65
ตารางที่ 4 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และอัตราการตอบกลับของแบบสอบถาม	101
ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ค่า IOC ของแบบประเมินระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการพิจารณาผู้ทรงคุณวุฒิ	103
ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ค่า IOC แบบสอบถามสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย	106
ตารางที่ 7 เกณฑ์การพิจารณาระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	108
ตารางที่ 8 ขั้นตอนการวิจัย	113
ตารางที่ 9 ผลการประเมินความเหมาะสมของกรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน และกรอบแนวคิดคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย	120
ตารางที่ 10 แสดงข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล	122
ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย	123
ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ในภาพรวม	124
ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย เมื่อพิจารณาการบริหารในรายด้าน ..	125
ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย เมื่อพิจารณาตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย	127

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการ โรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ด้านหลักสูตรปฐมวัย เมื่อพิจารณาเป็น รายชื่อ.....	128
ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการ ของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ด้านการจัดประสบการณ์เมื่อ พิจารณาเป็นรายชื่อ	130
ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการ โรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ เป็นรายชื่อ	131
ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการ โรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ด้านการประเมินพัฒนาการเมื่อพิจารณา เป็นรายชื่อ	134
ตารางที่ 19 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยกับสภาพปัจจุบันของการ บริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยในภาพรวม เมื่อพิจารณา ตามการบริหารวิชาการในรายด้าน	139
ตารางที่ 20 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยกับสภาพปัจจุบันของการ บริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์กับ เมื่อพิจารณารายด้าน	140
ตารางที่ 21 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่สูงที่สุดระหว่างระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยกับ สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย	141
ตารางที่ 22 สถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์	143
ตารางที่ 23 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารวิชาการของโรงเรียนต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจ ตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ด้านหลักสูตรปฐมวัย	144
ตารางที่ 24 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารวิชาการของโรงเรียนต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจ (Interesting Cases) ตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ด้านการจัดประสบการณ์	146
ตารางที่ 25 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารวิชาการของโรงเรียนต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจ (Interesting Cases) ตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้.....	149

ตารางที่ 26 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารวิชาการของโรงเรียนต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจ (Interesting Cases) ตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ด้านการประเมินพัฒนาการ....	152
ตารางที่ 27 การพัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ด้านหลักสูตรปฐมวัย.....	155
ตารางที่ 28 การพัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ด้านการจัดประสบการณ์.....	158
ตารางที่ 29 ผลการพัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ด้านสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนและทางสังคม.....	161
ตารางที่ 30 การพัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ด้านการประเมินพัฒนาการ.....	166
ตารางที่ 31 สถานภาพของผู้ทรงคุณวุฒิ ประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของนวัตกรรมการต้นแบบการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย.....	185
ตารางที่ 32 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนวัตกรรมการต้นแบบการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย นวัตกรรมหลักสูตรเด็กช่างคิด.....	186
ตารางที่ 33 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนวัตกรรมการต้นแบบการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย นวัตกรรมการจัดประสบการณ์เชิงรุกขั้นสูง ...	187
ตารางที่ 34 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนวัตกรรมการต้นแบบการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย นวัตกรรมห้องเรียนสร้างสรรค์.....	188
ตารางที่ 35 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนวัตกรรมการต้นแบบการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย นวัตกรรมชุดเครื่องมือสร้างสรรค์.....	189
ตารางที่ 36 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนวัตกรรมการต้นแบบการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย นวัตกรรมดินแดนสร้างสรรค์.....	190
ตารางที่ 37 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนวัตกรรมการต้นแบบการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย นวัตกรรมการประเมินเส้นทางการเติบโตของเด็กช่างคิด.....	191

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย	14
ภาพที่ 2 วงล้อแห่งการเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคป	28
ภาพที่ 3 การบริหารและการพัฒนาหลักสูตร.....	51
ภาพที่ 4 อนุกรมวิธานการเรียนรู้ของบลูมในปี ค.ศ.1950, ค.ศ.2001 และปีค.ศ.2009.....	59
ภาพที่ 5 ที่มาของแนวคิดการพัฒนานวัตกรรม.....	90
ภาพที่ 6 กระบวนการพัฒนานวัตกรรมของการคิดเชิงออกแบบ (Design thinking)	91

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของการวิจัย

การประชุมสภาเศรษฐกิจโลก World Economic Forum 2016 โดยวาระการประชุมการเตรียมความพร้อมด้านกำลังคนและระบบเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อเตรียมรับมือกับความท้าทายจากการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 โดยกล่าวถึงทักษะที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพในยุคนวัตกรรม การพัฒนาของเทคโนโลยีดิจิทัลที่นำไปสู่ระบบหุ่นยนต์อัจฉริยะ (Smart Robot) หรือปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) ซึ่งมีศักยภาพและมีความสามารถในการทำงานเทียบเท่ากับมนุษย์ และความเป็นไปได้ว่าจะสามารถเข้ามาแย่งอาชีพของมนุษย์ในบางสาขาอาชีพ (World Economic Forum, 2018) โดย Klaus Schwab (2016 อ้างถึงในวรากรณ์ สามโกเศศ, 2559) กล่าวถึง การศึกษาทักษะ และลักษณะของมนุษย์ที่มีความจำเป็นจะต้องได้รับการพัฒนาให้มนุษย์มีความแตกต่าง และคงคุณค่าของความเป็นมนุษย์ไว้ เพื่อเตรียมรับมือกับการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 จำเป็นจะต้องมีทักษะการแก้ไขปัญหา ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการบริหารจัดการบุคคล ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการเจรจาต่อรอง การมีใจรักบริการ และมีความยืดหยุ่นทางความคิด

การคิดสร้างสรรค์ (creative thinking) ถือเป็นทักษะสำคัญที่มีการกล่าวถึง และได้รับการยอมรับว่าเป็นทักษะที่มีความจำเป็นต่อการทำงานทุกประเภท องค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Skills) หรือเครือข่าย P21 ได้กล่าวถึง ทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยให้ความสำคัญกับการเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ซึ่งกำหนดทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมหรือ 3R และ 4C โดย 3R ได้แก่ Reading (การอ่าน) Writing (การเขียน) และ Arithmetic (คณิตศาสตร์) และ 4C ได้แก่ Critical Thinking (การคิดวิเคราะห์) Communication (การสื่อสาร) Collaboration (การร่วมมือ) และ Creativity (ความคิดสร้างสรรค์) ซึ่งสอดคล้องกับองค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development: OECD) ได้นำเสนอทักษะสำหรับการศึกษาในอนาคตปี ค.ศ. 2030 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียน โดยกรอบแนวคิดการเรียนรู้สำหรับปี ค.ศ. 2030 กำหนดสมรรถนะหลักสำหรับการเปลี่ยนแปลงสังคมที่จะนำไปสู่ออนาคตไว้ โดยการสร้างสรรค์คุณค่าใหม่ (Creating new value) เป็นหนึ่งในสมรรถนะหลักที่สำคัญ OECD กล่าวว่า การสร้างสรรค์คุณค่าใหม่ ประชาชนควรมีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ พัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบริการใหม่ สร้างอาชีพใหม่ พัฒนา

กระบวนการทำงานใหม่ เกิดการคิด การดำเนินชีวิตแบบใหม่ การลงทุนรูปแบบใหม่ ถือเป็นหัวใจของการพัฒนานวัตกรรมแบบองค์รวม และได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่าย ในการนำความรู้เดิมมาสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ ๆ โดยโครงสร้างการสร้างสรรค์คุณค่าใหม่มีสมรรถนะการคิดสร้างสรรค์เป็นสมรรถนะหลักที่จะรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสังคมและอนาคตได้สำเร็จ (OECD, 2018)

บุคคลที่มีมุมมองที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ แตกต่างไปจากเดิม โดยเปิดกว้างที่จะยอมรับสิ่งใหม่จากโลกภายนอก ขอบการค้นหา สืบค้น และทำให้เกิดความเป็นไปได้ บุคคลนี้คือบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์หรือเรียกว่านักคิดสร้างสรรค์ หรือ Creative thinker (Pearce, 2019) ซึ่งสอดคล้องกับที่ James Taylor (2019) กล่าวว่า บุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์หรือเป็นต้นกำเนิดทางความคิดที่สามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา เราเรียกบุคคลเหล่านี้ว่า “นักคิดสร้างสรรค์” ในโลกยุคสมัยแห่งดิจิทัลก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาย ในยุคนี้ “การมองเห็นโอกาส” และ “ต่อยอดเป็น” ถือเป็นก้าวแรกแห่งความสำเร็จที่จะเกิดขึ้น ทุกคนต่างต้องขวนขวายหาทักษะและความเชี่ยวชาญในเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประดับตนเอง “ความคิดสร้างสรรค์” ซึ่งถือเป็นจุดกำเนิดของการเปลี่ยนแปลง ที่เปรียบเสมือนเชื้อเพลิงที่ติดตัน หากเกิดจุดติดแล้วลูกโขนก็จะเป็เปลวไฟแห่งการเปลี่ยนแปลง ความคิดสร้างสรรค์กลายเป็นทักษะที่มีความสำคัญในศตวรรษที่ 21 และนับว่าเป็น 1 ใน 3 ทักษะของมนุษย์ที่มีความจำเป็นและสำคัญมากที่สุด รวมถึงแนวคิดของนักวิชาการที่กล่าวอีกว่า นักคิดสร้างสรรค์จะมีคุณลักษณะ และพฤติกรรมที่สำคัญที่สามารถบ่งชี้ได้ว่าบุคคลเหล่านี้มีความคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ การช่างสังเกต การตื่นตัวต่อการรับรู้สิ่งต่าง ๆ มีจินตนาการ มีแนวคิดที่แปลกใหม่ นำข้อมูลต่าง ๆ มาใช้อย่างไหลลื่น จนสามารถพัฒนาเป็นบุคคลที่เป็นนักประดิษฐ์ เป็นต้นกำเนิดทางความคิดและสามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา (Garland, 2012)

เด็กทุกคนเป็นนักคิดสร้างสรรค์ เพราะเด็กทุกคนเกิดมาพร้อมขีดความสามารถที่จะสร้างสรรค์ และมีอิสระทางความคิด มีวิธีการแก้ปัญหาหรือหาวิธีการเรียนรู้หรือคำตอบของสิ่งต่าง ๆ ได้หลากหลายทิศทาง หลายมิติ หลายรูปแบบ มีความกล้า และสามารถในการคิดริเริ่มในสิ่งแปลกใหม่ ชอบคิดในสิ่งที่คนอื่นไม่เคยคิดมาก่อน และมีความสุขที่จะได้ใช้ความคิดในการรังสรรค์สิ่งต่าง ๆ ใช้จินตนาการ และผสมสิ่งต่าง ๆ เข้าด้วยกัน (อุษณีย์ อนุรุทธ์วงศ์, 2552) การเตรียมเยาวชนให้พร้อมใช้ชีวิตในสังคมแห่งความคิดสร้างสรรค์ จึงเป็นการมอบโอกาสให้พวกเขาได้ทำตามความสนใจ สืบค้นแนวคิด และพัฒนาแนวคิดของตนเอง (Mitchel Resnick, 2017) โดยกุมารแพทย์ด้านพัฒนาการเด็ก (ทิพวรรณ หารัชชคณาชัย, 2562) กล่าวว่า การพัฒนาลูกเป็นนักคิดถือเป็นพื้นฐานของการเป็นเด็กฉลาด สามารถคิด วิเคราะห์ และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตัวเอง โดยจะต้องรู้จักส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิดให้ลูกตั้งแต่เยาว์วัย เพราะการคิดเปรียบเสมือนแบบฝึกหัดหรืออาหารชนิดหนึ่งของสมองที่ยิ่งได้ใช้มากเท่าไร เส้นใยประสาทก็จะยิ่งเจริญเติบโตมีกระบวนการคิดวิเคราะห์ที่รวดเร็ว และ

เต็มประสิทธิภาพ ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กจะเปลี่ยนแปลงไปพร้อมกับพัฒนาการและการเจริญเติบโตทางสติปัญญา การเปลี่ยนผ่านเข้าสู่สังคมแห่งความคิดสร้างสรรค์นำมาซึ่งโอกาส และมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องพัฒนาเยาวชนให้เป็นนักคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้มีความพร้อมในการเผชิญชีวิตในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้กับเยาวชนจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ และจะต้องอาศัยกระบวนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ที่เป็นระบบ และได้รับความร่วมมืออย่างต่อเนื่องและจริงจัง โดยสอดคล้องกับระบบการศึกษาไทยที่ได้ส่งเสริมการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้กับนักเรียน เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2560) ได้กล่าวถึงการพัฒนาการศึกษาเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นกับนักเรียนว่าถือเป็นภารกิจสำคัญที่ควรได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน เป็นระบบ และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นกระบวนการพัฒนาที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณลักษณะการคิดในตัวบุคคล จนกลายเป็นความสามารถติดตัวไปกับนักเรียน ส่งผลต่อการเรียนรู้ การทำงานในอนาคตของนักเรียน นอกจากนี้ Ken Robinson (2006) ยังกล่าวถึงการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในการสัมมนาของ TED ในประเด็นความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ในระบบการศึกษาปัจจุบันไว้ว่า การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้กับนักเรียนมีความสำคัญเทียบเท่ากับการพัฒนาความรู้ด้านวิชาการ โดยการบูรณาการความคิดสร้างสรรค์ไว้ในหลักสูตรการศึกษาอย่างถูกวิธีและเหมาะสม จะส่งเสริมให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์

ในต่างประเทศมีการสนับสนุนให้เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์แก่เด็กในระดับปฐมวัย ดังเช่นประเทศออสเตรเลียที่มีการวางเป้าหมายการจัดการศึกษาแก่เด็กโดยกำหนดไว้ใน ผลลัพธ์ข้อที่ 4 ของ The Early Years Learning Framework for Australia (Department of Education and Training, 2009) ซึ่งระบุว่า เด็กต้องพัฒนาการแสดงออกสำหรับการเรียนรู้ของเด็ก เช่น ความอยากรู้อยากเห็น (curiosity) ความร่วมมือกัน (cooperation) ความมั่นใจ (confidence) ความคิดสร้างสรรค์ (creativity) ความมุ่งมั่น (commitment) ความกระตือรือร้น (enthusiasm) การไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค (persistence) จินตนาการและสะท้อนกลับ (imagination and reflexivity) และการจัดการศึกษาในระดับท้องถิ่นในต่างประเทศให้ความสำคัญในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เช่นเดียวกัน มีการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยออกประกาศที่มีชื่อว่า The Melbourne Declaration on Education Goals for Young Australians (Ministerial Council On Education, 2008) โดยหนึ่งในเป้าหมายที่ต้องการให้นักเรียนประสบความสำเร็จ คือ ต้องเป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ หรือเรียกว่า Creative Individuals และเพื่อพัฒนาเยาวชนไทยรุ่นใหม่ให้มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ซึ่งเป็นสมรรถนะพื้นฐานที่ติดตัว และส่งเสริมให้สามารถนำไปใช้ได้เพื่อคิดค้นสิ่งแปลกใหม่ พัฒนาสิ่งที่มีอยู่เดิม สร้างมูลค่าเพิ่ม เพื่อเตรียมพร้อมรับมือในอนาคต ความคิดสร้างสรรค์นั้นจะพัฒนาขึ้นได้จำเป็นจะต้องอาศัยการพุ่มพัก กระตุ้น สนับสนุนผ่านการจัด

กิจกรรมเพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้มีบทบาทในกิจกรรมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ (Resnick, 2017) จึงเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะต้องปมเพาะทักษะดังกล่าวให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนตั้งแต่เยาว์วัย

รัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความสำคัญกับความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน เช่นเดียวกับการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.2561 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561) ได้กำหนดคุณลักษณะของคนไทย 4.0 ที่ตอบสนองวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยหนึ่งในคุณลักษณะที่คนไทยต้องได้รับการส่งเสริม คือ ต้องเป็นผู้ที่มีทักษะความคิดสร้างสรรค์ โดยต้องเริ่มปลูกฝังตั้งแต่ระดับการศึกษาปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษา สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ.2562 มาตรา 5 ที่กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการพัฒนาเด็กปฐมวัยคือการพัฒนาที่ครอบคลุมทั้งทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย เพื่อให้เกิดทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถเรียนรู้ได้อย่างสอดคล้องกับหลักการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคล และความต้องการจำเป็นพิเศษ รวมทั้งสร้างคุณลักษณะให้เด็กปฐมวัยมีอุปนิสัยใฝ่ดี มีคุณธรรม มีวินัย ใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถซึมซับ สุนทรีย์และวัฒนธรรมที่หลากหลายได้ โดยให้ความสำคัญในการปลูกฝังคุณลักษณะและทักษะต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับปฐมวัย ซึ่งมีการระบุว่าปฐมวัยเป็นวัยเริ่มต้นของชีวิตและการพัฒนาการในทุกด้าน เป็นช่วงวัยที่พัฒนาการทางด้านต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็วที่สุด และเป็นฐานรากที่สำคัญสำหรับการพัฒนาในช่วงวัยต่อไป เด็กในวัยนี้จึงเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของประเทศ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมตามช่วงวัยจะสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณภาพ และจะเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไปในอนาคต ดังนั้นการพัฒนาเด็กปฐมวัยจึงเป็นรากฐานที่มีผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพของคนตลอดชีวิตถือเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าที่สุด กล่าวคือ เด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพดี มีความสามารถเรียนรู้ ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นพลเมืองดีจะนำไปสู่ความสำเร็จในสังคมที่ท้าทายในศตวรรษที่ 21 การพัฒนาและให้โอกาสเด็กปฐมวัยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ และการพัฒนาอย่างรอบด้าน กลับเป็นจุดอ่อนที่เข้าขั้นวิกฤตของประเทศไทย ที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน รัฐและทุกภาคส่วนจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในความสำคัญของช่วงวัยปฐมวัย ตระหนักในพันธกิจและลงมือช่วยกันพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในภาวะแวดล้อมที่ปลอดภัย ซึ่งระบุในมาตรฐานด้านที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย มีการกำหนดตัวบ่งชี้ให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องพัฒนานักเรียนด้านสติปัญญา เรียนรู้ และสร้างสรรค์ โดยต้องมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ที่แสดงออกได้สมวัย (ราชกิจจานุเบกษา, 2562, 30 เมษายน) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมตามช่วงวัยจะมีทักษะทางกายภาพ ความฉลาดทางสติปัญญา และความฉลาดทางอารมณ์ที่สูง เป็นแรงงานคุณภาพที่มีรายได้สูง อัตราการก่อคดีหรือสร้างปัญหาสังคมก็จะลดลงด้วย (สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน, 2558) การลงทุนในเด็กปฐมวัยจึงถือ

เป็นการลงทุนที่คุ้มค่าที่สุด (Heckman, 2012) เป็นทั้งการเพิ่มคุณภาพทรัพยากรบุคคลของประเทศ และการลดอัตราการสูญเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ศศิลักษณ์ ชัยนิกิจ (สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน, 2558) ได้นำเสนอผลการวิจัยและติดตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยของไทยพบว่า เด็กปฐมวัยกำลังถูกเร่งรัดให้มีพัฒนาการที่เกินวัยอย่างไม่สมดุลง ซึ่งจะส่งผลเสียต่อการพัฒนาทักษะด้านการเรียนรู้ของเด็กในอนาคต ระบบการเรียนการสอนเด็กในระดับอนุบาลและประถมศึกษาตอนต้นมุ่งเน้นการท่องจำความรู้ ซึ่งเป็นการสูญเสียโอกาสในการเรียนรู้จากหน้าต่างแห่งโอกาส เพราะเด็กในช่วงปฐมวัยสมองจะเปิดรับการเรียนรู้ได้ดีที่สุด โดยเฉพาะทักษะด้านพฤติกรรม เช่น ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะทางอารมณ์ การพูดและการเคลื่อนไหว แต่เมื่อเด็กถูกพัฒนาทักษะเพียงเดียวส่งผลให้เด็กขาดแรงจูงใจในการเรียนรู้ ขาดทักษะการทำงานร่วมกับคนอื่น ๆ และขาดทักษะความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ซึ่งเป็นการเสียโอกาสที่มีอยู่อย่างจำกัดในการสร้างทักษะทางด้านพฤติกรรม ซึ่งจะส่งผลต่อคุณลักษณะความสำเร็จด้านการศึกษาและการทำงานในอนาคตของเด็ก สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ (สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน, 2558) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า โรงเรียนต้องใช้ความกล้าหาญอย่างมากในการจัดการเรียนการสอนตามหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย ไม่จัดตามใจผู้ปกครองที่ต้องการให้สอนอ่านเขียนเรียนเลขในวัยอนุบาล การทำงานเช่นนี้ต้องอาศัยการทำความเข้าใจกับผู้ปกครองค่อนข้างมาก เพื่อให้เกิดความยอมรับในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับช่วงวัยของเด็ก ซึ่งเด็กในระดับปฐมวัยเป็นวัยที่เรียนรู้ผ่านการเล่นเป็นกิจกรรมที่สำคัญต่อชีวิตของเด็ก การที่ครูจัดกิจกรรมประจำวันให้เด็กได้เล่นอย่างมีจุดมุ่งหมายจะทำให้เด็กได้สังเกต ได้ทดลอง ได้คิดแก้ปัญหา ได้ค้นพบ ได้เล่น และได้ทำงานร่วมกัน จึงเป็นการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก และทำให้เด็กมีความสุขกับการเรียนรู้ซึ่งเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งวัยนี้เป็นวัยที่เด็กมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ การที่เด็กได้เสนอความคิด ได้ทำตามที่ตนเองจินตนาการหรือวาดมโนภาพไว้ เด็กจะมีพื้นฐานที่ดีในการเป็นผู้สร้าง เป็นนักคิดในอนาคต แต่หากเด็กเรียนแบบเร่งรัดวิชาการย่อมทำลายพื้นฐานที่มีค่าของเด็กวัยนี้ไป (สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน, 2558) สอดคล้องกับ รุ่ง แก้วแดง ได้ร่วมสะท้อนคิดในการจัดงานเสวนา “13 ปี ของมาตรฐานการศึกษาชาติ : เด็กปฐมวัยในวันนั้นเท่ากับผู้ใหญ่ในวันนี้” โดยกล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยขณะนี้ค่อนข้างวิกฤตพอสมควร สถานการณ์ของประเทศไทยอยู่ในช่วงเด็กเกิดน้อย สถานศึกษาคือโรงเรียนเด็ก ให้เด็กมาอยู่ในห้องสี่เหลี่ยม ส่งผลกระทบในเรื่องความคิดเชิงสร้างสรรค์ของเด็กในอนาคต (รุ่ง แก้วแดง, 2561) รวมถึงแผนการศึกษาแห่งชาติได้ระบุถึงสถานการณ์การศึกษาในปัจจุบันว่า การจัดการศึกษายังขาดคุณภาพและมาตรฐานในทุกระดับ คุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทยยังอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ปัญหาเหล่านี้เกิดจากข้อจำกัดเรื่องหลักสูตรและระบบ

การเรียนการสอนที่เน้นการสอนเนื้อหาสาระและความจำมากกว่าการพัฒนาทักษะและสมรรถนะที่จำเป็น ส่งผลให้นักเรียนขาดความคิดสร้างสรรค์ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

การจัดการเรียนการสอนตามความต้องการของประชาชน และการพัฒนาคุณภาพของเด็กไทยให้มีความพร้อมโดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ถือเป็นหน้าที่ที่สำคัญของสถานศึกษาเอกชน (สุทัศน์ กาญจนานนท์กุล, 2562) นอกจากนี้โรงเรียนเอกชนยังถือเป็นทางเลือกคุณภาพที่ดีกว่าของผู้เรียนและผู้ปกครอง เนื่องจากในปัจจุบัน โรงเรียนจะต้องมีคุณภาพเท่านั้นจึงจะคงอยู่ได้ ทิศทางของโรงเรียนเอกชนจึงต้องมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เป็นที่ยอมรับอยู่เสมอ (ชลำ อรรถธรรม, 2562) โรงเรียนจึงต้องอาศัยการบริหารวิชาการ ที่จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างรากฐานการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้เจริญงอกงามได้ การบริหารวิชาการและระบบการศึกษาที่ดีมีความสำคัญอย่างมากในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ ระบบการศึกษาที่ดีควรกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากรที่จะเรียนรู้เอง (Stimulating Curiosity) ใช้การตั้งคำถาม (Inquiry) เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ โดยครูและนักเรียนจะร่วมกันตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็น อยากรที่จะเรียนรู้ นำไปสู่การค้นคว้า และสนุกกับการค้นหาคำตอบด้วยตนเอง กระตุ้นให้ผู้เรียนค้นหาวิธีแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตัวเอง และมีความสุขในการเรียนรู้ นอกจากนี้ควรยังควรส่งเสริมพัฒนาองค์รวมของเด็ก ทั้งในห้องเรียนและในโลกกว้าง ส่งเสริมให้เด็กมีลักษณะเป็นนักค้นคว้า (Inquirers) ใช้ความอยากรู้อยากเห็นเพื่อค้นคว้าวิจัย และนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learners) ด้วยการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เป็นนักคิด (Thinkers) มีศักยภาพในการใช้ความคิดและกล้าตัดสินใจอย่างสร้างสรรค์ รู้จักแก้ปัญหา กล้าเสี่ยง (Risk-Takers) มีความมั่นใจที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ กระบวนการต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยเสริมสร้างจินตนาการและกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ตลอดด้วยเรียนของเยาวชนรุ่นใหม่ (กมล แสงทองศรีกมล, 2559)

การบริหารวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญของระบบการจัดการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาในสถานศึกษานั้น ๆ ได้ การบริหารวิชาการจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนโดยตรง และยังเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จของผู้บริหาร สุเทพ ไชยวุฒิ (2560) กล่าวไว้ว่าการบริหารวิชาการถือเป็นความรับผิดชอบที่มีความสำคัญสูงสุดของผู้บริหาร ผู้บริหารจึงควรให้ความสำคัญกับการบริหารวิชาการเป็นอันดับแรก และเช่นเดียวกับการศึกษาในระดับปฐมวัยการบริหารวิชาการถือเป็นกุญแจสำคัญต่อการพัฒนาให้นักเรียนให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และคุณธรรม ก่อนการศึกษาต่อในระดับถัดไป และเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความสมบูรณ์ตามความต้องการของแต่ละบุคคล นอกจากนี้การบริหารวิชาการที่มีคุณภาพยังต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียดถี่ถ้วน อาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารมาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม มีการปรับปรุงและส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาการ

บริหารวิชาการที่มีคุณภาพ และสามารถผลิตนักเรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีดิจิทัลหรือยุคของการปฏิวัติอุตสาหกรรม ทำให้การคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้มนุษย์มีความแตกต่าง และคงคุณค่าของตนเองไว้ ประกอบกับการคิดสร้างสรรค์เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาสิ่งใหม่ที่สรรค์สร้างประโยชน์ให้เกิดขึ้นต่อตัวผู้คิด สังคม และประเทศชาติ มิให้ถูกกลืนไปกับ การเปลี่ยนแปลงของกระแสสังคมและดำรงอยู่ได้อย่างมีความสุขในอนาคต จึงควรเริ่มพัฒนาเด็กให้เป็นผู้ที่มีความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ตั้งแต่ระดับปฐมวัย ซึ่งต้องอาศัยการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและกระบวนการบริหารวิชาการที่เป็นหัวใจสำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กอย่างเต็มศักยภาพ เหมาะสมกับบริบทของสังคมและประเทศ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยในปัจจุบันว่ามีสภาพการบริหารวิชาการโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้กับเด็กปฐมวัยมากน้อยเพียงใด และนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาแนวคิด หลักการ กระบวนการบริหารวิชาการที่มีคุณภาพ ตามบริบทและเป้าหมายของโรงเรียนที่แตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม โดยผลการวิจัยจากการศึกษาค้นคว้าจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาแนวทาง วิธีการ การบริหารวิชาการของสถานศึกษาเอกชนที่จะสามารถพัฒนาความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้กับเด็กตั้งแต่ระดับปฐมวัยให้เป็นนักคิดสร้างสรรค์ที่มีคุณค่าต่อสังคม และประเทศชาติต่อไป เพราะความคิดสร้างสรรค์จะกลายเป็นอาวุธที่ทรงพลังที่จะรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่ไม่หยุดนิ่งของโลกใบนี้

1.2 คำถามการวิจัย

- 1) กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน และกรอบแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย เป็นอย่างไร
- 2) ระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย และสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย เป็นอย่างไร
- 3) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ควรเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษากรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน และกรอบแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์เด็กปฐมวัย
- 2) เพื่อศึกษาระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย และสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย
- 3) เพื่อพัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

1.4 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วยขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ศึกษาในการวิจัยนี้ ประกอบด้วย

1.4.1.1 การบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชน ตามแนวคิดการบริหารวิชาการของ กระทรวงศึกษาธิการ (2550) สมาน อัครวภูมิ (2551) ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) สุภักดิ์ โอพาพิริยกุล (2556) วสุภฤตสุวรรณเทน และวัลนิกา ฉลากบาง (2559) กระทรวงศึกษาธิการ (2560) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2560) ประกอบด้วย

- 1) ด้านหลักสูตรปฐมวัย
- 2) ด้านการจัดประสบการณ์
- 3) ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้
- 4) ด้านการประเมินพัฒนาการ

1.4.1.2 คุณลักษณะของนักคิดสร้างสรรค์ ตามแนวคิดของ Robson (2012) Bill Lucas, Ellen Spencer, Guy Claxton (2013) และ Center for Childhood Creativity (2015) ประกอบด้วย

- 1) ช่างสำรวจ (Explorer)
- 2) มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ (Engaging in new activity)
- 3) กล้าซักถามข้อสงสัย (Questioning)
- 4) กล้าตัดสินใจ (Decision Making)
- 5) มีจินตนาการ (Imagination)
- 6) พยายามทดลองสิ่งใหม่ (Trying out ideas)
- 7) สื่อสารและการแสดงออกของตนเอง (Communication and Self Expression)

- 8) มีความพยายาม (Persistence)
- 9) กล้าเสี่ยง (Risk Taking)
- 10) ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (Collaboration)
- 11) มีความคล่องแคล่วและว่องไว (Action & Movement)

1.4.1.3 การพัฒนานวัตกรรม ตามแนวคิดของ Stanford D. School (2018) มาประยุกต์กับกระบวนการวิจัย ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่

- 1) การทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมาย (Empathize)
- 2) การกำหนดกรอบปัญหา (Define)
- 3) การระดมความคิด (Ideate)
- 4) การสร้างนวัตกรรมต้นแบบ (Prototype)

1.4.2 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3 – 6 ปี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ทั่วประเทศ จำนวน 3,345 โรงเรียน

1.4.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการศึกษา ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2562 – กรกฎาคม 2563

1.5 นิยามศัพท์

1) นักคิดสร้างสรรค์ หมายถึง เด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งประกอบด้วย 11 คุณลักษณะ ดังนี้ 1) ช่างสำรวจ (Explorer) 2) มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ (Engaging in new activity) 3) กล้าซักถามข้อสงสัย (Questioning) 4) กล้าตัดสินใจ (Decision Making) 5) มีจินตนาการ (Imagination) 6) พยายามทดลองสิ่งใหม่ (Trying out ideas) 7) สื่อสารและการแสดงออกของตนเอง (Communication and Self Expression) 8) มีความพยายาม (Persistence) 9) กล้าเสี่ยง (Risk Taking) 10) ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (Collaboration) 11) มีความคล่องแคล่วและว่องไว (Action & Movement)

1.1) ช่างสำรวจ (Explorer) หมายถึง พฤติกรรมที่มีความสนใจต่อสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และกิจกรรมต่าง ๆ อยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่เกิดขึ้น สำรวจ ค้นหาความจริงด้วยตนเอง และค้นหาเพิ่มเติมเพื่อหาคำตอบอย่างต่อเนื่อง

1.2) มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ (Engaging in new activity) หมายถึง พฤติกรรมที่เลือกกิจกรรมที่ต้องการปฏิบัติด้วยตนเอง ให้ความสนใจในกิจกรรมที่ตนเองหรือเพื่อนร่วมชั้นเป็นผู้

เลือก ร่วมแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม และปฏิบัติกิจกรรม ด้วยความเพลิดเพลิน

1.3) กล้าซักถามข้อสงสัย (Questioning) หมายถึง พฤติกรรมการตั้งข้อสงสัยหรือข้อสังเกตในสิ่งที่เกิดขึ้น โดยไม่ได้พิจารณาจากสิ่งที่พบเจอเท่านั้น สร้างข้อความคาดการณ์หรือตั้งคำถามต่อตนเองหรือผู้อื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม ถามคำถามในสิ่งที่เกิดขึ้น และถามคำถามเพื่อนำไปสู่การพัฒนาแนวคิดของตนเอง

1.4) กล้าตัดสินใจ (Decision Making) หมายถึง พฤติกรรมการพูดแสดงความคิดหรือแสดงพฤติกรรมสนับสนุนการตัดสินใจ วิเคราะห์ พิจารณาแนวคิดเพื่อการตัดสินใจ และสามารถเลือกวิธีการหรือคำตอบที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหา

1.5) มีจินตนาการ (Imagination) หมายถึง พฤติกรรมการใช้ความคิดริเริ่มในการสร้างหรือพัฒนาความคิดที่แปลกใหม่ มีการรวบรวม ผสมผสานแนวคิดต่าง ๆ ใช้สัญชาตญาณในการสร้างความเชื่อมโยงโดยไม่ยึดติดกับข้อมูลที่มีอยู่เดิม มีการเชื่อมโยงแนวคิดที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ง่าย รวมถึงการเล่นสมมติในโลกจินตนาการของตนเอง

1.6) พยายามทดลองสิ่งใหม่ (Trying out ideas) หมายถึง พฤติกรรมการมองหาหรือการวางแผนในการประดิษฐ์สิ่งใหม่ มีการพัฒนา ทดลองแนวคิดเพื่อให้เกิดขึ้นได้จริง ใช้ความรู้พื้นฐานเดิมหรือค้นหาความรู้ใหม่ในการประดิษฐ์สิ่งใหม่หรือการพัฒนาแนวคิด โดยการเชื่อมโยงปะติดปะต่อเพื่อให้เกิดสิ่งใหม่

1.7) สื่อสารและการแสดงออกของตนเอง (Communication and Self Expression) หมายถึง พฤติกรรมการพูด แสดงความรู้สึกหรือแสดงพฤติกรรมเพื่อถ่ายทอดข้อความ ความรู้สึก ความต้องการของนักเรียนให้ผู้อื่นรับรู้ รวมถึงมีความเชื่อมั่นในตนเองในการนำเสนอผลงานของตนเองในฐานะนักสร้างสรรค์

1.8) มีความพยายาม (Persistence) หมายถึง พฤติกรรมการมีแรงจูงใจในการเรียนรู้ ค้นคว้า และหาคำตอบด้วยตนเอง มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าจะเจอสถานการณ์ที่ยากท้าทายและไม่แน่นอน มีความมั่นใจในตนเองและมีความสุขใจเมื่อทำได้สำเร็จ

1.9) กล้าเสี่ยง (Risk Taking) หมายถึง พฤติกรรมการยอมรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงาน แม้ว่าจะเจออุปสรรคหรือไม่ทราบเป้าหมายที่แน่นอนของงาน มีความกล้าที่จะลองและเรียนรู้จากข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น และมีความมั่นใจเชิงสร้างสรรค์ต่อผลงานของตนเอง

1.10) ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (Collaboration) หมายถึง พฤติกรรมการให้ความร่วมมือทำงานกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และตามความจำเป็น มีเป้าหมายร่วมกันในการดำเนินงาน ร่วมกันพัฒนาแนวคิดและวิธีการแก้ปัญหา แลกเปลี่ยนความคิด มุมมอง อธิบาย และโน้มน้าวให้ผู้อื่นคล้อยตาม รับฟังความคิดของผู้อื่นนำมาใช้เพื่อการพัฒนาความคิดของตน

1.11) มีความคล่องแคล่วและว่องไว (Action & Movement) หมายถึง พฤติกรรมการออกกำลังกายและร่วมทำกิจกรรมทางกายภาพที่กระตุ้นการทำงานของสมอง และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

2) การบริหารวิชาการ หมายถึง การบริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียนเอกชนสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วยการบริหาร 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตรปฐมวัย 2) ด้านการจัดประสบการณ์ 3) ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ 4) ด้านการประเมินพัฒนาการ

2.1) ด้านหลักสูตรปฐมวัย หมายถึง การวางแผนหลักสูตร การจัดทำหลักสูตร และการประเมินผลการใช้หลักสูตร เพื่อกำหนดแนวทางการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก เสริมสร้างให้เด็กเป็นนักคิดสร้างสรรค์และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนด

2.2) ด้านการจัดประสบการณ์ หมายถึง การวางแผนและออกแบบการจัดประสบการณ์ และขอข่ายการจัดกิจกรรมประจำวัน และการจัดประสบการณ์และกิจกรรมประจำวันผ่านการเล่น และเรียนรู้้อย่างหลากหลาย เพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัย

2.3) ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การบริหารการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน สภาพแวดล้อมทางสังคม สื่อการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการจัดประสบการณ์และกิจกรรมประจำวัน ตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

2.4) ด้านการประเมินพัฒนาการ หมายถึง การวางแผนการประเมินพัฒนาการ การประเมินพัฒนาการและเก็บรวบรวมข้อมูล และการสรุปผลและนำผลการประเมินไปใช้ เพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ในการเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัย

3. นวัตกรรมการบริหาร หมายถึง นวัตกรรมเชิงกระบวนการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนเพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัย โดยมีกระบวนการพัฒนานวัตกรรม (Innovation Development) 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมาย (Empathize) ขั้นที่ 2 การกำหนดกรอบปัญหา (Define) ขั้นที่ 3 การระดมความคิด (Ideate) และขั้นที่ 4 การสร้างนวัตกรรมต้นแบบ (Prototype)

3.1) การทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมาย (Empathize) หมายถึง การศึกษาระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กระดับปฐมวัย และการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

3.2) การกำหนดกรอบปัญหา (Define) หมายถึง การระบุระดับนักคิดสร้างสรรค์ของ เด็กปฐมวัยและสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ ของเด็กปฐมวัย

3.3) การระดมความคิด (Ideate) หมายถึง กระบวนการศึกษาข้อมูลเชิงลึกและ รวบรวมข้อมูลด้านการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจ (Interesting Cases) ตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

3.4) การสร้างนวัตกรรมต้นแบบ (Prototype) หมายถึง กระบวนการนำข้อมูลที่ได้จาก การศึกษาข้างต้น มาพัฒนาเป็นนวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิด สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

4) โรงเรียนเอกชน หมายถึง โรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาในระบบ ประเภทสามัญศึกษาที่ มีการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้แก่เด็กเรียนอายุระหว่าง 3 – 6 ปี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษาเอกชน

1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา วิเคราะห์ และพัฒนานวัตกรรม การบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยมีรายละเอียด ของกรอบแนวคิด ดังนี้

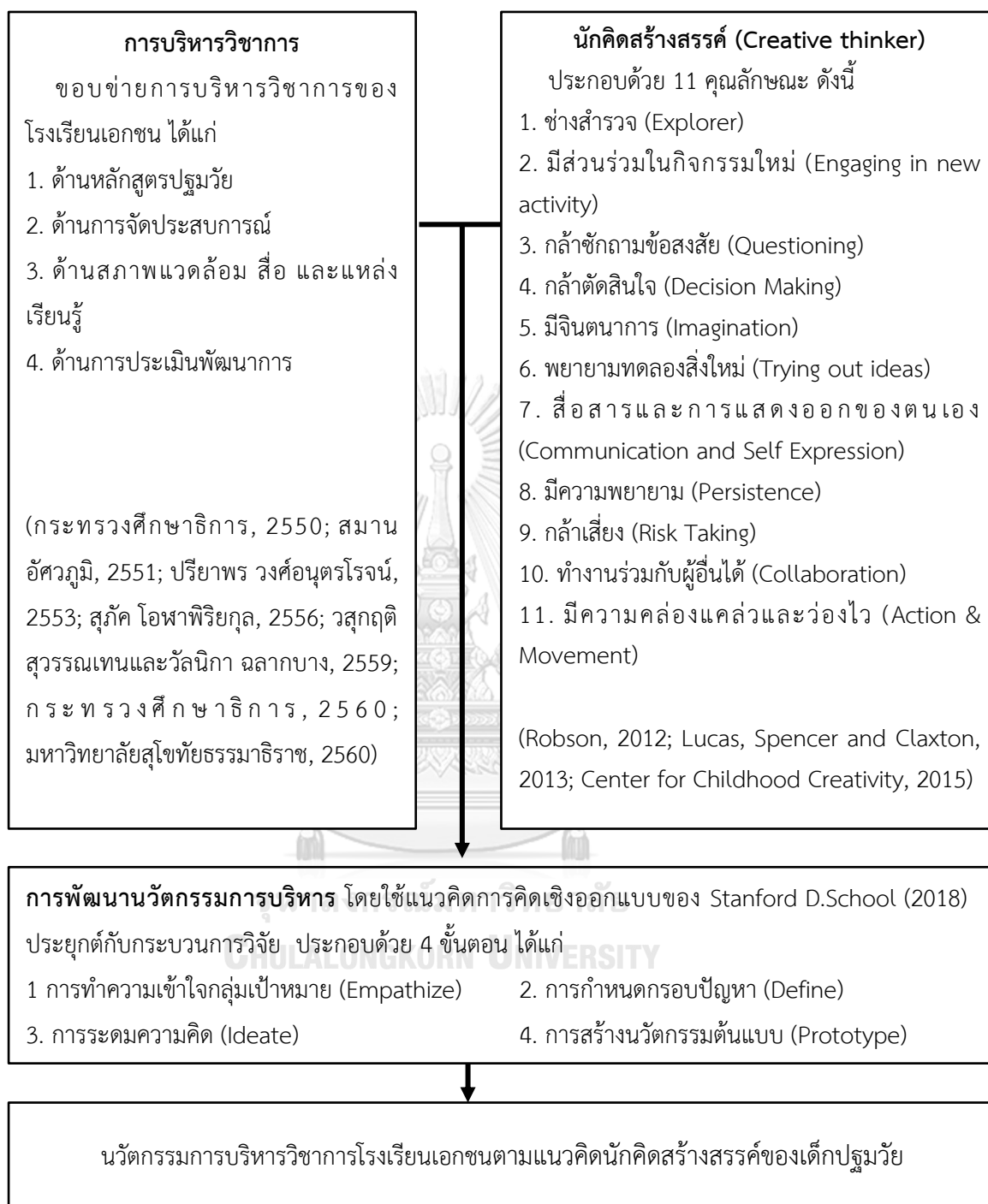
ตอนที่ 1 แนวคิดการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชน โดยใช้แนวคิดการบริหารวิชาการ ของ กระทรวงศึกษาธิการ (2550) สมาน อัสวภูมิ (2558) ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) สุภักดิ์ โอพาพิริยกุล (2556) วสุภฤดี สุวรรณเทน และวัลลิกา ฉลากบาง (2559) กระทรวงศึกษาธิการ (2560) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2560) ประกอบด้วยการบริหาร 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตรปฐมวัย 2) ด้านการจัดประสบการณ์ 3) ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ 4) ด้านการประเมินพัฒนาการ

ตอนที่ 2 แนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ หมายถึง คุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการมี ความคิดสร้างสรรค์ในเด็กปฐมวัย จากการศึกษากรอบแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของ Robson (2012) Bill Lucas, Ellen Spencer, Guy Claxton (2013) และ Center for Childhood Creativity (2015) ผู้วิจัยจึงสรุป และสังเคราะห์คุณลักษณะของความคิดสร้างสรรค์ได้ว่า ประกอบด้วย 11 คุณลักษณะ ดังนี้ 1) ช่างสำรวจ (Explorer) 2) มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ (Engaging in new activity) 3) กล้าซักถามข้อสงสัย (Questioning) 4) กล้าตัดสินใจ (Decision Making) 5) มี จินตนาการ (Imagination) 6) พยายามทดลองสิ่งใหม่ (Trying out ideas) 7) สื่อสารและการ แสดงออกของตนเอง (Communication and Self Expression) 8) มีความพยายาม (Persistence)

9) กล้าเสี่ยง (Risk Taking) 10) ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (Collaboration) 11) มีความคล่องแคล่วและว่องไว (Action & Movement)

ตอนที่ 3 แนวคิดการพัฒนานวัตกรรม หมายถึง กระบวนการที่นำไปสู่การพัฒนานวัตกรรม การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้แนวคิดการคิดเชิงออกแบบ (Design thinking) ในการพัฒนานวัตกรรมของ Stanford D. School (2018) มาประยุกต์กับกระบวนการวิจัย ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมาย (Empathize) ขั้นที่ 2 การกำหนดกรอบปัญหา (Define) ขั้นที่ 3 การระดมความคิด (Ideate) และขั้นที่ 4 การสร้างนวัตกรรมต้นแบบ (Prototype) ซึ่งได้กรอบแนวคิด ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1) เด็กได้รับการพัฒนาให้เป็นนักคิดสร้างสรรค์ผ่านกระบวนการจัดประสบการณ์ของนวัตกรรมการบริหารวิชาการ เพื่อเป็นการสร้างพื้นฐานที่มั่นคงให้กับเด็กระดับปฐมวัย โดยการพัฒนาความเป็นนักคิดสร้างสรรค์เชิงบวกอย่างต่อเนื่อง จะนำมาซึ่งการเรียนรู้ที่มีความหมาย การสร้างคุณค่าต่อตัวเด็ก และสรรสร้างพัฒนาสิ่งใหม่ที่มีคุณค่าต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติในอนาคต

2) ผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชน จะสามารถนำนวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ไปใช้เป็นแนวทางบริหารจัดการหลักสูตร บริหารการจัดประสบการณ์ บริหารการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ แหล่งเรียนรู้ รวมถึงแนวทางในการประเมินพัฒนาการที่มุ่งส่งเสริมการพัฒนาความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) โรงเรียนได้รับความร่วมมือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นพื้นที่สำหรับการพัฒนาเด็กให้เป็นนักคิดสร้างสรรค์อย่างแท้จริง นำมาสู่การได้รับการยอมรับ ความน่าเชื่อถือ และความไว้วางใจจากทุกฝ่าย

4) หน่วยงานระดับนโยบาย สามารถนำ แนวคิด หลักการ และกระบวนการบริหารวิชาการของนวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยไปประยุกต์ใช้ หรือเป็นแนวทางให้กับสถานศึกษาอื่น ๆ รวมถึงสามารถนำข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์มาพัฒนาเยาวชนไทยให้มีคุณลักษณะเป็นนักคิดสร้างสรรค์และเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของประเทศ และพัฒนาประเทศให้ยั่งยืนต่อไป

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย” ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน และกรอบแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย 2) ศึกษาระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยและสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย และ 3) พัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอสาระสำคัญของทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามรายละเอียด ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ
 - 2.1.1 ความหมายของการบริหารวิชาการ
 - 2.1.2 ความสำคัญของการบริหารวิชาการ
 - 2.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
 - 2.1.4 ขอบข่ายและภารกิจของการบริหารวิชาการ
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับนักคิดสร้างสรรค์
 - 2.2.1 ความหมายของนักคิดสร้างสรรค์
 - 2.2.2 คุณลักษณะของนักคิดสร้างสรรค์
 - 2.2.3 การเสริมสร้างและพัฒนาคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรม
 - 2.3.1 ความหมายของนวัตกรรม
 - 2.3.2 นวัตกรรมการศึกษา
 - 2.3.3 การพัฒนานวัตกรรม
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตราที่ 4 ได้กล่าวว่า การศึกษา หมายถึง กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคล และสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับ Hoy และ Miskel (2008) ที่ให้ความสำคัญของงานวิชาการ โดยเฉพาะการจัดการเรียน การสอนถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารโรงเรียน และหัวใจของการจัดการศึกษา ซึ่งนับเป็น เป้าหมายหลัก และมีความสำคัญเป็นอันดับแรก นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 ยังกล่าวว่าสถานศึกษาสามารถดำเนินการได้อย่าง อิสระ สามารถพัฒนาระบบบริหาร และการจัดการที่เป็นของตนเอง มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทาง วิชาการ โดยสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และมีส่วนร่วมจาก ผู้ที่มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งปัจจัยที่ เกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพภายใต้การ กำกับดูแลของสภาสถานศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษานั้น ๆ

2.1.1 ความหมายของการบริหารวิชาการ

เยาวพา เดชะคุปต์ (2542) กล่าวถึงความหมายของการบริหารวิชาการของ สถานศึกษานักเรียนระดับปฐมวัย หมายถึง การจัดประสบการณ์เรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนด้าน ร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาควบคู่กัน โดยจะต้องจัดการศึกษาให้ครอบคลุมถึงการศึกษา หลักสูตรปฐมวัยหรือแนวการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบต่าง ๆ การจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้กับ นักเรียน การผลิตและจัดหาสื่อสำหรับการจัดประสบการณ์ การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมส่งเสริม นักเรียน การจัดตารางกิจกรรมสำหรับนักเรียน การนิเทศ และการประเมินความพร้อมของนักเรียน ด้วย

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) กล่าวถึงความหมายของการบริหารวิชาการว่า เป็น กระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การ กำหนดนโยบาย การวางแผน การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน การประเมินผลการสอน เพื่อให้ เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตร และจุดหมายของการศึกษาเพื่อประโยชน์สูงสุดกับนักเรียน หาก มองการบริหารงานวิชาการในด้านงานของสถานศึกษา งานบริหารงานวิชาการ ได้แก่ งานการควบคุม หลักสูตรการสอน อุปกรณ์การสอน การจัดแบบเรียน คู่มือครู การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การ ปรับปรุงการเรียนการสอน การฝึกอบรมครู การนิเทศการศึกษา การเผยแพร่งานวิชาการ การวัดผล

การศึกษา การศึกษาวิจัย การประเมินมาตรฐานสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงคุณภาพ และประสิทธิภาพ ของสถานศึกษา

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2545) กล่าวถึงความหมายของการบริหารวิชาการว่าเป็นงานที่ รวมภารกิจของหน่วยงานหรือสถานศึกษาที่บ่งบอกถึงปรัชญา จุดมุ่งหมาย ในการปฏิบัติงานเพื่อให้ ผู้รับบริการ ซึ่งได้แก่ นักเรียน บุคคลในชุมชนได้รับการพัฒนาตนเอง ด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ ในศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา จึงเกี่ยวข้องกับงาน หลักสูตร กระบวนการถ่ายทอดความรู้ไปยังกลุ่มเป้าหมายหรือนักเรียน การจัดสื่อ และเทคโนโลยี การศึกษา การวัดผล และประเมินผล การประกันคุณภาพ การจัดบรรยากาศเพื่อประโยชน์ทาง วิชาการ

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550) กล่าวถึงความหมายของการบริหารวิชาการว่าเป็น กระบวนการหรือกิจกรรมการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจน การประเมินผลให้ดีขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับ นักเรียน

ศิริพร สว่างจิตร์ (2559) กล่าวถึงความหมายของการบริหารงานวิชาการว่าเป็นการ บริหารสถานศึกษาโดยมีการบริหารจัดการด้านกิจกรรมทุกชนิด ทุกประเภทที่เกี่ยวกับการเรียน การสอนและการจัดสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนมาปรับปรุงพัฒนาการเรียน การสอนให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพสูงที่สุดกับนักเรียน โดยอาศัยบุคคลและกลุ่มบุคคลดำเนินงาน ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

จากการศึกษาความหมายของการบริหารวิชาการข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การ บริหารวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารงานทุกประเภทที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุดที่ก่อให้เกิดการพัฒนา นักเรียนได้เต็ม ศักยภาพ ซึ่งสามารถบ่งบอกถึงปรัชญา จุดมุ่งหมายในการปฏิบัติ ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจใน การบริหารสถานศึกษา

2.1.2 ความสำคัญของการบริหารวิชาการ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่า เป็นงานหลักของการบริหาร สถานศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพ ของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตรจัด โปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอนที่เป็นหัวใจของสถานศึกษาซึ่งอาจจะเกี่ยวข้อง ทางตรงหรือทางอ้อม ขึ้นอยู่กับลักษณะของงานนั้น

สุภัค โอฬารพิริยกุล (2556) กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารวิชาการระดับปฐมวัย ว่ามีความสำคัญและจัดเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารโรงเรียน เพราะงานวิชาการเป็นปัจจัยหลักที่ส่งเสริมความพร้อมขั้นพื้นฐานให้แก่ร่างกายทั้งด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และคุณธรรมให้มีความพร้อมก่อนเข้าศึกษาในระดับการศึกษาถัดไป ผู้บริหารจึงควรให้ความสำคัญกับการบริหารวิชาการเป็นอันดับแรก ส่วนงานด้านอื่น ๆ เป็นเพียงส่วนส่งเสริมงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

Smith and other (1961) ได้มีการศึกษาและจัดลำดับความสำคัญของงานวิชาการไว้เป็นอันดับแรก ในความรับผิดชอบของผู้บริหารซึ่งแบ่งเป็น 7 ประเภท ดังนี้

- 1) การบริหารวิชาการ ร้อยละ 40
- 2) การบริหารงานบุคคล ร้อยละ 20
- 3) การบริหารกิจการนักเรียน ร้อยละ 20
- 4) การบริหารการเงิน ร้อยละ 5
- 5) การบริหารอาคารสถานที่ ร้อยละ 5
- 6) การบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน ร้อยละ 5
- 7) การบริหารงานทั่วไป ร้อยละ 5

ศิริพร สระทองหน (2558) กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักที่สำคัญต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา ให้นักเรียนประสบความสำเร็จบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร

จากการศึกษาความสำคัญของการบริหารวิชาการ สามารถสรุปได้ว่า การบริหารวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญที่สุดของสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารวิชาการเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการพัฒนานักเรียนโดยตรงทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา รวมไปถึงคุณธรรมต่าง ๆ ให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ และได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกด้าน นอกจากนี้การบริหารวิชาการยังเป็นเครื่องหมายที่สื่อถึงเป้าหมาย มาตรฐานการดำเนินงาน และคุณภาพของสถานศึกษา

2.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นการพัฒนาการจัดการศึกษาให้แก่เด็กแรกเกิดจนถึงอายุ 3 – 6 ปี โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา เพื่อเตรียมความพร้อมที่จะได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่องในระดับต่อไป โดยการจัดการศึกษาจะแบ่งเป็น 2 แบบ คือการศึกษาสำหรับเด็กอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 3 ปี โดยมุ่งเน้นการดูแลเด็กเล็ก และการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก 3 - 6 ปี ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยที่เป็นระบบมากยิ่งขึ้นในลักษณะของการอบรม เลี้ยงดู ให้การศึกษาตามวัยและตามความสามารถของแต่ละบุคคล มีทักษะชีวิต ได้รับความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัวยุ ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับหลักสูตรปฐมวัย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

Morrison (2000) กล่าวถึงการศึกษาปฐมวัยว่าเป็นการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย (early childhood) วัยตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุ 8 ปี ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่กำหนดโดยสมาคมแห่งชาติเพื่อพัฒนาและให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย (The National Association for the Education of Young Children: NAEYC) การจัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัยจะมีรูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยในรูปแบบที่แตกต่างกัน อาจจะเป็นการจัดบริการเป็นบางเวลา (part time) หรือเต็มเวลา (full time) แล้วแต่การกำหนดเวลาของแต่ละสถานศึกษา การให้บริการแก่เด็กปฐมวัยจัดอยู่ในรูปแบบสถานรับเลี้ยงเด็ก ศูนย์ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็ก (centers) เป็นการเลี้ยงดูเด็กในบ้าน (homes) หรือเป็นสถานศึกษาปฐมวัยในรูปแบบของโรงเรียน

โดยศศิพันธุ์ เปียนเปี่ยมสิน และคณะ (2561) กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยว่ามีความสำคัญต่อการวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศให้มีคุณลักษณะตามที่สังคมต้องการ และเป็นพลเมืองคุณภาพของประเทศชาติ การจัดการศึกษา การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมประสบการณ์อย่างเหมาะสมจะส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทั้งความสามารถในการคิดและสติปัญญาให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยจำเป็นจะต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ตระหนักถึงความสำคัญและให้ความร่วมมือในการพัฒนาเด็กปฐมวัยจะส่งผลต่อการพัฒนาประชากรที่มีคุณภาพของประเทศในที่สุด

การจัดประสบการณ์เรียนรู้ระดับปฐมวัยมีหลากหลายรูปแบบ โดยในแต่ละรูปแบบจะมีเป้าหมายการพัฒนานักเรียนที่แตกต่างกันตลอดจนแนวทางการจัดการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน และบทบาทหน้าที่ของครูผู้สอน โดยรูปแบบการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่สำคัญและเป็นที่ยอมรับนำไปใช้เพื่อจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้แก่เด็กปฐมวัยในระบบการศึกษาของไทย มีรูปแบบการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ดังนี้

2.1.3.1 รูปแบบการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี (Montessori Education)

การสอนแบบมอนเตสซอรีเป็นการสอนรูปแบบหนึ่งที่เหมาะสมกับเด็ก ทั้งเด็กพิเศษและเด็กปกติ โดยเป็นการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ พัฒนาขึ้นโดยแพทย์หญิงมาเรีย มอนเตสซอรี (Dr. Maria Montessori) จุดมุ่งหมายหลักของการสอนแบบมอนเตสซอรี คือ มุ่งเน้นให้นักเรียนค้นพบสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ร่วมกับการฝึกฝนทางด้านประสาทสัมผัสด้วยการลงมือทำด้วยตนเอง ในขณะที่ครูและผู้ปกครองจะต้องไม่ควรบังคับให้นักเรียนทำตามความต้องการของครูและผู้ปกครอง เนื่องจากการมีอิสระในการเลือก หรือการเรียนรู้ตามความสนใจของเด็กเองเป็นสิ่งกระตุ้นที่ดีที่สุดในการเรียนรู้ และยังทำให้เด็กมีสมาธิในการทำงานที่สนใจได้นาน ส่งเสริมการอยากเรียนรู้สิ่งใหม่ ไม่มีการให้รางวัล และการลงโทษ การปลูกฝังระเบียบวินัยควรเกิดมาจากความเป็นอิสระของเด็ก และแรงผลักดันที่เด็กทำให้เกิดขึ้นเอง (Wentworth and Wentworth, 1999)

1) การจัดหลักสูตรตามแนวคิดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี

จีระพันธุ์ พูลพัฒน์ และคำแก้ว ไกรสรพงษ์ (2544) กล่าวว่า การเรียนการสอนแบบมอนเตสซอรี มีแนวคิดสำคัญคือการเรียนรู้จากสิ่งที่เป็นรูปธรรมไปสู่นามธรรม ดังนั้นจึงให้ความสำคัญกับอุปกรณ์การสอนหรือวิธีการจัดการเรียนรู้ให้เด็ก ได้มีอิสระในการเลือก เรียนรู้ด้วยมือของตนเอง อุปกรณ์เป็นองค์ประกอบหลักของการจัดกิจกรรมที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ มีส่วนช่วยพัฒนาประสบการณ์ชีวิต วิชาการ และประสาทสัมผัส แก้ไขให้ถูกต้องได้ด้วยตนเอง เน้นการเรียนรู้เป็นลำดับขั้น ไม่เน้นให้เด็กลองผิดลองถูก แต่ต้องการสร้างสมาธิ ความมั่นใจ และความสำเร็จในการเรียน หลักสูตรมอนเตสซอรีจะส่งเสริมพัฒนาการของเด็กโดยมุ่งให้เด็กใช้ศักยภาพของตนในการพัฒนาตนเองจากสิ่งแวดล้อมที่ครูจัดให้ ซึ่งมีการแบ่งหลักสูตรพื้นฐานสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1.1) การศึกษาทางด้านทักษะกลไก (Motor Education) เช่น กลุ่มประสบการณ์ชีวิต ได้แก่ การดูแลตนเอง การเคลื่อนไหวเบื้องต้น การจัดการกับสิ่งของ กลุ่มพืชและสัตว์ งานที่ปฏิบัติด้วยมือ ได้แก่ งานปั้น และกิจกรรมอิสระ กลุ่มพลศึกษา ได้แก่ กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมอิสระ กลุ่มการเคลื่อนไหวตามจังหวะ

1.2) การศึกษาทางด้านประสาทสัมผัส (Education of the Sense) เช่น รูปทรงต่าง ๆ แลปสี แผ่นไม้ ขวดน้ำ แท่งเรขาคณิตทึบ และการฟังเสียง

1.3) การเตรียมพร้อมสำหรับการเขียนและคณิตศาสตร์ (Preparation for Writing and Arithmetic) ได้แก่ อักษรกระดากทราย กล่องชุดตัวอักษร ตัวเลขกระดากทราย ตัวเลขและแขนงไม้ กล่องและแท่งไม้ ชุดใบไม้ ชุดแผนที่ และเครื่องมือโน้ตทางดนตรี เป็นต้น

2) การจัดประสบการณ์เรียนรู้

การจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบมอนเตสซอรี ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การสังเกตเห็นลักษณะเฉพาะของสิ่งนั้น ทำให้เชื่อมโยงสิ่งที่ครูสาธิตให้ดูกับชื่อของสิ่งนั้นได้ “นี่คือ.....”

ขั้นที่ 2 การสังเกตเห็นความแตกต่าง เพื่อให้มั่นใจว่า เด็กเข้าใจเมื่อบอกเด็กว่า “อันไหน.....”

ขั้นที่ 3 การเห็นความแตกต่างระหว่างสิ่งที่คล้ายคลึงกัน และสามารถบอกชื่อของสิ่งของสิ่งนั้นได้ขั้นตอนนี้เพื่อจะได้ทราบว่า เด็กจำชื่อสิ่งต่าง ๆ ที่ครูสาธิตให้ดูได้หรือไม่ เช่น ชี้ที่สิ่งของแล้วถามว่า “อันนี้อะไร.....”

3) สื่อ อุปกรณ์ และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

อุปกรณ์ และสิ่งแวดล้อมของการสอนแบบมอนเตสซอรีมีความสำคัญ และเป็นองค์ประกอบหลักในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้นักเรียน โดยสิ่งแวดล้อมในห้องเรียนจะต้องมีความเหมาะสมกับช่วงวัย มีการจัดวางที่มีรูปแบบอย่างแน่นอนเพื่อช่วยให้เด็กพบความสำเร็จ เกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมรอบตัว

การเรียนรู้แบบนี้จะต้องมีพื้นที่ว่างสำหรับเด็ก มีพื้นที่สำหรับการนั่งทำงานบนเก้าอี้ และพื้นที่สะอาดปลอดภัยที่จัดทำด้วยสีอ่อน น้ำหนักเบา ตกแต่งอย่างสวยงาม โดยบริเวณการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกจะต้องสามารถเชื่อมต่อกันได้ เด็กนักเรียนมีหน้าที่รับผิดชอบในการรักษาความสะอาดและควมมีระเบียบของห้องเรียน

การพัฒนาหรือจัดหาอุปกรณ์เพิ่มเติมเกิดขึ้นจากการสังเกตความต้องการของนักเรียน สิ่งที่นักเรียนให้ความสนใจ อุปกรณ์ที่ใช้ในแต่ละท้องถิ่นอาจมีความแตกต่างกัน และปรับเปลี่ยนได้ตามสังคมและเวลา

อุปกรณ์ของการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรีจะต้องมีลักษณะสำคัญ คือ กระตุ้นการทำงานของนักเรียน และการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ อุปกรณ์จะช่วยให้เด็กควบคุมตนเองได้ดีขึ้น และทำงานได้ตามลำดับความยากง่าย โดยอุปกรณ์แต่ละชิ้นจะมีจุดมุ่งหมายที่เฉพาะ มีหลักสำคัญคือการรับรู้โครงสร้างของอุปกรณ์ เพื่อทำให้เกิดการเรียนรู้ผ่านทางประสาทสัมผัส การเคลื่อนไหว อุปกรณ์แต่ละชิ้นครูจะต้องเป็นผู้สาธิตวิธีการใช้ให้นักเรียนดูด้วยวิธีที่ทำให้เด็กเกิดความสนใจ และอยากทำงานกับอุปกรณ์ชิ้นนั้น และยังสัมพันธ์กับเนื้อหาความรู้ต่อไป

4) บทบาทของครูผู้สอน

4.1) เป็นผู้สาธิต ครูต้องเตรียมอุปกรณ์และกิจกรรมต่าง ๆ ให้พร้อมสำหรับการเรียนรู้ของเด็ก เมื่อเปิดชั่วโมงเรียนครูต้องให้เด็กเลือกเล่นตามความสนใจ แล้วให้นักเรียนทดลองเล่นด้วยตนเอง หากนักเรียนไม่สามารถเล่นได้ด้วยตนเองจึงจะสาธิตวิธีการเล่นที่ถูกต้อง

4.2) เป็นผู้วินิจฉัย ครูต้องแปลความหมายการแสดงออกของเด็กและเชื่อมโยงสู่การสอนเพื่อการเรียนรู้ ในระหว่างการเล่นอุปกรณ์ตามหลักของครุมนอนเตสซอรี ครูต้องมีความสามารถในการสังเกตเด็กทั้งด้านความคิด การกระทำ และการพัฒนาของเด็กโดยการดูอยู่ใกล้ ๆ ครูต้องใช้การประเมินโดยสังเกตความคิดเด็ก การพูดสนทนา การตอบโต้ ความต้องการ และการพัฒนาการทางความรู้แล้วแปลความหมายความต้องการของนักเรียน

4.3) เป็นผู้สนับสนุนการคิดแก้ปัญหา ระหว่างการทำกิจกรรมของนักเรียน หากนักเรียนเกิดปัญหาครูจะต้องเป็นผู้กระตุ้นให้นักเรียนคิดหาแนวทางการแก้ปัญหา ถามคำถามเพื่อให้นักเรียนได้คิดและไปสู่การเรียนรู้ และความสำเร็จในการเล่นอุปกรณ์ชุดดังกล่าว ในขณะที่เดียวกันครูต้องชักชวนให้เด็กชอบและสนุกกับชุดอุปกรณ์ด้วย

4.4) เป็นผู้ประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของเด็ก ชุดอุปกรณ์แต่ละชุดของมอนเตสซอรีจะมีจุดประสงค์ของการเรียนรู้เฉพาะ การสังเกตของครูในขณะที่เด็กเรียนรู้จากอุปกรณ์ และการบันทึกความสามารถในการเรียนรู้ของเด็กจะช่วยให้ครูทราบการเรียนรู้ของนักเรียน และสามารถรายงานผลความก้าวหน้าให้แก่ผู้ปกครองได้ทราบ

5) การประเมินพัฒนาการ

5.1) การประเมินผลการสอนแบบมอนเตสซอรีใช้การสังเกตความสามารถในการทำกิจกรรมของเด็กในแต่ละกลุ่มวิชา สังเกตการณ์ใช้อุปกรณ์การเรียนแต่ละชิ้นของเด็ก โรงเรียนรายงานผลการเรียนของนักเรียนโดยการส่งผลงานของนักเรียนกลับบ้านทุกวันศุกร์ กำหนดช่วงเวลาให้ผู้ปกครองได้สังเกตการเรียนการสอนของโรงเรียน ครูและผู้ปกครองได้พบปะพูดคุยเกี่ยวกับความสามารถของเด็ก นอกจากนี้มีแบบการประเมินผลความสามารถของนักเรียนในการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ โดยลงวันที่หรือขีดเครื่องหมายถูกหลังรายการอุปกรณ์ที่นักเรียนทำได้คล่องแคล่วและเข้าใจในการใช้อุปกรณ์ได้อย่างถูกต้องแล้ว และพร้อมที่จะรับการสาธิตจากครูสำหรับการใช้อุปกรณ์ขั้นที่ยากขึ้นไปอีก แล้วจัดทำเป็นรายงานให้ผู้ปกครองได้ทราบอีกครั้ง (จิระพันธุ์ พูลพัฒน์ และ คำแก้ว ไกรสรพงษ์, 2544)

2.1.3.2 รูปแบบการเรียนรู้แบบวอลดอร์ฟ (Waldorf Education)

Association of Waldorf Schools of North America (2019) กล่าวถึงรูปแบบการเรียนรู้แบบวอลดอร์ฟว่ามีรากฐานมาจากมนุษยปรัชญา (Anthroposophy) พัฒนาขึ้นโดยดร.รูดอล์ฟ สไตเนอร์ (Rudolf Steiner) มีเป้าหมายเพื่อพัฒนามนุษย์ไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ด้วยการพัฒนากาย (Body) จิต (Soul) และจิตวิญญาณ (Spirit) ให้บรรลุถึงความดี (Good) ความงาม (Beauty) ความจริง (Truth) ความสำคัญของครูในอนุบาลวอลดอร์ฟ จึงต้องเรียนรู้ที่จะเข้าใจ “เด็กตามธรรมชาติ” (Natural Childhood) และภาวะกึ่งฝัน (Dreamy stated)

หัวใจสำคัญของการศึกษาแบบวอลดอร์ฟ คือ ความเชื่อมั่นว่าคุณค่าอันลึก้าที่สุดจะเกิดขึ้นได้ ก็ต่อเมื่อ การศึกษานำมาซึ่งความสมดุลระหว่าง ความสามารถในการคิด รู้สึก และพลังเจตจำนง ซึ่งอยู่ในตัวเด็กแต่ละคน หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ การศึกษาแบบวอลดอร์ฟมุ่งหวังจะพัฒนามนุษย์ให้เป็น

- 1) ผู้ซึ่งมีความคิดแยกกาย สดใส มีพลัง และสร้างสรรค์
- 2) ผู้ซึ่งมีความรู้สึกในใจเปี่ยมล้นไปด้วยความเมตตา กล่าวหาญ ศรัทธาต่อชีวิต และมีจิตใจ ใฝ่รู้
- 3) ผู้มีพลังเจตจำนงแน่วแน่ สามารถบรรลุภารกิจแห่งชีวิตที่ตนเองเป็นผู้เลือกสรร

พร พันธุ์โอสถ (2543) ความสำเร็จของการศึกษาไม่ได้วัดจากการดูว่านักเรียนรู้ และทำอะไรได้บ้าง แต่ที่สำคัญคือ เขาเหล่านั้นเติบโตใหญ่ไปเป็นมนุษย์เช่นไร การศึกษาแบบวอลดอร์ฟมุ่งหมายที่จะดึงศักยภาพซึ่งแฝงเร้นอยู่ในตัวเด็กแต่ละคนให้แสดงออกมา ไม่ใช่มุ่งจะนำข้อมูลความรู้จากภายในใส่เข้าไปในเด็กเพื่อการผลิตซ้ำ การศึกษาแบบวอลดอร์ฟให้ความสำคัญกับวัยเด็ก ด้วยเห็นว่าวัยเด็กเป็นช่วงเวลาที่สำคัญของความเป็นมนุษย์ ซึ่งมนุษย์ทุกคนต้องก้าวผ่านและควร จะได้รับการเรียนรู้และประสบการณ์ที่เหมาะสม ในช่วงวัยแรกของชีวิต (0 – 7 ปี) เด็กจะมีจุดเด่นอยู่ที่การเติบโตทางกาย ซึ่งเป็นไปอย่างรวดเร็วมาก มีการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้าง รูปทรง อันนำไปสู่กายภาพที่เป็นแบบผู้ใหญ่และมีวุฒิภาวะในที่สุด ซึ่งจะทำให้เติบโตเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

ช่วง 7 ปีแรกของชีวิต เด็กมีความเข้าใจจากการเรียนรู้ในเชิงเขาวนปัญญา หรือเป็นสิ่งที่เป็นามธรรมค่อนข้างน้อย ส่วนใหญ่เด็กจะเรียนรู้ได้ดีที่สุดโดยผ่านรูปธรรม การปฏิบัติ หรือการลงมือกระทำด้วยตนเอง ซึ่งจะนำไปสู่ความเข้าใจในเชิงเขาวนปัญญาภายหลังจากที่เด็กบรรลุวุฒิภาวะแล้ว ด้วยเหตุนี้ เราจึงมักพบว่า เด็กต้องการที่จะลงมือกระทำมากกว่าที่จะเป็นผู้คอยนั่งฟัง คำสอนหรือบทเรียน

1) การจัดหลักสูตรตามแนวคิดการเรียนรู้วอลดอร์ฟ

การศึกษาวอลดอร์ฟคำนึงถึงการเรียนรู้ของเด็กที่เรียนรู้ผ่านการกระทำ รวมถึงการเตรียมพร้อมทางด้านร่างกายต่าง ๆ ตามลำดับ การจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับฤดูกาล วัฒนธรรมประเพณี และวิถีชีวิตท้องถิ่น และกิจวัตรประจำวัน โดยคำนึงถึงองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ จังหวะที่สม่ำเสมอ การทำซ้ำ ความเคารพและสงบ

การสอดแทรกเนื้อหาสาระโดยใช้วิธีการบูรณาการกับการจัดประสบการณ์ เรียนรู้ผ่านการเล่น และการดำเนินชีวิต ได้แก่

ภาษา ครูจะต้องผ่านการฝึกฝนให้มีทักษะและศิลปะในการใช้ภาษาได้อย่างไพเราะ ลึกซึ้ง เด็กจะได้คุ้นเคยและซึมซับความงดงามของรูปแบบและจังหวะของภาษา ครูใช้ภาษาผ่านการเล่านิทาน คำประพันธ์ให้เด็กได้สัมผัสอารมณ์ และความรู้สึก ส่งเสริมการมีจินตนาการ อาจใช้อุปกรณ์ประกอบการเล่า แต่จะไม่ใช้สื่อมากมายจนจำกัดจินตนาการของนักเรียน และการเรียนรู้ในรูปแบบนี้การศึกษาตามแนวคิดวอลดอร์ฟมีความเชื่อว่าจะติดตัวนักเรียนไปจนเติบโตใหญ่

คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ที่อยู่ในธรรมชาติ โดยเชื่อมโยงกับของเล่นจากธรรมชาติ เช่น ก้อนหิน ฝา เชือก ให้แนวคิดพื้นฐานทางเรขาคณิต เกี่ยวกับลักษณะของสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้เด็กสามารถจัดการกับของเล่น ฝึกการจำแนก จัดกลุ่ม และการสังเกตธรรมชาติรอบตัว เด็กจะสามารถสังเกตการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติได้ทุกที่ และทุกเวลา

ศิลปะ สัมผัสความสัมพันธ์กับความรู้สึก ดังนั้นจึงใช้สีเป็นสื่อสำหรับประสบการณ์ การใช้สีน้ำ สีเทียน และการปั้นเพื่อส่งเสริมประสบการณ์เกี่ยวกับสี เช่น การผสมสี ความกลมกลืนกัน ความสวยงาม เด็กจะได้เรียนรู้คุณสมบัติแท้ ๆ ของสีโดยไม่โยงกับสีของวัตถุ

ดนตรี เสียงมีความสัมพันธ์กับความรู้สึก การเรียนรู้ดนตรีมีจุดมุ่งหมาย เพื่อการพัฒนาใจ และจิตใจของเด็กให้สมดุล กลมกลืน

การเคลื่อนไหวแบบยูริธมี หรือที่เรียกว่า เสียงพูดและดนตรีที่มองเห็นได้ จะช่วยจัดระเบียบและความกลมกลืนทั้งกายและจิตใจระดับต่าง ๆ การจัดยูริธมีสำหรับเด็กปฐมวัยคือ การใช้กลอนผูกเป็นนิทานหรือเรื่องเล่าสั้น ๆ ให้เด็กสามารถทำท่าทางประกอบ

การปฏิบัติหัตถกรรมและการทำสวน เป็นกิจกรรมที่จะสร้างความสมดุล ระหว่างวิชาที่ใช้พลังงานสมองและวิชาที่ต้องใช้มือ แขน และขา สำหรับเด็กปฐมวัย การพัฒนาผ่านระบบประสาทผ่านการเคลื่อนไหวร่างกายมือ แขน และขา รวมถึงต้องมีประสบการณ์ที่ได้รับรู้ความรู้สึกทั้ง 4 ด้าน ส่งผลทำให้เด็กเห็นคุณค่าในคน และสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เช่น เมื่อเด็กได้ทำสวน เด็กจะได้สัมผัสกับพื้นโลก และเรียนรู้คุณค่าและความยิ่งใหญ่

2) การจัดประสบการณ์เรียนรู้

พร พันธุ์โอสถ (2543) กล่าวว่า ในช่วง 7 ปีแรกของชีวิต โรงเรียนอนุบาล วอลดอร์ฟจึงจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมุ่งให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาพลังเจตจำนงของตนตาม วิทยแนวทางในการจัดการเรียนการสอนจึงคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1) แบบแผนจังหวะชีวิตของเด็กและห้องเรียน (Rhythm) ต้องเป็นไปอย่าง สม่ำเสมอ เพื่อไม่ให้เด็กเกิดความสับสน งุนงง มีความมั่นคงในการใช้ชีวิต และทำให้เด็กเกิดความ มั่นคงทางจิตใจ

2) การทบทวนหรือทำกิจกรรมซ้ำ (Repetition) เป็นธรรมชาติของเด็กที่ มักจะกระทำสิ่งเดิมซ้ำ ๆ ติดต่อกันหลายครั้ง เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ และยังส่งเสริมให้ เด็กมีความแน่วแน่เมื่อได้ทำซ้ำจนชำนาญ จะเกิดความรู้สึกว่าสามารถทำได้ จัดการกับสิ่งแวดล้อม รอบตัวได้

3) ความรู้สึกเกรงขาม (Reverence) ก่อให้เกิดความสงบในใจเด็ก บรรยากาศในห้องและการปฏิบัติของครูควรสะท้อนให้เห็นถึงทัศนคติของครูที่รัก เคารพ และศรัทธาต่อ ชีวิต ธรรมชาติและโลกรอบตัว ซึ่งมอบชีวิตและทุกสิ่งทุกอย่างให้แก่มนุษย์ การที่ครูปฏิบัติต่อทุกสิ่ง ด้วยความเคารพ นอบน้อมจะทำให้เด็กกลายเป็นผู้ที่มีสำนึก รู้คุณค่าต่อสิ่งแวดล้อมรอบตัว นำเลื่อมใส ศรัทธา ซึ่งทำให้เด็กเห็นคุณค่าของชีวิตและการดำรงอยู่อย่างมีความหมายโดยองค์ประกอบของการ จัดกิจกรรม โดยมีปัจจัยที่สำคัญได้แก่ การเลียนแบบ (Imitation) การจินตนาการ (Imagination) และแรงบันดาลใจ (Inspiration)

3) กิจกรรมการเล่น หรือ การเล่นอิสระ

การเรียนการสอนในรูปแบบวอลดอร์ฟให้ความสำคัญกับการเล่น หรือการ เล่นอิสระ โดยจะจัดช่วงเวลาหนึ่งให้โดยเฉพาะ และปล่อยให้เด็กเรียนเป็นอิสระ โดยครูจะเข้าไป แทรกแซงน้อยมาก แต่ครูจะทำหน้าที่สังเกตเพื่อรู้จักนักเรียนผ่านการเล่น และแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่อาจ เกิดขึ้น

นอกจากนี้การสอนในรูปแบบวอลดอร์ฟยังจัดการเรียนการสอนผ่าน กิจกรรมอื่น ๆ เช่น กิจกรรมวงกลม กิจกรรมเล่านิทาน ศิลปะสีน้ำ ศิลปะสีเทียน การทำอาหาร หัตถกรรม งานปั้น และทัศนศึกษา

4) สื่อ อุปกรณ์ และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเล่นสร้างสรรค์ของเด็ก ควรจะเป็นวัสดุจาก ธรรมชาติที่หาได้ในท้องถิ่น ไม่ควรเป็นของเล่นสำเร็จรูป เพราะของเล่นสำเร็จรูปจะไม่เปิดช่องให้เด็ก ใช้จินตนาการในการดัดแปลงของเล่นเป็นอย่างอื่น นอกจากนั้น วัสดุธรรมชาติที่ได้จากท้องถิ่น ยังมี

ผลดีในแง่ของความประหยัด การส่งเสริมสานต่อวัฒนธรรมพื้นบ้าน และการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติด้วย อุปกรณ์เหล่านี้ ได้แก่

1) วัสดุจากธรรมชาติต่าง ๆ เช่น ก้อนหิน เปลือกหอย ลูกสน กิ่งไม้ตัดเป็น ท่อน ๆ ฯลฯ

2) ผ้าฝ้ายบาง ๆ หลากสี ถ้าเป็นไปได้ควรย้อมด้วยสีธรรมชาติ

3) ตุ๊กตาทำจากผ้า และวัสดุธรรมชาติ

4) อาจมีอุปกรณ์ซึ่งทำจากวัสดุธรรมชาติด้วยก็ได้ เช่น ของเล่นพื้นบ้าน หรือ ของใช้ในครัวเรือน เป็นต้น

5) การประเมินพัฒนาการ

การประเมินการเรียนรู้ คือการรอกงามภายในตัวของเด็ก การสังเกตเด็ก คือเครื่องมือการประเมินที่สำคัญของครูवलลอร์ดอร์ฟ เช่น ให้เด็กได้สัมผัสกับธรรมชาติ โดยผ่านการเล่น ในบ่อทราย แล้วครูสังเกตพฤติกรรมขณะเด็กเล่นบ่อทราย

6) บทบาทครูผู้สอน

ครูมีหน้าที่จัดเตรียมสิ่งแวดล้อมที่เปิดโอกาสให้เด็กเล่น ส่งเสริมกิจกรรมให้ เด็กใช้จินตนาการของตนเอง เรียนรู้ที่จะพัฒนาความคิดของตนผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ครูจึงมีบทบาทใน การควบคุมการเรียนรู้และใช้ชีวิตอย่างเป็นธรรมชาติของเด็ก งานของครูที่โรงเรียน คือ การจัดการ เรียนการสอนด้วยการเป็นตัวอย่าง การจัดสิ่งแวดล้อมที่บรรยากาศอบอุ่น และผ่อนคลาย และครูต้อง เป็นผู้เชื่อมประสานงานจากโรงเรียนสู่บ้านเพื่อสานภารกิจการสร้างพลังการเรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติ ให้เกิดขึ้นกับเด็ก

ครูต้องทำหน้าที่ในการติดตามประเมินผลความเจริญก้าวหน้าของเด็กใน การเรียนรู้ โดยครูเป็นผู้ถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ความมุ่งมั่น ความรักอย่างแท้จริงให้กับเด็ก เพื่อให้เด็กได้พบโอกาสของการพัฒนาศักยภาพภายในของตนเองมากที่สุด และเต็มศักยภาพ โดยครู เป็นตัวอย่างที่ถูกต้อง เป็นผู้สร้างบรรยากาศของโรงเรียนให้คล้ายบ้าน ให้ความรัก ความอบอุ่น

โดยสรุปคือ ครูของवलลอร์ดอร์ฟ จะมีหน้าที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม เวลาต่าง ๆ ให้มีบรรยากาศเหมือนบ้าน ให้โอกาสเด็กได้เห็นตัวอย่างที่ถูกต้อง ได้เลียนแบบ สร้าง จินตนาการ และใช้แรงบันดาลใจอย่างเต็มที่ เพื่อพัฒนาเนื้อหาสาระที่เด็กต้องการเรียนรู้สู่การเล่า นิทานตามพัฒนาการของเด็ก ครูต้องเป็นแม่ที่ปกป้องให้เด็กอย่างกับธรรมชาติที่บริสุทธิ์แท้จริง ป้องกันไม่ให้สิ่งรบกวนจากโลกทันสมัยและเทคโนโลยีภายนอกไปสัมผัสสมาธิเด็ก เป็นผู้สังเกตและ ประเมินความก้าวหน้าของเด็ก ประสานงานกับผู้ปกครอง และให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการทำ กิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น

2.1.3.3 รูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคป (High Scope Curriculum)

Hohmann and Weikart (1995) รูปแบบการจัดเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคป พัฒนาขึ้นโดยดร.เดวิด ไวคาร์ท (Dr. David Weikart) มีความเชื่อที่ว่า การเรียนรู้แบบลงมือกระทำ (Active Learning) ผ่านมุมเล่นที่หลากหลายด้วยสื่อและกิจกรรมที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก การแก้ปัญหาอย่างกระตือรือร้น การเรียนรู้ซึ่งเด็กได้จัดกระทำกับวัตถุ การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล ความคิดและเหตุการณ์ จนกระทั่งสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

ภาพที่ 2 วงล้อแห่งการเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคป

(HighScope Educational Research Foundation, 1996)

1) การจัดหลักสูตรตามแนวคิดไฮสโคป

การเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปมุ่งเน้นการเรียนรู้แบบลงมือกระทำ โดยมีหลักการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญดังรายละเอียดต่อไปนี้

2 การเรียนรู้แบบลงมือกระทำ (Active Learning)

Hohmann and Weikart (1995) การเรียนรู้แบบลงมือกระทำ ซึ่งถือว่าเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาเด็กในรูปแบบไฮสโคป โดยองค์ประกอบของการเรียนรู้แบบลงมือกระทำ ได้แก่

2.1) การเลือกและตัดสินใจ เด็กจะเป็นผู้ริเริ่มกิจกรรมจากความสนใจและความตั้งใจของตนเอง เด็กเป็นผู้เลือกวัสดุอุปกรณ์ และตัดสินใจว่า จะใช้วัสดุอุปกรณ์นั้นอย่างไร การที่เด็กมีโอกาสเลือกและตัดสินใจทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมากกว่าได้รับการถ่ายทอดความรู้

จากผู้ใหญ่ ดังนั้นผู้ใหญ่ที่ตระหนักถึงความสำคัญเรื่องการเลือก และการตัดสินใจต้องจัดให้เด็กมีอิสระที่จะเลือกได้ตลอดทั้งวันขณะที่ปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ไม่ใช่เฉพาะ ในช่วงเวลาเล่นเสรีเท่านั้น

2.2) สื่อ ในห้องเรียนที่เด็กเรียนรู้แบบลงมือกระทำจะมีเครื่องมือ และวัสดุอุปกรณ์ที่ หลากหลายเพียงพอ และเหมาะสมกับระดับอายุของเด็ก เด็กต้องมีโอกาสและมีเวลาเพียงพอ ที่จะเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างอิสระ เมื่อเด็กใช้เครื่องมือหรือวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เด็กจะมีโอกาส เชื่อมโยงการกระทำต่าง ๆ การเรียนรู้ในเรื่องของความสัมพันธ์ และมีโอกาสในการแก้ปัญหา มากขึ้นด้วย

2.3) การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 การเรียนรู้ด้วยการลงมือกระทำเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประสาทสัมผัสทั้ง 5 การให้เด็กได้สำรวจ และจัดกระทำกับวัตถุโดยตรง ทำให้เด็กรู้จักวัตถุ หลังจากที่เด็กคุ้นเคยกับวัตถุ แล้วเด็กจะนำวัตถุต่าง ๆ มาเกี่ยวข้องกัน และเรียนรู้เรื่องความสัมพันธ์ ผู้ใหญ่มีหน้าที่จัดให้เด็กค้นพบความสัมพันธ์เหล่านี้ด้วยตนเอง

2.4) ภาษาจากเด็ก สิ่งที่เด็กพูดจะสะท้อนประสบการณ์และความเข้าใจของเด็กในห้อง เรียนที่เด็กเรียนรู้แบบลงมือกระทำ เด็กมักจะเล่าว่าตนกำลังทำอะไร หรือทำอะไรไปแล้วในแต่ละวัน เมื่อเด็กมีอิสระในการใช้ภาษา เพื่อสื่อความคิดและรู้จักฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เด็กจะเรียนรู้วิธีการพูด ที่เป็นที่ยอมรับของผู้อื่น ได้พัฒนาการคิดควบคู่ไปกับการพัฒนา ความเชื่อมั่นในตนเองด้วย

2.5) การสนับสนุนจากผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่ในห้องเรียนการเรียนรู้แบบลงมือกระทำต้องสร้างความสัมพันธ์กับเด็ก สังเกต และค้นหาความตั้งใจ ความสนใจของเด็ก ผู้ใหญ่ควรรับฟังเด็ก ส่งเสริมให้เด็กคิด และทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ในห้องเรียนที่เด็กเรียนรู้แบบลงมือกระทำเด็กจะเผชิญกับประสบการณ์สำคัญซ้ำแล้วซ้ำอีกในชีวิตประจำวันอย่างเป็นธรรมชาติ ประสบการณ์สำคัญเป็นกุญแจสำคัญ

ประสบการณ์สำคัญในโปรแกรมไฮสโคป ประกอบด้วย การนำเสนออย่างสร้างสรรค์ ภาษา และการรู้หนังสือ การริเริ่มและความสัมพันธ์ทางสังคม การเคลื่อนไหว ดนตรี การจำแนก การเรียงลำดับ จำนวน พื้นที่ และเวลา

3 การจัดประสบการณ์เรียนรู้

3.1) ผู้ใหญ่ให้โอกาสเด็กแสดงความคิดเห็น และลงมือปฏิบัติ มีส่วนร่วมกับเด็ก เปิดใจรับฟังความคิดเห็น รับรู้ความรู้สึก และความต้องการของเด็ก และเรียนรู้จากเด็ก

3.2) สนใจในความสามารถของเด็ก ค้นหาความสนใจของเด็ก มองสถานการณ์ในมุมมองของเด็ก ให้พ่อแม่และผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในสิ่งที่เด็กสนใจ วางแผนการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความสามารถและความสนใจของเด็ก

3.3) สร้างปฏิสัมพันธ์กับเด็กอย่างแท้จริง เช่น ตอบสนองความสนใจของเด็กด้วยความเอาใจใส่ ให้ข้อมูลสะท้อนกลับแก่เด็กอย่างถูกต้องและเหมาะสม ถามและตอบอย่างตรงไปตรงมา

3.4) ส่งเสริมการเล่นของเด็ก สังเกตและสนใจกับกิจกรรมการเล่นของเด็กมีส่วนร่วมในการเล่นกับเด็กด้วยบรรยากาศที่สนับสนุน

3.5) ใช้วิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งขณะอยู่ร่วมกัน การแก้ปัญหาความขัดแย้งของเด็ก ๆ โดยคำนึงถึงความจริง ความมั่นคง และความอดทน จะช่วยให้เด็กรู้จักความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผลที่ตามมา ปลูกฝังให้เด็กมีความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกันระหว่างผู้ใหญ่และเด็ก เพื่อช่วยแก้ปัญหาความขัดแย้ง และการประนีประนอมข้อขัดแย้งและปัญหาที่เกิดขึ้น

4) สื่อ อุปกรณ์ และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

พัชรี ผลโยธิน (2558) ตามหลักการของไฮสโคปถือว่าสิ่งแวดล้อมเป็นเสมือนครูคนที่ 3 และเป็นส่วนหนึ่งของวงล้อการเรียนรู้ ซึ่งมีสาระครอบคลุม 3 เรื่อง ได้แก่ พื้นที่ สื่อ และการจัดเก็บ โดยแต่ละเรื่องมีรายละเอียด ดังนี้

พื้นที่ (Space) เด็กปฐมวัยเรียนรู้ด้วยการลงมือกระทำ เด็กจึงต้องการพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ พื้นที่ในการใช้สื่อต่าง ๆ สำรวจ เล่นก่อสร้าง และแก้ปัญหา พื้นที่ในการเคลื่อนไหว พื้นที่ส่วนตัว พื้นที่สำหรับเล่นคนเดียวและเล่นกับผู้อื่น พื้นที่เก็บของใช้ส่วนตัว และจัดแสดงผลงาน พื้นที่สำหรับผู้ใหญ่ที่จะร่วมเล่นและสนับสนุนความสนใจของเด็ก การจัดแบ่งพื้นที่ภายในห้องเรียนจะประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้

1) พื้นที่เก็บของใช้ส่วนตัวของเด็ก เช่น ผ้ากันเปื้อน แปรงสีฟัน แก้วน้ำ ฯลฯ อาจจะเป็นตู้ยาวแยกเป็นช่องรายบุคคล หรือชั้นวางของเป็นช่อง ๆ โดยมีชื่อเด็กติดแสดงความเป็นเจ้าของ

2) พื้นที่กิจกรรมกลุ่มใหญ่ เช่น กิจกรรมฟังนิทาน ร้องเพลง เคลื่อนไหว ฯลฯ ที่ทำร่วมกันทั้งชั้นเรียน

3) พื้นที่กิจกรรมกลุ่มย่อย เช่น กิจกรรมศิลปะร่วมมือ กิจกรรมทำหนังสือ นิทานร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย กิจกรรมเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ฯลฯ โดยสมาชิกกลุ่มที่เหมาะสมคือ 4-6 คน ทั้งนี้เพื่อครูจะได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์ได้ใกล้ชิดและทั่วถึงมากขึ้น

4) พื้นที่สำหรับมุมเล่น ไฮสโคปได้กำหนดให้มีมุมพื้นฐาน 5 มุม ประกอบด้วย มุมหนังสือ มุมบล็อก มุมบ้าน มุมศิลปะ และมุมของเล่น ซึ่งหมายถึงเครื่องเล่นสัมผัส เกม และของเล่นบนโต๊ะ ทั้งนี้ ไฮสโคปมีหลักการเรียกชื่อมุมต่าง ๆ ด้วยภาษาที่เด็กเข้าใจ จะไม่ใช่ภาษาซึ่งเป็นนามธรรมมาก ๆ เช่น มุมบทบาทสมมติมุมเครื่องเล่นสัมผัส นอกจากนี้ไฮสโคปเชื่อว่ามุม

เล่นต้องเปลี่ยนแปลงไปตามความสนใจของเด็ก เช่น เมื่อเด็กเกิดความสนใจหลากหลาย มุมบ้านก็อาจปรับเปลี่ยนเป็นมุมร้านเสริมสวย มุมหมอบ หรือมุมร้านค้า ได้ตามบริบทของสิ่งที่เด็กสนใจในขณะนั้น

5) พื้นที่เก็บของใช้ครู เช่น หนังสือ คู่มือครู เอกสารโปรแกรมสื่อการสอน ส่วนรวมของชั้นเรียน เช่น วัสดุศิลปะต่าง ๆ เป็นต้น

โดยแนวคิดไฮสโคปได้ระบุรายละเอียดของแนวปฏิบัติเรื่องจัดพื้นที่ไว้เพิ่มเติม ดังนี้พื้นที่ที่ต้องนำอยู่ นำเข้าไปเล่น ทำให้รู้สึกอบอุ่น วัสดุที่ใช้มีความนุ่ม อ่อนโยน ไม่แข็งกระด้าง มีส่วนโค้งส่วนมน มีสีสันสบายตาสบายใจ เน้นวัสดุธรรมชาติ และแสงตามธรรมชาติ

มีการจัดแบ่งที่ตั้งบริเวณของมุมต่าง ๆ อย่างชัดเจน สมเหตุสมผล บริเวณในแต่ละมุมมีพื้นที่เพียงพอ โดยคำนึงถึงความปลอดภัยและการบำรุงรักษาที่ดี

สื่อ (Materials) หมายถึง วัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลาย ทั้งประเภท 2 มิติ 3 มิติ สะท้อนวัฒนธรรมท้องถิ่น สื่อที่เอื้อให้เด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 โดยมีการจัดการใช้สื่อที่เริ่มต้นจากสื่อที่เป็นรูปธรรมไปสู่นามธรรม กล่าวคือ เริ่มต้นจากสื่อของจริง ของจำลอง ภาพถ่าย ภาพโครงร่าง และสัญลักษณ์ การใช้สื่อต้องเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจและความต้องการของเด็กที่หลากหลาย ตลอดจนสื่อที่สะท้อนชีวิตครอบครัวของเด็ก ไฮสโคปเน้นหลักการข้อนี้มาก ดังนั้น หนังสือนิทาน นิตยสาร ภาพถ่าย ตุ๊กตา เสื้อผ้า มุมบ้าน มุมดนตรี หรือของเล่น เช่น ภาพตัดต่อ ควรสะท้อนภาษา บรรยากาศ อาชีพ และสิ่งก่อสร้างหรือสถาปัตยกรรมในชุมชนที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยโปรแกรมไฮสโคปได้กำหนดหลักการเรื่องสื่อที่เพียงพอไว้ด้วยคำว่า “เพียงพอ” คือ สื่อทุกอย่างควรมีอย่างน้อย 2 ชุด

การจัดเก็บ (Storage) ไฮสโคปให้ความสำคัญกับระบบจัดเก็บสื่อด้วยวงจร “ค้นหา-ใช้-เก็บคืน” (Find-Use-Return Cycle) ตามกรอบแนวคิด ดังนี้

1) สื่อที่เหมือนกันจัดเก็บหรือจัดวางไว้ด้วยกัน

2) ภาชนะบรรจุสื่อควรโปร่งใสเพื่อให้เด็กมองเห็นสิ่งที่อยู่ภายในได้ง่าย และควรมีมือจับเพื่อให้สะดวกในการขนย้าย

3) การใช้สัญลักษณ์ (Labels) ควรมีความหมายต่อการเรียนรู้ของเด็ก สัญลักษณ์ทำมาจากสื่ออุปกรณ์ของจริง ภาพถ่าย หรือภาพสำเนา ภาพวาด ภาพโครงร่างหรือภาพประจักษ์ หรือบัตรคำติดคู่ กับสัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง

ไฮสโคปเชื่อว่า วงจร “ค้นหา - ใช้ - เก็บคืน” ส่งเสริมการเรียนรู้ เพราะเด็ก ๆ ได้ฝึกการสังเกต เปรียบเทียบ จัดกลุ่ม เด็กได้สัมผัสประสบการณ์ ส่งเสริมความรับผิดชอบ รู้จักมีน้ำใจช่วยเหลือ เรียนรู้ทางสังคม ดังนั้น ครูจึงควรจัดเวลา “เก็บของเล่น” ทุกวันอย่างเพียงพอ มีสัญญาณเตือนก่อนเวลาจะสิ้นสุด ครูควรช่วยเด็กเก็บของเล่น เพื่อเป็นแบบอย่างและทำให้เด็กสนุกสนาน ครูต้องไม่ใช้การเก็บของเล่นเข้าที่เป็นการลงโทษเด็ก นอกจากนี้ สื่อจะต้องจัดวางไว้ใน

ระดับสายตาเด็ก (Eye-level) เพื่อให้เด็กมองเห็นได้ชัดเจน สามารถหยิบใช้และจัดเก็บได้ด้วยตนเอง ไม่ใช้อยู่สูงจนเป็นอันตรายเวลาเอื้อมหยิบ หรือต้องพึ่งพาผู้ใหญ่ให้หยิบให้ตลอดเวลา

5) การประเมินพัฒนาการ

พัชรี ผลโยธิน (2558) การประเมินถือเป็นงานโดยตรงของครูที่จะต้องตั้งใจปฏิบัติและเอาใจใส่อย่างเต็มที่ ครูโฮสโคปจะทำงานร่วมกันเป็นคณะ ในแต่ละวันครูทุกคนจะรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก ข้อมูลนี้ได้จากการสังเกตและการมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กในกิจวัตรประจำวัน โดยครูจะจดบันทึกสั้นตามสิ่งที่เห็นและได้ยินอย่างเที่ยงตรง สมาชิกครูที่ร่วมกันสอนจะมีการวางแผนประจำวันร่วมกันก่อนที่เด็กจะมาถึงโรงเรียน หรือหลังจากที่เด็กกลับบ้าน หรือในขณะที่เด็กนอนพักผ่อนตอนกลางวัน ครูจะแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ได้จากการสังเกตเด็ก ทำการวิเคราะห์ข้อมูลในด้านประสบการณ์สำคัญ และวางแผนสำหรับวันต่อไป

จุดมุ่งหมายหลักของการประเมิน คือ การประเมินคุณภาพของโปรแกรม และพัฒนาการเด็กซึ่งโฮสโคปได้สร้างแบบประเมินคุณภาพโปรแกรม (High/Scope Program Quality Assessment หรือ PQA) และแบบสังเกตบันทึกพฤติกรรมเด็ก (High/Scope Child Observation Record หรือ COR)

6) บทบาทหน้าที่ของครู

การจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดโฮสโคปเน้นให้ครูผู้สอนสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นและปลอดภัยให้แก่เด็ก การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีจะสามารถสร้างความมั่นใจให้เด็ก เด็กจะกล้าพูด กล้าแสดงออก กล้าปรึกษาปัญหา และผู้ใหญ่จะต้องใส่ใจกับเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ของเด็ก จะต้องไม่เบื่อหน่ายในการตอบคำถาม หรือป้อนคำถามให้เด็กเกิดความคิด จินตนาการ การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อเด็กนับว่ามีคุณค่ามากกว่าการยกย่อง ชมเชย และให้รางวัล

2.1.3.4 รูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย (Reggio Emilia Approach)

1) การจัดหลักสูตรตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย

สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์ (2540) สำหรับหลักสูตรของเด็กวัย 3 ปีขึ้นไป จะกำหนดหลักการและแนวทางเป็นรายวิชาชัดเจนขึ้น เช่น ภาษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ กิจกรรมประกอบอาหาร รูปแบบการจัดเรียนรู้ตามแนวคิดเรกจิโอ ไม่มีหลักสูตรที่เขียนเป็นหน่วยใหญ่หรือหน่วยย่อย โดยครูไม่มีการเขียนแผนการสอนที่กำหนดขั้นตอนกิจกรรมการสอนที่ชัดเจน วิธีปฏิบัติการรวบรวมรายชื่อหัวข้อโครงการที่คาดว่าเป็นความความสนใจของเด็ก ซึ่งจะมีทั้งหัวข้อโครงการระยะสั้นและโครงการระยะยาว แต่ถ้าเด็กสนใจในเรื่องที่อยู่นอกเหนือรายการหัวข้อที่ครูกำหนด ห้องเรียน

ก็จะปรับเปลี่ยนไปตามความสนใจของเด็ก แนวคิดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย มีรายละเอียดดังนี้ คือ

2.1) วิธีการมองเด็ก (The image of the child) เด็กแต่ละคนมีความสามารถในการรับรู้ และ เรียนรู้ตั้งแต่วินาทีแรกที่เกิดมา ครูต้องรับรู้ถึงศักยภาพ ส่งเสริมและสร้างสิ่งแวดล้อมที่จะ สนองตอบต่อศักยภาพเด็กอย่างเหมาะสม

2.2) โรงเรียนเป็นสถานที่บูรณาการสิ่งมีชีวิตที่หลากหลาย การดำเนินการจึงต้องคำนึงถึง องค์ประกอบทั้ง 3 คือ เด็ก ครอบครัว และครู ต้องมีการดำเนินการอยู่ตลอดเวลา และมีการปรับปรุง อย่างต่อเนื่อง

2.3) ครูและเด็กเรียนรู้ไปด้วยกัน การเรียนรู้ที่มีคุณค่าสำหรับเด็กไม่ใช่การสอนจากครู แต่เป็นการจัดสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้

2.4) ครูต้องปฏิบัติตัวเป็นนักศึกษา ค้นคว้า วิจัย และสำรวจ ครูต้องพัฒนาและหาความรู้ให้กับตนเองเสมอ

2) การจัดประสบการณ์เรียนรู้

Edward, Gandini, and Forman (1994) กล่าวถึง รูปแบบการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้แก่เด็กเรียนตามแนวคิดเรกจิโอ ด้วยความเชื่อที่ว่าเด็กได้เรียนรู้ผ่านโครงการตามความสนใจของเด็ก การให้เด็กได้ลงมือกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองเพราะการเรียนรู้เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ และบริบทของสังคมที่เด็กอยู่เป็นตัวกำหนด ผลงานที่เด็กทำจึงต้องเกิดจากความสนใจของเด็กที่ลงมือทดลองถูกเองทั้งหมดเพื่อพัฒนาศักยภาพที่มีอยู่ภายในของเด็กแต่ละคน ครูจึงมีบทบาทที่จะเข้ามาขยายความสามารถ และเปิดโอกาสให้เด็กค้นคว้าเรียนรู้ ความสนใจของเด็กต้องได้รับการสานต่อ และเชื่อมโยง การจัดกิจกรรมและประสบการณ์จะสลับไหลไปตามสภาวะการณ์ที่สนองต่อความสนใจของเด็กในขณะนั้น

การเรียนรู้อย่างลุ่มลึกจากงานโครงการ (Projects) เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่โดดเด่นในโรงเรียนตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ก่อนการเริ่มโครงการในชั้นเรียน ครูทุกคนจะประชุมพูดคุยกันถึงหัวข้อโครงการที่อาจเกิดขึ้นได้จากความสนใจของเด็ก และคำนึงถึงความคิดที่คล้ายคลึงกับโครงการที่อาจเกิดขึ้นตามสมมติฐานทางเลือกหรือตัวเลือกสำหรับเด็ก ครูจะวางกรอบความคิดถึงขั้นตอนแต่ละระยะของโครงการ ตลอดจนการเตรียมการที่พร้อมสำหรับสิ่งที่ไม่คาดหวังที่อาจเกิดขึ้นจากความคิดความสนใจของเด็ก

ครูจะมีบทบาทสำคัญคือการบันทึกข้อมูลสาระการเรียนรู้ของเด็กนับตั้งแต่ก้าวเข้าสู่โรงเรียน โดยจะต้องเก็บข้อมูลของเด็กในทุกด้าน ครูจะให้ความสำคัญกับการปรับตัวของเด็กเมื่ออยู่ในโรงเรียน ตลอดจนทำความเข้าใจและขอความร่วมมือจากผู้ปกครองเพื่อให้ผู้ปกครองบันทึกถึงสิ่งที่เด็กแสดงออกเกี่ยวกับโรงเรียนเมื่อเด็กอยู่บ้าน ครูและผู้ปกครองจะต้องพูดคุยกันอย่าง

สม่าเสมอจนได้ข้อมูลเกี่ยวกับการปรับตัวของเด็กในโรงเรียนจนเป็นที่พอใจทั้งสองฝ่าย และจะต้องช่วยกันคัดเลือก จัดลำดับ และระบบข้อมูล เพื่อนำไปจัดนิทรรศการเพื่อแสดงถึงความเจริญงอกงามในพัฒนาการเด็กด้านต่าง ๆ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละวัน การเรียนรู้รูปแบบนี้จะคำนึงถึงการส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน โดยจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านภาษา
- 2) ส่งเสริมพัฒนาการของกล้ามเนื้อ
- 3) ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์
- 4) ส่งเสริมพัฒนาการของประสาทสัมผัส
- 5) กิจกรรมดนตรีและเคลื่อนไหว
- 6) กิจกรรมการเล่นละคร
- 7) ส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม
- 8) ส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์

3) สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์ และ ธิดา พิทักษ์สินสุข (2543) กล่าวถึง การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน และภายในห้องเรียนที่สะท้อนถึงความพึงพอใจของการออกแบบที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และการเล่นของเด็กอย่างสนุกสนาน มุมกิจกรรมแต่ละมุม โต๊ะที่จัดวางอุปกรณ์ วัสดุต่าง ๆ มีความท้าทายและเชิญชวนให้เด็กเข้าไปค้นหาเรียนรู้ ทำกิจกรรมตามความสนใจของเด็กตลอดเวลา

4) การจัดสิ่งแวดล้อมนอกห้องเรียน

บรรยากาศนอกห้องเรียนเน้นความเป็นธรรมชาติ การปลูกต้นไม้หลากหลายชนิด เด็กสามารถใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้

เครื่องเล่นกลางแจ้งขนาดใหญ่ ที่เสริมสร้างพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม อารมณ์ และจิตใจของเด็ก ที่เด็กสามารถเล่นปีน ป่าย โหนตัว ลื่นตัวลงมา ทรงตัวในสะพานแกว่ง ลอดผ่านช่องอุโมงค์ที่เชื่อมโยงกันอย่างต่อเนื่อง

สนามทราย โรงเรียนควรจัดสนามทรายที่ใหญ่และเป็นทรายที่ละเอียดอ่อน มีอุปกรณ์การเล่นทรายที่หลากหลาย เครื่องมือในการตักทราย ขุดทราย ภาชนะที่ใส่ทราย

5) การจัดสิ่งแวดล้อมภายในอาคารเรียน

ลักษณะอาคารเรียนควรมีความสะอาด เป็นระเบียบ สวยงาม การจัดสรรพื้นที่ในห้องเรียนมีความเหมาะสมทั้งการจัดมุมที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ สัดส่วนพื้นที่ จะต้องมพื้นที่ว่าง

สำหรับการเคลื่อนไหว และการจัดกิจกรรมพิเศษที่เกิดจากความสนใจของเด็กและครู ทุกห้องเรียน จะต้องมีการติดกระจกเงาสะท้อน การจัดมุมหนังสือและมุมศิลปะ กระดานสำหรับเด็กวาดภาพ กิจกรรมดนตรี เคลื่อนไหว และจังหวะ

6) การประเมินพัฒนาการ

- 6.1) ประเมินผ่านการแสดงออกทางความคิดด้วยงานศิลปะ
- 6.2) ผลการเรียนรู้จากการค้นหาคำตอบของเด็ก
- 6.3) ผลงานของเด็ก

7) บทบาทครูผู้สอน

ครูจะต้องมีความสามารถในการจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมให้พร้อมสำหรับการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อตอบสนองความอยากรู้อยากเห็นตามธรรมชาติของเด็ก ตามขั้นตอน และพัฒนาการ ครูจะต้องมีความตื่นตัวและพร้อมที่จะเรียนรู้ไปพร้อมกับนักเรียนตลอดเวลา บันทึกข้อมูล และเก็บภาพของการเรียนรู้อย่างมีคุณค่าสม่ำเสมอ และมีความสามารถในการจัดแสดงผลงานของเด็ก

ปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนในโรงเรียน ครูจะต้องมีแบบอย่างที่ดีในเรื่องของภาษาสำหรับเด็กทั้งท่าทาง น้ำเสียง สีหน้า และเนื้อหาของภาษา จะต้องพูดคุยกับนักเรียนด้วยถ้อยคำที่อ่อนโยน ชัดเจน กล่าวชมเชยเมื่อนักเรียนทำในสิ่งที่พึงประสงค์ และกล่าวเตือนเมื่อนักเรียนทำในสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ ศักยภาพของเด็กในการรับรู้ข้อมูลแล้วนำกลับมาใช้ทันทีมีสูงมาก ครูจึงควรสร้างข้อตกลงร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียน

2.1.3.5 รูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส (Neo-Humanist Education)

สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย (2542) กล่าวถึง รูปแบบการจัดเรียนรู้ตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส (พี. อาร์. ชาร์ การ์ P.R. Sarkar) ด้วยความ เชื่อที่ว่ามนุษย์ ดึงศักยภาพในตัวออกมาเพียงแค่ 5-10% ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงต้องมุ่งพัฒนา อัจฉริยภาพที่แฝง อยู่ในตัวเด็กทุกคนให้ปรากฏออกมามากที่สุด โดยการพัฒนาการให้เป็นคนที่ สมบูรณ์ในทุก ๆ ด้าน มิใช่เป็นเพียงการปูเนื้อหาวิชาการและข้อมูลต่าง ๆ หรือเป็นเพียงการฝึกเด็ก ให้ตอบคำถาม “ถูก” หรือ “ผิด” เท่านั้น แต่เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ ควบคู่ กันไปด้วย และเชื่อว่า ความเป็นคนที่สมบูรณ์นั้นเกิดจากศักยภาพที่สำคัญ 4 ด้าน คือ

- 1) ร่างกาย (PHYSICAL) จะต้องแข็งแรง
- 2) จิตใจ (MENTAL) ต้องมีแต่ความเชื่อมั่นในตัวเอง สามารถตัดสินใจด้วยตัวเองได้ มีความ เป็นตัวของตัวเอง มีความคิดสร้างสรรค์

3) ความมีน้ำใจ (SPIRITUAL) มีความรักให้กับคนอื่นในวงกว้าง ช่วยเหลือคนอื่นโดยที่ไม่หวัง ผลตอบแทน มีความเมตตาที่ยิ่งใหญ่ มีใจที่เปิดกว้าง

4) วิชาการ (ACADEMIC) การจัดการศึกษาที่ดีจะต้องจัดให้ครบทั้ง 4 ด้าน เพื่อพัฒนาเด็กสู่ ความเป็นคนที่สมบูรณ์ กิจกรรมที่ทำในโรงเรียนนี้โอฮิวแมนนิสจะต้องสอดคล้องกับหลัก 4 ข้อ คือ คลื่นสมองต่ำ การประสานของเซลล์สมอง ภาพพจน์ต่อตัวเอง และการให้ความรัก ซึ่งต้องไปด้วยกัน เด็กจึงจะไปในทิศทางที่ดี

1) การจัดหลักสูตรตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส

หลักสูตรการเรียนรู้ตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส มุ่งเน้นการพัฒนานักเรียน ให้เด็กได้รับการพัฒนาให้มีกระบวนการคิดเชิงบวก และได้รับการพัฒนาทางด้านร่างกายและจิตใจอย่างสมดุล จัดประสบการณ์เรียนรู้ส่วนใหญ่โดยเน้นการปฏิบัติเกินกว่า 95% เพื่อฝึกกล้ามเนื้อมัดใหญ่ และมัดเล็ก พัฒนาให้เด็กได้ฝึกมองสิ่งต่าง ๆ รอบตัว มองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตทั้งหมดในโลก นอกจากนี้การจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสยังมุ่งเน้นการพัฒนาการประพุดตินของนักเรียนให้เรียนอย่างมีความสุขและมีคุณภาพ

2) การจัดประสบการณ์เรียนรู้

เกียรติวรรณ อมาตยกุล (2553) กล่าวว่า แนวทางการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้แก่เด็กนักเรียนตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบนีโอฮิวแมนนิส มีลักษณะที่สำคัญดังนี้

1) การสร้างบรรยากาศให้คลื่นสมองต่ำ เนื่องจากเด็กจะมีการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้สูงสุดเมื่อจิตใจอยู่ในสภาวะที่ผ่อนคลายที่สุด ปราศจากความตึงเครียด ปราศจากความวิตกกังวล สบายใจและมีความสุข ซึ่งเราอาจจะเรียกสภาวะการเรียนรู้ที่ดีที่สุดนี้ว่า สภาวะคลื่นสมองต่ำ มีการค้นพบว่า มีปัจจัยหลาย ๆ ประการที่มีอิทธิพลต่อคลื่นสมองของเรา เช่น เสียงเพลง คนรอบข้าง อาหารที่รับประทาน การออกกำลังกาย คำพูด การฝึกโยคะ และการทำสมาธิ ดังนั้น เด็กที่ได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในบรรยากาศที่ช่วยให้คลื่นสมองจะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว

2) การพัฒนาเซลล์ประสานประสาท (Synapses) ซึ่งเป็นตัวเชื่อมระหว่างเซลล์สมอง ยิ่งเซลล์ประสานประสาทนี้เกิดขึ้นมากเท่าใดสมองย่อมจะทำงานดีขึ้น ทำให้สมองฉับไว มีความจำดี เกินกว่า 80% ของการพัฒนาเซลล์ประสานประสาทจะเกิดในช่วงเด็กเล็ก ๆ มีการค้นพบว่า เซลล์ประสานประสาทนี้สามารถพัฒนาให้มีมากขึ้นได้ด้วยการทำให้กล้ามเนื้อ และกล้ามเนื้อเท้าของเด็กแข็งแรง เนื่องจากฝ่ามือ และฝ่าเท้าของคนเรามีเส้นประสาทรวมกันอยู่มาก และเส้นประสาทเหล่านี้จะเชื่อมไปยังสมอง ดังนั้นสมองของเด็กจะดีได้ด้วยการ

2.1) ให้เด็ก ๆ มีการใช้มือและเท้าให้มาก เช่น กิจกรรมโยคะ การเดินรำ ยิมนาสติกและตีลังกา วิ่ง ว่ายน้ำ ปีนป่าย เป็นต้น

2.2) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้หลากหลาย เช่น ความช่างสังเกต กีฬาดนตรี การทำสมาธิ ฝึกความจำ การทำคลื่นสมองต่ำ ภาษา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ฯลฯ เด็ก ๆ ที่ได้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ก็จะกลายเป็นคนที่มีทักษะรอบตัว ไม่มีจุดอ่อนในเรื่องใด ๆ

2.3) การให้ความรัก การเติบโตมาท่ามกลางรอยยิ้ม คำชมเชย คำพูดให้กำลังใจ ความเข้าใจ การให้อภัย การกอด การสัมผัส และความเป็นเพื่อนของคนในครอบครัว และจากที่โรงเรียน สัมผัสที่อบอุ่น รอยยิ้มที่อ่อนหวาน เสียงหัวเราะ และแววตาที่ให้กำลังใจ จะทำให้นักเรียนมีพลังในการต่อสู้กับปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในชีวิต

3) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้

สภาพแวดล้อมการเรียนรู้เอื้อให้มีสภาวะผ่อนคลาย สงบ ได้รับประทานอาหารที่เป็นธรรมชาติ ได้รับการออกกำลังกายอยู่เสมอ ฟังเพลง ฝึกสมาธิ การฝึกโยคะ นอกจากนี้บรรยากาศแห่งธรรมชาติ ล้อมรอบด้วยต้นไม้ใหญ่ให้ความร่มรื่น สงบ ให้นักเรียนใกล้ชิดกับธรรมชาติ ใช้สื่อนิทานคุณธรรม ดนตรี และเหตุการณ์รอบตัวในแต่ละวัน ประกอบการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียน

4) การประเมินพัฒนาการ

การสังเกตพฤติกรรม ทักษะคตินักเรียน ในระหว่างการทำกิจกรรม เช่น การอธิบาย แสดงความคิดเห็น การประเมินผลการกระทำของตนเอง

5) บทบาทของครูผู้สอน

บทบาทของครูผู้สอนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสม์มีความสำคัญมากต่อการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้นักเรียน เนื่องจากบทบาทของครูผู้สอนมีผลต่ออารมณ์การเรียนรู้ของนักเรียน เช่น การใช้เสียงและคำพูดด้านบวกให้พลัง และกำลังใจแก่นักเรียน หากิจกรรมที่ส่งเสริมการบริหารกล้ามเนื้อและกล้ามเนื้อเท้าให้มากที่สุด และเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียน

ตารางที่ 1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้

รูปแบบการเรียนรู้	หลักสูตร	การจัดการเรียนการสอน	สื่อ วัสดุ สิ่งแวดล้อม	ประเมินพัฒนาการ	หมายเหตุ
<p>1. มอนเตสซอรี</p> <p>แนวคิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง</p> <p>เรียนรู้จากกิจกรรมไปสู่นามธรรม</p> <p>มุ่งเน้นการค้นพบด้วยตนเอง ฝึกฝนทางประสาทสัมผัส และมักเรียนเป็นผู้ลงมือทำ</p>	<p>แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> ด้านทักษะกลไก (Motor Education) ด้านประสาทสัมผัส (Education of the Sense) เตรียมสำหรับการเขียนและคณิตศาสตร์ (Preparation for Writing and Arithmetic) 	<p>จัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนโดย จัดการเรียนรู้แบบเป็นลำดับขั้นตอน มุ่งเน้นการสร้างสรรค์ความมั่นใจ และความเข้าใจในการเรียน และมุ่งให้เด็กใช้ศักยภาพของตนจากสิ่งแวดล้อมที่จัดเตรียมให้การเรียนรู้แบ่งเป็น 3 กระบวนการ ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> การสังเกตลักษณะเฉพาะ สังเกตความแตกต่าง การเห็นความแตกต่างระหว่างสิ่งที่คล้ายคลึงกัน และสามารถบอกชื่อของสิ่งของสิ่งนั้นได้ 	<p>ให้ความสำคัญกับสื่อ อุปกรณ์ สิ่งแวดล้อม</p> <ol style="list-style-type: none"> กระตุ้นการทำงานของตนเอง หลากหลายมีอิสระในการเลือก ลำดับความยากง่าย ทำให้เกิดการเรียนรู้ทางประสาทสัมผัส เคลื่อนไหว เหมาะกับช่วงวัย มีพื้นที่ว่างสำหรับการเรียนรู้ของเด็ก มีเก้าอี้โต๊ะ สำหรับนั่งทำงาน มีรูปแบบอย่างแน่นอน สะอาด ปลอดภัย ทาด้วยสีอ่อน ตกแต่งสวยงาม บริเวณการเรียนรู้เชื่อมต่อกันทั้งภายในและภายนอก นักเรียนมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลรักษาความเรียบร้อย 	<p>ใช้การสังเกตจาก</p> <ol style="list-style-type: none"> ความสามารถในการทำกิจกรรม การใช้อุปกรณ์แต่ละชิ้น รายงานผลการเรียนให้ผู้ปกครองรับทราบ 	<p>บทบาทครูผู้สอน</p> <ol style="list-style-type: none"> เป็นผู้สังเกต เตรียมอุปกรณ์ กิจกรรมต่าง ๆ เป็นผู้วินิจฉัย สังเกต พัฒนาการ และประเมินความสามารถของนักเรียน เป็นผู้สนับสนุนการคิดแก้ปัญหา ระหว่างการทำกิจกรรมของนักเรียน เป็นผู้ประเมิน ความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียน

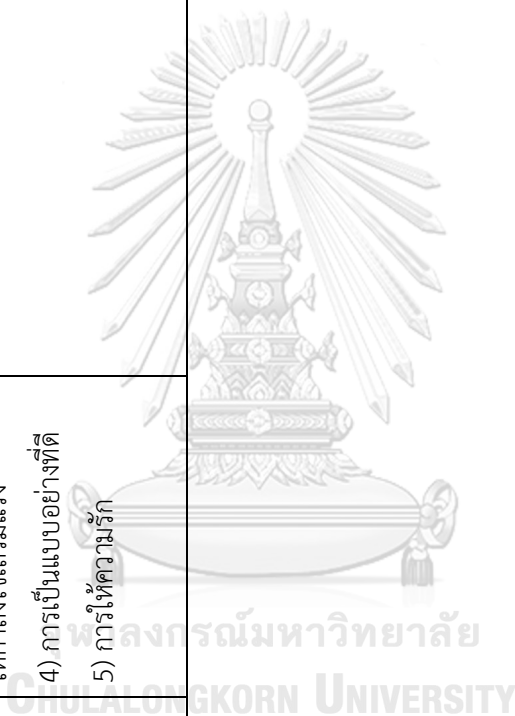
รูปแบบการเรียนรู้	หลักสูตร	การจัดการเรียนการสอน	สื่อ วัสดุ สิ่งแวดล้อม	ประเมินพัฒนาการ	หมายเหตุ
<p>2. วอลดอร์ฟ</p> <p>แนวคิดการจัดการศึกษาเรียนรู้ มุ่งเน้น “การเข้าใจเด็กตามธรรมชาติ และภาวะกึ่งฝัน” พัฒนาให้เป็นมนุษย์ อย่างสมดุล พัฒนา ภาย จิตวิญญาณ ความดี ความงาม ความจริง เน้น เรียนรู้ผ่านการกระทำ เตรียมพร้อม ทางด้านร่างกายต่าง ๆ ตามลำดับ และ จัดให้สอดคล้องกับ ฤดูกาล วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต</p>	<p>องค์ประกอบสำคัญของ การจัดหลักสูตร ได้แก่ จังหวะที่สม่ำเสมอ การทำซ้ำ ความเคารพ และสงบ</p> <p>หลักสูตรมุ่งส่งเสริมการ พัฒนา 4 ด้าน ได้แก่</p> <p>1) ความรู้สึกจากการสัมผัส 2) ความรู้สึกแห่งชีวิต 3) ความรู้สึก จากความเคลื่อนไหว และ 4) ความรู้สึกสมดุล ของร่างกายหลักสูตร ครอบคลุมการสอน ภาษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว แบบยูริธมี และการ ปฏิบัติพิธีกรรมและ</p>	<p>จัดประสบการณ์ให้แก่ นักเรียน โดยผ่านการ เล่น และการดำเนินชีวิต มุ่งเน้น ให้พัฒนาตามวัย โดยจัดเป็น กิจกรรมการเล่นหรือการ เล่นอิสระ มีปัจจัยที่สำคัญ ได้แก่</p> <p>1. แบบแผนจังหวะชีวิตของ เด็กและห้องเรียน (Rhythm) ต้องเป็นไป อย่างสม่ำเสมอ</p> <p>2. การทบทวนหรือทำซ้ำ (Repetition) เพื่อให้ เกิด ความเข้าใจอย่างถ่องแท้</p> <p>3. ความรู้สึกเกรงขาม (Reverence) ก่อให้เกิด ความสงบในใจ</p> <p>องค์ประกอบของการจัด กิจกรรม</p>	<p>มุ่งเน้นการใช้วัสดุจากธรรมชาติที่ หาได้ในท้องถิ่น ไม่ควรเป็นของ เล่นสำเร็จรูป ตัวอย่าง เช่น ก้อน หิน เปลือกหอย ลูกสน กิ่งไม้ ต้น เป็นพ่อน ผ้าฝ้ายบางหลากสี ควร ย้อมด้วยสีธรรมชาติ ตักตาทำจาก ฝ้าย และวัสดุธรรมชาติ ของเล่น พื้นบ้านหรือของใช้ในครัวเรือน</p>	<p>การสังเกตเด็ก คือ เครื่องมือการประเมิน ที่สำคัญ</p>	<p>บทบาทครูผู้สอน มีความรักในตัวเด็กอย่าง แท้จริง ศรัทธาในความ เป็นมนุษย์</p>

รูปแบบการเรียนรู้	หลักสูตร	การจัดการเรียนการสอน	สื่อ วัสดุ สิ่งแวดล้อม	ประเมินพัฒนาการ	หมายเหตุ
ท่องถิ่น และกิจวัตรประจำวัน สำหรับเด็กปฐมวัย เน้นให้มีความสุขกับชีวิตในวัยเด็ก	การทำสวน	1) การเรียนแบบ 2) จินตนาการ 3) แรงบันดาลใจ			
3. โฮสต์โคป <u>แนวคิดจัดการจัดกา</u> เรียนรู้ เรียนรู้แบบลงมือ กระทำ (Active Learning) ผ่านมุม เล่นที่หลากหลาย ด้วยสื่อและกิจกรรม ที่เหมาะสมกับ พัฒนาการของเด็ก การแก้ปัญหาอย่าง กระตือรือร้น การ เรียนรู้ซึ่งเด็กได้จัด กระทำกับวัตถุ การ	หลักสูตร ครอบคลุม การนำเสนออย่าง สร้างสรรค์ ภาษาและ การรู้หนังสือ การริเริ่ม และความสัมพันธ์ทาง สังคม การเคลื่อนไหว ดนตรี การจำแนก การ เรียนลำดับ จำนวน พื้นที่ และเวลา	จัดประสบการณ์ให้แก่ นักเรียนโดยจัดการเรียนรู้ แบบลงมือกระทำ (Active Learning) โดยเป็นกิจกรรม ที่เหมาะสมกับพัฒนาการ ของเด็ก มีทั้งกิจกรรมแบบ กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่	สิ่งแวดล้อมเป็นเสมือนครูคนที่ 3 ของการเรียนรู้ ได้แก่ พื้นที่ สื่อ และการจัดเก็บ 1) พื้นที่ สำหรับ การใช้สื่อ, การ สำรวจ, เล่น, ก่อสร้าง, แก้ปัญหา, พื้นที่ในการเคลื่อนไหว พื้นที่ ส่วนตัว, เล่นคนเดียว และเล่นกับ ผู้อื่น, พื้นที่เก็บของใช้ส่วนตัว, จัด แสดงผลงาน และผู้ใหญมีส่วนร่วม 2) สื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลาย ทั้งประเภท 2 มิติ 3 มิติ 3) การจัดเก็บ “ค้นหา - ใช้ - เก็บ - คืน” โดยมีหลักการคือ สื่อที่ เหมือนกันจัดเก็บไว้ด้วยกัน	ใช้การสังเกต จด บันทึก และ แลกเปลี่ยนข้อมูลกัน โดยครูทำงานร่วมกัน เป็นคณะ ประเมินพัฒนาการ เพื่อรวบรวมข้อมูลเด็ก ในการทำกิจกรรม และการมีปฏิสัมพันธ์ กับเด็ก	บทบาทครูผู้สอน สร้างบรรยากาศที่อบอุ่น ปลอดภัย การมี ปฏิสัมพันธ์ที่ดี สร้างความ มั่นใจ และความกล้า ให้กับเด็ก ใส่ใจในเรื่อง เล็ก ๆ น้อย ๆ ไม่เบียด หมายในคำถามของเด็ก ส่งเสริมการมีจินตนาการ และยกย่องชื่นชมเด็ก

รูปแบบการเรียนรู้	หลักสูตร	การจัดการเรียนการสอน	สื่อ วัสดุ สิ่งแวดล้อม	ประเมินพัฒนาการ	หมายเหตุ
มีปฏิสัมพันธ์กับ บุคคล ความคิดและ เหตุการณ์ จนกระทั่งสามารถ สร้างองค์ความรู้ด้วย ตนเอง			ภาษา บรรณารักษ์ คิวอาร์โค้ด QR และ การใช้สัญลักษณ์ (Labels) ควรมี ความหมายต่อการเรียนรู้ของเด็ก		
4. เรกจิโอ เอมิเลีย แนวคิดคิดการ จัดทำ เรียนรู้ เรียนรู้ผ่านการลง มือกระทำ และเกิด จากความสนใจของ เด็ก ครูเข้ามา ส่งเสริม ขยาย ความสามารถ สาน ต่อ จัดกิจกรรม และ กิจกรรมที่สนอง ความสนใจของ นักเรียน	กำหนดเป็นรายวิชาที่ ชัดเจน เช่น ภาษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ กิจกรรม ประกอบอาหาร	จัดประสบการณ์ให้แก่นักเรียนการจัดการเรียนรู้ แบบโครงการ (Project Approach) ตามความสนใจ ของนักเรียน ให้เด็กได้ลงมือ กระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน โดยจัดกิจกรรม ดังนี้ 1) ส่งเสริมพัฒนาการด้าน ภาษา 2) ส่งเสริมพัฒนาการของ กล้ามเนื้อ 3) ส่งเสริมความคิด	สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนทั้ง ภายในและภายนอกห้องเรียนเอื้อ ต่อการเรียนรู้และการเล่นของเด็ก อย่างสนุกสนาน มุ่งกิจกรรม โต้ตอบ สำหรับอุปกรณ์ วัสดุต่าง ๆ มีความท้าทายและเชิญชวนให้เด็ก เข้าไปค้นหาเรียนรู้ ทำกิจกรรม ตามความสนใจ สิ่งแวดล้อมนอกห้องเรียน เน้น ความเป็นธรรมชาติ มีเครื่องเล่น กลางแจ้งชุดใหญ่ ที่เป็นป้าย และ สวมทราย สิ่งแวดล้อมภายในอาคารเรียน	1. ประเมินผ่านการ แสดงออกทางความคิด ด้วยงานศิลปะ 2. ผลการเรียนรู้จาก การค้นหาคำตอบของเด็ก 3. ผลงานของเด็ก	การเรียนรู้แบบ “สุจิตติ” บทบาทครูผู้สอน 1) จัดเตรียมสิ่งแวดลอม ให้พร้อมกับการเรียนรู้ ของนักเรียน 2) บันทึกข้อมูลและเก็บ ภาพของนักเรียน 3) แสดงผลงานของ นักเรียน 4) เป็นแบบอย่างที่ดีด้าน ภาษา และการสื่อสาร

รูปแบบการเรียนรู้	หลักสูตร	การจัดการเรียนการสอน	สื่อ วัสดุ สิ่งแวดล้อม	ประเมินพัฒนาการ	หมายเหตุ
<p>5. นีโอฮิวแมนนิส แนวคิดการจัดกา เรียนรู้ การศึกษามุ่งพัฒนา อัจฉริยภาพ และดึง ความอัจฉริยภาพ ของเด็กออกมาให้ มากที่สุดพัฒนาเด็ก ทุกคนให้มีร่างกาย</p>	<p>เน้นไปที่การสอนเด็กให้ มีกระบวนการคิดเชิง บวก ให้เด็กมีพัฒนาการ ทั้งทางด้านร่างกายและ จิตใจอย่างสมดุล เน้น การปฏิบัติเกินกว่า 95% ให้มองสิ่งต่าง ๆ รอบตัว รวมถึงความสัมพันธ์ของ สิ่งมีชีวิตทั้งหมดในโลก</p>	<p>จัดประสบการณ์ให้แก่นักเรียนโดยยึดหลักที่สำคัญ 5 ประการ ได้แก่ 1) การสร้างบรรยากาศให้ คลื่นสมองต่ำ ผ่อนคลายไม่ ตึงเครียด 2) ประสานเซลล์สมอง ผ่าน การเปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้ ประสาทสัมผัสทั้งห้าในการ</p>	<p>สภาพแวดล้อมเอื้อให้สภาวะ ผ่อนคลายสงบ ได้รับประทาน อาหารที่เป็นธรรมชาติ ออกกำลังกาย กายอยู่เสมอ ฟังเพลง ฟังสภากาธิ การฝึกโยคะ มีบรรยากาศแห่ง ธรรมชาติ ล้อมรอบด้วยต้นไม้ใหญ่ ให้ความร่มรื่น สงบ ให้นักเรียน ใกล้ชิดกับธรรมชาติ ใช้สื่อนิทานคุณธรรม, ตำนาน และ</p>	<p>การสังเกตพฤติกรรม ทัศนคติของนักเรียน ในระหว่างการทำ กิจกรรม เช่น การ อธิบาย แสดงความ คิดเห็น การประเมินผล การกระทำของตนเอง</p>	<p>บทบาทของครู 1. ทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องที่สอน ทั้ง พฤติกรรม วาจา ความคิด 2. ใช้คำพูดที่มีความหมาย ในทางที่ดี 3. ยิ้มแย้มแจ่มใส เพื่อ สร้างความรัก ความ อบอุ่น</p>

รูปแบบการเรียนรู้	หลักสูตร	การจัดการเรียนการสอน	สื่อ วัสดุ สิ่งแวดล้อม	ประเมินพัฒนาการ	หมายเหตุ
แข็งแรง สมบูรณ์ จิตใจแจ่มใส ดีจาม คิดเชิงบวก มีความ รักเมตตาต่อตนเอง เน้นความรู้สึกรักเป็น หนึ่งเดียวกัน	เน้นการประพฤติตนของ นักเรียนให้เรียนอย่างมี คุณธรรมและมีความสุข	เรียนรู้สิ่งรอบตัว 3) ใช้คำพูดส่งเสริมการสร้าง ภาพพจน์ตนเองทางบวก ให้กำลังใจเสริมแรง 4) การเป็นแบบอย่างที่ดี 5) การให้ความรัก	เหตุการณ์รอบตัวของนักเรียน		4. หมั่นสัมผัสเด็ก 5. มีความรู้เกี่ยวกับกา บริหารร่างกายท่าอาสนะ เช่น โยคะโยนอมายาตกุล

2.1.4 แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาเอกชน

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2560) กล่าวถึง การศึกษาเอกชนในประเทศไทย เชื่อว่าการศึกษาประเภทนี้ได้ดำเนินการมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาแล้ว โดยเริ่มในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช การศึกษาเอกชนของประเทศขยายตัวมากขึ้นในปี พ.ศ. 2461 รัฐบาลจึงได้ประกาศพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชนครั้งแรก โดยมีจุดประสงค์เพื่อจะตรวจนิเทศโรงเรียนเอกชนทั่วราชอาณาจักร และเพื่อปรับปรุงแก้ไข กฎ และระเบียบโรงเรียนเอกชน ในปี พ.ศ. 2476 รัฐบาลจึงได้ประกาศพระราชบัญญัติกระทรวงศึกษาธิการขึ้น โดยจัดตั้งกองโรงเรียนราษฎร์สังกัดกรมวิสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อควบคุมดูแลโรงเรียนราษฎร์ทั้งหมด

การจัดการศึกษาของเอกชนที่ดำเนินควบคู่มากับการจัดการศึกษาของรัฐบาล และอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลและช่วยเหลือส่งเสริมของกองโรงเรียนราษฎร์ กรมวิสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการนั้น มีการขยายตัวอย่างกว้างขวาง จึงทำให้กองโรงเรียนราษฎร์ไม่สามารถบริหารงานได้รวดเร็วทันความต้องการของ ประชาชน สมาคมครูโรงเรียนราษฎร์แห่งประเทศไทย จึงเสนอความเห็นว่าการโรงเรียนราษฎร์ควรได้รับการยกวิทยฐานะเป็นกรมโรงเรียนราษฎร์ หรือกรมการศึกษาเอกชน เพื่อเพิ่มอำนาจในการส่งเสริมและช่วยเหลือโรงเรียนเอกชน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารการศึกษามากขึ้น และเป็นการส่งเสริมกำลังใจให้เอกชนจัดการศึกษาได้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น ปัจจุบันเรียกว่า สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2548 และพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 ดังนี้ เป็นหน่วยงานในการส่งเสริมและประสานงานการศึกษาเอกชนและดำเนินการให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาเอกชน เสนอนโยบายยุทธศาสตร์แผนพัฒนาการศึกษาเอกชน กำหนดกฎ ระเบียบ และเกณฑ์มาตรฐานกลางในการจัดการศึกษาเอกชน รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ การประกันคุณภาพ การวิจัยและพัฒนาเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษาเอกชน ดำเนินการเกี่ยวกับกองทุนทางการศึกษาเอกชน การอุดหนุนการศึกษาเอกชน การคุ้มครองการทำงาน สิทธิประโยชน์ของครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเอกชนเป็นศูนย์ส่งเสริมสนับสนุนข้อมูลและทะเบียนกลางทางการศึกษาเอกชน ตลอดจนติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาเอกชน ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

2.1.4.1 ประเภทของโรงเรียนเอกชน

ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2550 ได้กำหนดประเภทของโรงเรียนเอกชนไว้ดังนี้

1. โรงเรียนในระบบ มี 2 ประเภท ได้แก่
 - 1.1 ประเภทสามัญศึกษา
 - 1.2 ประเภทนานาชาติ
2. โรงเรียนนอกระบบ มี 7 ประเภท ได้แก่
 - 2.1 ประเภทสอนศาสนา
 - 2.2 ประเภทศิลปะและกีฬา
 - 2.3 ประเภทวิชาชีพ
 - 2.4 ประเภทสร้างเสริมทักษะชีวิต
 - 2.5 ประเภททววิชา
 - 2.6 สถาบันศึกษาปอเนาะ
 - 2.7 ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา)

2.1.4.2 เป้าหมายของการศึกษาเอกชน

1. ด้านคุณภาพของผู้เรียน ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย มีจิตสาธารณะ มีทัศนคติและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีความรักในสถาบันหลักของชาติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เรียนรู้ได้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาทักษะ ความรู้และคุณภาพชีวิต
2. ด้านโอกาสของผู้เรียน ผู้เรียนได้รับโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาภายใต้ระบบการจัดสรรทรัพยากรที่เป็นธรรมและเหมาะสมสำหรับการเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพมาตรฐาน สะท้อนตามความต้องการจำเป็นที่แตกต่างกันของผู้เรียนและโรงเรียน รวมทั้งได้รับการส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต
3. ด้านประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน โรงเรียนเอกชนมีการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ อยู่บนหลักความรับผิดชอบ สามารถปรับตัวเพื่อแข่งขันได้จัดการศึกษาที่แตกต่างเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและการพัฒนาประเทศ
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดและสนับสนุนการศึกษาเอกชน การศึกษาเอกชนมีบทบาทเพิ่มขึ้น มีศักยภาพในการให้บริการด้านการศึกษาในระดับนานาชาติ และมีเครือข่ายความร่วมมือในประเทศและต่างประเทศเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาเอกชน
5. ด้านระบบการบริหารจัดการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนมีการบริหารราชการที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ทันทสมัย และ

อำนวยความสะดวก มีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำหน้าที่กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาเอกชนได้สอดคล้องตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน

2.1.5 ขอบข่ายและภารกิจของการบริหารวิชาการ

จากการศึกษาขอบข่ายและภารกิจของการบริหารวิชาการ ผู้วิจัยพบว่า มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึง ขอบข่ายและภารกิจของการบริหารวิชาการของสถานศึกษาในระดับการศึกษาต่าง ๆ ไว้อย่างหลากหลาย โดยมีรายละเอียดดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้แบ่งขอบข่ายและภารกิจการบริหารงานวิชาการออกเป็น 17 งาน ซึ่งประกอบด้วย

- 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
- 2) การวางแผนงานด้านวิชาการ
- 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
- 4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
- 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 6) การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 9) การนิเทศการศึกษา
- 10) การแนะแนว
- 11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
- 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
- 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กร
- 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุว องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
- 15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
- 16) การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
- 17) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

สมาน อิศวภูมิ (2551) กล่าวถึง ขอบข่ายและภารกิจของการบริหารงานวิชาการสมัยใหม่ ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

1) การวางแผนด้านวิชาการ ซึ่งถือเป็นการเริ่มต้นสำคัญของการดำเนินงานในสถานศึกษาทุกด้าน เพื่อเป็นการกำหนดเป้าหมายที่ต้องการ โดยงานวิชาการเริ่มต้นจากตั้งเป้าหมายเพื่อตัวนักเรียนเป็นสำคัญ การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ทั้งในส่วนของบุคลากร งบประมาณ และการจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อสนับสนุนเป้าหมายที่ตั้งไว้

2) การพัฒนาหลักสูตร คือ การพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่ให้เกิดการพัฒนามากขึ้น รวมถึงการพัฒนาหลักสูตร เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เกิดคุณภาพที่สูงขึ้น

3) การจัดการเรียนการสอน คือ กระบวนการที่เป็นหัวใจสำคัญในการบริหารงานวิชาการ ที่สามารถถ่ายทอดสาระความรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรไปสู่นักเรียน

4) การนิเทศและการพัฒนาการเรียนการสอน คือ การใช้เครื่องมือในการจัดศึกษา โดยเน้นการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์การสอน โดยมีการกำกับดูแล ติดตาม ช่วยเหลือ และประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ

5) การประเมินผลงานวิชาการ คือ การวัด ประเมิน วิเคราะห์ และรายงานผลการดำเนินงานทางวิชาการ โดยใช้เครื่องมือที่มาตรฐานเดียวกันในสถานศึกษา เพื่อเป็นตัววัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

สุภักดิ์ โอบาพิริยกุล (2556) กล่าวถึง ขอบข่ายและภารกิจของการบริหารวิชาการของสถานศึกษา ได้แก่ หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการเรียนการสอนปฐมวัย วัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน การส่งเสริมการสอน การวัดผลประเมินผลการศึกษาปฐมวัย การนิเทศภายในและการประชุมอบรมทางวิชาการ โดยแบ่งการบริหารวิชาการออกเป็น 3 ด้านหลัก คือ

- 1) ด้านหลักสูตร (หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย)
- 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน (การจัดการเรียนการสอนปฐมวัย)
- 3) ด้านการวัดและประเมินผล (การวัดผลและการประเมินผลการศึกษาปฐมวัย)

วสุภฤติ สุวรรณเทน และวัลนิกา ฉลาทบาง (2559) กล่าวถึง การบริหารจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความพร้อมของพัฒนาการครบทุกด้าน รวมถึงการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1) การบริหารหลักสูตร ได้แก่ การวิเคราะห์เกี่ยวกับมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ ความต้องการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย การจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการและความเหมาะสมของบริบทสังคม การกำหนดเนื้อหาสาระที่ครอบคลุม การนำหลักสูตรไปใช้ การนิเทศ และติดตามการใช้หลักสูตรให้มีความสมบูรณ์อย่างต่อเนื่อง

2) การบริหารจัดการการเรียนการสอน ได้แก่ การพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถในการสอน เข้าใจนโยบายการจัดการศึกษาปฐมวัย สามารถวิเคราะห์มาตรฐานและวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนานักเรียน โดยใช้เทคนิค สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ โดยเน้นการวัดผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ตลอดจนการนิเทศติดตามการจัดการเรียนรู้อย่างเหมาะสม

3) การบริหารการวัดผลและประเมินผล ได้แก่ การวางแผนการดำเนินงานด้านการวัดผล และประเมินผลการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยการเลือกเครื่องมือที่เหมาะสมและหลากหลายได้ตรงตามสภาพจริง และประเมินได้ครบทุกด้านอย่างสม่ำเสมอ

4) การประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การควบคุมคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานของการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณภาพนักเรียน ด้านการจัดการศึกษา ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านอัตลักษณ์ และด้านการส่งเสริม

กระทรวงศึกษาธิการ (2560) คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย กล่าวถึง ขอบข่ายและภารกิจของการบริหารวิชาการระดับปฐมวัยไว้ดังนี้

1) จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาบรรลุตามเป้าหมาย มาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยสามารถจัดประสบการณ์ได้หลากหลายตามแนวคิด และทฤษฎีต่างๆ โดยจะต้องตอบสนองต่อความต้องการการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ และสอดคล้องกับธรรมชาติและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

2) จัดประสบการณ์ โดยจะต้องอธิบายแนวทาง รูปแบบ หรือนวัตกรรมการจัดประสบการณ์เรียนรู้ และการจัดกิจกรรมให้แก่เด็กนักเรียนโดยจะต้องคำนึงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย รวมทั้งอัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ตามหลักสูตร จัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้รูปแบบ แนวทาง และวิธีการที่หลากหลาย พร้อมกับคำนึงถึงหลักจิตวิทยาพัฒนาการให้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ และลักษณะการเรียนรู้ของเด็ก

3) จัดสภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้ โดยควรคำนึงถึงการสร้างบรรยากาศที่ครอบคลุมด้วยกายภาพ เช่น การจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน สิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษา ส่วนด้านจินตภาพ จะต้องคำนึงถึงการสร้างบรรยากาศให้นักเรียนรับรู้ถึงความอบอุ่น ปลอดภัย สามารถกล้าแสดงออก เสริมสร้างความมั่นใจในตนเอง แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ และสนับสนุนการเรียนรู้ใหม่ๆ รวมถึงปฏิสัมพันธ์ที่ดีกว่าครูกับนักเรียน

ขอบข่ายและภารกิจ ของ การบริหารวิชาการ	นักวิชาการ							งานบริหารวิชาการด้าน
	กระทรวงศึกษาธิการ (2550)	สภามาน อัครวภูมิ (2551)	ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553)	สุภัค โอปาทิพยกุล (2556)	วสุภดี สุวรรณแทน และวัลลภา ฉลากบง (2559)	กระทรวงศึกษาธิการ (2560)	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาภิราช (2560)	
สอน/พัฒนา								จัดประสพ - การณั
พัฒนาบุคคลเชิง วิชาการ		✓		✓	✓			
สื่อ/อุปกรณ์/ สภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้	✓		✓	✓	✓	✓	✓	ด้านสื่อ อุปกรณ์ สิ่งแวดล้อม
ปฏิสัมพันธ์ระหว่าง บุคลากรกับเด็ก							✓	
สัมพันธ์ชุมชน/ ครอบครัว/องค์กร อื่น	✓							
วัด/ประเมินผลการ เรียนรู้	✓	✓		✓	✓	✓	✓	ด้าน ประเมิน พัฒนาการ
ระบบข้อมูล สารสนเทศทาง วิชาการ	✓							
วิจัย/พัฒนาคุณภาพ	✓							

จากตารางสังเคราะห์ขอบข่ายและภารกิจของการบริหารวิชาการ ผู้วิจัยได้นำขอบข่ายของการบริหารวิชาการของนักวิชาการที่ความสอดคล้องกันมาจัดกลุ่มและพิจารณาถึงความสำคัญ ผู้วิจัยจึงสรุปขอบข่ายและภารกิจของการบริหารวิชาการสำหรับเด็กปฐมวัย ไว้เป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตรปฐมวัย 2) ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ 3) ด้านสื่อ สภาพแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ และ 4) ด้านการประเมินพัฒนาการ

1.5.1 ด้านหลักสูตรปฐมวัย

Government of Western Australia (2010) ได้กล่าวถึง หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนระดับปฐมวัย โดยได้ตระหนักถึงปัจจัยส่งเสริม และเติมเต็มการจัดการเรียนให้มี คุณภาพ ที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียน และครอบครัว ตลอดจนมีความสอดคล้อง กับแนวทางการจัดการเรียนรู้ของประเทศ โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อพัฒนานักเรียน และการเรียนรู้ของ นักเรียน โดยองค์ประกอบของหลักสูตรมี ดังนี้

การวางแผนและการจัดการ สำหรับการจัดการเรียนการสอนโดยมีรูปแบบรายวัน แผนระยะสั้น และแผนระยะยาว โดยจะต้องจัดเตรียมการเรียนรู้ที่เสริมสร้างโอกาสให้นักเรียนได้ พัฒนาความสามารถ ความสนใจ และสร้างประสบการณ์ให้กับนักเรียนทั้งในรูปแบบรายบุคคล และ รูปแบบกลุ่ม

การมีปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียน : การตอบโต้ และการตอบสนอง โดยใช้กลยุทธ์ที่ หลากหลายเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดประสบการณ์เรียนรู้ รวมถึงควรให้ข้อเสนอแนะเพื่อเสริมสร้างการ เรียนรู้ให้ดีขึ้น

การควบคุม และการประเมินผล : จากเอกสารการเรียนรู้ของนักเรียน และการมีส่วนร่วม ร่วมของนักเรียนที่มีต่อบริบทต่าง ๆ ตลอดเวลา

การวิเคราะห์ และตัดสินใจ : เพื่อวางแผนการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ต่อไป รวมถึงการเผยแพร่ข้อมูลให้กับผู้ปกครองและเพื่อนร่วมงาน

การสะท้อนการเรียนรู้และการปฏิบัติ : เพื่อส่งเสริมการพัฒนาอย่างมืออาชีพ โดยให้ ความร่วมมือกับเพื่อนร่วมงาน และร่วมกันระบุถึงสิ่งที่จะต้องพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

ภาพที่ 3 การบริหารและการพัฒนาหลักสูตร
ของ Government of Western Australia (2010)

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ได้กำหนดไว้ว่า หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยเป็นหลักสูตรของสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับปฐมวัยแต่ละแห่งวางแผนหรือกำหนดแนวทางการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้เด็กบรรลุมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ ตามที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนด สถานศึกษาต้องคำนึงถึงวิสัยทัศน์ จุดเน้น ภูมิปัญญาท้องถิ่น สภาพบริบทและความต้องการของชุมชน มาออกแบบหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

1) จุดหมายของหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาต้องดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา บนพื้นฐานหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยโดยสถานศึกษาต้องเชื่อมโยงมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยไปสู่การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และสะท้อนให้เห็นหลักการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เช่น การประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้สอนปฐมวัยและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

2) การสร้างหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรสถานศึกษาจะต้องสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับธรรมชาติและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย การสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ควรดำเนินการ ดังนี้

2.1) ศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และเอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย รวมทั้งศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กและครอบครัว สภาพปัจจุบัน สภาพต่าง ๆ ที่เป็นปัญหา จุดเด่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น ความต้องการของชุมชน และท้องถิ่น

2.2) จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามองค์ประกอบ ดังนี้ กำหนดปรัชญาการศึกษา วิสัยทัศน์ ภารกิจหรือพันธกิจ เป้าหมาย มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ โดยโครงสร้างหลักสูตรประกอบด้วย การวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี เพื่อกำหนดประสบการณ์สำคัญ สาระที่ควรเรียนรู้ในแต่ละช่วงอายุ ระยะเวลาเรียน การจัดประสบการณ์ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการ และการบริหารจัดการหลักสูตร ซึ่งสถานศึกษาอาจกำหนดโครงสร้างหลักสูตรได้ตามความเหมาะสม และความจำเป็นของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

2.3) ประเมินหลักสูตรของสถานศึกษาปฐมวัย แบ่งออกเป็น การประเมินก่อนนำหลักสูตรไปใช้เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร องค์ประกอบของหลักสูตร หลังจากที่ได้จัดทำแล้ว โดยอาศัยความคิดเห็นจากผู้ใช้หลักสูตร ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่าง ๆ การประเมินระหว่างดำเนินการใช้หลักสูตรเป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้ดีเพียงใด ควรมีการปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใด และการประเมินหลังการใช้หลักสูตรเป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบหลักสูตรทั้งระบบหลังจากที่ใช้

หลักสูตรครบแต่ละช่วงอายุ เพื่อสรุปผลว่าหลักสูตรที่จัดทำควรมีการปรับปรุงหรือพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างไร

จากการศึกษาด้านหลักสูตรปฐมวัย ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า งานบริหารด้านหลักสูตร หมายถึง การวางแผนหลักสูตร การจัดทำหลักสูตร และการประเมินหลักสูตร เพื่อวางแผนกำหนดแนวทางการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้กับเด็ก ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนด โดยการจัดทำหลักสูตรองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ กำหนดปรัชญาการศึกษา วิสัยทัศน์ ภารกิจหรือ พันธกิจ เป้าหมาย มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ การวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี เพื่อกำหนดประสบการณ์สำคัญ สาระที่ควรเรียนรู้ในแต่ละช่วงอายุ ระยะเวลาเรียน การจัดประสบการณ์ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และการประเมินพัฒนาการ

1.5.2 ด้านการจัดประสบการณ์

กระทรวงศึกษาธิการ (2560) หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย กล่าวถึง การจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย สำหรับเด็ก 3 – 6 ปี ว่า เป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะการบูรณาการผ่านการเล่น การลงมือทำจากประสบการณ์ตรงอย่างหลากหลาย เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรมรวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ไม่จัดเป็นรายวิชา โดยมีหลักการจัดประสบการณ์ แนวทางการจัดประสบการณ์ และการจัดกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

หลักการจัดประสบการณ์

- 1) จัดประสบการณ์การเล่น และการเรียนรู้้อย่างหลากหลาย เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างสมดุลและต่อเนื่อง
- 2) เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล และบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่
- 3) จัดให้เด็กได้รับการพัฒนา โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก
- 4) จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์ พร้อมทั้งนำผลการประเมินมาพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง
- 5) ให้พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

แนวทางการจัดประสบการณ์

- 1) จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการทำงานของสมอง ที่เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ

2) จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับแบบเรียนรู้ของเด็ก เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง

3) จัดประสบการณ์แบบบูรณาการ โดยบูรณาการทั้งกิจกรรม ทักษะ และสาระการเรียนรู้

4) จัดประสบการณ์ให้เด็กได้คิดริเริ่ม วางแผน ตัดสินใจลงมือกระทำ และนำเสนอความคิดโดยผู้สอนหรือผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

5) จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่น มีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน

6) จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก สอดคล้องกับบริบท สังคม และวัฒนธรรมที่แวดล้อมเด็ก

7) จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี และทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตามแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และการมีวินัย ให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

8) จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้

9) จัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและวิจัยในชั้นเรียน

10) จัดประสบการณ์โดยให้พ่อแม่ ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วมทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อ แหล่งเรียนรู้ การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3 – 6 ปี สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบ เป็นการช่วยให้ผู้สอนหรือผู้จัดประสบการณ์ทราบว่า แต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใดและอย่างไร ทั้งนี้การจัดกิจกรรมประจำวันสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงานและสภาพชุมชน ที่สำคัญผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดกิจกรรมประจำวันและขอบข่ายของกิจกรรมประจำวันดังนี้

หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

1) กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวัน แต่ยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก เช่น

วัย 3 – 4 ปี มีความสนใจประมาณ 8 – 12 นาที

วัย 4 – 5 ปี มีความสนใจประมาณ 12 – 15 นาที

วัย 5 – 6 ปี มีความสนใจประมาณ 15 – 20 นาที

2) กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดทั้งในกลุ่มเล็ก และกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า 20 นาที

3) กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เพื่อช่วยให้เด็กรู้จักเลือกตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา คิดสร้างสรรค์ เช่น การเล่นตามมุม การเล่นเกมกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ 40 – 60 นาที

4) กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่ม และผู้สอนหรือผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลัง จัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้ กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน

การเลือกกิจกรรมที่นำมาจัดในแต่ละวัน สามารถจัดได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงานและสภาพชุมชน ที่สำคัญผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน

การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เป็นการพัฒนาความแข็งแรง การทรงตัว การยืดหยุ่น ความคล่องแคล่วในการใช้อวัยวะต่าง ๆ และจังหวะในการเคลื่อนไหวในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้อิสระเล่นกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม ปีนป่ายเล่นอิสระ เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี

การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เป็นการพัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก กล้ามเนื้อมือ นิ้วมือ การประสานความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาได้อย่างคล่องแคล่ว โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกมการศึกษา ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับชิ้นส่วน และใช้วัสดุอุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน และดินเหนียว

การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เป็นการปลูกฝังให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัย รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาท และปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือ โดยจัดกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเล่น ให้เด็กมีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองตามความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง

พัฒนานิสัย เป็นการพัฒนาให้เด็กมีนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รักษา

ความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น รวมทั้งระมัดระวังอันตรายจากคนแปลกหน้า ให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎกติกา ข้อตกลงของส่วนรวม เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ

การพัฒนาการคิด เป็นการพัฒนาให้เด็กมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา คิดรวบยอด และคิดเชิงเหตุผลทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ สืบเสาะหาความรู้ สนทนา อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ศึกษาสถานศึกษาที่ เล่นเกมการศึกษา ฝึกแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ฝึกออกแบบและสร้างชิ้นงาน และทำกิจกรรมทั้งเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่

การพัฒนาภาษา เป็นการพัฒนาให้เด็กใช้ภาษาสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึกรู้สึกนึกคิด ความรู้ ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ โดยสามารถตั้งคำถามในสิ่งที่สงสัยใคร่รู้ จัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กได้กล้าแสดงออกในการฟัง พูด อ่าน เขียน มีนิสัยรักการอ่าน และบุคคลแวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เป็นการส่งเสริมให้เด็กมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก และเห็นความสวยงามของสิ่งต่าง ๆ โดยจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ดนตรี การเคลื่อนไหว และจังหวะตามจินตนาการ ประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ อย่างอิสระ เล่นบทบาทสมมติ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นบล็อก และเล่นก่อสร้าง

จากการศึกษาการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่าการจัดประสบการณ์เรียนรู้ หมายถึง การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ขอบข่ายการจัดกิจกรรมประจำวัน และการจัดประสบการณ์เล่นและเรียนรู้อย่างหลากหลายผ่านกิจกรรมประจำวัน ที่หลากหลายและบูรณาการอย่างเป็นองค์รวมที่สร้างเสริมประสบการณ์ให้แก่เด็ก รวมถึงพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

1.5.3 ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้

ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ และ วัฒนา มัคคสมัน (2561) ให้ความหมายเกี่ยวกับนวัตกรรม สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาปฐมวัย หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ สิ่งประดิษฐ์ และวิธีการต่าง ๆ ที่ประยุกต์มาจากพื้นฐานของแนวคิด และทฤษฎีการเรียนรู้ โดยผู้สอนใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษา ถ่ายทอดความรู้ เจตคติ และทักษะความสามารถต่าง ๆ ไปยังเด็กหรือนักเรียน ซึ่งนำมาใช้ในการจัดการศึกษาและพัฒนาเด็กปฐมวัย

ศูนย์บริการข้อมูล สสส. (2560) กล่าวถึง มหัทศจรย 3 ดี สื่อสร้างสุข “สื่อดี” สำหรับนักเรียนในเด็กปฐมวัย โดยให้ความหมายของสื่อดีไว้ว่า เป็นสื่อที่สร้างสรรค์ สอดคล้อง และเหมาะสมต่อพัฒนาการในแต่ละช่วงวัย สื่อหมายถึงวิทยุ ทีวี ภาพยนตร์ เพลง อินเทอร์เน็ต บุคคล สิ่งของ ธรรมชาติ เกมการเรียนรู้ กิจกรรม นิทาน สภาพแวดล้อมทุกอย่างที่อยู่รอบตัวของนักเรียน โดยสื่อที่สร้างสรรค์สำหรับนักเรียนจึงสามารถเป็นตัวนักเรียนเอง คุณครู พ่อแม่ ญาติพี่น้อง พ่อค้าแม่ค้า บ้านที่พักอาศัย รวมถึงกิจกรรมของเด็ก ฯลฯ นอกจากนี้โอกาสสำหรับนักเรียนในการมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์สื่ออย่างเหมาะสมจากชุมชนและสังคมอีกด้วย

สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (2560) กล่าวถึง การจัดชั้นเรียนและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้อนุบาล โดยกล่าวว่า สมอของเด็กอนุบาลจะเปิดรับประสบการณ์จากการเคลื่อนไหวของร่างกาย และระบบสัมผัสที่ได้รับการพัฒนาได้แก่ รูป รส กลิ่น เสียง จึงเป็นเหตุผลที่โรงเรียนอนุบาลจึงควรจัดพื้นที่สนับสนุนการเรียนรู้และสอดคล้องกับพัฒนาการของนักเรียนระดับอนุบาล เช่น ห้องเรียนอบอุ่น สถานที่พื้นที่เพียงพอ มีอุปกรณ์หรือของเล่นเพียงพอ มีห้องสำหรับเก็บอุปกรณ์สื่อต่าง ๆ ให้เป็นระเบียบ ห้องสำหรับดนตรีและศิลปะ ห้องสำหรับการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ห้องสำหรับการค้นพบ และการประดิษฐ์

การจัดชั้นเรียนและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน จะต้องให้ความสำคัญกับนักเรียนโดยพิจารณาว่า นักเรียนมีพื้นฐานหรือระดับพัฒนาอยู่ในระดับใด ควรจัดประสบการณ์ใดเมื่อใด เด็กจะสามารถพัฒนาเต็มศักยภาพของตนเองได้อย่างไร สิ่งแวดล้อมใดเอื้อต่อการพัฒนาของนักเรียน กระบวนการเรียนรู้มีกี่ขั้นตอน เด็กควรได้รับการจัดกิจกรรมเหมือนหรือแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

สิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของนักเรียนระดับอนุบาล จะต้องให้ความสำคัญกับอุณหภูมิที่เหมาะสม แสงสว่างเพียงพอ และปราศจากเสียงรบกวน นอกจากนี้พื้นที่และอุปกรณ์จะต้องสอดคล้อง และเพียงพอต่อการทำกิจกรรมที่หลากหลาย ห้องเรียนจะต้องมีการตกแต่งให้มีความดึงดูด น่าสนใจ มีความรู้ ผลงาน และมีมุมสำหรับประสบการณ์สำหรับนักเรียน โดยควรจะได้รับ การพัฒนาและปรับปรุงให้น่าสนใจอยู่เสมอ นอกจากนี้บรรยากาศในห้องเรียนควรทำให้นักเรียนรู้สึกอบอุ่น ผ่อนคลาย สะอาด เป็นระเบียบ และปลอดภัย เพื่อให้การมีปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นได้อย่างสะดวกใจ ตลอดจนจะต้องมีข้อตกลง กติกา และธรรมเนียมในการอยู่ร่วมกันในพื้นที่เพื่อให้สมาชิกทุกคนมีมิตรภาพที่ดี มีความรู้สึกร่วมกันเป็นเจ้าของสถานที่ร่วมกัน

สื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องต่อพัฒนาการด้านสมองของเด็กอนุบาล จะต้องมึลักษณะเป็นของจริงที่สามารถจับต้องได้ หรือเสมือนจริงมากที่สุด และควรจะเป็นสิ่งใกล้ตัวกับนักเรียน มีความน่าสนใจเพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียนตลอดจนทำให้นักเรียนรู้สึกทำท่าย ส่งเสริมการมีจินตนาการ และกระตุ้นให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ สื่อการเรียนรู้จะต้องมีลักษณะทางกายภาพที่เหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน เช่น ขนาด น้ำหนัก รูปร่างของสื่อ ซึ่งการใช้สื่อผู้สอนจะต้องมีการ

จัดลำดับการใช้จากง่ายไปหายาก ของจริงไปหาสัญลักษณ์ โดยการใช้สื่อจะต้องทำให้นักเรียนทุกคนสามารถเข้าถึงได้อย่างทั่วกัน

จากการศึกษา ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า สื่อ สภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน ภายนอกห้องเรียน สภาพแวดล้อมทางสังคม การจัดหาสื่อการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะ พัฒนาการ ของนักเรียนตามเป้าหมายในแต่ละช่วงวัยอย่างเหมาะสม

1.5.4 ด้านการประเมินพัฒนาการ

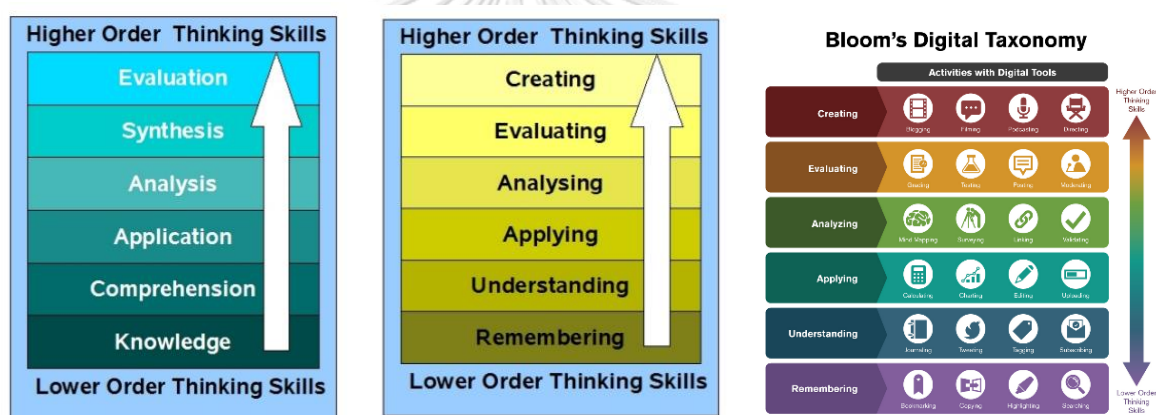
กระทรวงศึกษาธิการ (2560) กล่าวถึง การประเมินพัฒนาการเด็กอายุ 3 – 6 ปี เป็นการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็ก โดยเป็นกระบวนการต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน ผลที่ได้จากการสังเกตพัฒนาการเด็ก ต้องนำมาจัดทำสารนิทัศน์ หรือจัดทำข้อมูลหลักฐาน หรือเอกสารอย่างเป็นระบบ ด้วยการรวบรวมผลงานสำหรับเด็กเป็นรายบุคคลที่สามารถบอกเรื่องราวหรือประสบการณ์ที่เด็กได้รับว่าเด็กเกิดการเรียนรู้ และมีความก้าวหน้าเพียงใด ทั้งนี้ ให้นำข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการเด็กมาพิจารณาปรับปรุง วางแผนการจัดกิจกรรมและส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง การประเมินพัฒนาการควรยึดหลัก ดังนี้

- 1) วางแผนการประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบ
- 2) ประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกด้าน
- 3) ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่องตลอดปี
- 4) ประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงจากกิจกรรมประจำวันด้วยเครื่องมือ และวิธีการที่หลากหลาย ไม่ควรใช้แบบทดสอบ
- 5) สรุปผลการประเมิน จัดทำข้อมูลและนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาเด็ก สำหรับวิธีการประเมินที่เหมาะสม และควรใช้กับเด็กอายุ 3 – 6 ปี ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนากับเด็ก การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ

จากการศึกษา ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การประเมินพัฒนาการ หมายถึง การวางแผนการประเมินพัฒนาการอย่างรอบด้านและเหมาะสม การประเมิน เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล แปลผลข้อมูล สรุปผลและรายงานผลการประเมิน ตลอดจนการนำผลการประเมินไปใช้ เพื่อศึกษาความก้าวหน้าทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็กอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยอาศัยการสังเกตเป็นเครื่องมือการประเมินที่สำคัญเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลสำหรับการพัฒนาการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของนักเรียนต่อไป

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับนักคิดสร้างสรรค์

อนุกรมวิธานการเรียนรู้ของบลูมหรือ Bloom's taxonomy ในปีค.ศ. 1950 ถือเป็นผลงานทางวิชาการที่มีคุณค่ายิ่งต่อวงการการศึกษาสำหรับนักวิชาการ ครูผู้สอน ตลอดจนผู้ออกแบบการเรียนการสอน และผู้เกี่ยวข้องกับทางการศึกษา โดยเป็นการจำแนกระดับความสามารถของการเรียนรู้ โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย ซึ่งประกอบด้วย ความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า โดยระบุทักษะการคิดขั้นต่ำไปจนถึงทักษะการคิดขั้นสูง (Bloom, et al. (1950) อ้างถึงในสุกัญญา แซ่มซ้อย, 2562) หลังจากนั้นอนุกรมวิธานการเรียนรู้ของบลูมได้ถูกปรับปรุงใหม่ในปีค.ศ. 2001 (Bloom's Revised Taxonomy) และปีค.ศ.2009 (Bloom's Digital Taxonomy) โดยสาระสำคัญฉบับล่าสุด กำหนดให้การคิดสร้างสรรค์ หรือ Creative เป็นทักษะการคิดสูงสุดที่เกิดขึ้นในการเรียนรู้

ภาพที่ 4 อนุกรมวิธานการเรียนรู้ของบลูมในปี ค.ศ.1950, ค.ศ.2001 และปีค.ศ.2009 (Bloom, et al. (1950) อ้างถึงในสุกัญญา แซ่มซ้อย, 2562)

2.2.1 ความหมายของนักคิดสร้างสรรค์

จากการศึกษาความหมายของนักคิดสร้างสรรค์ ผู้วิจัยพบว่ามีนักวิชาการ และหน่วยงานต่างให้ความหมายของนักคิดสร้างสรรค์ไว้อย่างหลากหลาย ได้แก่

Stacia Garland (2012) กล่าวถึงนักคิดสร้างสรรค์ (A creative thinker) ในห้องเรียน โดยระบุคุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่บ่งชี้ว่านักเรียนเหล่านี้เป็นนักคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ บุคคลที่ช่างสังเกตและตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา การรู้สึกประหลาดใจเมื่อเห็นสิ่งต่าง ๆ มองเห็นข้อบกพร่องของสิ่งที่เกิดขึ้น เป็นนักเรียนที่มีจินตนาการและความฝัน มีแนวคิดต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมายไม่ว่าความคิดเหล่านั้นจะได้รับการพัฒนาหรือไม่ และเป็นการคิดออกนอกกรอบ มักนำข้อมูลที่มีมาใช้อย่าง

ไหลลื่น อาจแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างจากคนอื่นแม้ว่าอาจทำให้เกิดข้อขัดแย้งต่าง ๆ ชอบการระดมความคิด และมักจะคิดสิ่งใหม่อยู่เสมอแม้ว่ากำลังทำงานบางอย่างอยู่ที่กำลังจะเสร็จ ชอบทำสิ่งต่าง ๆ ให้เป็นไปได้อาจใช้เวลาในการทำงานด้วยตนเอง รักการมีอิสระและการไม่มีข้อกำหนดต่าง ๆ มีอารมณ์ขันหรืออารมณ์ดีเมื่อพบเจอสิ่งแปลกใหม่ที่แปลกใหม่ เป็นนักประดิษฐ์และเป็นต้นกำเนิดทางความคิด พัฒนาสิ่งใหม่ให้เกิดขึ้นและชื่นชอบการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยไม่สามารถใช้แรงจูงใจเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมที่กล่าวมาข้างต้น

Meadows (2006) กล่าวถึงนักคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinker) โดยกล่าวว่า นักคิดสร้างสรรค์ หมายถึงบุคคลที่ชอบความท้าทายไม่พยายามหลีกเลี่ยงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเผชิญหน้ากับความเสี่ยงและความไม่แน่นอนด้วยความเต็มใจ

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2559) ให้ความหมายของบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ (Creative Person) ไว้ว่าเป็นบุคคลที่มีความอยากรู้อยากเห็น กระตือรือร้น กล้าคิด กล้าแสดงออก มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีอารมณ์ขัน มีจินตนาการ และมีความยืดหยุ่นทั้งความคิดและการกระทำ และเป็นบุคคลที่มีความสุขกับการทำงานหรือสิ่งที่ตนพอใจและไม่หวังผลจากการประเมินภายนอก

Mackinon (1963) กล่าวถึงนักคิดสร้างสรรค์ โดยให้ความหมายไว้ว่า บุคคลที่แสดงลักษณะ พฤติกรรม หรือมีคุณลักษณะดังนี้ 1) ตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา (Alert) มีความสามารถในการใช้สมาธิ มีความสามารถในการพิจารณาวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วน เพื่อแก้ปัญหา สืบค้นรายละเอียดต่าง ๆ 2) เปิดรับประสบการณ์ต่าง ๆ (Openness to Experience) คือเปิดกว้างในการรับประสบการณ์ใหม่อยู่ตลอดเวลา โดยไม่ได้มีข้อจำกัดในการเปิดรับ 3) ชอบการแสดงออก โดยจะเป็นผู้ไวต่อปัญหา มีการคาดการณ์ สามารถคิดอย่างหลากหลายแง่มุม และมีความมั่นใจในตนเอง

Cropley (1970) ให้ความหมายของบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ (Creative Person) ไว้ว่าเป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมที่โดดเด่น 4 ประการ ได้แก่ 1) เป็นผู้ที่เปิดรับประสบการณ์อย่างกว้างขวาง 2) มีความเต็มใจที่จะยอมรับความเสี่ยงต่าง ๆ 3) มีความชอบในการจะพัฒนาไปข้างหน้า 4) มีความสามารถในการเปลี่ยนแปลงความคิดในระดับสูงได้อย่างคล่องแคล่ว

Fromm (1963) กล่าวถึง บุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ (Creative person) ไว้ว่าเป็นบุคคลที่มีลักษณะที่สำคัญ ดังนี้ 1) รู้สึกถึง ประหลาดใจที่พบเห็นสิ่งใหม่ หรือสนใจสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่อยู่เสมอ 2) มีสมาธิในการสร้าง พัฒนาสิ่งต่าง ๆ จดจ่อ หรือคิดไตร่ตรองกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นระยะเวลานาน ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์จำเป็นต้องมีจิตใจที่เป็นสมาธิ

Cindi Pearce (2019) ได้กล่าวถึงนักคิดสร้างสรรค์ (A creative thinker) ไว้ว่า นักคิดสร้างสรรค์มักจะเป็นบุคคลที่มีจินตนาการ ชื่นชอบการระดมความคิด โดยนักคิดสร้างสรรค์มักจะมองสิ่งต่าง ๆ จากมุมมองที่หลากหลาย เพื่อนำมาใช้ในการคิดสิ่งใหม่ ๆ หรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยความเชื่อมโยงกัน นักคิดสร้างสรรค์อาจคิดสิ่งที่แตกต่างจากผู้อื่น และยอมรับความเสี่ยงที่เกิดขึ้น โดยนักคิดสร้างสรรค์จะมีความอยากรู้อยากเห็น ชอบความท้าทาย มักจะมองเห็นปัญหา และพยายามแก้ไขสิ่งที่เกิดขึ้น โดยนักคิดสร้างสรรค์มีคุณลักษณะที่สำคัญ ได้แก่ การเป็นบุคคลที่เปิดกว้าง ไม่ตัดสิน และมีความสามารถในการสร้างสิ่งใหม่ ๆ นักคิดสร้างสรรค์จะพยายามหาแนวทางหรือวิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างหลากหลาย นักคิดสร้างสรรค์มักจะชอบการสำรวจ และทำให้เกิดความเป็นไปได้ โดยนักคิดสร้างสรรค์มักใช้สมองซีกขวาในการคิด โดยอาจไม่จำเป็นต้องคิดตามลำดับขั้นตอน

Jane Piirto (2011) กล่าวถึง นักคิดสร้างสรรค์ (Creator) ไว้ว่า บุคคลที่มีคุณลักษณะพิเศษแตกต่างพิเศษจากบุคคลทั่วไป 3 ประการ ได้แก่ 1) บุคคลที่พิจารณาสิ่งต่าง ๆ ได้ซับซ้อนกว่าบุคคลทั่วไป 2) บุคคลที่มีความเปิดกว้างในการรับรู้ ประสบการณ์ใหม่ ๆ และไม่ตัดสินสิ่งต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว อาจใช้สัญชาตญาณและการคาดคะเนประกอบการตัดสินใจ ยอมรับความเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น 3) บุคคลที่มีความตั้งใจในการทุ่มเทเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ แม้จะต้องใช้งบประมาณจำนวนมากในการผลิต

จากการศึกษาความหมายของนักคิดสร้างสรรค์ ผู้วิจัยพบว่า มีนักวิชาการต่างประเทศหลายท่านได้กล่าวถึง นักคิดสร้างสรรค์ด้วยคำที่ต่างกันไป โดยใช้คำว่า “Creative thinker” “Creator” และ “Creative Person” เมื่อผู้วิจัยพิจารณาความหมายพบว่า ทั้งสามคำหมายถึงคุณลักษณะของบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งมีความหมายที่คล้ายคลึงกัน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงเลือกใช้คำว่า “Creative Thinker” แทนคำว่า “นักคิดสร้างสรรค์” ในงานวิจัย

2.2.2 คุณลักษณะของนักคิดสร้างสรรค์

จากการศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์ นักการศึกษา และนักจิตวิทยาหลายท่าน ได้กล่าวถึงองค์ประกอบและกรอบแนวคิดของคุณลักษณะของเด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์ไว้โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

Sue Robson (2012) พัฒนารอบแนวคิดคุณลักษณะของเด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์ The Analysing Children’s Creative Thinking (ACCT) ในระดับปฐมวัย โดย Sue Robson ได้นำแนวคิดของ Sternberg (2003), Claxton (1999), Craft (2003), Meadows (2006) และ NACCCE (1999) มาวิเคราะห์และจำแนกคุณลักษณะของเด็กในระดับปฐมวัยไว้เป็น 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) การสำรวจ (Exploration) 2) การมีส่วนร่วมและการมีความสุขกับกิจกรรม (Involvement and

Enjoyment) 3) ความพยายามหรือความไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค (Persistence) โดยในแต่ละองค์ประกอบ ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ด้านการสำรวจ (Exploration)

1.1) การสำรวจ (Explorer) หมายถึง เด็กแสดงความสนใจที่มีต่อสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และกิจกรรมต่าง ๆ

1.2) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ (Engaging in new activity) หมายถึง เด็กให้ความสนใจในกิจกรรม และร่วมแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องในกิจกรรมที่ตนเองหรือเพื่อนร่วมชั้นเลือก

1.3) การรับรู้ความต้องการของตนเอง (Knowing what you want to do) หมายถึง เด็กแสดงออกถึงความเพ็ดเพลิน ความอยากรู้อยากเห็น และการมีส่วนร่วมในกิจกรรม

ด้านการมีส่วนร่วมและการมีความสุขกับกิจกรรม (Involvement and Enjoyment)

2.1) การพยายามคิดสิ่งแปลกใหม่ (Trying out ideas) หมายถึง เด็กมีความพยายามในการมองหาหรือวางแผนในการประดิษฐ์สิ่งใหม่ โดยใช้ความรู้พื้นฐานเดิม หรือค้นหาความรู้ใหม่โดยใช้จินตนาการ การตั้งสมมติฐานที่ยืดหยุ่น และความคิดริเริ่ม

2.2) การวิเคราะห์ความคิด (Analyzing ideas) หมายถึง เด็กพูดแสดงความคิดหรือแสดงพฤติกรรมที่สนับสนุนการตัดสินใจที่เกิดขึ้น

2.3) การคาดการณ์ (Speculating) หมายถึง เด็กสร้างข้อความคาดการณ์หรือนักเรียนตั้งคำถามต่อตนเองหรือผู้อื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม

2.4) การมีส่วนร่วมกับผู้อื่น (Involving others) หมายถึง เด็กร่วมพัฒนาความคิดหรือกิจกรรมต่าง ๆ โดยมีการปะติดปะต่อความคิด การพูดโน้มน้าวให้คล้อยตาม และเปิดรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

ด้านความพยายามหรือความไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค (Persistence)

3.1) ความพยายาม (Persisting) หมายถึง เด็กมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าจะเจอสถานการณ์ที่ยาก ทำหาย และไม่แน่นอน

3.2) การเผชิญความเสี่ยง (Risk taking) หมายถึง เด็กมีความกล้าที่จะลอง และยอมรับความผิดพลาดที่เกิดขึ้น

3.3) การทำเรื่องท้าทายให้สำเร็จ (Completing challenges) หมายถึง เด็กมีความมั่นใจในตนเอง และมีความสุขใจเมื่อทำได้สำเร็จ

Lucas et al. (2013) กล่าวถึง คุณลักษณะของเด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์ไว้ 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

1) ความพยายามในการค้นหาความจริง (Inquisitive)

1.1) การตั้งข้อสงสัยและการถามคำถามที่เกี่ยวข้อง (Wondering and questioning) หมายถึง การอยากรู้อยากเห็นกับสิ่งที่เกิดขึ้นโดยการถามคำถาม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาแนวคิดของตนเอง

1.2) การสำรวจและการค้นหาความจริง (Explorer and investigating) หมายถึง การอยากรู้อยากเห็นของนักเรียนผ่านการสำรวจ การค้นหาความจริงด้วยตนเอง มีการตั้งคำถาม แสดงความสนใจ และค้นหาเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง

1.3) การตั้งสมมติฐานที่ท้าทาย (Challenging assumptions) หมายถึง การตั้งข้อสงสัย หรือข้อสังเกตในสิ่งที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้พิจารณาจากสิ่งที่พบเจอเพียงอย่างเดียว

2) การจินตนาการ (Imaginative)

2.1) การทำให้เกิดขึ้นจริง (Playing with possibilities) หมายถึง การพยายามในการพัฒนา ทดลองแนวคิดเพื่อให้เกิดขึ้นได้จริง

2.2) การสร้างความสัมพันธ์ (Making connections) หมายถึง กระบวนการในการสังเคราะห์แนวคิด โดยการเชื่อมโยง ปะติดปะต่อเพื่อให้เกิดสิ่งใหม่

2.3) การใช้สัญชาตญาณ (Using intuition) หมายถึง การใช้สัญชาตญาณในการสร้างความเชื่อมโยง และนำไปสู่ความคิดใหม่โดยไม่ยึดติดกับข้อมูลเดิม

3) ความร่วมมือ (Collaborative)

3.1) การเผยแพร่ผลงาน (Sharing the product) หมายถึง การนำเสนอผลงานที่สร้างสรรค์ของตนเองในฐานะนักสร้างสรรค์

3.2) การให้คำแนะนำและรับข้อติชม (Giving and receiving feedback) หมายถึง การโน้มน้าวความคิดของผู้อื่นให้คล้อยตาม และรับฟังความคิดของผู้อื่นที่สามารถนำมาใช้เพื่อการพัฒนาความคิด

3.3) การให้ความร่วมมือกับผู้อื่นอย่างเหมาะสม (Cooperating appropriately) หมายถึง การร่วมมือทำงานกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ และตามความจำเป็น

4) ความไม่ย่อท้อ (persistent)

4.1) ความไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค (Sticking with difficulty) หมายถึง ความไม่ย่อท้อ และยืนหยัดต่ออุปสรรค พยายามที่จะสร้างสรรค์ และคิดค้นสิ่งใหม่

4.2) ความกล้าที่จะแตกต่าง (Daring to be different) หมายถึง การมีความมั่นใจเชิงสร้างสรรค์ต่อผลงานของตนเอง และยอมรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น

4.3) ความอดทนต่อความไม่แน่นอน (Tolerating uncertainty) หมายถึง ความกล้าที่จะดำเนินงานต่อไปแม้ว่าจะเจออุปสรรค หรือแม้ว่าเป้าหมายของงานต่าง ๆ ยังไม่ชัดเจน

5) การคิดนอกกรอบ (Disciplined)

5.1) การพัฒนาเทคนิค (Developing techniques) หมายถึง การพัฒนาทักษะ หรือ สิ่งประดิษฐ์ที่สร้างสรรค์

5.2) การสะท้อนคิด (Reflecting critically) หมายถึง การประเมินคุณค่าของ ความคิดที่พัฒนาขึ้นมา อาจต้องอาศัยทักษะในการตัดสินใจ

5.3) การพัฒนาผลงานด้วยตนเอง (Crafting and improving) หมายถึง การลงมือทำ ด้วยตนเอง โดยอาศัยความตั้งใจ ในการลองผิดลองถูกเพื่อทำให้มันใจผลที่เกิดขึ้น

Center for Childhood Creativity (2015) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะของเด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์ในเด็กวัย 6 – 14 ปี โดยคุณลักษณะของความคิดสร้างสรรค์ถูกแบ่งเป็น 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 เรื่องการรู้คิด (Cognitive)

1.1) การจินตนาการ และ ความคิดริเริ่ม (Imagination & Originality) หมายถึง การใช้ ความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างหรือสังเคราะห์ความคิดที่แปลกใหม่ หรือไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน อาจ เกิดขึ้นจากการรวบรวม ผสมผสานแนวคิดต่าง ๆ โดยการจินตนาการและความคิดริเริ่ม อาจเกิดขึ้น จากการเล่นสมมติและโลกในจินตนาการของตนเอง

1.2) ความยืดหยุ่น (Flexibility) หมายถึง การใช้ความคิดสร้างสรรค์และความฉลาด ร่วมกันเพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ง่าย มีกลยุทธ์ในการนำเสนอสิ่งแปลกใหม่ ซึ่ง สามารถพัฒนาความยืดหยุ่นได้โดยการฝึกให้มีมุมมองที่แตกต่างไปจากเดิม และจากการเปิดรับ ประสบการณ์ที่แปลกใหม่

1.3) การตัดสินใจ (Decision Making) หมายถึง ความรอบคอบ การพิจารณา และการตัดสินใจมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาและการแสดงออกของความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน การตัดสินใจที่ดีจะนำมาสู่การปรับความคิด และสามารถเลือกคำตอบที่ดีที่สุดจากในการแก้ปัญหา

องค์ประกอบที่ 2 เรื่องอารมณ์และสังคม (Social and Emotional)

2.1) การสื่อสารและการแสดงออกของตนเอง (Communication & Self-Expression) หมายถึง การสื่อสารที่มีบทบาทสำคัญต่อความคิดสร้างสรรค์ นักเรียนจะต้องมีความไว้วางใจในการ เปิดโอกาสให้คนภายนอกรับรู้ถึงความรู้สึก ความคิด และความต้องการเชิงลึกของนักเรียนผ่านการ สื่อสารโดยใช้ภาษา ศิลปะ การเคลื่อนไหวร่างกาย

2.2) แรงจูงใจ (Motivation) หมายถึง แรงจูงใจเป็นหลักสำคัญในการสะสม ประสบการณ์และสร้างแรงบันดาลใจให้นักเรียนค้นคว้าและหาคำตอบให้ตนเอง

2.3) การให้ความร่วมมือ (Collaboration) หมายถึง การเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดระหว่างนักเรียน เช่น การทำงานร่วมกันเพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหา มีเป้าหมายร่วมกันจะนำไปสู่การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนมุมมอง อธิบาย และขยายความคิดของตนเอง

องค์ประกอบที่ 3 เรื่องกายภาพ (Physical)

3.1) การกระทำและการเคลื่อนไหว (Action and Movement) หมายถึง การออกกำลังกายและกิจกรรมทางกายภาพ ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดสมาธิ ความจำ และความสามารถในการเรียนรู้ ช่วยกระตุ้นการทำงานของสมอง และการออกกำลังกายยังทำหน้าที่เป็นเครื่องมือในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

จากการศึกษาคุณลักษณะของนักคิดสร้างสรรค์ข้างต้น ผู้วิจัยจึงจัดทำตารางสังเคราะห์คุณลักษณะของนักคิดสร้างสรรค์ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 สังเคราะห์คุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์

ACCT Framework Robson (2012)	Bill Lucas, Ellen Spencer, Guy Claxton (2013)	Center for Childhood Creativity (2015)	สรุปคุณลักษณะของนัก คิดสร้างสรรค์
การสำรวจ (Exploring) หมายถึง พฤติกรรมของ นักเรียนแสดงความสนใจ ที่มีต่อศักยภาพของสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และ กิจกรรมต่าง ๆ	การสำรวจและการค้นหา ความจริง (Exploring and investigating) หมายถึง การอยากรู้อยาก เห็นของนักเรียนผ่านการ สำรวจ การค้นหาความ จริงด้วยตนเอง มีการตั้ง คำถาม แสดงความสนใจ และค้นหาเพิ่มเติมอย่าง ต่อเนื่อง		1. ช่างสำรวจ (Explorer) - ความสนใจที่มีต่อ ศักยภาพของสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และกิจกรรมต่างๆ - การอยากรู้อยากเห็นกับ สิ่งที่เกิดขึ้น - แสดงความสนใจ และ ค้นหาเพิ่มเติมอย่าง ต่อเนื่อง
การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ใหม่ (Engaging in new activity) หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนให้ ความสนใจในกิจกรรม และร่วมแสดงความคิดที่ เกี่ยวข้องในกิจกรรมที่ ตนเองหรือเพื่อนร่วมชั้น เลือก			2. มีส่วนร่วมในกิจกรรม ใหม่ (Engaging in new activity) - ให้ความสนใจในกิจกรรม ที่ตนเองหรือเพื่อนร่วมชั้น เลือกกิจกรรม - ร่วมแสดงความคิดที่ เกี่ยวข้องในกิจกรรม - มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่

ACCT Framework Robson (2012)	Bill Lucas, Ellen Spencer, Guy Claxton (2013)	Center for Childhood Creativity (2015)	สรุปคุณลักษณะของนัก คิดสร้างสรรค์
<p>การรับรู้ความต้องการ ของตนเอง (Knowing what you want to do) หมายถึง นักเรียน แสดงออกถึงความ เพิลิตเพลิน ความอยากรู้ อยากเห็น และการมีส่วน ร่วมในกิจกรรม</p>			<p>ตนเองหรือเพื่อนร่วมชั้น เป็นผู้เลือก - แสดงออกถึงความ เพิลิตเพลิน</p>
<p>การคาดการณ์ (Speculating) หมายถึง นักเรียนสร้างข้อความ คาดการณ์หรือนักเรียนตั้ง คำถามต่อตนเองหรือผู้อื่น ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม</p>	<p>การตั้งข้อสงสัยและการ ถามคำถามที่เกี่ยวข้อง (Wondering and questioning) หมายถึง การอยากรู้อยากเห็นกับ สิ่งที่เกิดขึ้นโดยการถาม คำถาม เพื่อนำไปสู่การ พัฒนาแนวคิดของตนเอง ตั้งสมมติฐานที่ทำทนาย (Challenging assumptions) หมายถึง การตั้งข้อสงสัย หรือ ข้อสังเกตในสิ่งที่เกิดขึ้น โดยไม่ได้พิจารณาจากสิ่ง ที่พบเจอเท่านั้น</p>		<p>3. กล้าซักถามข้อสงสัย (Questioning) - ตั้งข้อสงสัย หรือ ข้อสังเกตในสิ่งที่เกิดขึ้น โดยไม่ได้พิจารณาจากสิ่งที่ พบเจอเท่านั้น - สร้างข้อความคาดการณ์ หรือตั้งคำถามต่อตนเอง หรือผู้อื่นที่เกี่ยวข้องกับ กิจกรรม - ถามคำถามในสิ่งที่เกิดขึ้น - ถามคำถาม เพื่อนำไปสู่ การพัฒนาแนวคิดของ ตนเอง</p>
<p>การวิเคราะห์ความคิด (Analysing ideas) หมายถึง นักเรียนพูด แสดงความคิดหรือแสดง พฤติกรรมที่สนับสนุนการ ตัดสินใจที่เกิดขึ้น</p>		<p>การตัดสินใจ (Decision Making) หมายถึง ความ รอบคอบ การพิจารณา และการตัดสินใจมีบทบาท สำคัญต่อการพัฒนาและ การแสดงออกของความคิด สร้างสรรค์ของนักเรียน การตัดสินใจที่ดีจะนำมาสู่ การปรับความคิด และ</p>	<p>4. กล้าตัดสินใจ (Decision Making) - พูดแสดงความคิด สนับสนุนการตัดสินใจ - แสดงพฤติกรรมที่ สนับสนุนการตัดสินใจ - วิเคราะห์ พิจารณา แนวคิดเพื่อการตัดสินใจ - สามารถเลือกคำตอบที่ดี</p>

ACCT Framework Robson (2012)	Bill Lucas, Ellen Spencer, Guy Claxton (2013)	Center for Childhood Creativity (2015)	สรุปคุณลักษณะของนัก คิดสร้างสรรค์
		สามารถเลือกคำตอบที่ดี ที่สุดจากการแก้ปัญหา	สุดจากในการแก้ปัญหา
	<p>การใช้สัญชาตญาณ (Using intuition) หมายถึง การใช้ สัญชาตญาณในการสร้าง ความเชื่อมโยง และ นำไปสู่ความคิดใหม่โดย ไม่ยึดติดกับข้อมูลเดิม</p>	<p>จินตนาการ และ ความคิดริเริ่ม (Imagination & Originality) หมายถึง การใช้ความคิดริเริ่มในการ สร้างหรือสังเคราะห์ ความคิดที่แปลกใหม่ หรือไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน อาจเกิดขึ้นจากการ รวบรวม ผสมผสาน แนวคิดต่าง ๆ โดยการ จินตนาการและความคิด ริเริ่ม อาจเกิดขึ้นจากการ เล่นสมมติในโลก จินตนาการของตนเอง</p> <p>ความยืดหยุ่น (Flexibility) หมายถึง การใช้ความคิดสร้างสรรค์ และความฉลาดร่วมกัน เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงที่ สามารถปรับเปลี่ยนได้ง่าย มีกลยุทธ์ในการนำเสนอสิ่ง แปลกใหม่</p>	<p>5. มีจินตนาการ (Imagination) - ใช้ความคิดริเริ่มในการ สร้างหรือสังเคราะห์ ความคิดที่แปลกใหม่ - รวบรวม ผสมผสาน แนวคิดต่าง ๆ โดยการ จินตนาการ - เล่นสมมติในโลก จินตนาการของตนเอง - ใช้สัญชาตญาณในการ สร้างความเชื่อมโยงโดยไม่ ยึดติดกับข้อมูลเดิม - มีการเชื่อมโยงแนวคิดที่ สามารถปรับเปลี่ยนได้ง่าย</p>
<p>พยายามทดลองสิ่งใหม่ (Trying out ideas) หมายถึงการมีความ พยายามในการมองหา หรือวางแผนในการ ประดิษฐ์สิ่งใหม่ โดยใช้ ความรู้พื้นฐานเดิม หรือ</p>	<p>การทำให้เกิดขึ้นจริง (Playing with possibilities) หมายถึง การพยายามในการพัฒนา ทดลองแนวคิดเพื่อให้ เกิดขึ้นได้จริง การสร้างเชื่อมโยง</p>		<p>6. พยายามทดลองสิ่ง ใหม่ (Trying out ideas) - มีความพยายามในการ มองหาหรือวางแผนในการ ประดิษฐ์สิ่งใหม่ - พยายามพัฒนา ทดลอง</p>

ACCT Framework Robson (2012)	Bill Lucas, Ellen Spencer, Guy Claxton (2013)	Center for Childhood Creativity (2015)	สรุปคุณลักษณะของนัก คิดสร้างสรรค์
ค้นหาความรู้ใหม่โดยใช้ จินตนาการ การ ตั้งสมมติฐานที่ยืดหยุ่น และความคิดริเริ่ม	(Making connections) หมายถึง กระบวนการในการ สังเคราะห์แนวคิด โดย การเชื่อมโยง ปะติดปะต่อ ให้เกิดสิ่งใหม่		แนวคิดเพื่อให้เกิดขึ้นได้ จริง - ใช้ความรู้พื้นฐานเดิมหรือ ค้นหาความรู้ใหม่ในการ ประดิษฐ์สิ่งใหม่ - สังเคราะห์แนวคิด โดย การเชื่อมโยง ปะติดปะต่อ เพื่อให้เกิดสิ่งใหม่
	การเผยแพร่ผลงาน (Sharing the product) หมายถึง การ นำเสนอผลงานที่ สร้างสรรค์ของตนเองใน ฐานะนักสร้างสรรค์	การสื่อสารและการ แสดงออกของตนเอง (Communication & Self-Expression) หมายถึง นักเรียนจะต้องมี ความไว้วางใจในการเปิด โอกาสให้คนภายนอกรับรู้ ถึงความรู้สึก ความคิด และความต้องการเชิงลึก ของนักเรียนผ่านการ สื่อสารโดยใช้ภาษา ศิลปะ การเคลื่อนไหวร่างกาย	7. การสื่อสารและการ แสดงออกของตนเอง (Communication and Self Expression) - ในการเปิดโอกาสให้คน ภายนอกรับรู้ถึงความรู้สึก ความคิด และความ ต้องการเชิงลึกของ นักเรียนผ่านการสื่อสาร โดยใช้ภาษา ศิลปะ การ เคลื่อนไหวร่างกาย - นำเสนอผลงานที่ สร้างสรรค์ของตนเองใน ฐานะนักสร้างสรรค์
ความพยายาม (Persisting) หมายถึง การมีส่วนร่วมในการทำ กิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เมื่อเจอสถานการณ์ที่ยาก ท้าทาย และไม่แน่นอน การทำเรื่องท้าทายให้ สำเร็จ (Completing challenges) หมายถึง นักเรียนมีความมั่นใจใน	ความไม่ย่อท้อต่อ อุปสรรค (Sticking with difficulty) หมายถึง ความไม่ย่อท้อ และยืน หยัดต่ออุปสรรค พยายาม ที่จะสร้างสรรค์ และ คิดค้นสิ่งใหม่	แรงจูงใจ (Motivation) หมายถึง มีความต้องการ ในการสะสมประสบการณ์ ค้นคว้า และหาคำตอบ ด้วยตนเอง	8. มีความพยายาม (Persistence) - มีส่วนร่วมในการทำ กิจกรรมอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าจะเจอสถานการณ์ที่ ท้าทาย และไม่แน่นอน - ความไม่ย่อท้อ และยืน หยัดต่ออุปสรรค พยายาม ที่จะสร้างสรรค์ และคิดค้น สิ่งใหม่

ACCT Framework Robson (2012)	Bill Lucas, Ellen Spencer, Guy Claxton (2013)	Center for Childhood Creativity (2015)	สรุปคุณลักษณะของนัก คิดสร้างสรรค์
ตนเอง และมีความสุขใจ เมื่อทำได้สำเร็จ			<ul style="list-style-type: none"> - มีความมั่นใจในตนเอง และมีความสุขใจเมื่อทำได้ สำเร็จ - มีความต้องการในการ สะสมประสบการณ์ ค้นคว้า และหาคำตอบ ด้วยตนเอง
การเผชิญความเสี่ยง (Risk taking) หมายถึง นักเรียนมีความกล้าที่จะ ลอง และเรียนรู้จาก ข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น	<p>ความกล้าที่จะแตกต่าง (Daring to be different) หมายถึง การ มีความมั่นใจเชิง สร้างสรรค์ต่อผลงานของ ตนเอง และยอมรับความ เสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น</p> <p>ความอดทนต่อความไม่ แน่นอน (Tolerating uncertainty) หมายถึง ความกล้าที่จะดำเนินงาน ต่อไปแม้ว่าจะเจอ อุปสรรค หรือแม้ว่า เป้าหมายของงานต่างยังไม่ ชัดเจน</p>		<p>9. กล้าเสี่ยง (Risk Taking)</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีความกล้าที่จะลอง และเรียนรู้จากข้อผิดพลาด ที่เกิดขึ้น - ความมั่นใจเชิง สร้างสรรค์ต่อผลงานของ ตนเอง และยอมรับความ เสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น - ความกล้าที่จะดำเนินงาน ต่อไปแม้ว่าจะเจออุปสรรค หรือแม้ว่าเป้าหมายของ งานต่างยังไม่ชัดเจน
ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (Involving others) หมายถึง นักเรียนร่วม พัฒนาความคิดหรือ กิจกรรมต่าง ๆ โดยมีการ ปะติดปะต่อความคิด การพูดโน้มน้าวให้คลาย ตาม และเปิดรับฟังความ คิดเห็นของผู้อื่น	<p>การให้คำแนะนำและรับ ข้อติชม (Giving and receiving feedback) หมายถึง การโน้มน้าว ความคิดให้ผู้อื่นคลาย ตาม และรับฟังความ ความคิดที่สามารถ นำมาใช้เพื่อการพัฒนา ความคิด</p>	<p>ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (Collaboration) หมายถึง การเปิดโอกาสให้ มีการแลกเปลี่ยนความคิด ระหว่างนักเรียน เช่น การ ทำงานร่วมกันเพื่อหาแนว ทางการแก้ปัญหา มี เป้าหมายร่วมกันจะนำไปสู่ การเปิดโอกาสให้นักเรียน ได้แลกเปลี่ยนมุมมอง</p>	<p>10. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (Collaboration)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ร่วมพัฒนาความคิดหรือ กิจกรรมต่าง ๆ โดยมีการ ปะติดปะต่อความคิด การพูดโน้มน้าวให้คลาย ตาม และเปิดรับฟังความ คิดเห็นของผู้อื่น - ร่วมมือทำงานกับผู้อื่น อย่างสร้างสรรค์ และตาม

ACCT Framework Robson (2012)	Bill Lucas, Ellen Spencer, Guy Claxton (2013)	Center for Childhood Creativity (2015)	สรุปคุณลักษณะของนัก คิดสร้างสรรค์
	<p>การให้ความร่วมมือกับผู้อื่นอย่างเหมาะสม (Cooperating appropriately) หมายถึง การร่วมมือทำงานกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ และตามความจำเป็น</p>	<p>อธิบาย และขยายความคิดของตนเอง</p>	<p>ความจำเป็น</p> <ul style="list-style-type: none"> - การโน้มน้าวความคิดให้ผู้อื่นคล้อยตาม และรับฟังความคิดที่สามารถนำมาใช้เพื่อการพัฒนาความคิด - แลกเปลี่ยนความคิดระหว่างนักเรียน เช่น การทำงานร่วมกันเพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหา มีเป้าหมายร่วมกันจะนำไปสู่การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ แลกเปลี่ยนมุมมอง อธิบาย และขยายความคิดของตนเอง
		<p>กิจกรรมและการเคลื่อนไหว (Action and Movement) หมายถึง การออกกำลังกายและกิจกรรมทางกายภาพ ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดสมาธิ ความจำ และความสามารถในการเรียนรู้ ช่วยกระตุ้นการทำงานของสมอง และการออกกำลังกายยังทำหน้าที่เป็นเครื่องมือในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์</p>	<p>11. มีความคล่องแคล่วและว่องไว (Action & Movement)</p> <ul style="list-style-type: none"> - การออกกำลังกายที่พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ - การเข้าร่วมกิจกรรมทางกายภาพ กิจกรรมเข้าจังหวะในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

จากการศึกษาคุณลักษณะของนักเรียนที่มีความคิดสร้างสรรค์ ผู้วิจัยพบว่ามีกรอบแนวคิดที่มีความสำคัญ และสอดคล้องกับงานวิจัยชิ้นนี้จำนวน 3 กรอบแนวคิด โดย

กรอบแนวคิดที่หนึ่ง เป็นกรอบแนวคิดคุณลักษณะของนักเรียนที่มีความคิดสร้างสรรค์ The Analyzing Children's Creative Thinking (ACCT) ของ Sue Robson (2012) ที่นำมาพัฒนากรอบแนวคิดคุณลักษณะของความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งได้ระบุถึงคุณลักษณะของนักเรียนในระดับปฐมวัย ช่วงอายุ 3 – 5 ปี ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดที่สอดคล้องกับช่วงวัยของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยศึกษาโดยตรง

กรอบแนวคิดที่สอง เป็นกรอบแนวคิดของคุณลักษณะของนักเรียนที่พัฒนาขึ้นโดย Bill Lucas, Ellen Spencer, Guy Claxton (2013) ซึ่งได้ระบุถึงคุณลักษณะของนักเรียนที่มีความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนตั้งแต่ระดับปฐมวัย และจนถึงระดับมัธยม ซึ่งถือเป็นช่วงวัยที่มีพัฒนาการที่ต่อเนื่องกัน และยังคงถูกนำไปใช้ในการศึกษาต่อ และจัดเป็นกรอบการจัดหลักสูตรของ OECD

กรอบแนวคิดที่สาม เป็นกรอบแนวคิดที่กล่าวถึงคุณลักษณะของนักเรียนที่มีความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร Center for Childhood Creativity (2015) ซึ่งเป็นองค์กรที่มีเป้าหมายในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็กนักเรียนโดยตรง นอกจากนี้ยังเป็นคุณลักษณะของนักเรียนที่มีความคิดสร้างสรรค์ในช่วงวัย 6 – 14 ปี ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัย ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่ามีค่าสำคัญที่จะปลูกฝังและพัฒนาเด็กนักเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อในระดับถัดไป

ผู้วิจัยจึงนำกรอบแนวคิดที่สำคัญ และมีลักษณะที่สอดคล้องกับงานวิจัยของผู้วิจัยมาวิเคราะห์ จัดหมวดหมู่ และสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดของคุณลักษณะนักเรียนที่มีความคิดสร้างสรรค์ ในช่วงวัย 3 – 6 ปี ร่วมกับการพิจารณาความเหมาะสมของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยผู้วิจัยสามารถสรุปองค์ประกอบของคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ไว้เป็น 11 คุณลักษณะ โดยมีรายละเอียดสำคัญดังนี้ 1) ข้างสำรวจ (Explorer) 2) ขอบมีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ (Engaging in new activity) 3) กล้าซักถามข้อสงสัย (Questioning) 4) กล้าตัดสินใจ (Decision Making) 5) มีจินตนาการ (Imagination) 6) พยายามทดลองสิ่งใหม่ (Trying out ideas) 7) การสื่อสารและการแสดงออกของตนเอง (Communication and Self Expression) 8) มีความพยายาม (Persistence) 9) กล้าเสี่ยง (Risk Taking) 10) ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (Collaboration) 11) คล่องแคล่วและว่องไว (Action & Movement) โดยในแต่ละด้านมีรายละเอียด ดังนี้

1) ข้างสำรวจ (Explorer) พฤติกรรมการมีความสนใจต่อสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และกิจกรรมต่าง ๆ อยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่เกิดขึ้น สำรวจและค้นหา ความจริงด้วยตนเอง และ ค้นหาเพิ่มเติมเพื่อหาคำตอบ อย่างต่อเนื่อง

2) มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ (Engaging in new activity) พฤติกรรมการเลือกกิจกรรมที่ต้องการปฏิบัติด้วยตนเอง ให้ความสนใจในกิจกรรมที่ตนเองหรือเพื่อนร่วมชั้นเป็นผู้เลือกร่วมแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม และปฏิบัติกิจกรรมด้วยความเพลิดเพลิน

3) **ซักถามข้อสงสัย (Questioning)** พฤติกรรมการตั้งข้อสงสัยหรือข้อสังเกตในสิ่งที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้พิจารณาจากสิ่งที่พบเจอเท่านั้น สร้างข้อความคาดการณ์หรือตั้งคำถามต่อตนเองหรือผู้อื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม ถามคำถามในสิ่งที่เกิดขึ้น และถามคำถามเพื่อนำไปสู่การพัฒนาแนวคิดของตนเอง

4) **กล้าตัดสินใจ (Decision Making)** พฤติกรรมการพูดแสดงความคิดหรือแสดงพฤติกรรมสนับสนุนการตัดสินใจ วิเคราะห์ พิจารณาแนวคิดเพื่อการตัดสินใจ และสามารถเลือกวิธีการหรือคำตอบที่ดีที่สุดจากในการแก้ปัญหา

5) **จินตนาการ (Imagination)** พฤติกรรมการใช้ความคิดริเริ่มในการสร้างหรือสังเคราะห์ความคิดที่แปลกใหม่ มีการรวบรวม ผสมผสานแนวคิดต่าง ๆ ใช้สัญชาตญาณในการสร้างความเชื่อมโยงโดยไม่ยึดติดกับข้อมูลที่มีอยู่เดิม มีการเชื่อมโยงแนวคิดที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ง่าย รวมถึงการเล่นสมมติในโลกจินตนาการของตนเอง

6) **พยายามทดลองสิ่งใหม่ (Trying out ideas)** พฤติกรรมมองหาหรือการวางแผนในการประดิษฐ์สิ่งใหม่ของผู้เรียน มีการพัฒนา ทดลองแนวคิดเพื่อให้เกิดขึ้นได้จริง ใช้ความรู้พื้นฐานเดิมหรือค้นหาความรู้ใหม่ในการประดิษฐ์สิ่งใหม่ หรือการสังเคราะห์แนวคิด โดยการเชื่อมโยงปะติดปะต่อเพื่อให้เกิดสิ่งใหม่

7) **สื่อสารและการแสดงออกของตนเอง (Communication and Self Expression)** พฤติกรรมพูด แสดงความรู้สึกหรือแสดงพฤติกรรมเพื่อถ่ายทอดข้อความ ความรู้สึก ความต้องการของของนักเรียนให้ผู้อื่นรับรู้ รวมถึงการมีความเชื่อมั่นในตนเองในการนำเสนอผลงานของตนเองในฐานะนักสร้างสรรค์

8) **มีความพยายาม (Persistence)** พฤติกรรมมีแรงจูงใจในการเรียนรู้ ค้นคว้า และหาคำตอบด้วยตนเอง มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าจะเจอสถานการณ์ที่ยาก ทำทนาย และไม่แน่นอน ความมั่นใจในตนเองและมีความสุขเมื่อทำได้สำเร็จ

9) **กล้าเสี่ยง (Risk Taking)** พฤติกรรมยอมรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงานแม้ว่าจะเจออุปสรรคหรือไม่ทราบเป้าหมายของงานที่แน่นอน มีความกล้าที่จะลองและเรียนรู้จากข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น และมีความมั่นใจเชิงสร้างสรรค์ต่อผลงานของตนเอง

10) **ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (Collaboration)** พฤติกรรมให้ความร่วมมือทำงานกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และตามความจำเป็น มีเป้าหมายร่วมกันในการดำเนินงาน ร่วมกันพัฒนาแนวคิดและวิธีการแก้ปัญหา แลกเปลี่ยนความคิด มุมมอง อธิบาย และโน้มน้าวให้ผู้อื่นคล้อยตาม รับฟังความคิดของผู้อื่นนำมาใช้เพื่อ การพัฒนาความคิดของตน

11) **มีความคล่องแคล่วและว่องไว (Action & Movement)** พฤติกรรมออกกำลังกาย และร่วมทำกิจกรรมทางกายภาพที่กระตุ้นการทำงานของสมอง และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

2.2.3 การเสริมสร้างและพัฒนาคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์

Edward de Bono (2014 อ้างถึงในชาติตรี บัวคลี, 2557) กล่าวว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นทักษะที่สามารถพัฒนาได้ เนื่องจากความคิดสร้างสรรค์สามารถเรียนรู้ได้ไม่เกี่ยวข้องกับพรสวรรค์ส่วนตัว ความคิดสร้างสรรค์ไม่ได้เกิดจากแรงบันดาลใจเพียงอย่างเดียว

การเสริมสร้างและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญ และได้รับความสนใจ เนื่องจากมีผลโดยตรงต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับโอกาสในการพัฒนาการคิดสร้างสรรค์ นำเสนอแนวความคิดใหม่ และเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่มีคุณค่าซึ่งเป็นทักษะที่มีความจำเป็นสำหรับอนาคต โดยมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงการเสริมสร้างและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ดังนี้

Gowan, demos and Torrance (1967) นักจิตวิทยาและนักการศึกษาชาวอเมริกัน เป็นผู้ที่สนใจศึกษาวิจัยเรื่องความคิดสร้างสรรค์กับการเรียนการสอนไว้อย่างกว้างขวางซึ่งได้เสนอหลักในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ไว้หลายประการ โดยเน้นตัวครูกับนักเรียนและปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

1) การส่งเสริมให้เด็กถามและให้ความสนใจต่อคำถาม และคำถามที่แปลก ๆ ของเด็ก และเขายังเน้นว่าพ่อแม่หรือครูไม่ควรมุ่งที่คำตอบที่ถูกต้องเพียงอย่างเดียว เพราะในการแก้ปัญหาแม้เด็กจะใช้วิธีเดาหรือวิธีการเสี่ยง ครูผู้สอนควรกระตุ้นให้เด็กได้วิเคราะห์ ค้นหาเพื่อพิสูจน์การคาดเดาโดยใช้การสังเกตและทดลองจากประสบการณ์ของเด็กเอง

2) การตั้งใจฟังและเอาใจใส่ต่อความคิดแปลก ๆ ของเด็กด้วยใจเป็นกลาง เมื่อเด็กแสดงความคิดเห็นในเรื่องใด แม้จะเป็นความคิดที่ยังไม่เคยได้ยินมาก่อนผู้ใหญ่ก็อย่าเพิ่งตัดสินและลดทอนความคิดนั้น ผู้ใหญ่ควรรับฟังไว้ก่อน

3) ผู้ใหญ่ควรกระตุ้นหรือรื้อฟื้นต่อคำถามที่แปลก ๆ ของเด็กด้วยการตอบคำถามอย่างมีชีวิตชีวาหรือชี้แนะให้เด็กหาคำตอบจากแหล่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง

4) แสดงเน้นให้เด็กเห็นว่าความคิดของเด็กนั้นมีคุณค่าและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ เช่น จากภาพที่เด็กวาดอาจนำไปเป็นลายถ้วยชาม ภาพขณะ เป็นภาพปฏิทินบัตร ส.ค.ส. เป็นต้น ซึ่งจะก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ และมีกำลังใจที่จะคิดสร้างสรรค์ต่อไป

5) กระตุ้นและส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ควรให้โอกาส และเตรียมการให้เด็กเรียนรู้ด้วยตนเอง ยกย่องเด็กที่มีการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยครูอาจจะเปลี่ยนบทบาทตนเองให้เป็นผู้ชี้แนะ ลดการอธิบายและการบรรยายลงบ้าง แต่เพิ่มการให้นักเรียนมีส่วนร่วมริเริ่มกิจกรรมด้วยตนเองมากขึ้น

6) เปิดโอกาสให้นักเรียนเรียนรู้ ค้นคว้าอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ โดยไม่ต้องใช้วิธีการชู้ด้วยคะแนน การสอบ และการตรวจสอบ เป็นข้อแลกเปลี่ยน

7) พึงระลึกว่าการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในเด็กจะต้องใช้เวลาพัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไป

8) ส่งเสริมให้เด็กใช้จินตนาการของตนเองและยกย่องชมเชยเมื่อเด็กมีจินตนาการที่แปลกและมีคุณค่าจะเห็นได้ว่าครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน โดยแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูจัดเตรียมมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความสามารถของสมองเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในการสอนของครูมีวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมที่ทำให้นักเรียนมีความคิดคล่อง ความคิดหลากหลาย และความคิดสร้างสรรค์

Feldhusen และ Treffinger (1980) และ Davis (1991) กล่าวถึงการสร้างบรรยากาศที่สร้างสรรค์ (creative climate) เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ว่าสามารถช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ โดยเสนอแนวทางในการสร้างบรรยากาศเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

- 1) สนับสนุนและส่งเสริมความคิดที่แตกต่าง
- 2) ปลูกฝังให้นักเรียนใช้ข้อผิดพลาดมาใช้ในการพัฒนา
- 3) ปรับเปลี่ยนหาความสนใจที่แปลกใหม่ให้กับนักเรียนอย่างหลากหลาย
- 4) สร้างบรรยากาศการยอมรับและเคารพความคิดซึ่งกันและกันระหว่างนักเรียน ครู เพื่อให้นักเรียนเกิดอิสระในการคิด
- 5) ส่งเสริมการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์จากกิจกรรมอื่น ๆ นอกเหนือจากงานประดิษฐ์ ศิลปะ ส่งเสริมการใช้ความคิดสร้างสรรค์ในทุกรายวิชา
- 6) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้ครูเป็นแหล่งวิทยาการ
- 7) ให้อเวลาให้นักเรียนในการคิด และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ด้วยตนเอง
- 8) สร้างบรรยากาศที่อบอุ่น การมีส่วนร่วม และไว้วางใจในการเรียน
- 9) เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเลือก ตัดสินใจ สร้างประสบการณ์ในการเรียนรู้ของตนเอง
- 10) ส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการคิด การแก้ปัญหา และการทำโครงการต่าง ๆ

Schirmacher (1998) กล่าวถึงการพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ว่าประกอบด้วยปัจจัยสำคัญที่มีความละเอียดอ่อน เนื่องจากเด็กต้องการความรักที่ไม่มี

เงื่อนไข การยอมรับ การสนับสนุน และการดูแลจากผู้ใหญ่ อีกทั้งต้องการความภูมิใจต่อตนเอง เมื่อทำให้สำเร็จได้ การกระตุ้นให้เด็กมีความกล้าลองสิ่งใหม่ ๆ จนกลายเป็นมีความเชื่อมั่นต่อตนเอง โดยหลักการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยประกอบด้วยรายละเอียด 7 ข้อ ดังนี้

1) การสอดแทรกกิจกรรมที่ส่งเสริมการคิดอย่างสร้างสรรค์ลงในหลักสูตรหรือโปรแกรม โดยหลีกเลี่ยงการสอนด้วยวิธีการเลียนแบบ ส่งเสริมให้มีการคิดโดยใช้ตรรกะ (convergent thinking) เพียงอย่างเดียว

2) การเป็นต้นแบบที่ดีในด้านการคิดอย่างสร้างสรรค์ นั่นคือครูต้องเป็นแบบอย่างนักคิดอย่าง สร้างสรรค์และแสดงตัวอย่างของกระบวนการคิดอย่างสร้างสรรค์

3) การเล็งเห็น สนับสนุน และให้คุณค่ากับการคิดอย่างสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาอย่างมีกระบวนการ

4) การช่วยเด็กให้เห็นคุณค่าของความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง ไม่ว่าจะความคิดนั้นจะเป็นที่ยอมรับหรือไม่ แต่เด็กต้องยอมรับและยืนหยัดกับความคิดของตนเอง เมื่อนั้นเด็กจะเข้าใจว่าการคิดแตกต่างจากผู้อื่นมิได้เป็นเรื่องที่ผิดหรือไม่สมควรเกิดขึ้น

5) การชี้ให้เห็นปัญหา และการช่วยกันหาทางแก้ปัญหาที่สร้างสรรค์ โดยการช่วยเหลือเด็กทดสอบและทดลองถึงทางเลือกต่าง ๆ

6) การส่งเสริมให้เด็กใช้การคิดแบบวิพากษ์วิจารณ์ ในการกระตุ้นให้เด็กคิด และถ่ายทอดความคิดเหล่านั้นออกมา

7) การใช้คำถามปลายเปิดในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้แก่นักเรียน โดยเป็นคำถามที่สามารถตอบได้หลายคำตอบหรือมีวิธีการคิดเพื่อการแก้ปัญหาได้อย่างหลากหลาย การใช้คำถามปลายเปิดช่วยกระตุ้นการคิดอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2551) กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ไว้ 10 วิธีดังนี้

1) คิดเชิงบวก (Positive Thinking) คือ การจะต้องมีความเชื่อมั่นในประสิทธิภาพและความสามารถของตนเอง (Self - Efficacy) จะสามารถสร้างสรรค์โอกาสในการแสดงความคิดได้มากขึ้น เกิดการเรียนรู้ และลองผิดลองถูกมากขึ้น

2) การระดมสมอง (Brainstorming) คือ การระดมความคิดเพื่อหาความคิดใหม่ ๆ เป็นวิธีที่ได้ความนิยมมากที่สุด

3) คิดโดยการพัฒนาจากของเดิม โดยมี 8 แนวทางได้แก่คือ 1) เพิ่มขยาย 2) การหดหรือลด 3) ทดแทน 4) ดัดแปลง 5) ปรับเปลี่ยน 6) จัดใหม่ 7) ใช้กลับ 8) ปรับผสม

4) ลดข้อจำกัดหรือขอบเขตของการคิด เพื่อหยุดการยึดติด เพื่อนำไปสู่การคิดใหม่ที่สร้างสรรค์ และนำไปสู่การพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ เทคนิคนี้มักนำไปใช้ร่วมกับการระดมสมอง

5) คิดมุมกลับ คือ การปรับมุมมอง ฝึกริดในด้านอื่นซึ่งอาจเป็นด้านที่ไม่เคยคิดมาก่อน หรือคิดแบบกลับด้าน ไม่ยึดติดกับรูปแบบการคิดเดิม ๆ ที่เคยชิน ปรับให้มีการคิดตรงข้ามเพื่อหาสิ่งที่อยู่ตรงข้ามอาจเป็นความคิดขัดแย้ง (conflict)

6) คิดแบบใหม่ที่ไม่เคยใช้มาก่อน หรือคิดถึงสิ่งที่ไม่น่าจะเป็นไปได้ (Impossible Thinking)

7) คิดแบบเชื่อมโยง เพื่อหาสิ่งไม่เชื่อมโยง และนำมาพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดการค้นพบสิ่งใหม่ เพื่อตอบปัญหาโดยทางออกใหม่ ๆ ที่อาจอยู่นอกเหนือจากหนังสือต่าง ๆ

8) คิดแบบหาจุดตัด โดยกำหนดสิ่งที่ต้องการหาคำตอบ กับวิธีคิดต่าง ๆ

9) คิดเปรียบเทียบ โดยใช้การคิดเปรียบเทียบเพื่อให้เห็นมุมมองใหม่ ๆ หรือใช้การอุปมาอุปไมย โดยจะต้องเข้าใจสิ่งเดิมให้ดีกว่า แล้วจึงคิดเปรียบเทียบกับสิ่งอื่น

10) เปลี่ยนสถานที่และเวลาในการคิด การเปลี่ยนสภาพแวดล้อมให้มีโอกาสอยู่ในบรรยากาศที่แตกต่างและมีระยะเวลาที่เหมาะสม เพียงพอ แต่บางสถานการณ์จำเป็นจะต้องมีการกระตุ้นให้คิด อาจส่งเสริมการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้ดีกว่า

National Advisory Committee on Creative and Cultural Education (NACCCE) (1999) เป็นองค์กรที่เกี่ยวกับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และวัฒนธรรมการศึกษาประเทศอังกฤษ ได้กล่าวถึงการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในโรงเรียนประถมศึกษาโดยสรุปว่าควรมีการส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในเรื่องดังนี้

1) การสอนอย่างสร้างสรรค์ (teaching creatively) เป็นการใช้จินตนาการในการทำให้เกิดการเรียนรู้ เกิดความน่าสนใจ และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งหมายถึงการจัดทำหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์โดยเฉพาะ เป็นการวางกรอบที่ชัดเจนเพื่อให้ครูได้สอนโดยคำนึงถึงบริบทในสถานการณ์ชีวิตจริงเป็นสำคัญ เชื่อมโยงความแตกต่างในแต่ละวิชา ใช้กระบวนการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้เด็กได้ทำงานในกลุ่มที่หลากหลายและสร้างผลผลิตที่หลากหลาย มีความยืดหยุ่น และใช้การประเมินผลที่แตกต่างกันตามความแตกต่างของระดับการศึกษา และความแตกต่างระหว่างบุคคล

2) การเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ (learning creatively) เป็นบทบาทของนักเรียน ความต้องการ เป็นเสียงสะท้อนจากนักเรียน นักเรียนควรได้รับรู้และเข้าใจว่าเขาควรได้เรียนรู้วิธีการในการเรียนรู้ และเรียนรู้อย่างไรจึงจะดีที่สุดโดยใช้การเรียนรู้จากประสบการณ์ นักเรียนควรรู้ว่าเขาจะต้องทำอะไรในห้องเรียน นักเรียนควรมีทักษะในการพัฒนาเรื่องการประเมินการปฏิบัติงานของตนเอง และการปฏิบัติงานของผู้อื่น

3) การสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ (teaching to develop creativity) เป็นการพัฒนาการสอนของครูเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความคิดสร้างสรรค์ ครูต้องมีการวางแผน ออกแบบ การเรียนการสอนและเข้าใจพื้นฐานของการเกิดความคิดสร้างสรรค์

Claxton และ Lucas (2004) เสนอแนวทางในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ไว้ 4 แนวทาง ดังนี้

1) การเปลี่ยนนิสัยจิต (Habits of mind) โดยมีหลักคิดว่าเราจะเป็นคนแบบไหนอยู่ที่นิสัยจิตของเรา และนิสัยจิตเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงและพัฒนาได้ ดังนั้น ถ้าหากต้องการเป็นบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ต้องอาศัยการฝึกฝน เช่น ฝึกเป็นคนที่อยู่กับความไม่ชัดเจน สับสน และยอมรับความไม่รู้ของตนได้ ฝึกการตั้งคำถามดี ๆ มากกว่าการชี้กั่วงวลและมองโลกในแง่ร้ายเสมอ เป็นต้น

2) การเข้าใจและใช้สภาวะจิตที่เหมาะสม (States of mind) คือในแต่ละวัน และแต่ละช่วงของวัน สภาวะจิตของคนแต่ละคนและแต่ละเวลาจะแตกต่างกัน ถ้าเราสังเกตและเข้าใจเราก็จะสามารถเลือกใช้สภาวะจิตที่เหมาะสมในการคิดสร้างสรรค์ได้ดีขึ้น โดยมีองค์ประกอบสำคัญที่ควรพิจารณาคือ การใส่ใจในเรื่องที่คิด (Focus) แนวทางในการคิด (Orientation) เช่น การคิดแบบในออกนอก หรือนอกเข้าใน การรับรู้และเลือกสารสนเทศที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ การค้นหาความหมายที่แท้จริงในสิ่งที่คิด หรือเกี่ยวข้อง เป็นต้น และความคล่องตัวในการคิด (Sociability) หมายความว่า คุณเป็นคนเล่นกับความคิดของตนเองแบบไหน เหมือนกับการเข้าสังคมในชีวิตประจำวัน เราเป็นคนเข้าคนง่าย หรือยาก เรื่องมาก หรือเรื่องน้อย หรือไม่เอาเรื่อง เป็นต้น การฝึกจิตและการปรับจิตก็เช่นเดียวกันคุณรับได้กับความคิดของคนอื่นมากน้อยเพียงใด คุณปรับความรู้สึกรับรู้คิดต่อความคิดจากการตรวจสอบและวิพากษ์วิจารณ์ได้มากน้อยเพียงใด เหล่านี้เรียกว่า สภาวะทางสังคมของจิต

3) การเรียนรู้และใช้เทคนิคการคิดสร้างสรรค์ (Creative Techniques) หมายความว่ากระบวนการเฉพาะหรือแบบฝึกการคิดสร้างสรรค์เป็นเครื่องมือการพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์ได้ โดยเฉพาะการฝึกสภาวะจิต เช่น การฝึกสมาธิ (Meditation) การฝึกมโนภาพ (Visualization) หรือการฝึกคิดสองชั้น (Double-loop Thinking) เป็นต้น

4) การค้นพบบริบทที่เอื้อต่อการคิดสร้างสรรค์ของตน (Creative Contexts) หมายถึง การค้นหาให้พบว่าบริบทหรือบรรยากาศใดเอื้อต่อการคิดสร้างสรรค์ของตนมากที่สุด ทั้งบริบททางกายภาพ สังคม และวิธีการ

Ferrari, Cachia & Punie (2009) กล่าวถึง การเรียนรู้ที่เสริมสร้างคุณลักษณะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน โดยจะต้องส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เช่น วัฒนธรรม “นี่คือคำตอบที่ถูกต้อง” ซึ่งเป็นการขัดขวางความคิดของนักเรียน รวมไปถึง

ถึงขีดขวางการเรียนรู้จากข้อผิดพลาดของนักเรียน เพราะวัฒนธรรมการเรียนรู้ดังกล่าวเป็นเพียงการคาดเดาความคิดของครูว่าครูกำลังคิดอะไรอยู่เท่านั้น โดยมีหลักที่สำคัญ ดังนี้

- 1) ให้คุณค่าและยินดีกับความคิดสร้างสรรค์ และการพัฒนานวัตกรรมของนักเรียน
- 2) หลักสูตรที่ใช้ไม่ควรอัดแน่นด้วยเนื้อหาที่มากเกินไป ควรให้ความสำคัญการเรียนรู้ในแนวลึกและกว้างอย่างสมดุล และจัดเวลาเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ค้นพบสิ่งใหม่ ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนได้มีโอกาสใช้เวลาในการทบทวน สะท้อนคิด อภิปราย และศึกษาในเนื้อหาความรู้ที่ได้อย่างลึกซึ้ง รวมถึงได้สร้างความเชื่อมโยงความรู้อื่น ๆ ด้วย
- 3) ผลักดันให้พัฒนาหลักสูตรสอดรับการเรียนรู้ที่สมดุล เพื่อให้ นักเรียนได้รับประสบการณ์ที่หลากหลายทั้งด้านวิชาการและศิลปะ
- 4) ส่งเสริมนักเรียนในทุกคนได้รับโอกาสในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบของกิจกรรมควบคู่กับทุกหลักสูตร
- 5) พัฒนารูปแบบของกิจกรรมในห้องเรียน รวมถึงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์
- 6) ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ความเสี่ยงอย่างสมเหตุสมผล

Richardson and Mishra (2018) เสนอองค์ประกอบของการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ตามรูปแบบของ SCALE โดยได้จำแนกองค์ประกอบไว้เป็น 3 หมวดหมู่ได้แก่

- 1) สภาพแวดล้อมทางกายภาพ
 - 2) บรรยากาศการเรียนรู้
 - 3) ความร่วมมือของนักเรียน โดยมีรายละเอียดดังนี้
 1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ มีลักษณะสำคัญดังนี้
 - 1.1 การมีแหล่งทรัพยากรที่มีความหลากหลายที่รองรับความต้องการของนักเรียน
 - 1.2 มีตัวอย่างผลงานของนักเรียนปรากฏอยู่ในพื้นที่
 - 1.3 มีพื้นที่การเรียนรู้ที่หลากหลายที่พร้อมรองรับนักเรียน
 - 1.4 มีอุปกรณ์การใช้งานที่สะดวก และมีความยืดหยุ่นในการจัดวางได้หลากหลายรูปแบบ
 2. บรรยากาศการเรียนรู้ มีลักษณะสำคัญดังนี้
 - 2.1 ต้องยอมให้เกิดความยุ่งเหยิงหรือเสียงดัง
 - 2.2 นักเรียนมีส่วนร่วมในการอภิปรายระหว่างเพื่อนนักเรียน และครูผู้สอน
 - 2.3 นักเรียนเป็นสมาชิกของชุมชนการเรียนรู้ที่ได้รับการดูแล และได้รับความเคารพ

2.4 ครูเปรียบเสมือนเพื่อนร่วมเรียน ผู้ร่วมค้นพบ หรือเป็นทรัพยากรบุคคลที่คอยสนับสนุนนักเรียน

2.5 บรรยากาศในการเรียนรู้แบบร่วมมือ และเป็นมิตรกับนักเรียน

2.6 ความแตกต่างที่เกิดขึ้นมีคุณค่า

3. ความร่วมมือของนักเรียน

3.1 นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำงานที่มีลักษณะเป็นแบบเปิด หรือมีตัวเลือก

3.2 นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำงานที่เกี่ยวกับชีวิตจริง หรือเสมือนจริงอาจผ่านการเรียนรู้ในรูปแบบของการตรวจสอบ การเรียนรู้ผ่านโครงการหรือการแก้ปัญหา และมีความบูรณาการ

3.3 นักเรียนได้รับการสนับสนุนให้ใช้มุมมองอย่างหลากหลายในการสร้างหรือแก้ปัญหา

3.4 นักเรียนได้รับการยอมรับความผิดพลาด และความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น

3.5 นักเรียนได้รับแรงจูงใจจากภายใน

3.6 นักเรียนได้รับเวลาในการพัฒนาความคิด หรือคิดสร้างสรรค์

3.7 มีการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย

3.8 นักเรียนได้รับโอกาสในการสะท้อนเกี่ยวกับการเรียนรู้ของตนเอง

3.9 นักเรียนสามารถทำงานในพื้นที่ของตนเอง โดยได้รับเวลาในการทำงานที่ยืดหยุ่น

วริยะ ฤชัยพาณิชย์ (2558) ได้นำเสนอแนวทางการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐานหรือ CBL Creativity Based Learning โดยมีแนวคิดในการพัฒนาเด็กให้มีความคิดวิเคราะห์ ทักษะการสื่อสาร ทำงานเป็นทีม และที่สำคัญที่สุดคือพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน โดยผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเรียนรู้ ประกอบด้วยกระบวนการ 8 ข้อ และบรรยากาศ 9 ข้อ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

กระบวนการ ประกอบด้วย

1) สร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้นความอยากรู้ (Inspiration)

2) เปิดโอกาสให้ค้นหา รวบรวมข้อมูล แยกแยะ และนำมาสร้างเป็นความรู้ (Self Study)

3) การสอนมักจะทำเมื่อมีคำถามเป็นการสอนแบบรายคนหรือรายกลุ่มมากกว่าการสอนรวม

4) ให้นักเรียนได้มีโอกาสหาทางแก้ปัญหาด้วยตนเอง (Individual Problem Solving)

5) ใช้เกมส์ให้มีส่วนในการเรียนรู้ในห้องเรียน (Game-based Learning)

6) แบ่งกลุ่มทำโครงการ (Team Project)

7) ให้นำเสนอผลงาน ด้วยวิธีการต่าง ๆ (Creative Presentation)

8) วัดผลด้านต่าง ๆ ตามเป้าหมายที่ต้องการหรือกำหนดไว้ (Informal Assessments and Multidimensional Assessment Tools)

บรรยากาศ ประกอบด้วย

1) ครูควรให้เวลาเด็กในการค้นคว้ามากเพียงพอ เปิดโอกาสให้พูดคุยมาก ส่งเสริมการนำเสนอมาก รวมถึงการใช้เวลาในการสอนให้น้อยลง และเน้นการทำกิจกรรมแบบกลุ่ม

2) หลีกเลี่ยงการอธิบายอย่างละเอียด แต่พยายามส่งเสริมให้เด็กค้นหาคำตอบด้วยตนเอง

3) ครูควรหลีกเลี่ยงการตัดสินแบบเด็ดขาด เช่น ถูกต้อง ผิด แต่จะใช้วิธีถามว่าแน่ใจหรือไม่ เหตุผลคืออะไร ทำไมคิดอย่างนั้นหรือเพื่อน ๆ คิดเห็นอย่างไรในเรื่องนี้

4) บรรยากาศของ CBL ที่สำคัญ คือ การสนับสนุนให้คิด

5) เชื่อมโยงโดยใช้เรื่องที่เด็กสนใจเป็นเนื้อหา และนำไปสู่การค้นคว้าเนื้อหาวิชาความรู้ ตามตำราเป็นตัวตามช่วงเวลาเรียนควรยาวกว่า 90 นาที และอาจเรียนหลายวิชาพร้อม ๆ กัน

6) ปัญหาที่ตั้งควรมีความเชื่อมโยง นำไปใช้กับวิชาอื่น ๆ อาจจัดการเรียนรู้พร้อมกันมากกว่า 1 วิชาเน้นให้เด็กสนใจการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ การวัดผลจึงไม่ควรวัดผลเพียงครั้งเดียว

7) การวัดผลและรายงานผลควรให้เด็กรับรู้และพัฒนาตนเองในแต่ละด้าน CBL จะได้ผลดีจากความสนใจ ความสนใจของเด็ก และความร่วมมือกันมากกว่าการบังคับให้รู้ ดังนั้นการตัดคะแนนและลงโทษเป็นสิ่งที่ควรหลีกเลี่ยง

8) ครูจะเป็นผู้รับฟังเรื่องราวที่เด็กคิด นำเสนอ และเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กับเด็ก ครูอาจมีการแนะนำ แสดงความคิดเห็นในจังหวะที่เหมาะสม และสิ่งที่จำเป็นมาก ๆ คือการให้กำลังใจ

Fumoto, Robson, Greenfield, and Hargreaves (2012) ได้กล่าวถึงบริบทที่เหมาะสมแก่การจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาการคิดอย่างสร้างสรรค์สำหรับเด็กนักเรียนระดับปฐมวัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) เปิดโอกาสให้นักเรียนได้สืบค้นหรือใช้เวลาในการค้นพบแนวความคิด โดยใช้สื่ออุปกรณ์ วัสดุต่าง ๆ รวมถึงการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกกิจกรรมที่หลากหลายที่ตรงกับความสนใจของตนเอง

2) เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำการทดลอง เล่นสนุกกับแนวคิดในรูปแบบต่าง ๆ วิเคราะห์ ตั้งสมมติฐาน และใช้จินตนาการของตนเองรวมถึงใช้จินตนาการร่วมกับผู้อื่น

3) การสร้างบรรยากาศที่สนับสนุน และกระตุ้นให้เด็กได้ลองกล้าที่จะเสี่ยง ตั้งมั่น ที่จะเผชิญกับความท้าทายที่ตนเองตั้งไว้

4) ปลุกฝังเด็กผ่านการเรียนรู้ในบริบทที่มีความหมายซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการเล่นของเด็ก

5) การใช้แนวคิดการฝึกหัดทางสติปัญญาซึ่งใช้วิธีช่วยเหลือเด็กที่ไม่ประสบความสำเร็จ โดยผู้ใหญ่ ได้แก่ การเป็นต้นแบบ การตั้งคำถาม และการสร้างความคิดเห็นที่ชัดเจนต่อเด็ก

6) เน้นการพูด การสื่อสาร และการมีส่วนร่วม โดยการกระตุ้นให้เด็กมีความคิดเป็นของตนเอง และสามารถสะท้อนความคิดที่ผ่านการคิดและการเรียนรู้

จากการศึกษาการเสริมสร้างและพัฒนาคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นในตัว ของนักเรียน ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นทักษะที่ติดตัวอยู่กับนักเรียนทุกคน แต่ จะต้องพัฒนานักเรียนผ่านกระบวนการสอนของครู กระบวนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์จึงสามารถ จำแนกออกเป็น 3 หมวดหมู่ ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางกายภาพของนักเรียน การเรียนการสอนของครู บรรยากาศในการเรียนรู้และปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อนและครู

โดยสภาพแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง ห้องเรียน พื้นที่ ทรัพยากร แหล่งอำนวยความสะดวก รวมถึงเวลาที่นักเรียนใช้ในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ที่จะต้องมีความหลากหลาย เพียงพอ มีความยืดหยุ่นในการใช้งานและจัดเรียงได้หลากหลายรูปแบบ

การเรียนการสอนของครู หมายถึง กระบวนการที่ครูใช้ในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่จะต้องเป็นจัดการเรียนการสอนอย่างสร้างสรรค์ มีความน่าสนใจ ลักษณะ เปิดกว้าง รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน การให้ความสำคัญกับการกระตุ้นให้นักเรียนคิด การตั้งคำถามหรือข้อสันนิษฐานของนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนมีสิทธิในการเลือกสิ่งที่สนใจหรือวิธีการในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้นักเรียนค้นพบความรู้ด้วยตนเอง โดยบทบาทของครูเปรียบเสมือนเพื่อนในการเรียนรู้ เป็นผู้ให้คำแนะนำ คอยสนับสนุนการค้นพบของนักเรียน รวมถึงการยกย่องชมเชยนักเรียนเมื่อประสบความสำเร็จ โดยการจัดการเรียนการสอนควรเชื่อมโยงกับชีวิตจริงของนักเรียน และบูรณาการในหลายสาขาวิชา

บรรยากาศในการเรียนรู้และปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อนและครู หมายถึง การจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้ทุกคนร่วมกันพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เป็นสังคมแห่งการคิดสร้างสรรค์ มีบรรยากาศที่อบอุ่นที่นักเรียนจะมีความกล้าในการแสดงความคิดเห็นหรือตั้งคำถาม โดยครูจะต้องทำให้นักเรียนมีความไว้วางใจ และกล้าที่จะแสดงความคิดของตนเองแม้จะแตกต่าง ครูจะต้องเคารพ และมองเห็นคุณค่าจากการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนมีการอภิปราย แสดงความคิดเห็นที่หลากหลาย รับฟังเสียงสะท้อนของนักเรียน

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรม

2.3.1 ความหมายของนวัตกรรม

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2542) ได้ให้ความหมายว่า “นวัตกรรม” หรือ นวัตกรรม มาจากภาษาอังกฤษคือคำว่า “Innovation” โดยมีรูปศัพท์เดิมมาจากภาษาบาลี คือ นว + อัตต + กรรม นั่นคือ นว แปลว่า ใหม่ อัตต แปลว่า ตัวเอง และกรรม แปลว่า การกระทำ โดยเมื่อรวมคำแล้ว จะเป็นคำว่า นวัตกรรม รากศัพท์เดิมแปลว่า การกระทำที่ใหม่ของตนเองหรือการกระทำของตนเองที่ใหม่ ส่วนคำว่า “นวัตกรรม” ที่มีใช้กันมาแต่เดิมแปลว่า การกระทำ หากแปลตามรูปศัพท์เดิมว่าเป็น การปฏิบัติหรือการกระทำใหม่ ๆ ในความหมายโดยทั่วไปแล้วสิ่งใหม่ ๆ อาจหมายถึงความคิด วิธีปฏิบัติ วัตถุประสงค์หรือสิ่งของที่ใหม่ ซึ่งยังไม่เป็นที่รู้จักมาก่อน

สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (2549) ได้ให้ความหมายว่า “นวัตกรรม” คือ การใช้ความรู้และความคิดเพื่อสร้างสรรค์ให้เกิดสิ่งใหม่ โดยเป็นสิ่งที่มีความประโยชน์ต่อสังคม และเศรษฐกิจ

กิริติ ยศยิ่งยง (2552) ได้ให้ความหมายว่า “นวัตกรรม” คือ กระบวนการในการสร้างสรรค์ คิดค้น พัฒนาสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และมีการเผยแพร่ออกสู่ชุมชน ให้รับรู้และได้ยอมรับ ซึ่งอาจเป็นสิ่งใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อนหรือสิ่งเดิมที่ได้รับการพัฒนา ปรับปรุง เสริมเติมแต่งสิ่งเดิมที่มีอยู่ให้ดีขึ้น สามารถนำไปใช้ได้จริง และเกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจ

ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2549) ได้ให้ความหมายว่า “นวัตกรรม” คือ สิ่งที่มีการคิดหรือทำขึ้นใหม่ ซึ่งการคิดหรือทำขึ้นใหม่นี้ อาจเป็นการต่อยอดมาจากสิ่งเดิมที่มีอยู่แล้วหรือเป็นการคิดใหม่สร้าง ทำขึ้นโดยไม่มีฐานเดิมก็ได้ ซึ่งส่วนใหญ่แล้วนวัตกรรมจะเป็นประเภทที่มีการต่อยอดหรือหาส่วนประสมที่มีความเหมาะสมมากกว่า ซึ่งต้องมีประโยชน์และก่อให้เกิดความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ประพนธ์ ผาสุกยัต (2557) ได้ให้ความหมายว่า “นวัตกรรม” คือ สิ่งใหม่ที่แปลกไปจากเดิม แตกต่างจากสิ่งเดิม ๆ ที่เราปฏิบัติกันอยู่ ไม่ได้เป็นเพียงแค่เทคโนโลยี แต่นวัตกรรมที่เกิดขึ้นในองค์กรจะส่งผลกระทบต่อคนในองค์กร ถ้านวัตกรรมในการศึกษาก็กระทบต่อนักเรียน ผู้สอน และความหมายของสิ่งใหม่นี้อาจจะไม่ได้หมายถึงสิ่งใหม่ของโลก อาจเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นแล้ว แต่เราไม่มีจึงเกิดขึ้นครั้งแรกสำหรับเรา แต่นวัตกรรมคือ เรามาเปลี่ยนแปลงให้มีสิ่งใหม่เกิดขึ้นที่นี่

เศรษฐชัย ชัยสนิท (2553) ได้ให้ความหมายคำว่า “นวัตกรรม” คือ การทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยวิธีการใหม่ ๆ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงทางความคิด การผลิต กระบวนการ ขององค์กร การเปลี่ยนแปลงอาจเกิดขึ้นจากการพัฒนาเพื่อต่อยอด การประยุกต์ใช้กระบวนการ การเปลี่ยนแปลง มีความเชื่อตรงกันว่า สิ่งใดที่เป็นนวัตกรรมได้นั้น จะต้องมีความใหม่ และจะต้องเพิ่มมูลค่าของสิ่งต่าง ๆ ได้ โดยเป้าหมายของนวัตกรรม คือ การเปลี่ยนแปลงในเชิงบวก เพื่อให้เกิดเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

ก่อให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้น มีคุณภาพมากขึ้น และเป็นที่มาสำคัญของความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม ของชาติ

Everette M. Rogers (1983) ได้ให้ความหมายว่า “นวัตกรรม” (Innovation) คือ ความคิด การกระทำ หรือวัตถุใหม่ ๆ ซึ่งได้รับการยอมรับว่าเป็นสิ่งใหม่จากตัวบุคคลหรือสังคม นวัตกรรมอาจหมายถึงสิ่งใหม่ ๆ ที่มีลักษณะดังนี้ 1. สิ่งใหม่ที่ไม่เคยมีผู้ใดเคยทำมาก่อนเลย 2. สิ่งใหม่ที่เคยทำมาแล้วในอดีตแต่ได้รับการรื้อฟื้นขึ้นมาใหม่ 3. สิ่งใหม่ที่มีการพัฒนามาจากของเดิมที่มีอยู่

Damanpour (1987) ได้ให้ความหมายว่า “นวัตกรรม” ในแง่มุมมองของนวัตกรรมองค์การ หมายถึง สิ่งใหม่ที่ถูกพัฒนาขึ้นมาใช้ในองค์การ และเป็นที่ยอมรับของคนในองค์การ

Perez-Bustamante (1999) ได้ให้ความหมายว่า “นวัตกรรม” มีลักษณะเป็น กระบวนการ การแสวงหา การดำเนินงาน การจัดเก็บ ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในด้านการ สร้างความรู้เพื่อการวิจัยและพัฒนาเพื่อให้อยู่รอด

Herkema (2003) ได้ให้ความหมายว่า “นวัตกรรม” เป็นการใช้กระบวนการทาง ความคิดหรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นใหม่ในองค์กร โดยนวัตกรรมสามารถมีลักษณะที่เป็นได้ทั้งผลิตภัณฑ์ ใหม่ บริหารใหม่หรือเทคโนโลยีใหม่ อาจเกิดจากการเปลี่ยนแปลงในลักษณะเฉียบพลันหรือค่อยเป็น ค่อยไปก็ได้

Schilling (2008) ได้ให้ความหมายว่า “นวัตกรรม” เป็นเรื่องของการนำความคิดไปใช้ ในการพัฒนาสิ่งใหม่หรือกระบวนการใหม่มาใช้เชิงปฏิบัติการ

จากการศึกษาความหมายของนวัตกรรมข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปความหมายของ นวัตกรรมว่าเป็นสิ่งใหม่ที่เกิดขึ้นอาจอยู่ในรูปของความคิด วิธีปฏิบัติ กระบวนการ การบริการ วัตถุ สิ่งของ โดยเกิดขึ้นจากการใช้ความรู้ ความคิด การเรียนรู้ การคิดค้น การผลิต การพัฒนา การ ปรับปรุง และการประยุกต์ใช้ โดยสิ่งใหม่ของนวัตกรรมในนี้มีลักษณะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นครั้งแรก เป็นสิ่งใหม่ที่เกิดจากการพัฒนาต่อยอดจากของเดิมที่มีอยู่ หรือเป็นสิ่งที่เคยเกิดขึ้นมาแล้วแต่ได้รับการ รื้อฟื้นขึ้นมาใหม่ โดยนวัตกรรมจะต้องสามารถนำไปใช้ได้จริง พัฒนาสิ่งที่มีอยู่ให้ดีขึ้น เกิดผลดี มี มูลค่า มีประโยชน์ทางสังคม เศรษฐกิจ

2.3.2 นวัตกรรมการศึกษา

นวัตกรรมการศึกษาได้รับการกล่าวถึง และเป็นประเด็นที่นักวิชาการหลายท่านได้หยิบ ยกให้เป็นประเด็นที่สำคัญ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษา จากการศึกษาแนวคิด

เกี่ยวกับนวัตกรรมการศึกษา ผู้วิจัยพบว่ามีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของนวัตกรรมการศึกษาไว้ดังนี้

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ (2553) นวัตกรรมทางการศึกษา หมายถึง สิ่งใหม่ ๆ ที่สร้างขึ้นมา เพื่อช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหรือพัฒนาให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ แนวคิด รูปแบบ วิธีการ กระบวนการ สื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษา

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2543) นวัตกรรมการศึกษา หมายถึง เป็นการนำเอาสิ่งใหม่ ๆ ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของความคิดหรือการกระทำรวมทั้งสิ่งประดิษฐ์ก็ตามเข้ามาใช้ในระบบการศึกษา เพื่อมุ่งหวังที่จะเปลี่ยนแปลงสิ่งที่มีอยู่เดิมให้ระบบการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

มนสิข สิริสมบุญ (2559) ได้ให้ความหมายของนวัตกรรมการศึกษาไว้ว่าเป็น การสร้างหรือพัฒนา ดัดแปลงจากสิ่งใด ๆ เพื่อให้การศึกษาหรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดีขึ้นจากเดิม ส่งผลทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ มีการเปลี่ยนแปลงในการเรียนรู้ เรียนรู้ได้รวดเร็วกว่าเดิม มีแรงจูงใจในการเรียนรู้ และทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดกับนักเรียน โดยนวัตกรรมการศึกษา แบ่งเป็น 5 ประเภท ได้แก่ นวัตกรรมด้านสื่อการสอน นวัตกรรมด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน นวัตกรรมด้านหลักสูตร นวัตกรรมด้านการวัดและประเมินผล นวัตกรรมด้านการบริหารจัดการ

ชันรชัย อธิเกียรติ และธนารักษ์ สารเถื่อนแก้ว (2559) ได้ให้ความหมายของนวัตกรรมการศึกษาไว้ว่าเป็นแนวคิด วิธี กระบวนการ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ การแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพตรงตามเป้าหมายของหลักสูตร ซึ่งเป็นเครื่องมือที่จะทำให้การศึกษาและการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น นักเรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิม เกิดแรงจูงใจในการเรียนด้วยนวัตกรรมเหล่านั้น และประหยัดเวลาในการเรียนได้อีกด้วย

ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ และวัฒนา มัคคสมัน (2561) ได้ให้ความหมายของนวัตกรรมการศึกษาไว้ว่าเป็น หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ สิ่งประดิษฐ์ และวิธีการใหม่ ๆ ที่ประยุกต์มาจากพื้นฐานของแนวคิดและทฤษฎีที่ยังไม่แพร่หลาย ยังไม่เป็นส่วนหนึ่งของงานปกติ ซึ่งสิ่งต่าง ๆ ต้องสนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กปฐมวัยที่นำมาใช้ในการจัดการศึกษาและพัฒนาเด็กปฐมวัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (2560) ได้ให้ความหมายของ นวัตกรรมทางการศึกษา (Educational Innovation) หมายถึง การนำเอาสิ่งใหม่ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของความคิดหรือการกระทำ รวมทั้งสิ่งประดิษฐ์ก็ตามเข้ามาใช้ในระบบการศึกษา เพื่อมุ่งหวังที่จะเปลี่ยนแปลงสิ่งที่

มีอยู่เดิมให้ระบบการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทำให้นักเรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วเกิดแรงจูงใจในการเรียน และช่วยให้ประหยัดเวลาในการเรียน

2.3.2.1 นวัตกรรมด้านหลักสูตร

วรนาท รักสกุลไทย (2548) กล่าวถึงนวัตกรรมด้านหลักสูตรไว้ว่า นวัตกรรมด้านหลักสูตรหมายถึงแนวทางที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้แก่เด็กในรูปแบบใหม่ที่ต่างจากเดิม เกิดจากการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาหลักสูตรตอบสนองต่อความต้องการของบุคคลให้มากขึ้นด้วยหลักสูตรมีการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลาและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ตัวหลักสูตรจึงต้องปรับให้สอดคล้องกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของประเทศและของโลก ตัวอย่างนวัตกรรมหลักสูตรได้แก่ หลักสูตรตามแนวคิดไฮสโคป หลักสูตรตามแนวคิดโรงเรียนวิถีพุทธ หลักสูตรตามแนวคิดมอนเตสซอรี หลักสูตรตามแนวคิดการศึกษาออลดอร์ฟ เป็นต้น

มารุต พัฒนาผล (2562) กล่าวถึงนวัตกรรมด้านหลักสูตรไว้ว่า นวัตกรรมด้านหลักสูตรหมายถึงการออกแบบหลักสูตรให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้ดีที่สุด และในขณะเดียวกันก็สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมได้ด้วย โดยนวัตกรรมหลักสูตรมีแนวคิดและหลักการที่สำคัญ ดังนี้

- 1) นวัตกรรมหลักสูตรจะต้องตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างหลากหลาย ทั้งด้านความถนัด ความสนใจ ระดับความสามารถ ตลอดจนข้อจำกัดของแต่ละบุคคล
- 2) นวัตกรรมหลักสูตรจะต้องมีความแตกต่างจากหลักสูตร หรือมีความใหม่ ซึ่งความแตกต่างที่จะเกิดขึ้นจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ
- 3) นวัตกรรมหลักสูตรจะต้องมีความสอดคล้องกับสังคม ท้องถิ่น และบริบทของประชาชน ตามหลักของ “ภูมิสังคม”
- 4) นวัตกรรมหลักสูตรจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และใช้ทรัพยากรหลักสูตรได้อย่างคุ้มค่า
- 5) นวัตกรรมด้านหลักสูตรจะต้องได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เป็นเครื่องมือในการพัฒนานวัตกรรมหลักสูตร

6) นวัตกรรมด้านหลักสูตรจะต้องให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญสำหรับการออกแบบหลักสูตร ดังนั้น การวิเคราะห์ผู้เรียนจึงถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ถูกต้องและชัดเจน

7) นวัตกรรมหลักสูตรจะต้องมีการพัฒนา ปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของความต้องการและสังคมอยู่ตลอดเวลา

2.3.2.2 นวัตกรรมด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ หรือนวัตกรรมการจัดการเรียน

การสอน

จากการศึกษา ผู้วิจัยพบว่า มีนักวิชาการหลายท่านที่กล่าวถึงความหมาย ความสำคัญ ของนวัตกรรมจัดการประสบการณ์เรียนรู้ หรือนวัตกรรมจัดการเรียนการสอนไว้ดังนี้

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2553) ให้ความหมายของนวัตกรรมการเรียนการสอนไว้ว่า หมายถึง วิธีการคิด และสื่อในการเรียนรู้ใหม่ ๆ ที่ครูไม่เคยใช้มาก่อน หรือดัดแปลงจากสิ่งที่มีอยู่เดิมมาใช้เพื่อทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ สามารถตอบสนองการเรียนรู้เป็นรายบุคคล ส่งเสริมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม มุ่งเน้นให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการและเทคโนโลยีใหม่ในการจัดการเรียนการสอน

ทวิวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ และวัฒนา มัคคสมัน (2561) ให้ความหมายของนวัตกรรมการเรียนการสอนไว้ว่า หมายถึง นวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นโดยใช้วิธีในการปรับปรุงและคิดค้นทำให้เกิดการพัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่ ๆ ที่สามารถตอบสนองการเรียนรู้ของเด็ก ทั้งที่เป็นการเรียนรู้รายบุคคล การเรียนแบบมีส่วนร่วม การเรียนรู้แบบแก้ปัญหา การจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง การจัดการเรียนการสอนด้วยเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น การเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต บทเรียนออนไลน์ การเรียนรู้ผ่านแอปพลิเคชันจากคอมพิวเตอร์พกพา สมาร์ทโฟน เป็นต้น

อัจฉรา ประเสริฐสิน , เทพสุดา จิวตระกูล และ จอย ทองกลมศรี (2560) ได้ให้ความหมายของนวัตกรรมการเรียนการสอนไว้ว่า หมายถึง ความสามารถในการใช้นวัตกรรมสื่อการสอน เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และประสบการณ์จากแหล่งความรู้ไปสู่นักเรียน เพื่อทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ โดยใช้สื่อเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้นักเรียนและผู้สอนได้แสดงบทบาทของตนเอง ทำให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาและความรู้ที่ต้องการถ่ายทอดให้มากยิ่งขึ้น

มนสิข สิริสมบูรณ์ (2559) นวัตกรรมที่จะช่วยให้การศึกษา และการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น นักเรียนสามารถเกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิม เกิดแรงจูงใจในการเรียนด้วยนวัตกรรมการศึกษา และประหยัดเวลาในการเรียนได้อีกด้วย ในปัจจุบัน

มีการใช้นวัตกรรมการศึกษามากมายหลายอย่าง ซึ่งมีทั้งนวัตกรรมที่ใช้กันอย่างแพร่หลายแล้ว และประเภทที่กำลังเผยแพร่ เช่น การสอนแบบร่วมมือร่วมใจ (Cooperative Learning) การสอนแบบโครงสร้างความรู้ (Graphic Organizer), การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center), การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Based), การสอนแบบบูรณาการ (Integrate Teaching), การสอนด้วยรูปแบบชิปปา (CIPPA Model), การสอนแบบโครงงาน (Project Method), การสอนด้วยรูปแบบการเรียนรู้เป็นคู่ (Learning Cell), การสอนโดยใช้กิจกรรมในแหล่งชุมชน (Community Activities), การสอนแบบทดลอง (Laboratory Method), การสอนแบบโครงการ (Project Method), การสอนแบบแบ่งกลุ่มทำ (Committee Work Method) เป็นต้น

ชันธิชัย อธิเกียรติ และธนารักษ์ สารเถื่อนแก้ว (2559) ได้กล่าวถึงนวัตกรรมด้านการจัดการเรียนการสอน และยกตัวอย่างนวัตกรรมด้านการจัดการเรียนการสอนไว้ดังนี้

การจัดการเรียนรู้แบบสร้างองค์ความรู้ (Constructivism) มีแนวคิดสำคัญคือ กระบวนการสร้างความรู้ และจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้สร้างความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีความหมายต่อตนเอง จากการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม โดยใช้กระบวนการคิดและการแสวงหาความรู้ควบคู่ไปกับการปฏิบัติจริง ให้นักเรียนค้นพบความรู้ และประสบการณ์ด้วยตนเอง

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) มีแนวคิดสำคัญคือ การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการจัดการเรียนการสอนที่แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มเล็ก ๆ สมาชิกในกลุ่มมีความสามารถแตกต่างกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน มีความรับผิดชอบร่วมกันทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม มีเป้าหมายร่วมกัน การติดต่อสัมพันธ์กันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

การจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experimental Instruction) มีแนวคิดสำคัญคือ มุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง เป็นการจัดการเรียนรู้โดยใช้ประสบการณ์ตรงที่ให้นักเรียนสามารถพัฒนาการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดกับหลักการต่าง ๆ เข้าด้วยกันอย่างเป็นองค์รวม

การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี มีแนวคิดสำคัญคือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี มุ่งเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ว่าขณะนี้เทคโนโลยีมีความก้าวไกลไปในลักษณะรูปแบบใดบ้างทั้งทางด้านวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีใหม่ ๆ ให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ และทักษะในการใช้เทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ของตนเอง

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ (Integration) มีแนวคิดสำคัญคือ การจัดการเรียนรู้โดยการนำสาระที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในลักษณะที่เป็นองค์รวม สามารถนำความรู้ความเข้าใจไปประยุกต์ใช้ใน

ชีวิตประจำวัน การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ ความเหมาะสมกับนักเรียนและสาระการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้แบบที่เน้นกระบวนการคิด (Thinking Skills) มีแนวคิดสำคัญคือกระบวนการคิดเป็นกระบวนการทางสมองในการจัดกระทำข้อมูลหรือสิ่งเร้าที่รับเข้ามาเป็นกระบวนการทางสติปัญญา มีลักษณะเป็นกระบวนการหรือวิธีการ ในการพัฒนาให้เกิดกระบวนการคิด จึงต้องมีบุคคล มีเนื้อหาหรือข้อมูลที่ใช้ในการคิด คุณสมบัติที่เอื้ออำนวยต่อการคิดกระบวนการที่ใช้ในการคิด วิธีการพัฒนาการคิด และการวัดและประเมินการคิด

การจัดการศึกษาเป็นรายบุคคล (Individual Study) มีแนวคิดสำคัญคือ จัดการศึกษาโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เรียกการเรียนการสอนลักษณะนี้ว่า การจัดการเรียนการสอนรายบุคคล หรือการจัดการเรียนการสอนตามเอกัตภาพ (แบบเอกัตบุคคล) หรือการเรียนด้วยตนเอง โดยยึดหลักความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยมุ่งจัดสภาพการเรียนการสอนที่จะเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้ ความสนใจ ความพร้อม และความสามารถของนักเรียน

การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain-based Learning) มีแนวคิดสำคัญคือ การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้สมองทั้งสองซีกซ้ายและซีกขวาเกิดการเรียนรู้อย่างสมดุล และสอดคล้องกับสติปัญญาของนักเรียน โดยใช้กระบวนการและวิธีการที่หลากหลายอย่างเหมาะสม

การจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีพหุปัญญา มีแนวคิดสำคัญคือ เด็กแต่ละคนมีปัญหาหรือความฉลาดหลายด้าน ซึ่งครูที่จะต้องทำหน้าที่ค้นหา เพื่อสามารถช่วยกระตุ้นหรือจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนให้เหมาะกับเด็กแต่ละคน โดยการจำแนกความฉลาดของมนุษย์ออกได้เป็น 9 ด้าน

การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน (Project Based Learning) จัดเป็นหนึ่งในรูปแบบ Child-centered Approach ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำงานตามระดับทักษะที่ตนเองมีอยู่ เป็นเรื่องที่น่าสนใจ และรู้สึกพึงพอใจที่จะทำ นักเรียนได้รับสิทธิในการเลือกว่าต้องการทำอะไรต้องการผลิตอะไร โดยครูทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนอุปกรณ์และจัดประสบการณ์ให้แก่ นักเรียน สนับสนุนการแก้ไขปัญหา และสร้างแรงจูงใจให้แก่ นักเรียน โดยมีลักษณะสำคัญคือ นักเรียนกำหนดการเรียนรู้ของตนเอง, เชื่อมโยงกับชีวิตจริง สิ่งแวดล้อมจริง, มีฐานจากการวิจัยหรือองค์ความรู้ที่เคยมี, ใช้แหล่งข้อมูล หลายแหล่ง, ใช้เวลามากพอในการสร้างผลงาน, มีผลผลิต

การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นในสิ่งที่เด็กอยากเรียนรู้ โดยเริ่มมาจากปัญหาที่เด็กสนใจหรือพบในชีวิตประจำวันที่เกี่ยวข้องกับบทเรียน มีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกทักษะการคิดแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการคิดแก้ปัญหา การคิดสร้างสรรค์ คิดวิจารณ์ญาณ การสืบค้นและรวบรวมข้อมูล กระบวนการกลุ่ม การบันทึกและการอภิปราย

การจัดการเรียนรู้ด้วยประเด็นเรื่อง หรือเรียกว่า Thematic Based Learning (พงศธร มหาวิจิตร, 2560) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีแนวทางการเรียนรู้แบบบูรณาการ ประเภทพหุวิทยาการที่เชื่อว่าบริบทการเรียนรู้มีความเกี่ยวข้องกัน จะช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นความสัมพันธ์ เกี่ยวเนื่อง เชื่อมโยงอย่างลึกซึ้งระหว่างความรู้กับทักษะ ประสบการณ์จริงรอบตัว และคุณค่าที่แท้จริงของความรู้ โดยลักษณะของประเด็นเรื่อง (Theme) ที่ดี จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการ ร้อยเรียงทักษะและสาระการเรียนรู้ ประเด็นควรจะเป็นโมโนทัศน์แบบกว้าง ที่เอื้อต่อการใช้ความรู้ และมุมมองของหลายวิชาร่วมกัน สามารถสื่อความหมายที่เป็นแนวความคิดรวบยอดให้แก่ผู้เรียน และยังควรมีลักษณะที่น่าสนใจ ทันทสมัย และมีความหมายต่อนักเรียน เพื่อให้เข้าถึงนักเรียนได้ง่าย และกระตุ้นให้เกิดความกระหายอยากเรียนรู้ โดยขั้นตอนการออกแบบหน่วยการเรียนรู้โดยใช้ประเด็น เรื่อง มีขั้นตอนการออกแบบที่สำคัญ ได้แก่ 1) ขั้นตอนคัดเลือกประเด็น (Choose a theme) 2) ขั้นตอนวางแผนการนำไปใช้ (Plan ahead) 3) ขั้นนำแผนสู่การปฏิบัติ (Put the plan into action) และ 4) ขั้นประเมินการเรียนรู้ นำเสนอผลงาน (Evaluate/Celebrate)

2.3.2.3 นวัตกรรมด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้

ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ และวัฒนา มัคคสมัน (2561) ได้กล่าวถึงนวัตกรรมสื่อ การสอนไว้ว่าหมายถึงวัสดุทางการศึกษาที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ เช่น ตัวต่ออย่างพารา สโลม์ หนังสือนิทาน อิเล็กทรอนิกส์ หนังสือมีเสียง หนังสือมีกลิ่น หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ เช่น โปรแกรม สำเร็จรูป แอปพลิเคชัน หรือแหล่งเรียนรู้เสมือนจริง เช่น ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์ หรือ ภาพเสมือนจริง

มนสิข สิทธิสมบุรณ์ (2559) ได้ยกตัวอย่างของนวัตกรรมด้านสื่อการสอน ได้แก่ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน, หนังสืออิเล็กทรอนิกส์, บทเรียนการ์ตูน, บทเรียนCD/VCD, หนังสือเล่มเล็ก, บทเรียนเครือข่าย, ชุดเรียนรู้ด้วยตนเอง, สื่อผสม, หนังสืออ่านเพิ่มเติม, ชุดการเรียนรู้ ทางไกล, ชุดฝึกอบรม, ชุดครูช่วยสอน, ชุดเสริมความรู้/ประสบการณ์, ชุดเสริมสร้างลักษณะนิสัย, คู่มือการทำงานกลุ่ม, คู่มือการเรียนรู้, คู่มือการพัฒนาตนเอง, ชุดสอนซ่อมเสริม, เกมส์/ บทละคร / บทเพลง, ชุดสื่อ VDO, CD, VCD, แบบเรียนเพิ่มเติม, แบบฝึกความพร้อม, แบบฝึกทักษะต่าง ๆ เป็นต้น

ฉัตรชัย อธิเกียรติ และธนาธิกร สารเถื่อนแก้ว (2559) ได้ยกตัวอย่างของ นวัตกรรมสื่อการสอน ได้แก่ ห้องเรียนออนไลน์ เช่น Quipper School, Google Classroom ที่เป็นแพลตฟอร์มออนไลน์สำหรับครูผู้สอน และนักเรียน ซึ่งเป็นชุดเครื่องมือเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่ให้บริการฟรี ประกอบด้วย Gmail, เอกสาร และไดรฟ์ Classroom ที่มีความสามารถในการ สร้างและเก็บงานได้โดยไม่ต้องสิ้นเปลืองช่วยประหยัดเวลา เช่น สามารถทำสำเนาของ Google

เอกสารสำหรับนักเรียนแต่ละคนได้โดยอัตโนมัติจัดระเบียบให้ทุกคน นักเรียนสามารถติดตามว่ามีอะไรครบกำหนดบ้างในหน้างาน และเริ่มทำงานได้ด้วยการคลิกเพียงครั้งเดียว ครูสามารถดูได้อย่างรวดเร็วว่าใครทำงานเสร็จหรือไม่เสร็จบ้าง ตลอดจนสามารถแสดงความคิดเห็นและให้คะแนนโดยตรงได้แบบเรียลไทม์ใน Classroom

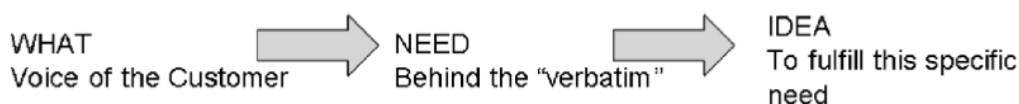
2.3.2.4 นวัตกรรมการประเมินพัฒนาการ

อรพรรณ บุตรกัตัญญ (2561) กล่าวถึงนวัตกรรมการประเมินพฤติกรรมเด็กปฐมวัยไว้ว่า หมายถึงการนำความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และความคิดสร้างสรรค์มาพัฒนาเป็นสิ่งใหม่หรือต่อยอดสิ่งที่มีอยู่เดิม เพื่อทำให้เกิดแนวทาง วิธีการ และเครื่องมือในการประเมินรูปแบบใหม่ที่เหมาะสมกับธรรมชาติ และพัฒนาการของเด็กปฐมวัยมากขึ้น ทำให้เพิ่มประสิทธิภาพในการประเมินพฤติกรรม ใช้สำหรับการประเมินพฤติกรรมของเด็กปฐมวัย โดยสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการประเมินการแสดงออกของเด็กปฐมวัยทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพื่อแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าในพัฒนาการ การเรียนรู้ และการใช้ข้อมูลเหล่านี้เพื่อสนับสนุนและเสริมสร้างพฤติกรรมของนักเรียนในอนาคต

มนสิข สิทธิสมบูรณ์ (2559) ได้ยกตัวอย่างของนวัตกรรมด้านการวัดและประเมินผล ได้แก่ นวัตกรรมการประเมินผล หมายถึง นวัตกรรมที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวัดและประเมินผลทางการศึกษา ที่ช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมถึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการวิจัยทางการศึกษา และการวิจัยสถาบัน เช่น โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติสำหรับคอมพิวเตอร์ที่นักวิจัยทางการศึกษาใช้คำนวณค่าทางสถิติในการวิจัย โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับคอมพิวเตอร์ที่ประยุกต์ใช้ในการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา ครู อาจารย์ เป็นต้น

2.3.3 การพัฒนานวัตกรรม

การพัฒนานวัตกรรมมีจุดกำเนิดมาจาก ความคิด (Idea) ที่อาจเกิดจากสาเหตุหลากหลายประการ เช่น ความต้องการในการแก้ปัญหา โอกาสใหม่ที่เข้ามา ปัญหาจากภายในหรือภายนอกองค์กร ความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลง นวัตกรรมจึงเป็นแนวทางการเปลี่ยนแปลงเพื่อการพัฒนาที่เกิดขึ้นจากความคิด และความต้องการในการเติมเต็มความคิดเหล่านั้น โดย Sorli และ Ruiz (1994) ได้กล่าวถึงที่มาของแนวคิด ดังรูปที่ 4

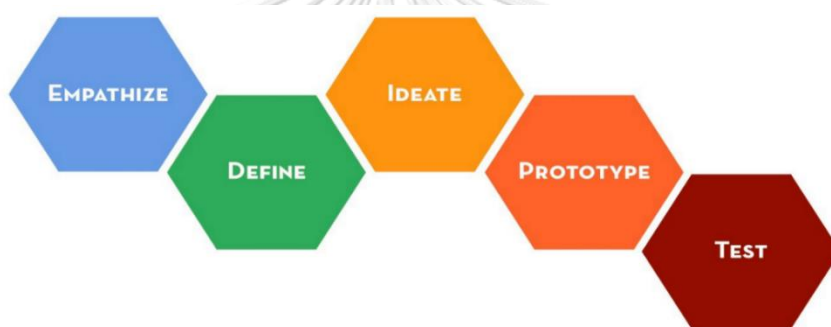
ภาพที่ 5 ที่มาของแนวคิดการพัฒนานวัตกรรม

(Sorli และ Ruiz, 1994)

นักวิชาการได้กล่าวถึงรูปแบบการพัฒนานวัตกรรมอย่างหลากหลาย โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการพัฒนานวัตกรรมที่สำคัญ ที่มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ โดยวิธีการดังกล่าวคือ

การพัฒนาวัตกรรมการคิดเชิงออกแบบ (Design thinking) ของสถาบันการออกแบบ (Institute of Design) หรือ D.school ของมหาวิทยาลัยแฮสตันฟอร์ด (Hasso Plattner Institute of Design, 2018)

วิธีการพัฒนานวัตกรรมตามการคิดเชิงออกแบบ (Design thinking) เป็นกระบวนการที่ให้ความสำคัญกับผู้ใช้งานเป็นศูนย์กลาง มุ่งเน้นการใช้มนุษย์เป็นศูนย์กลางของการแก้ปัญหา มุ่งเน้นการทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง และอาศัยการคิดเชิงบวกในการเรียนรู้เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้ตรงกับความต้องการสูงสุด เพื่อการแก้ปัญหามีประสิทธิภาพ โดยขั้นตอนของกระบวนการพัฒนานวัตกรรมประกอบด้วย 5 ขั้นตอนที่สำคัญ ได้แก่ ขั้นที่ 1 การทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมาย (Empathize) ขั้นที่ 2 การกำหนดกรอบปัญหา (Define) ขั้นที่ 3 การระดมความคิด (Ideate) ขั้นที่ 4 การสร้างนวัตกรรมต้นแบบ (Prototype) และขั้นที่ 5 การทดสอบ (Test)

ภาพที่ 6 กระบวนการพัฒนานวัตกรรมของการคิดเชิงออกแบบ (Design thinking)

(Hasso Plattner Institute of Design, 2018)

ขั้นที่ 1 การทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมาย (Empathize) เป็นกระบวนการที่สำคัญของกระบวนการพัฒนานวัตกรรม ตามแนวคิดการคิดเชิงออกแบบ โดยมุ่งเน้นการทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมายที่เราต้องการออกแบบนวัตกรรมให้อย่างแท้จริง และลึกซึ้ง เพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรมที่สามารถแก้ปัญหาของกลุ่มผู้ใช้งานจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถทำได้โดยการสังเกตการณ์ คือการสังเกตพฤติกรรม การใช้ชีวิต ความเป็นอยู่ของกลุ่มเป้าหมายจากสภาพแวดล้อมจริง การพูดคุย และการมีส่วนร่วม คือการสร้างปฏิสัมพันธ์เพื่อเรียนรู้และทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมาย อาจเป็นการสัมภาษณ์หรือเยี่ยมเยียนกลุ่มเป้าหมายร่วมประสบการณ์จริง คือ การเข้าไปสัมผัสประสบการณ์ของกลุ่มเป้าหมายในบริบทจริง

ขั้นที่ 2 การกำหนดกรอบปัญหา (Define) เป็นกระบวนการนำสิ่งที่ค้นพบจากขั้นตอนการทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมายในขั้นที่ 1 มากำหนดเป็นกรอบของปัญหา เพื่อให้เห็นถึงสิ่งสำคัญที่มุ่งเน้นจะแก้ไขปัญหาได้ชัดเจนมากขึ้น จะนำไปสู่แนวทางในการแก้ไขปัญหาที่ชัดเจน (actionable

problem statement) โดยการกำหนดกรอบปัญหานี้จะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความรู้ ความเข้าใจ เป็นปัญหาที่ตั้งขึ้นอย่างมีความหมาย ซึ่งจะทำให้การออกแบบการแก้ปัญหาประสบความสำเร็จ

ขั้นที่ 3 การระดมความคิด (Ideate) เป็นกระบวนการที่เน้นการนำเสนอแนวคิดที่สร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาอย่างไม่จำกัด โดยเปิดรับความคิดใหม่ ๆ เป็นการเปิดกว้างทางความคิด อย่างไม่มีข้อจำกัดขอบเขต โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อค้นหาแนวทางการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด เพื่อจะนำไปใช้ในการพัฒนานวัตกรรมต้นแบบ

ขั้นที่ 4 การสร้างนวัตกรรมต้นแบบ (Prototype) เป็นกระบวนการนำแนวทางการแก้ปัญหาในขั้นที่ 3 มาพัฒนาเป็นนวัตกรรมให้มีความเป็นรูปธรรม โดยอาจอยู่ในรูปแบบทางกายภาพ เช่น ข้อความ การแสดงละคร วัตถุสิ่งของ โดยข้อมูลของต้นแบบจะสอดคล้องกับกระบวนการทั้ง 3 ขั้นตอนก่อนหน้า

ขั้นที่ 5 การทดสอบ (Test) เป็นกระบวนการแก้ไข และพัฒนาต้นแบบให้ดียิ่งขึ้น โดยนำไปทดสอบกับกลุ่มเป้าหมายที่เสมือนจริง เพื่อตรวจสอบดูว่านวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายหรือไม่ และมีจุดผิดพลาดส่วนใดบ้าง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาให้ต้นแบบมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนานวัตกรรมตามแนวคิดของการคิดเชิงออกแบบข้างต้น ผู้วิจัยจึงพิจารณาถึงความเหมาะสมของแต่ละกระบวนการ โดยผู้วิจัยสามารถสรุปกระบวนการพัฒนานวัตกรรมออกมาเป็น 4 ขั้นตอน ซึ่งจะนำไปประยุกต์ใช้ร่วมกับกระบวนการวิจัย และเนื่องจากการวิจัยมีขอบเขตด้านระยะเวลา ผู้วิจัยจึงนำขั้นตอนการทดลองมาใช้ในกระบวนการพัฒนานวัตกรรม ดังนั้นกระบวนการพัฒนานวัตกรรมของผู้วิจัยจึงประกอบด้วย 4 ขั้นตอน โดยแต่ละขั้นตอนมีกระบวนการพัฒนานวัตกรรม ดังนี้

ขั้นที่ 1 การทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมาย (Empathize)

ขั้นที่ 2 การกำหนดกรอบปัญหา (Define)

ขั้นที่ 3 การระดมความคิด (Ideate)

ขั้นที่ 4 การสร้างนวัตกรรมต้นแบบ (Prototype)

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธัญญรัตน์ บัวพันธ์ (2558) ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง การนำเสนอกลยุทธ์การบริหารโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนประถมศึกษา โดยใช้วิธีวิจัยแบบผสม ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความคิด

สร้างสรรค์ของนักเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์หลักคือ 1) กลยุทธ์เปลี่ยนกระบวนทัศน์ การพัฒนาหลักสูตรที่เน้นการเสริมสร้างคุณลักษณะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนประถมศึกษา 2) กลยุทธ์เพิ่มเครือข่ายสนับสนุนการพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่เสริมสร้างคุณลักษณะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนประถมศึกษา 3) กลยุทธ์ส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เสริมสร้างคุณลักษณะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนประถมศึกษา และกลยุทธ์รอง 8 กลยุทธ์ คือ 1) วางแผนพัฒนาหลักสูตรพลวัต 2) ขับเคลื่อนกลไกการจัดทำหลักสูตรอย่างเข้มแข็ง 3) พัฒนาการมีส่วนร่วมในทุกงาน 4) ส่งเสริมภูมิปัญญาชุมชนเสริมสร้างคุณลักษณะความคิดสร้างสรรค์ 5) เร่งรัดการนำเทคโนโลยีมาใช้ 6) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย 7) ส่งเสริมวิชาชีพการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการเสริมสร้าง คุณลักษณะความคิดสร้างสรรค์ 8) สนับสนุนการนำเสนอ กิจกรรมการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบ

สุภัก โอฬาพิริยกุล (2556) ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการ สำหรับโรงเรียนอนุบาล โดยผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนอนุบาลโดยภาพรวมด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผล พบว่ารูปแบบการบริหารงานที่มีค่าสูงสุดคือ รูปแบบการบริหารแบบเพื่อนร่วมงาน รองลงมา คือ รูปแบบการบริหารแบบทางการและรูปแบบการบริหารแบบการเมือง 2) รูปแบบการบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนอนุบาล ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น คือ “รูปแบบการบริหารวิชาการที่เน้นการบูรณาการของรูปแบบการบริหารแบบเพื่อนร่วมงาน รูปแบบทางการ และรูปแบบการเมือง โดยมีลักษณะที่สำคัญ คือ 1. เป้าหมาย 1.1 ระดับที่กำหนดเป้าหมายโดยระดับการศึกษาปฐมวัย 1.2 กระบวนการกำหนดเป้าหมายใช้วิธีการตกลงร่วมกันของผู้บริหารและครู 1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างเป้าหมายและการตัดสินใจยึดตามเป้าหมายที่ตกลงร่วมกันของผู้บริหารและครู 2. โครงสร้างองค์กร 2.1 ลักษณะของกระบวนการตัดสินใจโดยการตัดสินใจขึ้นอยู่กับเพื่อนร่วมงาน 2.2 ลักษณะของโครงสร้างโดยใช้แนวนอน 3. สภาพแวดล้อมภายนอก 3.1 ความเชื่อมโยงกับ สภาพแวดล้อมอาจจะ “มี” หรือ “ไม่มี” ขึ้นอยู่กับผู้นำ 4. ภาวะผู้นำ 4.1 ลีลาของภาวะผู้นำโดยผู้นำ เป็นทั้งคนกลางและผู้มีส่วนร่วม 4.2 รูปแบบภาวะผู้นำที่เกี่ยวข้องโดยผู้นำมีส่วนร่วมและปฏิสัมพันธ์เพื่อเปลี่ยนแปลง

วิไล ปรีชากร (2558) ได้ศึกษาเรื่อง นวัตกรรมการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน โดยผลการวิจัยพบว่า 1) นวัตกรรมการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีทั้งหมด 50 นวัตกรรม 2) นวัตกรรมการบริหารวิชาการที่เหมาะสมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีทั้งหมด 12 นวัตกรรม ตามขอบข่ายงานวิชาการ ได้แก่ 1) นวัตกรรมการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 2) นวัตกรรมการบริหารแบบมีส่วนร่วม 3) นวัตกรรมการบริหารแบบการสอนงาน

4) นวัตกรรมการสอนนักเรียนเป็นรายบุคคล 5) นวัตกรรมการบริหารตามหลักการประกันคุณภาพการศึกษา 6) นวัตกรรมการบริหารแบบผสมผสาน 7) นวัตกรรมการบริหารโดยใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร 8) นวัตกรรมการบริหารโดยใช้ภาคีเครือข่าย 9) นวัตกรรมการบริหารแบบทีมงาน 10) นวัตกรรมการบริหารตามแนว Tip Co 11) นวัตกรรมการบริหารแบบพัฒนาคุณภาพศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ 12) นวัตกรรมการบริหารแบบศูนย์การเรียนรู้คอมพิวเตอร์

Kaycheng Soh (2004) ได้นำเสนอผลการวิจัยเรื่อง *Fostering student creativity through teacher behavior* โดยผลการศึกษาระบุว่า การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนเป็นความรับผิดชอบของครูในห้องเรียน โดยครูมีความจำเป็นจะต้องตระหนักถึงวิธีการที่สนับสนุนการพัฒนาของนักเรียน โดยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของนักเรียนสามารถพัฒนาโดยผ่านรูปแบบของสังคม การส่งเสริมของครู และสิ่งแวดล้อมในห้องเรียน ดังนั้นพฤติกรรมการสอนของครูจึงมีบทบาทในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ยังได้ศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กัน โดยใช้ CFT Index ที่ออกแบบมาเพื่อให้นักวิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์โดยเฉพาะ ซึ่งมีการนำไปใช้กันอย่างแพร่หลาย โดยในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการสรุปและเสนอแนวทางในการพัฒนาเครื่องมือดังกล่าวด้วย

Dan Davies, Divya Jindal-Snape, Chris Collier, Rebecca Digby (2013) ได้นำเสนอผลการวิจัยเรื่อง *Creative Learning Environments in Education – A systematic literature review* ซึ่งศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมสร้างสรรค์สำหรับการเรียนรู้ โดยได้รับการสนับสนุนจาก Learning and Teaching Scotland (LTS) โดยทำการศึกษาวิจัยระหว่างปี 2005 – 2011 โดยผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่สนับสนุนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในเด็ก ได้แก่ การให้อิสระในด้านของเวลาและพื้นที่, ความหลากหลายของสื่อ วัสดุ อุปกรณ์, การเรียนรู้นอกห้องเรียน, การเล่นอย่างมีความหมายหรือการเรียนรู้ผ่านการเล่น, ระดับความมีอิสระของนักเรียน, การเคารพและความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน, การเรียนรู้เป็นคู่และร่วมกลุ่ม, ความร่วมมือจากองค์กรภายนอก, การตระหนักถึงความต้องการของนักเรียน, และการไม่กำหนดแผนตายตัว โดยผลการวิจัยทั้งหมดนี้สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนในสกอตแลนด์เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็ก

Nicole Leggett (2017) ได้นำเสนอผลการวิจัยเรื่อง *Early Childhood Creativity: Challenging Educators in Their Role to Intentionally Develop Creative Thinking in Children* ที่ศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ของครูที่จัดการศึกษาปฐมวัยเกี่ยวกับแนวคิดการสร้างความคิดสร้างสรรค์ในเด็กปฐมวัย โดยผลการวิจัยพบว่า ตัวชี้วัดที่ระบุว่าเป็นโรงเรียนสร้างสรรค์ ได้แก่ พื้นที่สำหรับการทำกิจกรรมร่วมกัน การเรียนรู้ผ่านการกิจกรรมการเล่น การออกแบบธรรมชาติและการ

เรียนรู้จากชุมชนเป็นฐาน การมีส่วนร่วม และอิสระในการพูด และการมีประสบการณ์แบบเปิด และจากการวิเคราะห์เชิงบรรยายยังพบว่าครูมีการรับรู้ต่อต้านปรัชญา หลักสูตร ครูผู้สอน และเด็กสำหรับโรงเรียนสร้างสรรค์ที่เหมือนกัน

Rebecca Hun Ping Cheung (2018) ได้นำเสนอผลการวิจัยเรื่อง Play-based creativity-fostering practices: the effects of different pedagogical approaches on the development of children's creative thinking behaviors in a Chinese preschool classroom โดยกล่าวว่านโยบายทางการศึกษาและหลักสูตรของประเทศฮ่องกงให้การสนับสนุนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในเด็กปฐมวัย และให้ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบเด็กเป็นศูนย์กลาง (Child - Centered) และการเรียนรู้ผ่านการเล่น โดยงานวิจัยนี้เปรียบเทียบประสิทธิภาพของวิธีการจัดการเรียนรู้สองวิธี ได้แก่การสอนแบบครูเป็นผู้ขับเคลื่อนกับการสอนโดยใช้กิจกรรมการแก้ปัญหา ผ่านวิเคราะห์พฤติกรรมของเด็กปฐมวัย อายุ 6 ปี สองกลุ่ม โดยใช้กรอบแนวคิดเชิงพฤติกรรม ได้แก่ การช่างสำรวจ การมีส่วนร่วมและมีความสุขในกิจกรรม และความพยายาม โดยผลการวิจัยพบว่า การสอนโดยการแนะนำของครูส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ได้ดีกว่าการเรียนรู้ที่ปราศจากคำแนะนำ นอกจากนี้ยังพบอีกว่าวัฒนธรรมและบริบทที่เหมาะสมจะส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็กได้

Richardson and Mishra (2018) ได้เสนอผลการวิจัยเรื่อง Learning environments that support student creativity: Developing the SCALE ที่ทำการศึกษเกี่ยวกับผลของเครื่องมือที่นักการศึกษาใช้ในการออกแบบสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนในรูปแบบของการสังเคราะห์การวิจัย โดยยึดหลักการศึกษาดังกล่าว การสังเกตห้องเรียน และผลตอบรับจากผู้บริหาร และนำไปใช้ในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ได้แก่ การมีส่วนร่วมของนักเรียน การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และบรรยากาศของการเรียนรู้ของ SCALE: ซึ่งสนับสนุนสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ เครื่องมือที่มีความเฉพาะเจาะจงในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์โดยเครื่องมือ 14 อย่างของ SCALE ได้มุ่งเน้นที่ภาระงานในการเรียนรู้ การปฏิบัติกิจกรรมในห้องเรียน การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครูผู้สอน และการวางตำแหน่งทางกายภาพและทรัพยากรที่ใช้ โดยทำการศึกษา 10 ปีจากโรงเรียนที่มีชื่อเสียงในการเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีทักษะในการเป็นนักคิดและนักสร้างสรรค์

Kiewra and Veselack (2016) ได้นำเสนอผลการศึกษาเรื่อง Playing with Nature Supporting Preschooler's Creativity in Natural Outdoor Classroom โดยผลการศึกษาพบว่าสามารถจำแนกการเรียนรู้กลางแจ้งจากธรรมชาติได้เป็น 2 รูปแบบ ในระดับปฐมวัยอายุระหว่าง 3 – 15 ปี โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมกลางแจ้งที่สนับสนุน

ความคิดสร้างสรรค์การจินตนาการของนักเรียน แม้ว่าจะมีงานวิจัยหลายฉบับที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในงานศิลปะของนักเรียน แต่มีงานวิจัยจำนวนน้อยที่เน้นการศึกษาเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหา ความเฉลียวฉลาด และการสร้างความรู้ โดยปัจจัยของการเรียนรู้ นอกห้องเรียนเชิงธรรมชาติ 4 อย่างที่สัมพันธ์กับการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการจินตนาการ ได้แก่ 1) พื้นที่สำหรับการพยากรณ์ 2) เวลาที่สอดคล้องและเพียงพอ 3) สื่อการเรียนการสอนที่เป็นแบบปลายเปิด และ 4) การใส่ใจและการสังเกตผู้ให้การสนับสนุนการเล่นและการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย” ดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัย แบบวิจัยผสมวิธีพหุระยะ (Multi – phase Mixed Methods Design) ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษากรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน และกรอบแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย 2) เพื่อศึกษาระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยและสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย และ 3) เพื่อพัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยมีลำดับและขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

3.1 เพื่อศึกษากรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน และกรอบแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยศึกษาเอกสาร งานวิจัย ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน แนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย เพื่อนำมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชน และกรอบแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่สอดคล้องกับงานวิจัย แล้วจึงนำกรอบแนวคิดที่ได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วยผู้ที่มีความรู้ประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษา ด้านนักคิดสร้างสรรค์ และด้านการศึกษาปฐมวัย เพื่อประเมินกรอบแนวคิด และดำเนินการขอจริยธรรมการวิจัยในคน

3.2 เพื่อศึกษาระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย และสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ขั้นตอนนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยกระบวนการวิจัยขั้นนี้เป็นขั้นตอนการทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมาย (Empathize) และขั้นการกำหนดกรอบปัญหา (Define) ซึ่งการวิจัยในระยะนี้แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

3.2.1 เพื่อศึกษาระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

3.2.2 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

3.2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยกับระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

3.3 เพื่อพัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ซึ่งการวิจัยในขั้นตอนนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดย

กระบวนการวิจัยขั้นนี้เป็นขั้นตอนการระดมความคิด (Ideate) เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนา นวัตกรรมต้นแบบ (Prototype) การวิจัยในระบายนีแ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

3.3.1 ศึกษาการบริหารวิชาการของโรงเรียนต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจ (Interesting Cases) ตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

3.3.2 พัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิด นักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ในแต่ละขั้นตอนการวิจัยมีรายละเอียดวิธีการ ผู้ให้ข้อมูล เครื่องมือในการเก็บข้อมูล และการ วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.1 ศึกษากรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน และกรอบแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ ของเด็กปฐมวัย

3.1.1 ศึกษากรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน และกรอบแนวคิดนักคิด สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

การวิจัยขั้นตอนนี้เป็นการศึกษากรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน จาก เอกสารการบริหารงานวิชาการสำหรับเด็กปฐมวัย ตามแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2550), สมาน อัสวภูมิ (2551), ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553), สุภัค โอฬาพิริยกุล (2556), วสุภฤติ สุวรรณแทน และวัลนิกา ฉลากบาง (2559) กระทรวงศึกษาธิการ (2560) และ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2560) ได้ (ร่าง) กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการประกอบด้วย การ บริหาร 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรปฐมวัย ด้านการจัดประสบการณ์ ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และ แหล่งเรียนรู้ และด้านการประเมินพัฒนาการ

ศึกษาเอกสารและงานวิชาการเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ตามแนวคิดของ Robson (2012), Bill Lucas, Ellen Spencer, Guy Claxton (2013) และ Center for Childhood Creativity (2015) ได้ (ร่าง) กรอบแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 11 คุณลักษณะ ประกอบด้วย 1) ช่างสำรวจ (Explorer) 2) มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ (Engaging in new activity) 3) กล้าซักถามข้อสงสัย (Questioning) 4) กล้าตัดสินใจ (Decision Making) 5) มีจินตนาการ (Imagination) 6) พยายามทดลองสิ่งใหม่ (Trying out ideas) 7) สื่อสาร และการแสดงออกของตนเอง (Communication and Self Expression) 8) มีความพยายาม (Persistence) 9) กล้าเสี่ยง (Risk Taking) 10) ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (Collaboration) และ 11) มีความคล่องแคล่วและว่องไว (Action & Movement) แล้วจึงนำมาให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินกรอบ

แนวคิด ซึ่งกำหนดเกณฑ์ในการยอมรับผลการประเมินรอบไว้คือ มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 80 โดยมีรายละเอียดการวิจัย ดังต่อไปนี้

3.1.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา ด้านการศึกษาปฐมวัย และด้านนักคิดสร้างสรรค์ จำนวน 5 ท่าน

3.1.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมินกรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน และกรอบแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

3.1.1.3 การวิเคราะห์ผลข้อมูล ใช้ค่าสถิติความถี่ ร้อยละเป็นเกณฑ์ หากผลการวิเคราะห์เกินร้อยละ 80 จะถือว่าเหมาะสม และสามารถนำไปใช้ได้ในการวิจัยครั้งนี้

3.1.2 ดำเนินการขอจริยธรรมการวิจัยในคน

ผู้วิจัยดำเนินการขอจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ต่อคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมวิจัยก่อนการเก็บข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1.2.1 ผู้วิจัยดำเนินการขอจริยธรรมการวิจัยในคน ต่อคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 2 สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาคารจามจุรี 1 ห้อง 114 ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 เพื่อใช้สำหรับการดำเนินการเก็บข้อมูลการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้ขอจริยธรรมการวิจัยในคนทั้งสิ้น 4 ระยะ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ผู้ให้ข้อมูลคือ ครู

ระยะที่ 2 ศึกษาการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนและผู้รับผิดชอบงานวิชาการระดับปฐมวัย

ระยะที่ 3 ศึกษาการบริหารวิชาการของโรงเรียนต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้อำนวยการโรงเรียน

ระยะที่ 4 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนวัตกรรมต้นแบบฯ โดยผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาปฐมวัย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านนักคิดสร้างสรรค์ และผู้ทรงคุณวุฒิด้านนวัตกรรม

โดยผลการพิจารณาได้รับการอนุมัติ จากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โครงการวิจัยที่ 016/63 เอกสารรับรองหมายเลข COA No.039/2563 วันที่อนุมัติ 11 มีนาคม 2563 วันสิ้นสุดการอนุมัติ 10 มีนาคม 2564

3.1.2.2 ดำเนินการติดต่อ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครู และผู้ทรงคุณวุฒิโดยการส่งจดหมายเชิญเข้าร่วมโครงการวิจัย และชี้แจงรายละเอียดงานวิจัย ข้อ

ปฏิบัติการเข้าร่วมโครงการ เภณท์การพิทักษ์สิทธิ์ของผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย และติดต่อการตอบรับเข้าร่วมโครงการทางโทรศัพท์เพื่อขอความอนุเคราะห์การเข้าร่วมโครงการ

3.2 ศึกษาระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย และสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

การวิจัยขั้นตอนนี้แบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ 3.2.1 ศึกษาระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย 3.2.2 ศึกษาสภาพปัจจุบันของบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย และ 3.2.3 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยกับสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยในแต่ละขั้นมีรายละเอียดการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3 – 6 ปี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ทั่วประเทศ จำนวน 3,345 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนเอกชนที่มีการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย อายุ 3 – 6 ปี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ทั่วประเทศ จำนวน 357 โรงเรียน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Random Sampling) โดยมีขั้นตอนดังนี้

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณจากสูตรขนาดกลุ่มตัวอย่างของยามานะ (Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยผู้วิจัยใช้ความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 5% ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด 3,345 โรงเรียน

e แทน ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ โดยกำหนดไว้ที่ร้อยละ 5

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้

แบ่งประชากรออกเป็น 5 ภูมิภาค คือ กรุงเทพมหานคร ภาคเหนือและภาคตะวันตก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลางและภาคตะวันออก ภาคใต้ และคำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยอัตราส่วนและสุ่มกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนตามที่กำหนดไว้ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ตารางสุ่ม โดยมีอัตราการส่งแบบสอบถามกลับ 318 โรงเรียน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 89.08 ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และอัตราการตอบกลับของแบบสอบถาม

ภูมิภาค	โรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน				
	ประชากร	ร้อยละ	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง	จำนวน แบบสอบถาม ที่ส่งกลับ	ร้อยละของ จำนวน แบบสอบถามที่ ส่งกลับ
กรุงเทพมหานคร	558	17	61	50	87.72
ภาคเหนือและภาคตะวันตก	414	13	46	40	93.02
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	781	23	82	73	84.88
ภาคกลางและภาคตะวันออก	875	26	93	80	86.02
ภาคใต้	717	21	75	75	96.15
รวม	3,345	100	357	318	89.08

3.2.1 ศึกษาระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

การศึกษาระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยมีผู้ให้ข้อมูล เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.2.1.1 ผู้ให้ข้อมูลในครั้งนี ได้แก่ ครูผู้สอน โรงเรียนละ 1 คน

3.2.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือการวิจัย คือ แบบประเมินระดับนักคิดสร้างสรรค์ของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นแบบประเมินระดับนักคิดสร้างสรรค์เด็กปฐมวัย ซึ่งให้ครูผู้สอนประเมินพฤติกรรมของเด็กตามการรับรู้ของครู เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Check list) โดยใช้แบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า Likert scale ประกอบด้วย โดยแบบประเมินประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม และตอนที่ 2 ระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย จำนวน 40 ข้อ โดยมีเกณฑ์ในการประเมิน ดังนี้

- 5 หมายถึง นักเรียนร้อยละ 80 ขึ้นไป มีพฤติกรรมตรงกับคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์
- 4 หมายถึง นักเรียนร้อยละ 61 – 80 มีพฤติกรรมตรงกับคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์
- 3 หมายถึง นักเรียนร้อยละ 41 – 60 มีพฤติกรรมตรงกับคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์
- 2 หมายถึง นักเรียนร้อยละ 21 – 40 มีพฤติกรรมตรงกับคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์
- 1 หมายถึง นักเรียนร้อยละ 0 – 20 มีพฤติกรรมตรงกับคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์

3.2.1.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1) ศึกษา ค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี หลักการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด นักคิดสร้างสรรค์ งานวิจัยจากเอกสาร หนังสือ ตำรา บทความวิจัย บทความทางวิชาการ ที่เชื่อถือได้

2) จัดทำประเด็นข้อคำถามแบบประเมินระดับนักคิดสร้างสรรค์ตามกรอบแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยในขั้นตอนการวิจัยที่ผ่านมา แล้วจึงนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาในการให้ข้อเสนอแนะ และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3) การหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยนำเครื่องมือไปเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน โดยเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัยจำนวน 2 ท่าน ด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 1 ท่าน และด้านนักคิดสร้างสรรค์จำนวน 2 ท่าน เพื่อพิจารณาคูณภาพเครื่องมือ โดยตรวจสอบการใช้ภาษา ความเหมาะสม ความครอบคลุมและความตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย จากนั้นคัดเลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปมาใช้ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2552) โดยปรับปรุงและพัฒนาข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

จากผลการตรวจสอบคุณภาพของข้อคำถาม พบว่า ข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC มากกว่า 0.50 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกที่เหมาะสมและมีความตรงเชิงเนื้อหา สามารถนำไปใช้ได้ แต่มีบางข้อที่ปรับปรุงการใช้ภาษาตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นจึงนำแบบประเมินระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง และดำเนินการปรับปรุงพัฒนาแบบสอบถามให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งมีรายละเอียดแสดงผลการวิเคราะห์ค่า IOC ของแบบประเมินระดับนักคิดสร้างสรรค์ดังในตารางที่ 5 ต่อไปนี้

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ค่า IOC ของแบบประเมินระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการพิจารณาผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบประเมินระดับนักคิดสร้างสรรค์ ของเด็กปฐมวัย	ค่า IOC			จำนวนข้อ
	< 0.60	0.60 – 0.80	1	
1. ช่างสำรวจ	0	0	4	4
2. มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่	0	0	4	4
3. กล้าซักถามข้อสงสัย	0	2	2	4
4. กล้าตัดสินใจ	0	1	3	4
5. มีจินตนาการ	0	5	0	5
6. พยายามทดลองสิ่งใหม่	0	1	3	4
7. สื่อสารและการแสดงออกของตนเอง	0	0	2	2
8. มีความพยายาม	0	0	4	4
9. กล้าเสี่ยง	0	0	3	3
10. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	0	0	4	4
11. มีความคล่องแคล่วและว่องไว	0	0	2	2

4) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) ในสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กระดับปฐมวัยและไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ ครูผู้สอน รวมจำนวนรวม 30 คน และนำข้อมูลที่วิเคราะห์ค่าความเที่ยง (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยวิธีของครอนบาค (Cronbach) ด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป SPSS for windows version 22.0 ผลการตรวจสอบพบว่า แบบประเมินระดับนักคิดสร้างสรรค์มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.942 จึงนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

3.2.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนที่จัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบประเมินระดับนักคิดสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ดำเนินการติดตามแบบสอบถาม และนำข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ แล้วผู้วิจัยจึงดำเนินการติดตามการตอบแบบประเมินระดับนักคิดสร้างสรรค์เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลและรวบรวมชุดแบบสอบถามเพื่อส่งกลับคืนผู้วิจัย

3.2.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS for Windows) และวัดค่าสถิติ ประกอบด้วยค่าความถี่ (f) ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม การแจกแจงความถี่ (f) และร้อยละ (%)

2) การวิเคราะห์ระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กในการจัดการศึกษาแต่ละรูปแบบในการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ซึ่งมีเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยใช้สูตรคำนวณค่าพิสัยตามช่วงชั้นดังนี้ (Best, 1977)

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วงชั้น}} = \frac{5-1}{5} = 0.8$$

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง มีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง มีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง มีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง มีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง มีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.2.2 ศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิด นักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

การศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยมีผู้ให้ข้อมูล เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.2.2.1 ผู้ให้ข้อมูลในครั้งนี ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าระดับชั้นหรือครูที่รับผิดชอบด้านวิชาการ โรงเรียนละ 2 คน

3.2.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

แบบสอบถามสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Check list) โดยใช้แบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า Likert scale และคำถามปลายเปิด (Open Ended Question) ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิ การศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนระดับปฐมวัย เป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายมาตราวัดประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ตรงกับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ตรงกับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ตรงกับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ตรงกับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ตรงกับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน ตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย มีลักษณะเป็นแบบคำถามปลายเปิด

3.2.2.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1) ศึกษา ค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย และงานวิจัยจากเอกสาร หนังสือ ตำรา บทความวิจัย บทความทางวิชาการ และฐานข้อมูลอินเทอร์เน็ตที่เชื่อถือได้

2) จัดทำประเด็นข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาในการให้ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุง แก้ไข ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3) การหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยนำเครื่องมือไปเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านนักคิดสร้างสรรค์ ด้านการบริหารการศึกษา และการจัดการศึกษาปฐมวัย จำนวน 5 ท่าน โดยเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัยจำนวน 2 ท่าน ด้านบริหารการศึกษาจำนวน 2 ท่าน และด้านนักคิดสร้างสรรค์ จำนวน 1 ท่าน เพื่อพิจารณาคูณภาพเครื่องมือ โดยตรวจสอบการใช้ภาษา ความเหมาะสม ความครอบคลุมและความตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย จากนั้นคัดเลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปมาใช้ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2552) โดยปรับปรุงและพัฒนาข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

จากผลการตรวจสอบคุณภาพของข้อคำถาม พบว่า ข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC มากกว่า 0.50 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกที่เหมาะสมและมีความตรงเชิงเนื้อหา สามารถนำไปใช้ได้ แต่มีบางข้อที่ปรับปรุงการใช้ภาษาตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นจึงนำ

แบบสอบถามสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง และดำเนินการปรับปรุงพัฒนาแบบสอบถามให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งมีรายละเอียดแสดงผลการวิเคราะห์ค่า IOC ของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ดังในตารางที่ 6 ต่อไปนี้

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ค่า IOC แบบสอบถามสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

การบริหารวิชาการตามแนวคิด นักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย	ค่า IOC			จำนวนข้อ
	< 0.60	0.60 – 0.80	1	
ด้านหลักสูตรปฐมวัย				
1. การวางแผนหลักสูตร	0	11	0	11
2. จัดทำหลักสูตร	0	11	0	11
3. การประเมินผลการใช้หลักสูตร	0	11	0	11
ด้านการจัดประสบการณ์				
4. การวางแผนและจัดทำแผนการจัดกิจกรรมและการจัดประสบการณ์	0	11	0	11
5. การจัดประสบการณ์และกิจกรรม	0	11	0	11
ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้				
6. สภาพแวดล้อมภายใน/ภายนอกห้องเรียน/ทางสังคม	0	0	11	11
7. สื่อการเรียนรู้	0	11	0	11
8. แหล่งเรียนรู้	0	0	11	11
ด้านการประเมินพัฒนาการ				
9. การวางแผนการประเมินพัฒนาการ	0	0	11	11
10. การประเมินและเก็บรวบรวมข้อมูล	0	11	0	11
11. การสรุปและรายงานผลการประเมิน	0	11	0	11

4) ปรับปรุงและพัฒนาข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง และดำเนินการปรับปรุงพัฒนาแบบสอบถามให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

5) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) ในสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยและไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง ผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ ผู้อำนวยการ จำนวน 15 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าระดับจำนวน 15 คน รวมผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 30 คน และนำข้อมูลที่ได้วิเคราะห์ค่าความเที่ยง (Reliability) โดยการหาค่า สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยวิธีของครอนบาค (Cronbach)

3.2.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอหนังสือจากฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนที่จัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ หรือดำเนินการด้วยตนเอง ดำเนินการติดตามแบบสอบถาม และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ แล้วผู้วิจัยจึงดำเนินการติดตามการตอบแบบสอบถาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลและรวบรวมชุดแบบสอบถามเพื่อส่งกลับคืนผู้วิจัย

3.2.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS for Windows) และวัดค่าสถิติ ประกอบด้วยค่าความถี่ (f) ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (f) และร้อยละ (%)

2) การวิเคราะห์การบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยทำการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ซึ่งมีเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยใช้สูตรคำนวณค่าพิสัยตามช่วงชั้นดังนี้ (Best, 1977)

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วงชั้น}} = \frac{5-1}{5} = 0.8$$

ค่าเฉลี่ยคะแนน 4.21 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยคะแนน 3.41 – 4.20 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยคะแนน 2.61 – 3.40 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.81 – 2.60 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.00 – 1.80 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.2.3 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยกับสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

การศึกษาในขั้นตอนนี้ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยกับสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ซึ่งผู้วิจัยนำผลการศึกษาที่ได้จากขั้นตอนที่ 3.2.1 และขั้นตอนที่ 3.2.2 มาพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างกัน ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS for Windows) ในการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation) โดยผู้วิจัยจะพิจารณาเลือกใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่สูงที่สุด ระหว่างระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยกับสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ นำมาใช้เป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ โดยมีเกณฑ์การพิจารณาระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ดังนี้

ตารางที่ 7 เกณฑ์การพิจารณาระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	ระดับความสัมพันธ์
$r > 0.8$	สูง
$0.6 > r > 0.8$	ค่อนข้างสูง
$0.4 > r > 0.6$	ปานกลาง
$0.2 > r > 0.4$	ค่อนข้างต่ำ
$r < 0.2$	ต่ำ

ที่มา: (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543)

3.3 พัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

การพัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย แบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ 3.3.1) ศึกษาการบริหารวิชาการของโรงเรียนต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจ (Interesting Cases) ตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย เพื่อระดมความคิด (Ideate) เกี่ยวกับการบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้กับเด็กปฐมวัย และแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ที่สอดคล้องกับการบริหารวิชาการในแต่ละด้าน เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนานวัตกรรม 3.3.2) พัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาความสัมพันธ์ในข้อที่ 3.2.3 มาวิเคราะห์ควบคู่กับผลการศึกษาแนวทางการบริหารวิชาการตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ในขั้นที่ 3.3.1 มาร่วมวิเคราะห์ และสังเคราะห์ออกมา

เป็นนวัตกรรมต้นแบบ (Prototype) และ 3.3.3) พัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการของโรงเรียน เอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ฉบับสมบูรณ์ ซึ่งการวิจัยในขั้นตอนนี้ให้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีรายละเอียดการวิจัย ดังต่อไปนี้

3.3.1 ศึกษาการบริหารวิชาการของโรงเรียนต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจ (Interesting Cases) ตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

การวิจัยขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับการบริหารวิชาการจากโรงเรียนต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจ (Interesting Cases) ตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบดังนี้ 1) โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ผลการศึกษาระดับนักคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับมากที่สุดจากการศึกษาในขั้นตอนที่ 3.2.1 และ 2) โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีวิสัยทัศน์หรือนโยบายการบริหารเพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็ก เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทาง วิธีการ และหลักการปฏิบัติการด้านการบริหารวิชาการที่ส่งเสริมคุณลักษณะของนักคิดสร้างสรรค์อย่างลึกซึ้ง และนำมาใช้ในการออกแบบการสร้างนวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย การวิจัยขั้นนี้ใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยกระบวนการวิจัยขั้นนี้อยู่ในขั้นการระดมความคิด (Ideate) เพื่อหาแนวทางการพัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูล เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.3.1.1 ผู้ให้ข้อมูลในครั้งนี ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนของโรงเรียนต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจ (Interesting Cases) ตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 3 ท่าน และมีเกณฑ์ในการคัดเลือกดังนี้

1) โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่นักเรียนมีระดับนักคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับมากที่สุดจากการศึกษาในขั้นตอนที่ 3.2.1

2) โรงเรียนที่มีวิสัยทัศน์หรือนโยบายการบริหารเพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัย

3.3.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง แนวทางข้อคำถามสำหรับการสัมภาษณ์มาจากการศึกษาการบริหารวิชาการและคุณลักษณะของนักคิดสร้างสรรค์ที่มาจากผลการศึกษาในขั้นตอนที่ 3.2.1 และ 3.2.2 โดยคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว และสถานภาพของผู้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารวิชาการตามแนวคิดนักคิด
สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

3.3.1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อขออนุญาตทำการศึกษา และเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษา โดยเข้าไปแนะนำตัวต่อผู้บริหารสถานศึกษา ชี้แจง วัตถุประสงค์ของการวิจัยและขออนุญาตเพื่อศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารวิชาการ ของโรงเรียนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ทั้งจากการศึกษาเอกสาร รายงานของ สถานศึกษา และการสัมภาษณ์ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการ ดังนี้

1) ศึกษาข้อมูลด้านการบริหารวิชาการของโรงเรียนจากเอกสารรายงานของ สถานศึกษาทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

2) การสัมภาษณ์ ซักถาม จดบันทึก บันทึกเสียง และภาพถ่าย โดยผู้วิจัยเป็น ผู้สัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนเพื่อเสริมสร้างความ เป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้กับเด็กปฐมวัย

ในการวิจัยมีการกำหนดแนวทางการสัมภาษณ์ กำหนดคำถามในการ สัมภาษณ์ตามประเด็นจากแบบสอบถามและวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้คำถามปลายเปิดที่ผ่าน การตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน และมีการแก้ไขปรับปรุงจากอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมจนได้แนวทางที่ไปสัมภาษณ์ได้อย่างเหมาะสม

3.3.1.4 การตรวจสอบและการวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารจากโรงเรียนต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่ น่าสนใจ (Interesting Cases) มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และจำแนกข้อมูลเป็น หมวดหมู่ตามประเด็นการบริหารวิชาการที่สำคัญ เพื่อนำมาใช้ในการออกแบบนวัตกรรมต้นแบบการ บริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยในขั้นต่อไป

3.3.2 การพัฒนานวัตกรรมต้นแบบการบริหารโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิด สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

ผู้วิจัยนำผลการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ ระหว่างระดับนักคิดสร้างสรรค์เด็กปฐมวัยกับ สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 3.2.3 ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนา นวัตกรรมการบริหารวิชาการตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ในแต่ละด้าน แล้วนำผลการศึกษาแนว ทางการบริหารวิชาการของโรงเรียนต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจ (Interesting Cases) เพื่อ

เสริมสร้างคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ให้กับเด็กปฐมวัยที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 3.3.1 ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพมาวิเคราะห์ควบคู่กัน สังเคราะห์และพัฒนาเป็นนวัตกรรมต้นแบบการบริหารวิชาการตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย แล้วจึงนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ความถูกต้องของเนื้อหา ภาษาที่ใช้ ความครอบคลุมการบริหารวิชาการ และข้อเสนอแนะมาปรับปรุงเป็นนวัตกรรมต้นแบบ

3.3.2.1 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของนวัตกรรมต้นแบบการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

เมื่อพัฒนานวัตกรรมต้นแบบการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยเรียบร้อยแล้ว ในขั้นตอนนี้จึงเป็นการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของการนำไปใช้ของนวัตกรรมต้นแบบการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 12 ท่าน โดยการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และให้เสนอข้อเสนอนะเกี่ยวกับนวัตกรรม ในแต่ประเด็นของแต่ละนวัตกรรมอย่างละเอียด เพื่อนำข้อเสนอแนะไปพัฒนานวัตกรรมต้นแบบการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ที่มีเหมาะสม มีประโยชน์ และสามารถนำไปใช้พัฒนาความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้กับเด็กปฐมวัยได้จริง โดยการสนทนากลุ่มในการวิจัยครั้งนี้ มีรูปแบบเป็นการสนทนากลุ่มออนไลน์ จัดขึ้นผ่านแอปพลิเคชันซูม (Zoom) เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2563 เวลา 13.00 – 15.00 น. โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินรายการ และใช้การบันทึกวิดีโอในการบันทึกข้อมูล

1) ผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้หรือประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษา ด้านการศึกษาปฐมวัย ด้านนักคิดสร้างสรรค์ และด้านนวัตกรรม ผู้วิจัย ได้เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 12 คน

2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนวัตกรรมต้นแบบการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 2 ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และระดับของการนำไปใช้ของนวัตกรรมต้นแบบการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ โดยกำหนดรายละเอียดของนวัตกรรม ให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้แสดงความคิดเห็นลงในแบบประเมินตามที่กำหนด

3) การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ทรงคุณวุฒิ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าความถี่ (f) ค่าร้อยละ (%) และการบรรยายสรุปความเรียง
2. ข้อมูลการประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)
3. ประมวลข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการ ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของนวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำมาดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) ปรับปรุงนวัตกรรมต้นแบบการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และนำเสนอนวัตกรรมที่ปรับปรุงแก้ไขต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาโดยนำข้อแนะนำที่ได้ไปปรับปรุงนวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยให้สมบูรณ์

2) นำเสนอ “นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย” ในรายงานวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ และเผยแพร่ต่อไป โดยขั้นตอนการวิจัยสามารถสรุปได้ ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ขั้นตอนการวิจัย

วัตถุประสงค์ การวิจัย	ขั้นตอนการวิจัย	การดำเนินการ	ประชากร / กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือการวิจัย	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลลัพธ์
1. เพื่อศึกษากรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน และกรอบแนวคิดการสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย	ขั้นตอนที่ 3.1.1 ศึกษากรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน และกรอบแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์	1. วิเคราะห์เอกสารแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน และแนวคิดคุณลักษณะ นักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย 2. ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินกรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนและกรอบแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย	ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการบริหารการศึกษา การศึกษาปฐมวัย และนักคิดสร้างสรรค์ จำนวน 5 ท่าน	แบบประเมินกรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน และกรอบแนวคิดการสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย	ใช้ค่าสถิติความถี่ ร้อยละเป็นเกณฑ์ หากผลการวิเคราะห์มากกว่าร้อยละ 80 จะถือว่าเหมาะกับการนำไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้	1. (ร่าง) กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนและกรอบแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย 2. ความเหมาะสมของกรอบแนวคิดฯ 3. กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน และกรอบแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

วัตถุประสงค์ การวิจัย	ขั้นตอนการวิจัย	การดำเนินการ	ประชากร / กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือการวิจัย	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลลัพธ์
	ขั้นตอนที่ 3.1.2 ดำเนินการขอ จริยธรรมการวิจัยใน มนุษย์	ดำเนินการขอ จริยธรรมการวิจัยใน คน ต่อคณะกรรมการ การวิจัยในคน กลุ่ม สถาบัน ชุดที่ 2 จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย แบ่งเป็น 4 ระยะ	-	ได้รับการอนุมัติ จาก คณะกรรมการ พิจารณาจริยธรรมฯ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย หมายเลข COA No.039/2563	-	
2. เพื่อศึกษาระดับ นักคิดสร้างสรรค์ ของเด็กปฐมวัย และสภาพปัจจุบัน ของการบริหาร วิชาการโรงเรียน เอกชนตามแนวคิด นักคิดสร้างสรรค์ ของเด็กปฐมวัย	ขั้นตอนที่ 3.2.1 ศึกษาระดับนักคิด สร้างสรรค์ของเด็ก ปฐมวัย เป็นขั้นการ ทำความเข้าใจ กลุ่มเป้าหมาย (Empathize) และ ขั้นกำหนดปัญหา (Define)	1. สร้างแบบประเมิน ระดับนักคิด สร้างสรรค์ของเด็ก ปฐมวัย 2. ตรวจสอบคุณภาพ ของเครื่องมือ 3. เก็บข้อมูลระดับนัก คิดสร้างสรรค์ของเด็ก ปฐมวัย	ประชากร ได้แก่ โรงเรียนที่จัดการศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3 – 6 ปี (สช.) ทั้ง ประเทศ 3,345 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนเอกชน จำนวน 357 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลคือ ครูผู้สอน	1. แบบประเมินระดับ นักคิดสร้างสรรค์ฯ แบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ (Check list) 2. ระดับนักคิด สร้างสรรค์ฯ วิเคราะห์ โดยการหาค่าเฉลี่ย (X̄) และค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	1. สถานภาพผู้ให้ ข้อมูลวิเคราะห์ โดย การแจกแจงความถี่ (f) และร้อยละ (%) 2. ระดับนักคิด สร้างสรรค์ฯ วิเคราะห์ โดยการหาค่าเฉลี่ย (X̄) และค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	4. ระดับนักคิด สร้างสรรค์ของเด็ก ปฐมวัยในโรงเรียน เอกชน

วัตถุประสงค์ การวิจัย	ขั้นตอนการวิจัย	การดำเนินการ	ประชากร / กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือการวิจัย	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลลัพธ์
	ขั้นตอนที่ 3.2.2 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ของการบริหาร วิชาการโรงเรียน เอกชนตามแนวคิดฯ เป็นขั้นตอนทำความเข้าใจ เชิงกลุ่มเป้าหมาย (Empathize) และ ขั้นกำหนดกรอบ ปัญหา (Define)	1. สร้างแบบสอบถาม สภาพปัจจุบันของการ บริหารวิชาการ โรงเรียนเอกชนตาม แนวคิดฯ 2. ตรวจสอบคุณภาพ เครื่องมือ 3. เก็บข้อมูล 4. วิเคราะห์ข้อมูล	ประชากร ได้แก่ โรงเรียนที่จัดการศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัย 3 – 6 ปี (สช.) ทั่ว ประเทศ 3,345 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนเอกชน จำนวน 357 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ	1. แบบสอบถามสภาพ ปัจจุบันของการ บริหารวิชาการ โรงเรียนเอกชนตาม แนวคิดฯ แบบ มาตราส่วนประมาณ ค่า 5 ระดับ (Check list) และคำถาม ปลายเปิด (Open Ended Question)	1. สถานภาพผู้ให้ ข้อมูล วิเคราะห์โดย การแจกแจงความถี่ (f) และร้อยละ (%) 2. สภาพการบริหาร วิชาการตามแนวคิดฯ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ สถิติการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	5. สภาพปัจจุบัน ของการบริหาร วิชาการโรงเรียน เอกชนตามแนวคิด นักคิดสร้างสรรค์ ของเด็กปฐมวัย
	ขั้นตอนที่ 3.2.3 ศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างระดับนักคิด สร้างสรรค์ของเด็ก ปฐมวัยกับสภาพ ปัจจุบันการบริหาร วิชาการฯ	นำผลการศึกษาใน ขั้นตอนที่ 3.2.1 และ 3.2.2 มาศึกษา ความสัมพันธ์ โดย พิจารณาว่ามีสัมพันธ์ หรือไม่ และสัมพันธ์ ด้านใดสูงสุด			1. วิเคราะห์ค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของเพียร์สัน ผ่าน โปรแกรม SPSS โดย เลือกค่าสัมประสิทธิ์ที่ สูงที่สุด เพื่อเป็นข้อมูล พัฒนานวัตกรรมมา	6. ค่าความสัมพันธ์ ระหว่างระดับนักคิด สร้างสรรค์กับสภาพ การบริหารวิชาการฯ ที่สูงที่สุด

วัตถุประสงค์ การวิจัย	ขั้นตอนการวิจัย	การดำเนินงาน	ประชากร / กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือการวิจัย	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลลัพธ์
3. เพื่อพัฒนา นวัตกรรม บริหารวิชาการ โรงเรียนเอกชน ตามแนวคิดนักคิด สร้างสรรค์ของเด็ก ปฐมวัย	ขั้นตอนที่ 3.3.1 ศึกษาการบริหาร วิชาการของโรงเรียน เอกชนต้นแบบที่มี แนวปฏิบัติน่าสนใจ (Interesting Cases) ตามแนวคิดนักคิด สร้างสรรค์ของเด็ก ปฐมวัย เป็นขั้นตอนการระดม ความคิด (Ideate) ในการพัฒนา นวัตกรรมฯ	สัมภาษณ์โรงเรียน ต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติ ที่น่าสนใจ ถึงแนวทางการ การบริหารวิชาการ ของโรงเรียนเอกชน เพื่อสร้างสรรค์เด็ก ปฐมวัยให้เป็นนักคิด สร้างสรรค์	โรงเรียนต้นแบบ โรงเรียนที่เด็กมีระดับ นักคิดสร้างสรรค์อยู่ใน ระดับมากที่สุด หรือมีวิสัยทัศน์หรือ โรงเรียนที่มีนโยบาย การบริหารเพื่อ เสริมสร้างความเป็น นักคิดสร้างสรรค์ให้แก่ เด็ก ให้ข้อมูลคือ ผู้อำนวยการโรงเรียน	แบบสัมภาษณ์กึ่ง โครงสร้างสำหรับ โรงเรียนเอกชน ต้นแบบเพื่อเสริมสร้าง เด็กปฐมวัยให้เป็น นักคิดสร้างสรรค์ <u>ตอนที่ 1</u> สถานภาพ ของผู้ให้ข้อมูล <u>ตอนที่ 2</u> แนวทางการ บริหารวิชาการเพื่อ เสริมสร้างความเป็น นักคิดสร้างสรรค์ให้แก่ เด็กปฐมวัย	1. การวิเคราะห์เชิง เนื้อหา (Content Analysis)	7. แนวทางการ บริหารวิชาการของ โรงเรียนเอกชน ต้นแบบเพื่อ เสริมสร้างนักคิด สร้างสรรค์ให้แก่เด็ก ปฐมวัย

วัตถุประสงค์ การวิจัย	ขั้นตอนการวิจัย	การดำเนินงาน	ประชากร / กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือการวิจัย	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลลัพธ์
	ขั้นตอนที่ 3.3.2 พัฒนานวัตกรรม ต้นแบบการบริหาร วิชาการโรงเรียน เอกชนตามแนวคิด นักคิดสร้างสรรค์ของ เด็กปฐมวัย เป็นขั้นตอนการสร้าง นวัตกรรมต้นแบบ (Prototype)	นำข้อมูลเชิงปริมาณ จากการศึกษา ความสัมพันธภาพ ที่ได้ ศึกษาในขั้นตอนที่ 3.2.3 มาวิเคราะห์ ควบคู่กับแนวทางการ บริหารวิชาการของ โรงเรียนต้นแบบฯ ซึ่ง เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ในขั้นตอนที่ 3.3.1 มา วิเคราะห์ควบคู่กัน และสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อพัฒนาเป็น นวัตกรรมต้นแบบฯ	-	-	1. การวิเคราะห์เชิง เนื้อหา (Content Analysis)	8. นวัตกรรม ต้นแบบการบริหาร วิชาการโรงเรียน เอกชนตามแนวคิด นักคิดสร้างสรรค์ ของเด็กปฐมวัย

วัตถุประสงค์ การวิจัย	ขั้นตอนการวิจัย	การดำเนินงาน	ประชากร / กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือการวิจัย	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลลัพธ์
	ขั้นตอนที่ 3.3 ประเมินความ เหมาะสมและความ เป็นไปได้ของ นวัตกรรมต้นแบบ การบริหารวิชาการ โรงเรียนเอกชนตาม แนวคิดนักคิด สร้างสรรค์ของเด็ก ปฐมวัย โดยการ สนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)	จัดประชุมสนทนา กลุ่ม ประเมินความ เหมาะสมและความ เป็นไปได้ รวมถึง ข้อคิดเห็นอย่าง ละเอียดเพื่อนำไป พัฒนานวัตกรรม ต้นแบบการบริหาร วิชาการโรงเรียน เอกชนตามแนวคิดนัก คิดสร้างสรรค์ของเด็ก ปฐมวัยให้สมบูรณ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ 12 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญด้าน 1. บริหารการศึกษา 2. การศึกษาปฐมวัย 3. นักคิดสร้างสรรค์ 4. นวัตกรรม ผู้วิจัย ได้เลือกแบบ เจาะจง (Purposive Sampling)	แบบประเมินความ เหมาะสมและความ เป็นไปได้ของ นวัตกรรมต้นแบบฯ ตอนที่ 1 สถานภาพ ของผู้ทรงคุณวุฒิ ตอนที่ 2 ความ เหมาะสม ความเป็นไปได้ของนวัตกรรม ต้นแบบฯ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ	1.วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 2.ประมวลข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)	9. ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนวัตกรรมต้นแบบ 10. นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ฉบับสมบูรณ์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัย แบบวิจัยผสมวิธีพหุระยะ (Multi – phase Mixed Methods Design) โดยการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3 ประการ ดังนี้ 1) ผลการศึกษารอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน และกรอบแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย 2) ผลการศึกษาระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย และสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย 3) ผลการพัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยรายละเอียดของผลการศึกษาในแต่ละขั้นตอนมีดังต่อไปนี้

4.1 กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน และกรอบแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

4.2 ระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ และสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

4.2.1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2.2 ระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

4.2.3 สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

4.2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยกับ สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

4.3 ผลการพัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

4.3.1 การบริหารวิชาการของโรงเรียนต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจ (Interesting Cases) ตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

4.3.2 นวัตกรรมต้นแบบการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

4.3.3 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนวัตกรรมต้นแบบการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

4.3.4 นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ฉบับสมบูรณ์

4.1 กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน และกรอบแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

ผู้วิจัยได้ศึกษากรอบแนวคิดจากเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นได้มีการสังเคราะห์แนวคิด สรุปลักษณะต่าง ๆ และนำไปประเมินความเหมาะสมของกรอบแนวคิดการวิจัย โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา ด้านการศึกษาปฐมวัย และด้านนักคิดสร้างสรรค์ จำนวน 5 ท่าน โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลกรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน และกรอบแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ดังตารางที่ 9 ต่อไปนี้

ตารางที่ 9 ผลการประเมินความเหมาะสมของกรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน และกรอบแนวคิดคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

การบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ (n = 5)					
	เหมาะสม		ควรปรับปรุง		ไม่เหมาะสม	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการ						
1.1 ด้านหลักสูตรปฐมวัย	5	100	0	0	0	0
1.2 ด้านการจัดประสบการณ์	5	100	0	0	0	0
1.3 ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ แหล่งเรียนรู้	5	100	0	0	0	0
1.4 การประเมินพัฒนาการ	5	100	0	0	0	0
2. กรอบแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์						
2.1 ช่างสำรวจ	4	80	1	20	0	0
2.2 มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่	5	100	0	0	0	0
2.3 กล้าซักถามข้อสงสัย	4	80	1	20	0	0
2.4 กล้าตัดสินใจ	5	100	0	0	0	0
2.5 มีจินตนาการ	5	100	0	0	0	0
2.6 พยายามทดลองสิ่งใหม่	4	80	1	20	0	0
2.7 สื่อสารและการแสดงออกของตนเอง	5	100	0	0	0	0
2.8 มีความพยายาม	5	100	0	0	0	0
2.9 กล้าเสี่ยง	5	100	0	0	0	0
2.10 สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	5	100	0	0	0	0
2.11 มีความคล่องแคล่วและว่องไว	5	100	0	0	0	0
รวม		96.00		4.00		

จากตารางที่ 9 พบว่า กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านหลักสูตรปฐมวัย 2) ด้านการจัดประสบการณ์ 3) ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ และ 4) ด้านประเมินพัฒนาการ มีความเหมาะสมร้อยละ 100 ส่วนกรอบแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 1) ช่างสำรวจ 2) มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ 3) กล้าซักถามข้อสงสัย 4) กล้าตัดสินใจ 5) มีจินตนาการ 6) พยายามทดลองสิ่งใหม่ 7) สื่อสารและการแสดงออกของตนเอง 8) มีความพยายาม 9) กล้าเสี่ยง 10) ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และ 11) มีความคล่องแคล่วและว่องไว (Action & Movement) มีความเหมาะสมร้อยละ 96 และควรปรับปรุงร้อยละ 2 ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้คำแนะนำ

4.2 ระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ และสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

การนำเสนอผลการศึกษาในส่วนนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล ผลการศึกษาเกี่ยวกับระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ความสัมพันธ์ระหว่างระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยกับสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยมีรายละเอียดการศึกษาในแต่ละประเด็นดังต่อไปนี้

4.2.1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล

การนำเสนอข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ สำหรับแบบประเมินระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ครูผู้สอน โดยแบบสอบถามทั้งสองฉบับจำแนกข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง และรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 10 ต่อไปนี้

ตารางที่ 10 แสดงข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล

ข้อมูลพื้นฐาน		ผู้ให้ข้อมูล		ผู้อำนวยการโรงเรียน		หัวหน้าฝ่ายวิชาการ		ครูผู้สอน		รวม	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	56	17.6	16	5.0	9	2.80	81	8.49		
	หญิง	262	82.4	302	95.0	309	97.20	873	91.51		
อายุ	ต่ำกว่า 30 ปี	19	5.9	30	9.4	50	15.70	99	10.38		
	31 – 40 ปี	45	14.2	101	31.8	113	35.50	259	27.14		
	41 – 50 ปี	91	28.6	105	33.0	102	32.10	298	31.24		
	มากกว่า 50 ปี	163	51.3	82	25.8	53	16.70	298	31.24		
ระดับการศึกษาสูงสุด	ปริญญาตรี	129	40.6	267	84	299	94.00	695	72.85		
	ปริญญาโท	161	50.6	50	15.7	18	5.70	229	24.00		
	ปริญญาเอก	28	8.8	1	0.3	1	0.30	30	3.15		
ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งปัจจุบัน	น้อยกว่า 5 ปี	21	6.6	30	9.4	44	18.80	95	9.96		
	6 – 9 ปี	34	10.7	51	16.0	82	25.80	167	17.51		
	10 – 14 ปี	44	13.8	62	19.5	58	18.20	164	17.19		
	15 – 19 ปี	46	14.5	55	17.3	44	13.80	145	15.20		
	20 – 24 ปี	53	16.7	50	15.7	44	3.80	147	15.41		
	25 ปีขึ้นไป	120	37.7	70	22.0	46	14.50	236	24.73		
รูปแบบการจัดการเรียนรู้	มอนเตสซอรี	63	19.8	62	19.5	-	-	125	19.65		
	วอลดอร์ฟ	13	4.1	14	4.4	-	-	27	4.25		
	ไฮสโคป	58	18.2	58	18.2	-	-	116	18.24		
	เรจิโอ เอมิเลีย	5	1.6	5	1.6	-	-	10	1.57		
	นีโอฮิวแมนนิส	4	1.3	4	1.3	-	-	8	1.26		
	อื่น ๆ	175	55	175	55	-	-	350	55.03		

จากตารางที่ 10 แสดงข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล โดยแสดงจำนวน ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งตามผู้ให้ข้อมูล พบว่าผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 318 คน ส่วนใหญ่มีสถานภาพดังนี้ เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 82.4 มีอายุมากกว่า 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 51.3 มีระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 50.6 มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งปัจจุบัน 25 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 37.7 หัวหน้าฝ่ายวิชาการจำนวน 318 คน มีสถานภาพส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 95 มีอายุ 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 33 ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ศึกษาสูงสุดปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 84 มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งปัจจุบัน 25 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 22 และครูผู้สอน 318 คน มีส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 97.20 มีอายุ 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ

35.50 มีระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 94.00 และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง 6 – 9 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.80 โดยรูปแบบการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนซึ่งตอบโดยผู้บริหารและหัวหน้าฝ่ายวิชาการ พบว่า ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบอื่น ๆ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.03 รองลงมาคือรูปแบบการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี คิดเป็นร้อยละ 19.65 รูปแบบการเรียนรู้แบบไฮสโคป คิดเป็นร้อยละ 18.24 รูปแบบการเรียนรู้แบบวอลดอร์ฟคิดเป็นร้อยละ 4.25 รูปแบบการเรียนรู้แบบเรจิโอ เอมีเลีย คิดเป็นร้อยละ 1.57 และรูปแบบการเรียนรู้แบบนีโอฮิวแมนนิส คิดเป็นร้อยละ 1.26 น้อยที่สุด ตามลำดับ

4.2.2 ระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยตามแนวคิด นักคิดสร้างสรรค์ในส่วนนี้ ผู้วิจัยนำเสนอค่าสถิติพื้นฐานของการตอบข้อคำถามประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลเพื่อให้แสดงให้เห็นถึงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งในภาพรวมและรายด้าน ดังนี้

4.2.2.1 ระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย เมื่อพิจารณาในภาพรวม

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

นักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1) ช่างสำรวจ	4.282	0.461	มากที่สุด
2) มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่	4.249	0.490	มากที่สุด
3) กล้าซักถามข้อสงสัย	3.927	0.559	มาก
4) กล้าตัดสินใจ	4.047	0.511	มาก
5) มีจินตนาการ	4.120	0.524	มาก
6) พยายามทดลองสิ่งใหม่	4.066	0.561	มาก
7) สื่อสารและการแสดงออกของตนเอง	4.491	0.531	มากที่สุด
8) มีความพยายาม	4.324	0.524	มากที่สุด
9) กล้าเสี่ยง	4.254	0.555	มากที่สุด
10) ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.215	0.516	มากที่สุด
11) มีความคล่องแคล่วและว่องไว	4.558	0.573	มากที่สุด
รวม	4.230	0.411	มากที่สุด

จากตารางที่ 11 พบว่าค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับนักคิดสร้างสรรค์ในเด็กปฐมวัยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.230$) และเมื่อพิจารณาระดับ นักคิดสร้างสรรค์ในแต่ละคุณลักษณะ พบว่า คุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านความคล่องแคล่วและว่องไว ($\bar{x} = 4.558$) รองลงมาคือการสื่อสารและการแสดงออก ($\bar{x} = 4.491$) มีความพยายาม ($\bar{x} = 4.324$) ช่างสำรวจ ($\bar{x} = 4.282$) ความกล้าเสี่ยง ($\bar{x} = 4.254$) มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ ($\bar{x} = 4.249$) การทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ($\bar{x} = 4.215$) มีจินตนาการ ($\bar{x} = 4.120$) พยายามในการทดลองสิ่งใหม่ ($\bar{x} = 4.066$) การตัดสินใจ ($\bar{x} = 4.047$) และความกล้าซักถามข้อสงสัยมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.927$) ตามลำดับ

4.2.3 สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยในส่วนนี้ ผู้วิจัยนำเสนอค่าสถิติพื้นฐานของการตอบข้อคำถามประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

4.2.3.1 สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโดยภาพรวม

นำเสนอผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ในรูปแบบของความเรียง โดยนำเสนอการวิเคราะห์ในภาพรวม วิเคราะห์รายด้าน และวิเคราะห์รายข้อ ดังรายละเอียดในตารางที่ 12 - 17 ต่อไปนี้

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ในภาพรวม

การบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย	\bar{x}	S.D.	แปลผล
ด้านหลักสูตรปฐมวัย	4.210	0.492	มากที่สุด
ด้านการจัดประสบการณ์	4.310	0.517	มากที่สุด
ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้	4.267	0.498	มากที่สุด
ด้านการประเมินพัฒนาการ	4.246	0.544	มากที่สุด
รวม	4.258	0.480	มากที่สุด

จากตารางที่ 12 พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.258$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การบริหารวิชาการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการจัด

ประสบการณ์ ($\bar{X} = 4.310$) รองลงมาคือ ด้าน สภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.267$) ด้านการประเมินพัฒนาการ ($\bar{X} = 4.246$) และด้านหลักสูตรปฐมวัย ($\bar{X} = 4.210$) ตามลำดับ

4.2.3.2 สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิด สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย เมื่อพิจารณาการบริหารวิชาการในรายด้าน

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการ
โรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย เมื่อพิจารณาการบริหารในรายด้าน

การบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน ตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านหลักสูตรปฐมวัย	4.210	0.492	มากที่สุด
1.1 ช่างสำรวจ	4.050	0.631	มาก
1.2 มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่	4.270	0.568	มากที่สุด
1.3 กล้าซักถามข้อสงสัย	4.210	0.565	มากที่สุด
1.4 กล้าตัดสินใจ	4.111	0.601	มาก
1.5 มีจินตนาการ	4.345	0.566	มากที่สุด
1.6 พยายามทดลองสิ่งใหม่	4.188	0.590	มาก
1.7 การสื่อสารและแสดงความรู้สึกของตนเอง	4.247	0.562	มากที่สุด
1.8 มีความพยายาม	4.226	0.573	มากที่สุด
1.9 กล้าเสี่ยง	3.828	0.654	มาก
1.10 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.496	0.534	มากที่สุด
1.11 มีความคล่องแคล่วและว่องไว	4.340	0.560	มากที่สุด
ด้านการจัดประสบการณ์	4.311	0.517	มากที่สุด
2.1 ช่างสำรวจ	4.244	0.635	มากที่สุด
2.2 มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่	4.388	0.592	มากที่สุด
2.3 กล้าซักถามข้อสงสัย	4.320	0.591	มากที่สุด
2.4 กล้าตัดสินใจ	4.223	0.639	มากที่สุด
2.5 มีจินตนาการ	4.445	0.575	มากที่สุด
2.6 พยายามทดลองสิ่งใหม่	4.271	0.625	มากที่สุด
2.7 การสื่อสารและแสดงความรู้สึกของตนเอง	4.340	0.595	มากที่สุด
2.8 มีความพยายาม	4.331	0.590	มากที่สุด
2.9 กล้าเสี่ยง	3.951	0.683	มาก

การบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน ตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย	\bar{X}	S.D.	แปลผล
2.10 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.509	0.552	มากที่สุด
2.11 มีความคล่องแคล่วและว่องไว	4.397	0.564	มากที่สุด
ด้านสื่อ สภาพแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้	4.267	0.498	มากที่สุด
3.1 ช่างสำรวจ	4.187	0.577	มาก
3.2 มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่	4.308	0.536	มากที่สุด
3.3 กล้าซักถามข้อสงสัย	4.253	0.537	มากที่สุด
3.4 กล้าตัดสินใจ	4.198	0.567	มาก
3.5 มีจินตนาการ	4.360	0.540	มากที่สุด
3.6 พยายามทดลองสิ่งใหม่	4.239	0.575	มากที่สุด
3.7 การสื่อสารและแสดงความรู้สึกของตนเอง	4.292	0.555	มากที่สุด
3.8 มีความพยายาม	4.295	0.536	มากที่สุด
3.9 กล้าเสี่ยง	3.984	0.604	มาก
3.10 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.448	0.532	มากที่สุด
3.11 มีความคล่องแคล่วและว่องไว	4.368	0.542	มากที่สุด
ด้านการประเมินพัฒนาการ	4.246	0.544	มากที่สุด
4.1 ช่างสำรวจ	4.136	0.644	มาก
4.2 มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่	4.258	0.609	มากที่สุด
4.3 กล้าซักถามข้อสงสัย	4.248	0.600	มากที่สุด
4.4 กล้าตัดสินใจ	4.191	0.625	มาก
4.5 มีจินตนาการ	4.343	0.592	มากที่สุด
4.6 พยายามทดลองสิ่งใหม่	4.223	0.613	มากที่สุด
4.7 การสื่อสารและแสดงความรู้สึกของตนเอง	4.275	0.592	มากที่สุด
4.8 มีความพยายาม	4.260	0.595	มากที่สุด
4.9 กล้าเสี่ยง	4.001	0.662	มาก
4.10 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.423	0.584	มากที่สุด
4.11 มีความคล่องแคล่วและว่องไว	4.355	0.580	มากที่สุด

จากตารางที่ 13 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ในแต่ละด้าน สามารถสรุปได้ดังนี้ 1) ด้านหลักสูตรปฐมวัย เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด

($\bar{x} = 4.496$) ส่วนการพัฒนาด้านความกล้าเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.828$)
 2) ด้านการจัดประสบการณ์ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.509$) ส่วนการพัฒนาด้านความกล้าเสี่ยงมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.951$) 3) ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ นักคิดสร้างสรรค์ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.448$) ส่วน การพัฒนาด้านความกล้าเสี่ยงมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.984$) และ 4) ด้านการประเมิน พัฒนาการ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.423$) ส่วนการพัฒนาด้านความกล้าเสี่ยงมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.001$)

4.2.3.3 สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิด สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย เมื่อพิจารณาตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย
ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการ โรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย เมื่อพิจารณาตามแนวคิดนักคิด สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

การบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน ตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย	\bar{X}	S.D.	แปลผล
การบริหารวิชาการ			
1. ช่างสำรวจ	4.152	0.553	มาก
2. มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่	4.299	0.512	มากที่สุด
3. กล้าซักถามข้อสงสัย	4.252	0.511	มากที่สุด
4. กล้าตัดสินใจ	4.180	0.539	มาก
5. มีจินตนาการ	4.365	0.511	มากที่สุด
6. พยายามทดลองสิ่งใหม่	4.228	0.535	มากที่สุด
7. การสื่อสารและแสดงความรู้สึกของตนเอง	4.284	0.513	มากที่สุด
8. มีความพยายาม	4.276	0.508	มากที่สุด
9. กล้าเสี่ยง	3.947	0.579	มาก
10. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.462	0.499	มากที่สุด
11. มีความคล่องแคล่วและว่องไว	4.362	0.508	มากที่สุด

จากตารางที่ 14 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย เมื่อพิจารณาตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย สามารถสรุปได้ดังนี้ การบริหารวิชาการเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.462$) รองลงมาคือ การบริหารวิชาการเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ด้านมีจินตนาการ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.365$) ส่วนการพัฒนาด้านความกล้าเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.947$)

4.2.3.4 การบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย เมื่อพิจารณาการบริหารวิชาการในแต่ละด้านเป็นรายข้อ

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ด้านหลักสูตรปฐมวัย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ

ด้านหลักสูตรปฐมวัย	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. วางแผนการจัดทำหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์	4.111	0.515	มาก
1.1 ช่างสำรวจ	3.862	0.740	มาก
1.2 มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่	4.165	0.664	มาก
1.3 กล้าซักถามข้อสงสัย	4.101	0.682	มาก
1.4 กล้าตัดสินใจ	3.973	0.702	มาก
1.5 มีจินตนาการ	4.274	0.679	มากที่สุด
1.6 พยายามทดลองสิ่งใหม่	4.096	0.695	มาก
1.7 การสื่อสารและแสดงความรู้สึกของตนเอง	4.171	0.671	มาก
1.8 มีความพยายาม	4.146	0.684	มาก
1.9 กล้าเสี่ยง	3.667	0.748	มาก
1.10 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.472	0.636	มากที่สุด
1.11 มีความคล่องแคล่วและว่องไว	4.299	0.639	มากที่สุด
2. จัดทำหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์	4.216	0.539	มากที่สุด
2.1 ช่างสำรวจ	4.072	0.739	มาก
2.2 มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่	4.297	0.670	มากที่สุด
2.3 กล้าซักถามข้อสงสัย	4.222	0.675	มากที่สุด

ด้านหลักสูตรปฐมวัย	\bar{x}	S.D.	แปลผล
2.4 กล้าตัดสินใจ	4.102	0.734	มาก
2.5 มีจินตนาการ	4.355	0.642	มากที่สุด
2.6 พยายามทดลองสิ่งใหม่	4.184	0.700	มาก
2.7 การสื่อสารและแสดงความรู้สึกของตนเอง	4.247	0.655	มากที่สุด
2.8 มีความพยายาม	4.234	0.669	มากที่สุด
2.9 กล้าเสี่ยง	3.830	0.757	มาก
2.10 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.497	0.598	มากที่สุด
2.11 มีความคล่องแคล่วและว่องไว	4.332	0.658	มากที่สุด
3. ประเมินผลการใช้หลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์	4.303	0.544	มากที่สุด
3.1 ช่างสำรวจ	4.211	0.703	มากที่สุด
3.2 มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่	4.344	0.666	มากที่สุด
3.3 กล้าซักถามข้อสงสัย	4.310	0.659	มากที่สุด
3.4 กล้าตัดสินใจ	4.258	0.687	มากที่สุด
3.5 มีจินตนาการ	4.407	0.632	มากที่สุด
3.6 พยายามทดลองสิ่งใหม่	4.285	0.684	มากที่สุด
3.7 การสื่อสารและแสดงความรู้สึกของตนเอง	4.321	0.669	มากที่สุด
3.8 มีความพยายาม	4.297	0.674	มากที่สุด
3.9 กล้าเสี่ยง	3.989	0.760	มาก
3.10 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.520	0.605	มากที่สุด
3.11 มีความคล่องแคล่วและว่องไว	4.390	0.641	มากที่สุด
รวม	4.210	0.492	มากที่สุด

จากตารางที่ 15 พบว่าสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ ด้านหลักสูตรปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วย การวางแผนหลักสูตร การจัดทำหลักสูตร และการประเมินผลการใช้หลักสูตรปฐมวัย เป็นรายชื่อ พบว่า การประเมินผลการใช้หลักสูตรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.303$ และ $S.D. = 0.544$) รองลงมาคือ การจัดทำหลักสูตร ($\bar{x} = 4.216$ และ $S.D. = 0.539$) อยู่ในระดับมากที่สุด และการวางแผนการจัดทำหลักสูตร ($\bar{x} = 4.111$ และ $S.D. = 0.515$) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาด้านหลักสูตรปฐมวัยตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ พบว่า การวางแผนหลักสูตร การจัดทำหลักสูตร และการประเมินผลการใช้หลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ นักคิดสร้างสรรค์ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.472$, $\bar{x} = 4.497$ และ $\bar{x} = 4.520$) ตามลำดับ ส่วนการวางแผนหลักสูตร การจัดทำหลักสูตร และการประเมินผลการใช้หลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ด้านความกล้าเสี่ยงมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมากในทุก ๆ ด้าน ($\bar{x} = 3.667$, $\bar{x} = 3.830$ และ $\bar{x} = 3.989$) ตามลำดับ

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการ ของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ด้านการจัดประสบการณ์เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ

ด้านการจัดประสบการณ์	\bar{x}	S.D.	แปลผล
4. จัดทำแผนการจัดประสบการณ์และขอบข่ายการจัดกิจกรรมประจำวันเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์	4.278	0.542	มากที่สุด
4.1 ช่างสำรวจ	4.219	0.708	มากที่สุด
4.2 มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่	4.377	0.659	มากที่สุด
4.3 กล้าซักถามข้อสงสัย	4.310	0.659	มากที่สุด
4.4 กล้าตัดสินใจ	4.209	0.696	มาก
4.5 มีจินตนาการ	4.428	0.637	มากที่สุด
4.6 พยายามทดลองสิ่งใหม่	4.264	0.691	มากที่สุด
4.7 การสื่อสารและแสดงความรู้สึกของตนเอง	4.333	0.670	มากที่สุด
4.8 มีความพยายาม	4.319	0.669	มากที่สุด
4.9 กล้าเสี่ยง	3.894	0.737	มาก
4.10 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.437	0.611	มากที่สุด
4.11 มีความคล่องแคล่วและว่องไว	4.355	0.622	มากที่สุด
5. จัดประสบการณ์เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์	4.331	0.540	มากที่สุด
5.1 ช่างสำรวจ	4.269	0.677	มากที่สุด
5.2 มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่	4.396	0.647	มากที่สุด
5.3 กล้าซักถามข้อสงสัย	4.329	0.645	มากที่สุด
5.4 กล้าตัดสินใจ	4.236	0.706	มากที่สุด
5.5 มีจินตนาการ	4.461	0.625	มากที่สุด

ด้านการจัดประสบการณ์	\bar{x}	S.D.	แปลผล
5.6 พยายามทดลองสิ่งใหม่	4.277	0.691	มากที่สุด
5.7 การสื่อสารและแสดงความรู้สึกของตนเอง	4.346	0.652	มากที่สุด
5.8 มีความพยายาม	4.341	0.639	มากที่สุด
5.9 กล้าเสี่ยง	4.016	0.755	มาก
5.10 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.528	0.597	มากที่สุด
5.11 มีความคล่องแคล่วและว่องไว	4.437	0.620	มากที่สุด
รวม	4.310	0.517	มากที่สุด

จากตารางที่ 16 พบว่าสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ด้านการจัดประสบการณ์ ประกอบด้วย การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์และขอบข่ายการจัดกิจกรรมประจำวัน และการจัดประสบการณ์ พบว่าด้านการจัดประสบการณ์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.331$)

เมื่อพิจารณาด้านการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย รายข้อ พบว่าการจัดประสบการณ์ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.528$) รองลงมาคือการจัดประสบการณ์เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะความคล่องแคล่วว่องไว อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.437$) ส่วนด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะความกล้าเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.894$)

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ เป็นรายชื่อ

ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้	\bar{x}	S.D.	แปลผล
6. จัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์	4.272	0.535	มากที่สุด
6.1 ช่างสำรวจ	4.153	0.730	มาก
6.2 มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่	4.311	0.662	มากที่สุด
6.3 กล้าซักถามข้อสงสัย	4.242	0.651	มากที่สุด
6.4 กล้าตัดสินใจ	4.182	0.655	มาก
6.5 มีจินตนาการ	4.374	0.634	มากที่สุด

ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้	\bar{x}	S.D.	แปลผล
6.6 พยายามทดลองสิ่งใหม่	4.245	0.687	มากที่สุด
6.7 การสื่อสารและแสดงความรู้สึกของตนเอง	4.305	0.633	มากที่สุด
6.8 มีความพยายาม	4.322	0.619	มากที่สุด
6.9 กล้าเสี่ยง	4.005	0.728	มาก
6.10 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.473	0.613	มากที่สุด
6.11 มีความคล่องแคล่วและว่องไว	4.381	0.632	มากที่สุด
7. จัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนเพื่อให้ ผู้เรียนมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์	4.246	0.562	มากที่สุด
7.1 ช่างสำรวจ	4.159	0.737	มาก
7.2 มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่	4.281	0.679	มากที่สุด
7.3 กล้าซักถามข้อสงสัย	4.233	0.652	มากที่สุด
7.4 กล้าตัดสินใจ	4.187	0.679	มาก
7.5 มีจินตนาการ	4.322	0.700	มากที่สุด
7.6 พยายามทดลองสิ่งใหม่	4.212	0.701	มากที่สุด
7.7 การสื่อสารและแสดงความรู้สึกของตนเอง	4.285	0.675	มากที่สุด
7.8 มีความพยายาม	4.256	0.663	มากที่สุด
7.9 กล้าเสี่ยง	3.997	0.751	มาก
7.10 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.428	0.654	มากที่สุด
7.11 มีความคล่องแคล่วและว่องไว	4.347	0.628	มากที่สุด
8. จัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ ระหว่างครูและนักเรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ นักคิดสร้างสรรค์	4.257	0.549	มากที่สุด
8.1 ช่างสำรวจ	4.186	0.676	มาก
8.2 มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่	4.303	0.665	มากที่สุด
8.3 กล้าซักถามข้อสงสัย	4.241	0.652	มากที่สุด
8.4 กล้าตัดสินใจ	4.189	0.705	มาก
8.5 มีจินตนาการ	4.357	0.642	มากที่สุด
8.6 พยายามทดลองสิ่งใหม่	4.253	0.694	มากที่สุด
8.7 การสื่อสารและแสดงความรู้สึกของตนเอง	4.285	0.661	มากที่สุด
8.8 มีความพยายาม	4.313	0.653	มากที่สุด

ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้	\bar{x}	S.D.	แปลผล
8.9 กล้าเสี่ยง	3.928	0.724	มาก
8.10 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.423	0.634	มากที่สุด
8.11 มีความคล่องแคล่วและว่องไว	4.346	0.637	มากที่สุด
9. จัดหาสื่อเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์	4.319	0.538	มากที่สุด
9.1 ช่างสำรวจ	4.245	0.689	มากที่สุด
9.2 มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่	4.363	0.634	มากที่สุด
9.3 กล้าซักถามข้อสงสัย	4.302	0.640	มากที่สุด
9.4 กล้าตัดสินใจ	4.256	0.661	มากที่สุด
9.5 มีจินตนาการ	4.434	0.633	มากที่สุด
9.6 พยายามทดลองสิ่งใหม่	4.288	0.662	มากที่สุด
9.7 การสื่อสารและแสดงความรู้สึกของตนเอง	4.333	0.642	มากที่สุด
9.8 มีความพยายาม	4.335	0.627	มากที่สุด
9.9 กล้าเสี่ยง	4.039	0.712	มาก
9.10 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.494	0.619	มากที่สุด
9.11 มีความคล่องแคล่วและว่องไว	4.415	0.625	มากที่สุด
10. จัดหาแหล่งเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ นักคิดสร้างสรรค์	4.237	0.570	มากที่สุด
10.1 ช่างสำรวจ	4.193	0.716	มาก
10.2 มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่	4.277	0.691	มากที่สุด
10.3 กล้าซักถามข้อสงสัย	4.247	0.678	มากที่สุด
10.4 กล้าตัดสินใจ	4.175	0.703	มาก
10.5 มีจินตนาการ	4.308	0.654	มากที่สุด
10.6 พยายามทดลองสิ่งใหม่	4.193	0.691	มาก
10.7 การสื่อสารและแสดงความรู้สึกของตนเอง	4.250	0.689	มากที่สุด
10.8 มีความพยายาม	4.244	0.673	มากที่สุด
10.9 กล้าเสี่ยง	3.953	0.726	มาก
10.10 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.418	0.641	มากที่สุด
10.11 มีความคล่องแคล่วและว่องไว	4.346	0.659	มากที่สุด
รวม	4.267	0.498	มากที่สุด

จากตารางที่ 17 พบว่าสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วย สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน สภาพแวดล้อมทางสังคม สื่อการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้เป็นรายชื่อพบว่า การจัดหาสื่อการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.319$) รองลงมาคือการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.272$) และการจัดหาแหล่งเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.237$)

เมื่อพิจารณาสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ ตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน สภาพแวดล้อมทางสังคม สื่อการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.473$, $\bar{X} = 4.428$, $\bar{X} = 4.423$, $\bar{X} = 4.494$ และ $\bar{X} = 4.418$) ตามลำดับ ส่วนการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน สภาพแวดล้อมทางสังคม สื่อการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ด้านความกล้าเสี่ยงมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมากในทุกด้าน ($\bar{X} = 4.005$, $\bar{X} = 3.997$, $\bar{X} = 3.928$, $\bar{X} = 4.039$ และ $\bar{X} = 3.953$) ตามลำดับ

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ด้านการประเมินพัฒนาการเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ

ด้านการประเมินพัฒนาการ	\bar{x}	S.D.	แปลผล
11. วางแผนการประเมินพัฒนาการเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์	4.270	0.558	มากที่สุด
11.1 ช่างสำรวจ	4.142	0.696	มาก
11.2 มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่	4.280	0.683	มากที่สุด
11.3 กล้าซักถามข้อสงสัย	4.285	0.668	มากที่สุด
11.4 กล้าตัดสินใจ	4.208	0.681	มากที่สุด
11.5 มีจินตนาการ	4.368	0.666	มากที่สุด
11.6 พยายามทดลองสิ่งใหม่	4.255	0.672	มากที่สุด
11.7 การสื่อสารและแสดงความรู้สึกของตนเอง	4.299	0.658	มากที่สุด
11.8 มีความพยายาม	4.299	0.644	มากที่สุด
11.9 กล้าเสี่ยง	4.011	0.743	มาก

ด้านการประเมินพัฒนาการ	\bar{x}	S.D.	แปลผล
11.10 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.439	0.643	มากที่สุด
11.11 มีความคล่องแคล่วและว่องไว	4.379	0.639	มากที่สุด
12. เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์	4.213	0.591	มากที่สุด
12.1 ช่างสำรวจ	4.090	0.740	มาก
12.2 มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่	4.215	0.696	มากที่สุด
12.3 กล้าซักถามข้อสงสัย	4.204	0.696	มาก
12.4 กล้าตัดสินใจ	4.159	0.700	มาก
12.5 มีจินตนาการ	4.300	0.664	มากที่สุด
12.6 พยายามทดลองสิ่งใหม่	4.182	0.700	มาก
12.7 การสื่อสารและแสดงความรู้สึกของตนเอง	4.252	0.666	มากที่สุด
12.8 มีความพยายาม	4.222	0.689	มากที่สุด
12.9 กล้าเสี่ยง	4.003	0.734	มาก
12.10 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.387	0.658	มากที่สุด
12.11 มีความคล่องแคล่วและว่องไว	4.332	0.653	มากที่สุด
13. สรุปผลและนำข้อมูลไปใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์	4.257	0.566	มากที่สุด
13.1 ช่างสำรวจ	4.176	0.692	มาก
13.2 มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่	4.278	0.664	มากที่สุด
13.3 กล้าซักถามข้อสงสัย	4.253	0.671	มากที่สุด
13.4 กล้าตัดสินใจ	4.208	0.711	มาก
13.5 มีจินตนาการ	4.360	0.650	มากที่สุด
13.6 พยายามทดลองสิ่งใหม่	4.231	0.677	มากที่สุด
13.7 การสื่อสารและแสดงความรู้สึกของตนเอง	4.272	0.676	มากที่สุด
13.8 มีความพยายาม	4.259	0.683	มากที่สุด
13.9 กล้าเสี่ยง	3.991	0.738	มาก
13.10 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.442	0.634	มากที่สุด
13.11 มีความคล่องแคล่วและว่องไว	4.354	0.639	มากที่สุด
รวม	4.246	0.544	มากที่สุด

จากตารางที่ 18 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ด้านการประเมินพัฒนาการประกอบด้วย การวางแผนการประเมินพัฒนาการ การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล และการสรุปผลและนำข้อมูลไปใช้ พบว่า การวางแผนการประเมินพัฒนาการเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.270$) รองลงมาคือ การสรุปผลและนำข้อมูลไปใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.257$) และการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.213$)

เมื่อพิจารณาด้านการประเมินพัฒนาการตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย พบว่า การวางแผนการประเมินพัฒนาการ เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล และการสรุปผลและนำข้อมูลไปใช้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.439$, $\bar{X} = 4.387$ และ $\bar{X} = 4.442$) ตามลำดับ ส่วนการวางแผนการประเมินพัฒนาการ เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล และการสรุปผลและนำข้อมูลไปใช้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ ด้านความกล้าเสี่ยงมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมากในทุกด้าน ($\bar{X} = 4.011$, $\bar{X} = 4.003$, และ $\bar{X} = 3.991$) ตามลำดับ

4.2.3.5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

จากการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยของผู้ให้ข้อมูล ซึ่งได้จำแนกเป็น 4 ส่วนตามการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนระดับปฐมวัย มีรายละเอียดดังนี้

1) ด้านหลักสูตรปฐมวัย

1.1) ผู้บริหารต้องมีปรัชญา วิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำที่เหมาะสม มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดการจัดประสบการณ์ แนวคิดการประเมินพัฒนาการ แนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย สามารถทำงานร่วมกับครูผู้สอน และชุมชนได้อย่างกลมกลืน

1.2) ควรจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สภาพการเปลี่ยนแปลงของโลก เน้นให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง ศึกษาค้นคว้า ทดลองหาคำตอบด้วยตนเอง ความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

1.3) ผู้บริหารเปิดโอกาสให้คุณครู ชุมชน มีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม/ชุมชน

1.4) ศึกษาข้อมูลปัจจัยหลักในการพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน มุ่งพัฒนาให้เหมาะสมตามวัยอย่างต่อเนื่อง ศึกษาทฤษฎีแนวคิดที่หลากหลาย และนำมาประยุกต์องค์ความรู้ด้านปฐมวัย และพัฒนามาสู่กระบวนการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญอย่างเหมาะสมตามช่วงวัย

1.5) ผู้บริหารควรนำกระบวนการทางการบริหารเข้ามาใช้ในการบริหารวิชาการ เพื่อให้การดำเนินการอย่างเป็นระบบมากยิ่งขึ้น

1.6) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ควรนำข้อดีของแต่ละรูปแบบมาบูรณาการให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

2) ด้านการจัดประสบการณ์

2.1) หน่วยการเรียนรู้ควรมีการบูรณาการการฝึกทักษะชีวิตในการจัดประสบการณ์ เพื่อให้เด็กสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

2.2) การจัดกิจกรรมให้เด็กได้สืบค้น ลงมือ ปฏิบัติจริง เช่น การทดลองวิทยาศาสตร์ การเรียนรู้ในห้องเรียน เป็นต้น เด็กจะกล้าแสดงออก ซักถามสิ่งที่สงสัยตลอดเวลา และทำงานร่วมกับเพื่อนได้ เปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้อย่างไม่มีขีดจำกัด ครูมีหน้าที่อำนวยความสะดวกในการทำกิจกรรมตามความต้องการของเด็กอย่างเหมาะสม

2.3) อบรมครูและบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ส่งเสริมประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้กับครูปฐมวัย เพื่อที่จะนำมาจัดประสบการณ์ให้มีคุณภาพมากขึ้น

2.4) การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยต้องยึดพัฒนาการของเด็กเป็นหลัก

2.5) ฝึกประสบการณ์จากการทำโครงการตามความสนใจ ช่วยให้เกิดความพร้อมที่จะค้นคว้า และแสวงหาความรู้ด้วยกระบวนการที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน

2.6) ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนของครู และมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก หรือโค้ช เพื่อเอื้อให้เกิดการเรียนรู้ทักษะต่าง ๆ ได้มากกว่า และเกิดความคิดสร้างสรรค์

2.7) ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมที่หลากหลายตามความสนใจของเด็ก เพื่อให้เด็กเกิดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ผลงานแปลกใหม่อย่างต่อเนื่อง

2.8) โรงเรียนควรจัดให้มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพ และยกระดับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในห้องเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยมีการรวมตัวครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ทำให้การทำงานของครูเป็นกลุ่มทีม เพื่อการเรียนรู้ และพัฒนาการจัดประสบการณ์ของตนเอง

2.9) ครูควรสอดแทรกคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ในกิจวัตรประจำวันของนักเรียน และการสอนแบบโครงการ

3) ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้

- 3.1) ครูต้องสร้างเชื่อมั่น ความปลอดภัยให้แก่เด็ก เพื่อให้เด็กกล้าคิด กล้าลงมือทำ
- 3.2) จัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม ประสบการณ์เรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เด็กเป็นนักคิดสร้างสรรค์
- 3.3) ควรมีสื่อที่ทันสมัยและแปลกใหม่ เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์
- 3.4) ครูควรรหาแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนและจัดการเรียนรู้นอกห้องเรียน เพื่อให้เด็กได้เสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ที่หลากหลาย

4) ด้านการประเมินพัฒนาการ

- 4.1) การติดตามพัฒนาการในด้านต่าง ๆ เป็นรายบุคคล และสื่อสารข้อมูลให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือดูแลอย่างต่อเนื่อง
- 4.2) ควรมีการถอดบทเรียนจากปัญหาที่พบจากการจัดประสบการณ์ เพื่อพัฒนาให้การจัดประสบการณ์มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4.2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์กับระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

การนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์กับระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาความสัมพันธ์ โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

4.2.4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยกับสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ ในภาพรวม

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยกับสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยในภาพรวม ผู้วิจัยได้วิเคราะห์การบริหารวิชาการ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรปฐมวัย ด้านการจัดประสบการณ์ ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ และด้านการประเมินพัฒนาการ กับความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยในภาพรวม เพื่อศึกษาดูว่าการบริหารวิชาการด้านใดมีความสัมพันธ์กับระดับความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยแสดงรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 19 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยกับสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยในภาพรวม เมื่อพิจารณาตามการบริหารวิชาการในรายด้าน

ความสัมพันธ์ระหว่างระดับนักคิดสร้างสรรค์กับสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน	p - value	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)
ด้านหลักสูตรปฐมวัย	.000	.428**
ด้านการจัดประสบการณ์	.000	.407**
ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้	.000	.431**
ด้านประเมินพัฒนาการ	.000	.406**

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

จากตารางที่ 19 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยทั้ง 4 ด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ($p = 0.000 < 0.01$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่สูงที่สุดคือ ($r = 0.431$) รองลงมาคือหลักสูตรปฐมวัย ($r = 0.428$) ด้านการจัดประสบการณ์ ($r = 0.407$) และด้านการประเมินพัฒนาการมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุด ($r = 0.406$) ตามลำดับ

4.2.4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยกับสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ รายด้าน

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์กับระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยรายด้าน โดยผลการศึกษาค่าความสัมพันธ์มีรายละเอียด ดังตารางที่ 20 ต่อไปนี้

ตารางที่ 20 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยกับสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์กับ เมื่อพิจารณารายด้าน

นักคิดสร้างสรรค์	การบริหารวิชาการ										
	ช่างสำรวจ	ส่วนรวมในกิจกรรมใหม่	กล้าซักถามข้อสงสัย	กล้าตัดสินใจ	มีจินตนาการ	พยายามทดลองสิ่งใหม่	สื่อสารและแสดงความรู้สึกของตนเอง	มีความพยายาม	กล้าเสี่ยง	ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	มีคต่องแล้วและวางใจ
ด้านหลักสูตรปฐมวัย											
การวางแผนหลักสูตรปฐมวัย	.364**	.363**	.345**	.340**	.283**	.316**	.302**	.341**	.280**	.279**	.250**
การจัดทำหลักสูตรปฐมวัย	.393**	.378**	.325**	.351**	.293**	.295**	.310**	.325**	.270**	.273**	.265**
การประเมินผลหลักสูตรปฐมวัย	.346**	.333**	.347**	.367**	.326**	.260**	.299**	.326**	.257**	.232**	.265**
ด้านการจัดประสบการณ์											
การวางแผนการจัดประสบการณ์	.356**	.334**	.309**	.367**	.334**	.254**	.289**	.346**	.248**	.285**	.258**
การจัดประสบการณ์	.369**	.338**	.300**	.338**	.304**	.266**	.304**	.328**	.260**	.258**	.263**
ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ แหล่งเรียนรู้											
สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน	.351**	.345**	.301**	.348**	.307**	.292**	.278**	.326**	.222**	.276**	.287**
สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน	.383**	.352**	.351**	.379**	.326**	.307**	.295**	.343**	.256**	.284**	.270**
สภาพแวดล้อมทางสังคม	.382**	.384**	.319**	.377**	.342**	.297**	.293**	.328**	.268**	.283**	.311**
สื่อการเรียนรู้	.398**	.384**	.294**	.335**	.316**	.311**	.329**	.359**	.276**	.290**	.310**
แหล่งเรียนรู้	.322**	.329**	.304**	.320**	.270**	.267**	.259**	.285**	.202**	.214**	.260**
ด้านประเมินพัฒนาการ											
วางแผนการประเมินพัฒนาการ	.379**	.347**	.346**	.378**	.320**	.300**	.292**	.321**	.266**	.264**	.247**
ประเมินและเก็บรวบรวมข้อมูล	.329**	.335**	.323**	.327**	.280**	.281**	.250**	.298**	.243**	.220**	.268**
สรุปและนำผลการประเมินไปใช้	.352**	.328**	.315**	.348**	.325**	.310**	.302**	.306**	.230**	.261**	.307**

จากตารางที่ 20 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยกับสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson' s correlation) พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ทุกด้าน ($p = 0.000 < 0.01$) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 และเมื่อผู้วิจัยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่สูงที่สุดระหว่างระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยกับสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยแสดงรายละเอียดดังตารางที่ 21 ต่อไปนี้

ตารางที่ 21 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่สูงที่สุดระหว่างระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยกับสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

การบริหารวิชาการ		นักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่สูงที่สุด
ด้านหลักสูตรปฐมวัย	1) การวางแผนหลักสูตรปฐมวัย	พยายามทดลองสิ่งใหม่ กล้าเสี่ยง	0.316 0.280
	2) การจัดทำหลักสูตรปฐมวัย	-	-
	3) การประเมินผลหลักสูตรปฐมวัย	-	-
ด้านการจัดประสบการณ์	4) การวางแผนและออกแบบการจัดประสบการณ์	-	-
	5) การจัดประสบการณ์	-	-
ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้	6) สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน	-	-
	7) สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน	กล้าซักถามข้อสงสัย	0.351
	8) สภาพแวดล้อมทางสังคม	มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่	0.384
		มีจินตนาการ	0.342
		มีความคล่องแคล่วและว่องไว	0.311
	9) สื่อการเรียนรู้	ช่างสำรวจ	0.398
		สื่อสารและการแสดงออกของตนเอง	0.329
	มีความพยายามทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	0.359	
		0.290	
ด้านการประเมินพัฒนาการ	11) การวางแผนการประเมิน	กล้าตัดสินใจ	0.378
	12) การประเมินและเก็บรวบรวมข้อมูล	-	-
	13) การสรุปและนำผลการประเมินไปใช้	-	-

จากตารางที่ 21 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยกับสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน เมื่อพิจารณาตามการบริหารวิชาการรายด้าน ด้านหลักสูตร พบว่า การวางแผนหลักสูตรปฐมวัยมีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ด้านความพยายามในการทดลองสิ่งใหม่ ($r = 0.316$) และด้านความกล้าเสี่ยง ($r=0.280$) ตามลำดับ ด้าน

สภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ พบว่า สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนมีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ด้านกล้าซักถามข้อสงสัย ($r=0.351$) สภาพแวดล้อมทางสังคมมีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ ($r=0.384$), การมีจินตนาการ ($r=0.342$) และความคล่องแคล่วว่องไว (0.311) สื่อการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ด้านช่างสำรวจ ($r = 0.398$), การสื่อสารและแสดงความรู้สึกของตนเอง ($r=0.329$), ความพยายาม ($r=0.359$) และการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ($r = 0.290$) และด้านการประเมินพัฒนาการ พบว่า การวางแผนการประเมิน มีความสัมพันธ์ที่มากที่สุดกับคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ด้านกล้าตัดสินใจ ($r = 0.378$)

4.3 การพัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

4.3.1 การบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนต้นแบบ ที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจ (Interesting Cases) ตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

การนำเสนอผลการศึกษาระบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยในขั้นตอนนี้ เป็นการนำเสนอผลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจ เกี่ยวกับแนวทางการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยผู้วิจัยได้เลือกโรงเรียนต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจจากผลการศึกษาระดับชั้นตอนที่ 4.2.2 และ 4.2.3 ได้แก่ โรงเรียนที่เด็กมีระดับนักคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับมากที่สุด และโรงเรียนที่มีวิสัยทัศน์หรือนโยบายการบริหารเพื่อเสริมสร้างตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย จำนวน 3 โรงเรียน โดยใช้ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการพัฒนานวัตกรรมต้นแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยในขั้นตอนที่ต่อไป โดยมีผลการศึกษา ดังต่อไปนี้

4.3.1.1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 3 คน โดยได้นำข้อมูลพื้นฐานมาจำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุด ความเชี่ยวชาญพิเศษ ตำแหน่งงานปัจจุบัน ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง ดังรายละเอียดในตารางที่ 22 ดังนี้

ตารางที่ 22 สถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ข้อมูลพื้นฐาน	ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนที่ 1	ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนที่ 2	ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนที่ 3
ระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็ก	สูงที่สุด $\bar{X} = 5$	สูงที่สุด $\bar{X} = 5$	สูงที่สุด $\bar{X} = 5$
นโยบายหรือวิสัยทัศน์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์	เน้นพัฒนาการรอบด้าน เน้นทักษะกระบวนการคิด พร้อมเป็นพลเมืองที่ดีของชุมชน เป็นผู้นำทางปัญญา ภายใต้อิทธิพลร่วมมือของผู้ปกครอง	หลักสูตรส่งเสริมพัฒนาการ 6Q ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ผ่านการคิด การปฏิบัติ มีการประเมินผลด้านการคิดสร้างสรรค์	กำหนดอัตลักษณ์ของนักเรียนให้เป็น “ผู้กล้า แสดงออกอย่างสร้างสรรค์”
วุฒิการศึกษาสูงสุด/สาขา	ปริญญาเอก สาขา Early Childhood Education	ปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา	ปริญญาโท สาขาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (วิจัย)
ความเชี่ยวชาญพิเศษ	การพัฒนาหลักสูตรปฐมวัย	มอนเตสซอรี	การศึกษาปฐมวัย
ตำแหน่งงานปัจจุบัน	ผู้อำนวยการโรงเรียน	ผู้อำนวยการโรงเรียน	รองผู้อำนวยการโรงเรียน ฝ่ายวิชาการ
ประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหาร	30 ปี	40 ปี	3 ปี

4.3.1.2 แนวทางการบริหารวิชาการของโรงเรียนต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจ (Interesting Cases) ตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ด้านหลักสูตรปฐมวัย

การวิเคราะห์ผลการศึกษาแนวทางการบริหารวิชาการของโรงเรียนต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจ (Interesting Cases) ตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ด้านหลักสูตรปฐมวัย ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เป็น 3 ประเด็น ได้แก่ การวางแผนหลักสูตรปฐมวัย การจัดทำหลักสูตรปฐมวัย และการประเมินผลการใช้หลักสูตรปฐมวัย โดยมีรายละเอียดคำให้สัมภาษณ์ดังตารางที่ 23

ตารางที่ 23 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารวิชาการของโรงเรียนต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจ
ตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ด้านหลักสูตรปฐมวัย

แนวทางการบริหารวิชาการของโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจด้านหลักสูตรปฐมวัย		
โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3
ด้านการวางแผนจัดทำหลักสูตรปฐมวัย		
<p>1) การกำหนดทิศทางของการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับคุณลักษณะและเป้าหมายของการพัฒนานักเรียน</p> <p>2) ศึกษาเป้าหมายของชาติ และความต้องการเด็กและเยาวชนในศตวรรษที่ 21</p> <p>3) ยึดหลักการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง เป็นผู้เรียนร่วม (Co – Learner) และเป็นปัจจัยความสำเร็จ</p> <p>4) ใช้ประเด็นเรื่อง (Theme) ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ เพื่อจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับความสนใจ และเพื่อให้เด็กมีความสุขในการเรียน รวมถึงใช้การจัดประสบการณ์เป็นรูปแบบโครงการ</p>	<p>1) วางแผนการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรปฐมวัย พ.ศ. 2560</p> <p>2) ศึกษานโยบายของชาติและกระทรวงศึกษาธิการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน</p> <p>3) ยึดหลักการพัฒนาหลักสูตรที่ง่ายต่อการเข้าใจและนำไปใช้</p>	<p>1) ยึดหลักสูตรปฐมวัย 2560 บูรณาการร่วมกับแนวคิดการจัดประสบการณ์ และให้สอดคล้องกับบริบทโรงเรียน</p> <p>2) ใช้หลักสูตร Fun Find Focus เพื่อค้นหาความชอบของตนเองผ่านกิจกรรม</p> <p>3) กำหนดอัตลักษณ์ของนักเรียนให้เป็น ผู้กล้าแสดงออกอย่างสร้างสรรค์</p> <p>4) จัดทำและพัฒนาหลักสูตรโดยใช้กระบวนการ PLC</p>
ด้านการจัดทำหลักสูตรปฐมวัย		
<p>1) จัดทำและพัฒนาหลักสูตรโดยยึดกระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร</p> <p>2) ใช้กระบวนการ PDCA เป็นกระบวนการหลักในการจัดทำหลักสูตร</p>	<p>1) จัดทำหลักสูตรตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และเป้าหมายของโรงเรียน</p> <p>2) ให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรเพื่อสร้างความเข้าใจต่อหลักสูตร และสามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้ตามเป้าหมายของโรงเรียน เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด</p> <p>3) จัดทำหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่นสามารถนำไปปรับใช้ตามบริบทและสถานการณ์ปัจจุบัน สภาพสังคม และทักษะที่จำเป็นในช่วงเวลา</p>	<p>1) ผู้บริหารและครูจัดทำและพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน</p> <p>2) จัดทำคู่มือการนำหลักสูตรไปใช้เพื่อสร้างความเข้าใจและวิธีการนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีมาตรฐานเดียวกันทั้งโรงเรียน</p>

แนวทางการบริหารวิชาการของโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจด้านหลักสูตรปฐมวัย		
โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3
	นั้น ๆ ผสมผสานแนวความคิดทาง การศึกษาที่โดดเด่นและเหมาะสม	
ด้านการประเมินผลการใช้หลักสูตรปฐมวัย		
1) ครูและผู้บริหารร่วมกันประเมินหลักสูตรถึงความสอดคล้องกับช่วงวัยและพัฒนาการของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ 2) มีการปรับปรุงหลักสูตรตามบริบทของสังคมตลอดเวลา 3) มีการนิเทศและติดตามของผู้บริหารที่เข้มแข็งถึงผลการใช้หลักสูตร 4) สร้างตาราง Matrix มาตรวจสอบถึงความสอดคล้องของหลักสูตรแผนการจัดประสบการณ์ สื่อ และประเมินพัฒนาการ 5) ใช้กระบวนการ Self Reflection สม่ำเสมอ มีการพัฒนาตลอดเวลา	1) ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการปรับปรุงหลักสูตรทุกปีการศึกษาสะท้อนร่วมกับครูผู้สอนในแต่ละระดับชั้น 	1) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการนิเทศ มีการจัดกิจกรรมเยี่ยมชมชั้นเรียน 2) ครูร่วมกันประเมินและปรับปรุงหลักสูตรเมื่อจบภาคเรียน เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการพัฒนาหลักสูตร 3) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินหลักสูตรเมื่อจบภาคเรียน

ผลการศึกษาแนวทางการบริหารวิชาการของโรงเรียนต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่สนใจตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ด้านหลักสูตรปฐมวัย กล่าวคือ ด้านการวางแผนจัดทำหลักสูตรปฐมวัยจะต้องมีการวิเคราะห์เป้าหมายการศึกษาของชาติ และความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาเยาวชนในอนาคต รวมถึงบริบทของสถานศึกษาตนเอง แล้วจึงกำหนดเป้าหมายหรืออัตลักษณ์ที่สำคัญของการพัฒนาเด็กที่ชัดเจน โดยเน้นการจัดทำหลักสูตรที่ง่ายต่อการเข้าใจและนำไปใช้ และยึดหลักการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด นอกจากนี้จะต้องสร้างความตระหนักว่าตนเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จร่วมกัน แล้วจึงนำแนวคิดการจัดประสบการณ์ที่โดดเด่นมาบูรณาการเพื่อพัฒนาเป็นหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านการจัดทำหลักสูตรปฐมวัย กล่าวคือ จะต้องยึดหลักการจัดทำหลักสูตรที่ง่ายต่อการเข้าใจและนำไปใช้เป็นสิ่งสำคัญ โดยผู้บริหารและครูจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร และต้องจัดทำหลักสูตรให้ครอบคลุมคุณลักษณะหรือเป้าหมายของโรงเรียน แล้วจึงจัดทำคู่มือการนำหลักสูตรไปใช้เพื่อสร้างความเข้าใจและวิธีการนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีมาตรฐานเดียวกันทั้งโรงเรียน

โดยหลักสูตรที่จัดทำขึ้นจะต้องเป็นหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่น และสามารถปรับใช้ให้เข้ากับบริบทและสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ รวมถึงการผสมผสานแนวคิด นวัตกรรมทางการศึกษาที่โดดเด่นและเหมาะสม โดยใช้ประเด็นเรื่อง (Theme) เป็นกรอบในการจัดทิศทางของประสบการณ์ที่เปิดกว้างแต่ยังเป็นระบบ

ด้านการประเมินผลการใช้หลักสูตร กล่าวคือ การประเมินผลการใช้หลักสูตรจะต้องใช้กระบวนการประเมินหลักสูตรแบบเมทริกซ์เพื่อจะให้ความครอบคลุม และสอดคล้องกันในทุกด้าน โดยหลักสูตรจะต้องได้รับการประเมินจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด และมีกระบวนการประเมินหลักสูตรที่เข้มแข็ง สม่่าเสมอ เพื่อการวิเคราะห์และพัฒนาหลักสูตรในทุกภาคเรียน

4.3.1.3 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารวิชาการของโรงเรียนต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจ (Interesting Cases) ตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ ด้านการจัดประสบการณ์

การวิเคราะห์ผลการศึกษาแนวทางการบริหารวิชาการของโรงเรียนต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจ (Interesting Cases) ตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ด้านการจัดประสบการณ์ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เป็น 2 ประเด็น ได้แก่ การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์และขอบข่ายการจัดกิจกรรมประจำวัน และการจัดประสบการณ์เรียนรู้ โดยมีรายละเอียดคำให้สัมภาษณ์ดังตารางที่ 24

ตารางที่ 24 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารวิชาการของโรงเรียนต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจ (Interesting Cases) ตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ด้านการจัดประสบการณ์

แนวทางการบริหารวิชาการของโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจด้านการจัดประสบการณ์		
โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3
ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์และขอบข่ายกิจกรรมประจำวัน		
1) จัดทำแผนการจัดประสบการณ์โดยยึดหลักการเรียนรู้แบบโฮสโคป 2) จัดทำแผนการจัดประสบการณ์โดยยึดหลักการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) 3) จัดทำแผนการจัดประสบการณ์โดยพัฒนาทักษะทางสมอง (EF) 4) จัดทำแผนการจัดประสบการณ์โดยเน้นความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน	1) จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ให้ครอบคลุมตามกิจกรรมที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด 2) ครูทำการวิเคราะห์ความสนใจของเด็กเพื่อวางแผนการจัดประสบการณ์ที่ความสอดคล้องกับความสนใจและความหลงใหลของนักเรียน (Passion – Based Learning) 3) มีการจัดทำแผนจัดประสบการณ์ฉบับกลางเป็นต้นฉบับของโรงเรียน	1) จัดประสบการณ์โดยยึดหลัก 5 ดี ได้แก่ ร่างกายดี อารมณ์ดี สังคมดี สติปัญญาดี และคุณธรรมดี 2) จัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) 3) จัดทำ Lesson study เพื่อหาแนวทางในการพัฒนานักเรียนร่วมกัน 4) มีการแผนจัดประสบการณ์

แนวทางการบริหารวิชาการของโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจด้านการจัดประสบการณ์		
โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3
5) แผนการจัดประสบการณ์สามารถจัดทำล่วงหน้าไม่เกิน 1 เดือน 6) การแบ่งหน่วยการเรียนรู้ในแผนจะต้องสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เหมาะสมกับนักเรียน	4) ปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์อย่างสม่ำเสมอ ประมาณ 2 สัปดาห์ 5) จัดกิจกรรม Show and Share และ Reflection เพื่อให้ครูร่วมกันพัฒนาและปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้	ฉบับของโรงเรียน เพื่อเป็นแผนกลางในการนำไปใช้
ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้		
1) รู้จักนักเรียน และวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล 2) เน้นการเกิดประสบการณ์ตรงผ่านประสาทสัมผัส และสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก 3) จัดประสบการณ์โดยผ่านการสอนภาษาแบบธรรมชาติ (Whole Language Approach) 4) จัดประสบการณ์ผ่านการใช้ผังกราฟิก Graphic Organizer (GO) 5) จัดประสบการณ์แบบโครงการ Project Approach 6) จัดประสบการณ์โดย Plan Do Review (PDR) 7) จัดประสบการณ์โดยส่งเสริมให้เด็กทำงานร่วมกัน 8) ฝึกให้เด็กใช้การคิดแก้ปัญหาในระดับสูง 9) การเล่นเกมทบทวน	1) บูรณาการการสอนแบบ Active Learning ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง 2) จัดประสบการณ์ให้ได้รู้จักการวางแผนก่อนการลงมือปฏิบัติจริง 3) ครูเป็นผู้ ใช้คำถามกระตุ้น เน้นให้เด็กกล้า 4) ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน เน้นการคิดเชื่อมโยง 5) ครูผู้สอนต้องรู้จัก และเข้าใจวัตถุประสงค์ของหน่วยการเรียนรู้ 6) เน้นการเล่นบทบาทสมมติ 7) จัดประสบการณ์แบบโครงการ Project Approach 8) เน้นกิจกรรมเสริมที่พัฒนาเด็กรอบด้าน	1) จัดประสบการณ์ผ่านการเล่น 2) จัดประสบการณ์ผ่านการเรียนรู้แบบทีม 3) จัดประสบการณ์ผ่านกิจกรรมที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และมีอิสระทางความคิด 4) จัดประสบการณ์โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนค้นหาความรู้ด้วยตนเองผ่านจัดประสบการณ์ในรูปแบบโครงการ (Project Approach) 5) จัดประสบการณ์โดยเน้นให้เด็กมีความเชื่อต่อตนเอง 6) จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความกล้าแสดงออก และเป็นผู้นำกิจกรรมด้วยตนเอง 7) มอบโจทย์ที่ท้าทายทางความคิดให้กับเด็ก ในการคิดออกแบบสิ่งใหม่ ๆ อย่างอิสระ

ผลการศึกษาแนวทางการบริหารวิชาการของโรงเรียนต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ด้านการจัดประสบการณ์ กล่าวคือ ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์และขยายการจัดกิจกรรมประจำวัน ครูและผู้รับผิดชอบจะต้องจัดทำร่วมกัน เพื่อเป็นแผนกลางของสถานศึกษา โดยจะต้องออกแบบแผนการจัดประสบการณ์ให้

ครอบคลุมพัฒนาการของเด็ก โดยยึดหลัก 5 ดี ได้แก่ ร่างกายดี อารมณ์ดี สังคมดี สติปัญญาดี และคุณธรรมดี คุณลักษณะที่ต้องการ และครอบคลุมกิจกรรมที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด โดยแผนการจัดประสบการณ์จะต้องส่งเสริมการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) ผ่านการเล่นด้วยสื่อ กิจกรรมที่เหมาะสม และแก้ปัญหาอย่างกระตือรือร้นตามแนวคิดของไฮสโคป ควบคู่กับการพัฒนาทักษะสมอง (EF) โดยแผนการจัดประสบการณ์จะต้องมีการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ กล่าวคือ ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ครูจะต้องรู้จักและวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคลก่อนเสมอ แล้วจึงจัดประสบการณ์เรียนรู้ โดยผ่านรูปแบบการจัดประสบการณ์ที่หลากหลายและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ ได้แก่

- 1) จัดประสบการณ์เรียนรู้ผ่านการเล่น
- 2) จัดประสบการณ์เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงของนักเรียน
- 3) จัดประสบการณ์เรียนรู้ผ่านการใช้คำถาม
- 4) จัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก โดยให้นักเรียนเป็นผู้ลงมือทำด้วยตนเอง
- 5) จัดประสบการณ์เรียนรู้ร่วมกันหรือการเรียนรู้แบบทีม
- 6) จัดประสบการณ์เรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีอิสระทางความคิด
- 7) จัดประสบการณ์เรียนรู้แบบโครงการ (Project Approach)
- 8) จัดประสบการณ์เรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้นำและกล้าแสดงออก
- 9) จัดประสบการณ์เรียนรู้ที่ฝึกการวางแผนและการคิดอย่างเป็นระบบ

(Coding)

- 10) จัดประสบการณ์เรียนรู้ผ่านการแก้ปัญหาระดับสูง และท้าทาย
- 11) จัดประสบการณ์เรียนรู้ผ่านการเล่นบทบาทสมมติ
- 12) จัดประสบการณ์เรียนรู้ผ่านการสอนภาษาแบบธรรมชาติ (Whole Language Approach)
- 13) จัดประสบการณ์เรียนรู้ผ่านการใช้ผังกราฟฟิก Graphic Organizer (GO)
- 14) จัดประสบการณ์เรียนรู้ผ่านกระบวนการ Plan Do Review (PDR)
- 15) จัดประสบการณ์เรียนรู้ผ่านการแสดงบทบาทสมมติ

4.3.1.4 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารวิชาการของโรงเรียนต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจ (Interesting Cases) ตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้

การวิเคราะห์ผลการศึกษาแนวทางการบริหารวิชาการของโรงเรียนต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจ (Interesting Cases) ตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ แหล่งเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เป็น 5 ประเด็น ได้แก่ สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน สภาพแวดล้อมทางสังคม สื่อการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้ โดยมีรายละเอียดคำให้สัมภาษณ์ดังตารางที่ 25

ตารางที่ 25 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารวิชาการของโรงเรียนต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจ (Interesting Cases) ตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้

แนวทางการบริหารวิชาการของโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจ ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้		
โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3
1. ด้านสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน		
1) พื้นที่ส่วนตัวเด็ก พื้นที่ส่วนตัวครู พื้นที่กิจกรรมกลุ่มใหญ่และย่อย และพื้นที่เล่นตามมุม 2) มีการปรับพื้นที่ในห้องที่น่าสนใจอยู่เสมอ	1) จัดห้องเรียนให้สวยงาม มีพื้นที่ให้เด็กได้เล่นอย่างอิสระ 2) ใช้เทคโนโลยีเข้ามาใช้ภายในห้องเรียน 3) เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการออกแบบห้องเรียน	1) ยึดหลักการมีพื้นที่อิสระเพื่อการเรียนรู้ 2) ออกแบบห้องเรียนโดยครูผู้สอนที่ผ่านการวิเคราะห์ความสนใจของนักเรียน 3) จัดมุมการเรียนรู้ที่น่าสนใจและปรับเปลี่ยนทุกภาคเรียน
2. ด้านสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน		
1) แนวคิดของเรื่องศักดิ์ ปิ่นประทีป “มุด ปิน ลอด ไต” 2) ส่งเสริมแนวคิดการเรียนรู้แบบงานสวนสำหรับเด็ก (Gardening Activity) ปลูกพืชที่ใกล้ตัวนักเรียน 3) มีพื้นที่ในร่มและพื้นที่กลางแจ้ง	1) เรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมภายนอกห้องเรียน แล้วนำมาเรียนรู้ร่วมกันและต่อยอดทางความคิด 2) สนามเด็กเล่น มีการออกแบบเพื่อให้เด็กเล่นอย่างมีเป้าหมาย	1) โรงเรียนอำนวยความสะดวกในห้องการเรียนรู้ต่าง ๆ ภายในโรงเรียน เช่น ห้องเล่น (play room), ห้องสมุด, ห้อง Lego, ห้องส่งเสริมประสบการณ์, สนามเขาวงกต, ฟาร์มเกษตร เป็นต้น
3. ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม		
ยึดหลัก “สบสายตา วาจาสร้างสรรค์ และสัมผัสที่อบอุ่น” 1) จะต้องเชื่อมั่นว่าเด็กมีศักยภาพสามารถพัฒนาได้จนถึงจุดสูงสุด 2) จะต้องเคารพการตัดสินใจของ	1) ครูต้องรู้จักเด็กเป็นรายบุคคล 2) มีการสื่อสารระหว่างครูกับเด็กอย่างสม่ำเสมอ 3) สร้างความรู้สึกให้เด็กมีความสุขอบอุ่น ปลอดภัย รักการมาโรงเรียน	1) ให้อิสระทางความคิดของนักเรียน 2) เชื่อว่าเด็กทุกคนมีศักยภาพ 3) ส่งเสริมบรรยากาศ “อบอุ่น” ภายในห้องเรียน

แนวทางการบริหารวิชาการของโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจ ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้		
โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3
<p>นักเรียน</p> <p>3) ครูจะต้องเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator)</p> <p>4) จัดประสบการณ์โดยเน้นคุณภาพของการใช้อำนาจระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน (Active Participation)</p>	<p>4) เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็น กล้าแสดงออกด้วยวิธีการต่างๆ</p>	
4. ด้านสื่อการเรียนรู้		
<p>1) ของเล่นแบบการพัฒนาสมองเป็นฐาน (Brain Based Learning)</p> <p>2) สื่อที่มีความหลากหลายและเพียงพอ</p> <p>3) สื่อที่เป็นธรรมชาติ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม</p> <p>4) สื่อที่ใกล้ตัว และมีความสำคัญกับผู้เรียน</p> <p>5) ยึดหลัก Find Use Return ตามแนวคิด Labeling ของมอนเตสซอรี</p>	<p>1) สื่อในห้องเรียนมีความสำคัญมาก เน้นให้เด็กสามารถนำของเล่นในห้องเรียนมาเล่นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง</p> <p>2) นิทาน ให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง</p> <p>3) ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เข้ามาช่วยในการเรียนภาษาในระยะเวลาที่เหมาะสม</p> <p>4) หนังสือเสียง</p> <p>5) เน้นให้ผู้ปกครองร่วมใช้สื่อพร้อมๆ กับนักเรียน</p>	<p>1) สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย</p> <p>2) สื่อการเรียนรู้เน้น “ของจริง”</p> <p>3) ใช้สื่อ เทคโนโลยี ดิจิทัลเป็นส่วนประกอบรอง</p> <p>4) สื่อการเรียนรู้ควรมีลักษณะแบบเปิด เพื่อให้เด็กเรียนคิดได้อย่างหลากหลาย</p>
5. ด้านแหล่งเรียนรู้		
<p>1) ผู้ปกครองคือแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญ</p> <p>2) พื้นที่รอบโรงเรียนโดยจัดทำเป็นแผนที่รอบโรงเรียนรัศมี 5 กิโลเมตร</p> <p>3) ห้องการเรียนรู้ต่าง ๆ ภายในโรงเรียน</p>	<p>1) แหล่งเรียนรู้รอบ ๆ โรงเรียน เพราะอยู่ในเขตเมือง ประยุกต์ใช้เข้ากับแต่ละหน่วยการเรียนรู้</p> <p>2) ชุมชน ผู้ปกครอง เข้ามาให้ความรู้</p>	<p>1) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียน</p> <p>2) แหล่งเรียนรู้รอบบริเวณโรงเรียน และในบริเวณใกล้เคียง และเกี่ยวข้องกับเด็ก ภาคเรียนละ 2 ครั้ง</p> <p>3) แหล่งเรียนรู้ที่บ้านของนักเรียน</p>

ผลการศึกษาแนวทางการบริหารวิชาการของโรงเรียนต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่ น่าสนใจตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ด้านสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน กล่าวคือ ภายในห้องเรียนจะต้องมีการจัดสรรพื้นที่สำหรับครู พื้นที่สำหรับส่วนตัวเด็ก พื้นที่สำหรับทำกิจกรรม กลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อย และพื้นที่เล่นตามมุม โดยพื้นที่จะต้องมีการจัดสรรโดยผ่านการวิเคราะห์ความ สนใจของเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการออกแบบห้องเรียน เปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นอย่างมี อิสระ และจะต้องมีการปรับเปลี่ยนให้มีความน่าสนใจอย่างสม่ำเสมอ

ด้านสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน กล่าวคือ ทุกพื้นที่ภายนอกห้องเรียน จะต้องเป็นพื้นที่ที่สามารถเสริมสร้างการเรียนรู้ของนักเรียนได้ทั้งพื้นที่กลางแจ้ง และในที่ร่ม ส่งเสริม พัฒนาการ “มุด ปีน ลอด ไต่” การเรียนรู้แบบการทำงานสวนสำหรับเด็ก (Gardening Activity) และพื้นที่สำหรับการส่งเสริมประสบการณ์ด้านอื่น ๆ ตามพัฒนาการ เช่น ห้องเล่น ห้องตัวต่อ เขา วงกต หรือห้องสมุด เป็นต้น

ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม กล่าวคือ สภาพแวดล้อมทางสังคมจะต้องยึดหลัก คุณภาพของการใช้อำนาจระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน (Active Participation) โดยจะต้องเชื่อมั่นว่า เด็กมีศักยภาพที่เพียงพอและสามารถพัฒนาได้ถึงจุดสูงสุด โดยครูจะต้องมีความเข้าใจเด็กเป็น รายบุคคล มีการสื่อสารระหว่างกันอยู่เสมอ เคารพการตัดสินใจของเด็ก เป็นผู้อำนวยการอำนวยความสะดวกใน การเรียนรู้ สร้างบรรยากาศที่อบอุ่นและปลอดภัย เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นหรือตัวตน และ กล้าแสดงออกด้วยวิธีการต่าง ๆ

ด้านสื่อการเรียนรู้ กล่าวคือ สื่อการเรียนรู้จะต้องยึดหลักการพัฒนาสมองเป็นฐาน โดยครูจะต้องเลือกสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก โดยสื่อที่ดีจะมีลักษณะดังนี้

- 1) สื่อการเรียนรู้จะต้องมีความน่าสนใจ
- 2) สื่อมีความหลากหลาย
- 3) สื่อมีจำนวนเพียงพอ
- 4) สื่อที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง
- 5) สื่อที่ส่งเสริมการใช้ความคิดอย่างเป็นอิสระ
- 6) สื่อการเรียนรู้ควรจะเน้นสื่อที่เป็นของจริง
- 7) สื่อการเรียนรู้ควรเป็นธรรมชาติ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- 8) สื่อการเรียนรู้ที่เด็กสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง
- 9) สื่อการเรียนรู้จะต้องมีความสัมพันธ์กับเด็ก
- 10) สื่อการเรียนรู้ที่สามารถทำกิจกรรมร่วมกันได้หลายคน ได้แก่ เพื่อน ครู ผู้ปกครอง

ด้านแหล่งเรียนรู้ กล่าวคือ ผู้ปกครอง ชุมชน พื้นที่รอบโรงเรียนหรือรอบตัวเด็ก ต่างเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญ โดยเฉพาะผู้ปกครองถือเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและสามารถสร้างประสบการณ์ให้แก่เด็กได้ นอกจากนี้พื้นที่รอบบ้านก็เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญโดยเด็กสามารถแบ่งปันประสบการณ์ที่แตกต่างระหว่างกันได้ และพื้นที่รอบโรงเรียนก็ประกอบด้วยแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะกับการเสริมสร้างประสบการณ์ที่แปลกใหม่ให้แก่เด็ก

4.3.1.5 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารวิชาการของโรงเรียนต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจ (Interesting Cases) ตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ด้านการประเมินพัฒนาการ

การวิเคราะห์ผลการศึกษาแนวทางการบริหารวิชาการของโรงเรียนต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจ (Interesting Cases) ตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ด้านการประเมินพัฒนาการ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เป็น 3 ประเด็น ได้แก่ การวางแผนการประเมินพัฒนาการ การประเมินเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผล และการสรุปผลการประเมินพัฒนาการและนำข้อมูลไปใช้ โดยมีรายละเอียดคำให้สัมภาษณ์ดังตารางที่ 26

ตารางที่ 26 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารวิชาการของโรงเรียนต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจ (Interesting Cases) ตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ด้านการประเมินพัฒนาการ

แนวทางการบริหารวิชาการของโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจด้านการประเมินพัฒนาการ		
โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3
1. ด้านการวางแผนการประเมินพัฒนาการ		
1) ยึดหลักการประเมินตามสภาพจริงตามกิจกรรมที่ปฏิบัติ รวมถึงพัฒนาการทางสังคมและอารมณ์ (Social Emotional Learning) 2) ประเมินพัฒนาการอย่างรอบด้าน 3) ออกแบบการประเมินพัฒนาการแบบระยะยาว โดยใช้ Portfolio ของแต่ละบุคคล ระยะ 3 ปี และส่งต่อข้อมูลไปให้ครูระดับประถมศึกษา 4) ประเมินแบบรูบริกส์ (Rubrics) มีพฤติกรรมของเด็กเป็นเป้าหมายในการประเมิน	1) วางแผนการประเมินให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ 2) เน้นการประเมินที่ตัวเด็ก เป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้เด็กแสดงชิ้นงานความสามารถของตนเองผ่านวิธีการที่หลากหลาย	1) วางแผนการพัฒนาลดภาคเรียน 2) วางแผนการพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล รอบด้าน และสอดคล้องกับหลักสูตรของโรงเรียน 3) จัดทำเป็นสมุดประจำตัวของครูที่จะต้องบันทึกพฤติกรรมของนักเรียน

แนวทางการบริหารวิชาการของโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจด้านการประเมินพัฒนาการ		
โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3
2. ประเมินและเก็บรวบรวมข้อมูล		
1) ครูบันทึกพฤติกรรมนักเรียน 3 – 5 คน ต่อวัน ตามสภาพจริง 2) ประเมินผลเป็นรายสัปดาห์ 3) ครูจะต้องเข้าใจกิจกรรมเพื่อประเมินผลในแต่ละรูปแบบได้อย่างเหมาะสม 4) ครูจะต้องเลือกกิจกรรมเพื่อการประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบ โดยครูผู้สอนเป็นผู้เลือก และประเมินจากความสามารถที่ดีที่สุดในกิจกรรมเดียวกันในแต่ละปี	1) ครูต้องรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล รู้ว่าเด็กต้องการความช่วยเหลือด้านใดบ้าง เด็กคนไหนมีพัฒนาการไม่ตรงตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ 2) ครูต้องสังเกตพัฒนาการของเด็ก 3) มีระดับการประเมินพัฒนาการที่แตกต่างกันของนักเรียนแต่ละระดับชั้น 4) ประเมินเด็กจากผลงานต่าง ๆ ที่ครูได้มอบหมาย 5) ฝึกให้เด็กรู้จักการประเมินตนเอง	1) ใช้วิธีการสังเกต และบันทึกข้อมูล 2) นำคุณลักษณะหรือเป้าหมายของหลักสูตรมาเป็นเป้าหมายในการประเมิน 3) จัดทำการประเมินผลเฉพาะของกิจกรรม
3. สรุปผลและนำผลการประเมินไปใช้		
1) จัดประชุมเพื่อถ่ายทอดข้อมูลของนักเรียนเมื่อจบการศึกษาในแต่ละปี 2) สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลในแต่ละรูปแบบ 3) วิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้ครูสะท้อนความคิดเห็นแก่กัน	1) ครูต้องมีการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาเด็ก 2) นำข้อมูลในแต่ละปีการศึกษา สรุปและส่งต่อข้อมูลให้กับครูประจำชั้นในชั้นเรียนที่สูงขึ้น 3) จัดเวลานัดพบกับผู้ปกครอง เพื่อพูดคุยหรือเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก 4) ครูและผู้ปกครองร่วมหาแนวทางในการช่วยเหลือเด็ก รวมถึงร่วมกันวางเป้าหมายในอนาคต ว่าอยากให้เด็กเป็นอย่างไร	1) ครูรายงานพัฒนาการ 4 ด้านของนักเรียนก่อนจบภาคเรียนแก่ผู้ปกครอง

ผลการศึกษาแนวทางการบริหารวิชาการของโรงเรียนต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ด้านการวางแผนการประเมินพัฒนาการ กล่าวคือ การวางแผนการประเมินพัฒนาการจะต้องมีการออกแบบการประเมินที่สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร โดยเน้นพัฒนาการของเด็กเป็นสำคัญ และมีการประเมินพัฒนาการอย่างรอบ

ด้าน สามารถประเมินได้ทั้งรูปแบบของรายบุคคลและแบบรวมกลุ่ม การประเมินพัฒนาการจะต้องมีลักษณะการประเมินในระยะยาวเพื่อให้เห็นพัฒนาการของนักเรียน เช่น แฟ้มสะสมผลงาน และยึดหลักการประเมินตามสภาพจริง นอกจากนี้ผู้ประเมินจะต้องรู้จักการประเมินกิจกรรมในแต่ละรูปแบบที่มีความแตกต่างกัน และสร้างแบบประเมินแบบบูรณาการเพื่อเป็นเป้าหมายในการประเมิน

ด้านการประเมินและเก็บรวบรวมข้อมูล กล่าวคือ ครูจะต้องรู้จักเด็กเป็นรายบุคคลก่อน เพื่อจะเข้าใจพื้นฐานความสามารถ และความต้องการของเด็ก แล้วจึงใช้วิธีการสังเกต ร่วมกับการบันทึกพฤติกรรมของเด็ก โดยครูจะต้องบันทึกพฤติกรรมตามความเป็นจริงอย่างสม่ำเสมอ และต้องเลือกกิจกรรมเพื่อการประเมินพัฒนาการที่เหมาะสมอย่างเป็นระบบและเห็นพัฒนาการของเด็กได้

ด้านสรุปผลและนำผลการประเมินไปใช้ กล่าวคือ ครูจะต้องมีการสรุปผลและรายงานผลการประเมินพัฒนาการทุกด้านทั้งแบบรายสัปดาห์ และภาคเรียน แล้วจึงรายงานผลการประเมินพัฒนาการให้แก่ผู้ปกครองเพื่อสร้างความเข้าใจ และรับทราบข้อมูลของบุตรหลานตนเอง รวมถึงแนวทางในการพัฒนาเด็กและวางเป้าหมายเด็กร่วมกัน นอกจากนี้หากการประเมินพัฒนาการ แสดงให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดประสบการณ์ ครูควรจะนำปัญหาดังกล่าวมาทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อหาแนวทางแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งต่อสรุปผลการประเมินพัฒนาการของเด็กซึ่งจะต้องนำไปใช้ในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับครูผู้สอนในระดับชั้นต่อไป

4.3.2 การพัฒนานวัตกรรมต้นแบบการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย กับสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงปริมาณมา กำหนดเป็นคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ที่สัมพันธ์กับการบริหารวิชาการในแต่ละด้าน และนำผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ เกี่ยวกับแนวทางการบริหารวิชาการของโรงเรียนต้นแบบ ที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจ (Interesting Cases) ตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ มาใช้ในการอธิบายแนวทาง การการบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย มาวิเคราะห์ควบคู่กันและสังเคราะห์เป็นนวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยแบ่งตามการบริหารวิชาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรปฐมวัย ด้านการจัดประสบการณ์ ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ แหล่งเรียนรู้ และด้านประเมินพัฒนาการ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.3.2.1 การพัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิด นักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ด้านหลักสูตรปฐมวัย

การพัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิด
สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ด้านหลักสูตรปฐมวัย ประกอบด้วย การวางแผนหลักสูตร การจัดทำ
หลักสูตร และประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ
จากแบบสอบถาม ค่าสัมพันธระหว่างระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยกับสภาพปัจจุบันของ
การบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย มาวิเคราะห์ควบคู่กับ
ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์โรงเรียนต้นแบบ มาพัฒนาเป็นนวัตกรรมด้านหลักสูตรปฐมวัย
โดยมีรายละเอียดนวัตกรรมและวิธีการดำเนินการดังตารางที่ 27 ต่อไปนี้

ตารางที่ 27 การพัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของ
เด็กปฐมวัย ด้านหลักสูตรปฐมวัย

ข้อมูลเชิงปริมาณ ค่าสัมพันธระหว่าง สภาพปัจจุบันของการ บริหารวิชาการ กับระดับนักคิด สร้างสรรค์	ข้อมูลเชิงคุณภาพ สรุปการสัมภาษณ์การบริหารวิชาการ ของโรงเรียนต้นแบบ	นวัตกรรมต้นแบบ
การวางแผนหลักสูตร มีความสัมพันธ์กับ 1) พยายามทดลอง สิ่งใหม่ (r = 0.316) 2) กล้าเสี่ยง (r = 0.280)	การวางแผนหลักสูตร 1) กำหนดอัตลักษณ์ของนักเรียนให้เป็น “นักคิดสร้างสรรค์” และพัฒนาหลักสูตรที่ สอดคล้องกับคุณลักษณะเป้าหมายให้ <u>ชัดเจน</u> 2) ยึดหลักการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ครู โรงเรียน 3) ใช้หลักสูตรสถานศึกษาแบบบูรณาการ อย่างหลากหลายที่สอดคล้องกับเป้าหมาย การพัฒนานักเรียนและบริบทของโรงเรียน 4) ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรให้ ทันสมัยและมีคุณภาพอยู่เสมอ	1. นวัตกรรม: หลักสูตรเด็กช่างคิด (CHANGE KID Curriculum) ลักษณะนวัตกรรม: การบริหารหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์ การเรียนรู้ของเด็กเป็นสิ่งสำคัญ เกิดจากการผสมผสาน แนวคิดทางการศึกษาที่โดดเด่นและมุ่งเสริมสร้างความ เป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้กับเด็ก โดยเน้นการพัฒนาให้ เด็กมีความกล้าเสี่ยงและมีความพยายามในการทดลอง สิ่งใหม่ แนวทางในการดำเนินการ: นวัตกรรมหลักสูตรเด็ก ช่างคิดมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้ 1.1. วางแผนและออกแบบหลักสูตรเด็กช่างคิด 1.1.1 จัดประชุมเพื่อวางแผนการจัดทำหลักสูตร เด็กช่างคิดแบบมุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของเด็กเป็นสิ่งสำคัญ โดยกำหนดอัตลักษณ์ “นักคิดสร้างสรรค์” ไว้เป็น เป้าหมายหลักสูตรที่ชัดเจน และสร้างความตระหนักถึง บทบาทของครูในการพัฒนาเด็กให้เป็นนักคิด สร้างสรรค์ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะด้านความ พยายามในการทดลองสิ่งใหม่ และความกล้าเสี่ยง
การจัดทำหลักสูตร -	การจัดทำหลักสูตร 1) ยึดหลักการจัดทำหลักสูตรที่ง่ายต่อการ <u>เข้าใจและนำไปใช้</u> 2) ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการจัดทำ หลักสูตร 3) จัดทำหลักสูตรให้ครอบคลุม	

ข้อมูลเชิงปริมาณ ค่าสัมพันธระหว่าง สภาพปัจจุบันของการ บริหารวิชาการ กับระดับนักคิด สร้างสรรค์	ข้อมูลเชิงคุณภาพ สรุปการสัมภาษณ์การบริหารวิชาการ ของโรงเรียนต้นแบบ	นวัตกรรมต้นแบบ
	<p>คุณลักษณะ “นักคิดสร้างสรรค์” ตามเป้าหมายของโรงเรียน</p> <p>4) จัดทำหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับใช้ให้เข้ากับบริบทและสถานการณ์ปัจจุบัน</p> <p>5) จัดทำคู่มือการนำหลักสูตรไปใช้เพื่อสร้างความเข้าใจและวิธีการนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีมาตรฐานเดียวกันทั้งโรงเรียน</p>	<p>1.1.2 วิเคราะห์นวัตกรรมทางการศึกษา แนวคิด การจัดการศึกษา และรูปแบบการจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้อง โดดเด่น และส่งเสริมความเป็นนักคิดสร้างสรรค์โดยผู้บริหารและครู มุ่งเน้นการพัฒนาทั้ง 2 คุณลักษณะ เพื่อปรับใช้แนวคิดอย่างผสมผสานและเหมาะสมในการจัดทำหลักสูตรเด็กช่างคิด</p> <p>1.1.3 วิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาชาติ และศึกษาความต้องการของผู้ปกครอง เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ปกครอง และการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้</p>
<p>ประเมินผลการใช้หลักสูตร</p> <p>-</p>	<p>ประเมินผลการใช้หลักสูตร</p> <p>1) ประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ โดยยึดตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างครอบคลุมและสอดคล้องกับช่วงวัยและพัฒนาการของนักเรียน</p> <p>2) ประเมินแบบเปิดใจ เห็นพ้องกันว่า ต้องปรับปรุง เพื่อไปให้ถึงเป้าหมายที่แท้จริงของโรงเรียน และมีความยืดหยุ่นทั้งคนและหลักสูตร</p> <p>3) เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องประเมินหลักสูตร</p> <p>4) นิเทศเข้มแข็ง ประเมินเพื่อปรับปรุงสม่ำเสมอ</p>	<p>1.2 จัดทำหลักสูตรเด็กช่างคิด</p> <p>1.2.1 ร่วมกันจัดทำหลักสูตรเด็กช่างคิดโดยมุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของเด็กเป็นสำคัญ โดยผู้บริหารและครูนำแนวคิดทางการศึกษาข้างต้นมาปรับใช้อย่างผสมผสาน ให้ครอบคลุมเป้าหมายและคุณลักษณะของนักคิดสร้างสรรค์ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการจัดทำเป็นหลักสูตรกลางของสถานศึกษาที่มีความยืดหยุ่นและสามารถนำไปปรับใช้ได้กับทุกระดับ</p> <p>1.2.2 จัดทำคู่มือการใช้หลักสูตร เพื่อให้ครูหรือผู้ใช้หลักสูตรเข้าใจถึงเป้าหมายของหลักสูตร แนวคิด การจัดการประสบการณ์เพื่อนำหลักสูตรเด็กช่างคิดไปปรับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>1.3 ประเมินผลการใช้หลักสูตร</p> <p>1.3.1 พัฒนาระบบการนิเทศและการประเมินหลักสูตรเด็กช่างคิด แบบเปิดใจและเข้มแข็ง ผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อให้ครูร่วมกันพัฒนาหลักสูตรเด็กช่างคิดให้ทันสมัยและมีคุณภาพอยู่เสมอ โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็ก</p> <p>1.3.2 จัดประชุมผู้ปกครองเพื่อสร้างความเข้าใจ</p>

ข้อมูลเชิงปริมาณ ค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง สภาพปัจจุบันของการ บริหารวิชาการ กับระดับนักคิด สร้างสรรค์	ข้อมูลเชิงคุณภาพ สรุปการสัมภาษณ์การบริหารวิชาการ ของโรงเรียนต้นแบบ	นวัตกรรมต้นแบบ
		<p>ถึงเป้าหมายของหลักสูตรเด็กช่างคิด แนวทางในการพัฒนาเด็กให้เป็นนักคิดสร้างสรรค์ และสร้างความตระหนักถึงบทบาทของผู้ปกครองในการเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเด็กให้เป็นนักคิดสร้างสรรค์ร่วมกัน</p> <p>1.3.3 จัดกิจกรรมเปิดชั้นเรียน (open class) เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางการศึกษา เข้ามาสังเกตการณ์ชั้นเรียน เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาแนวทางในการปรับปรุง และนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรเด็กช่างคิดให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป</p>

4.3.2.2 ผลการพัฒนานวัตกรรมต้นแบบการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ด้านการจัดประสบการณ์

การพัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ด้านการจัดประสบการณ์ ซึ่งประกอบด้วยการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์และขอบข่ายกิจกรรมประจำวัน การจัดประสบการณ์และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม ได้แก่ ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างระดับนักคิดสร้างสรรค์กับสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย มาวิเคราะห์ควบคู่กับข้อมูลคุณภาพจากการสัมภาษณ์โรงเรียนต้นแบบ มาพัฒนาเป็นนวัตกรรมด้านการจัดประสบการณ์ โดยมีรายละเอียดนวัตกรรม และวิธีการดำเนินการ ดังตารางที่ 28 ต่อไปนี้

ตารางที่ 28 การพัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของ
เด็กปฐมวัย ด้านการจัดประสบการณ์

ข้อมูลเชิงปริมาณ ค่าสัมพัทธ์ระหว่าง การบริหารวิชาการ กับนักคิดสร้างสรรค์	ข้อมูลเชิงคุณภาพ สรุปการสัมภาษณ์การบริหาร วิชาการของโรงเรียนต้นแบบ	นวัตกรรมต้นแบบ
<p>การจัดทำแผนการจัด ประสบการณ์และ ขอบข่ายกิจกรรม ประจำวัน</p> <p>-</p>	<p>การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ และขอบข่ายกิจกรรมประจำวัน</p> <p>1) ครูร่วมกันจัดทำแผนการจัด กิจกรรมและขอบข่ายกิจกรรมฉบับ กลางของโรงเรียนที่ครอบคลุม เป้าหมายของหลักสูตรร่วมกัน</p> <p>2) จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ โดยยึดหลักของ DAP ของ NAEYC</p> <p>3) จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ โดยประยุกต์ใช้แนวคิดแบบไฮสโคป (High Scope)</p> <p>4) จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ โดยประยุกต์ใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิง รุกแท้จริง (Real Active learning)</p> <p>5) จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ โดยประยุกต์ใช้แนวคิดพัฒนาทักษะ ทางสมอง (EF)</p> <p>6) จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ใช้ แนวคิดความสุขในการเรียนรู้</p> <p>8) จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ โดยยึดหลักการเรียนรู้ตามความ สนใจหรือความหลงใหลของเด็ก (Passion – Based Learning)</p> <p>9) จัดประสบการณ์ใช้แนวคิด 5 ดี ได้แก่ ร่างกายดี อารมณ์ดี สังคมดี สติปัญญาดี และคุณธรรมดี</p> <p>10) จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ แบบ CO – 5 steps</p> <p>11) จัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาและ ปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์ เรียนรู้</p>	<p>2. นวัตกรรม: การจัดประสบการณ์เชิงรุกขั้นสูง (Higher Active Experiences)</p> <p>ลักษณะนวัตกรรม: การจัดประสบการณ์โดยให้เด็ก ทุกคนสวมบทบาท “นักคิดเชิงรุกขั้นสูง” ที่เกิดการเรียนรู้ ผ่านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิด ตาม ความสนใจโดยการสืบสอบ ลงมือทำ ลองผิดลองถูก ค้นพบและสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง</p> <p>แนวทางในการดำเนินการ: นวัตกรรมการจัด ประสบการณ์เชิงรุกขั้นสูง มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้</p> <p>2.1 วางแผนและออกแบบการทำแผนการจัด ประสบการณ์เรียนรู้และกิจกรรมเด็กช่างคิด</p> <p>2.1.1 จัดให้ครูร่วมกันวางแผนออกแบบและจัดทำ แผนการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิดเพื่อ ส่งเสริมความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็ก โดย ผสมผสานแนวคิดการจัดการเรียนรู้ดังต่อไปนี้ อย่างเหมาะสม ได้แก่</p> <p>1) การจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมตามช่วงวัย คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และการเรียนรู้ตาม บริบทของนักเรียน (DAP)</p> <p>2) การจัดประสบการณ์ที่มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กให้ ครอบคลุม 5 ดี (ร่างกายดี, อารมณ์ดี, สังคมดี, สติปัญญา ดี, คุณธรรมดี) และคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์</p> <p>3) การจัดประสบการณ์ผ่านการลงมือทำและเปิด โอกาสให้เด็กมีอิสระในการเรียนรู้ (High Scope)</p> <p>4) การจัดประสบการณ์โดยเน้นให้เด็กเข้าถึงความรู้ ลงมือปฏิบัติ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น และสร้างองค์ ความรู้ด้วยตนเอง (Active learning)</p> <p>5) การจัดประสบการณ์ที่มุ่งเน้นการให้เด็กมี ความสุขและมีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง บุคคล สิ่งรอบตัว สอดคล้องกับธรรมชาติของการเรียนรู้ และเกิดการเรียนรู้ อย่างมีความหมายและมีคุณค่าต่อตัวเด็ก (EF)</p>

ข้อมูลเชิงปริมาณ ค่าสัมพัทธ์ระหว่าง การบริหารวิชาการ กับนักคิดสร้างสรรค์	ข้อมูลเชิงคุณภาพ สรุปการสัมภาษณ์การบริหาร วิชาการของโรงเรียนต้นแบบ	นวัตกรรมต้นแบบ
<p>จัดประสบการณ์ เรียนรู้</p> <p>-</p>	<p>จัดประสบการณ์เรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จัดการเรียนรู้ที่เด็กเป็นศูนย์กลาง Child Center (วิเคราะห์และรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล) 2. จัดประสบการณ์ผ่านการเล่น 3. จัดประสบการณ์ที่ให้เด็กลงมือกระทำเพื่อเกิดประสบการณ์ตรง 4. จัดประสบการณ์ที่ให้นักเรียนคิดวางแผน คิดอย่างเป็นระบบ วางผังความคิด ทดลอง และสะท้อนกลับ ผลงาน Plan Do Review (PDR) 5. จัดประสบการณ์แบบเรียนรู้จากการทำงานร่วมกัน เพื่อฝึกให้เด็กอดทนความคิดเห็นที่แตกต่าง 6. จัดประสบการณ์ที่ท้าทายแก้ปัญหาระดับสูง 7. จัดประสบการณ์ที่เปิดโอกาสให้เด็กคิดอย่างมีจินตนาการ และคิดอย่างเป็นอิสระ เช่น เล่นิทานจากภาพ คิดในสิ่งที่เป็นไปได้ เป็นต้น 8. จัดประสบการณ์ที่เด็กเป็นผู้นำกล้าแสดงออก 9. จัดประสบการณ์ผ่านการเรียนรู้ผ่านโครงการ (Project Approach) 10. จัดประสบการณ์เรียนรู้ Coding 	<p>6) การจัดประสบการณ์ที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ตามความสนใจและความหลงใหลของเด็ก (Passion – Based Learning)</p> <p>2.1.2 จัดทำแผนการจัดประสบการณ์และกิจกรรมแบบเด็กช่างคิดตามกระบวนการ CO – 5 steps ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เสนอสิ่งเร้าและระบุคำถามสำคัญ 2) สืบเสาะหาและวิเคราะห์ข้อมูล 3) แลกเปลี่ยนและสร้างความรู้ 4) สื่อสารและสะท้อนคิด 5) นำความรู้ไปใช้จริง <p>2.1.3 จัดกิจกรรม “ชั้นเรียนทอล์คโชว์” (Talk Show Class) เพื่อให้ครูนำเสนอวิธีการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิดที่โดดเด่นและเป็นแนวปฏิบัติที่ดีให้กับเพื่อนครู</p> <p>2.1.4 จัดกิจกรรม “กระจกส่องใจ” (Mind Mirror) หลังจบภาคการศึกษาเพื่อเปิดโอกาสให้ครูได้สะท้อนผลการนำแผนการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิดไปใช้ เพื่อให้เห็นถึงอุปสรรค ปัญหา แลกเปลี่ยนข้อเสนอแนะ และร่วมกันพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์และนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นในครั้งถัดไป</p> <p>2.2 จัดประสบการณ์แบบเด็กช่างคิด</p> <p>2.2.1 ครูจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยให้เด็กทุกคนสวมบทบาท “นักคิด” เจริญสูงขึ้น พร้อมอธิบายความหมาย ความสำคัญ และคุณลักษณะของนักคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย</p> <p>2.2.2 ครูจัดประสบการณ์ที่มุ่งเน้นการกระตุ้นความสนใจและความอยากรู้อยากเห็นของเด็กตามแผนการจัดประสบการณ์ โดยผสมผสานวิธีการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับองค์ความรู้ และส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นนักคิดสร้างสรรค์ ดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การเรียนรู้โดยมีเด็กเป็นศูนย์กลาง (Child - Centered) 2) การเรียนรู้ผ่านสื่อการเรียนรู้

ข้อมูลเชิงปริมาณ ค่าสัมพัทธ์ระหว่าง การบริหารวิชาการ กับนักคิดสร้างสรรค์	ข้อมูลเชิงคุณภาพ สรุปการสัมภาษณ์การบริหาร วิชาการของโรงเรียนต้นแบบ	นวัตกรรมต้นแบบ
	 <p>จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย CHULALONGKORN UNIVERSITY</p>	<p>3) การเรียนรู้โดยใช้คำถามกระตุ้นการคิดขั้นสูง (Higher Order Thinking)</p> <p>4) การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning)</p> <p>5) การเรียนรู้แบบโครงการ (Project Approach)</p> <p>6) การเรียนรู้แบบ Plan Do Review (PDR)</p> <p>7) การเรียนรู้แบบผังกราฟิก (GO)</p> <p>8) การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning)</p> <p>9) การเรียนรู้ผ่านการเล่านิทาน</p> <p>2.3 จัดกิจกรรมเด็กช่างคิด</p> <p>2.3.1 จัดกิจกรรมผ่านการเล่น กิจกรรมเคลื่อนไหว และจังหวะ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ กิจกรรมการเล่น กลางแจ้ง เกมการศึกษา และกิจกรรมการเล่นตามมุม โดยเพิ่มมุมเด็กช่างคิดเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์อย่างรอบด้าน</p> <p>2.3.2 จัดกิจกรรมนักคิดสร้างสรรค์ประจำวัน (Creative Daily Challenge) โดยเป็นกิจกรรมที่ให้อิสระทางความคิด ส่งเสริมการกล้าคิด กล้าเสี่ยง การมีจินตนาการ ความกล้าแสดงออก การเป็นผู้นำทางความคิด และการทดลองสิ่งใหม่ เช่น กิจกรรมแต่งนิทาน จากภาพ, กิจกรรม Mission Impossible, นักทดลองตัวน้อย เป็นต้น</p>

4.3.1.3 ผลการพัฒนานวัตกรรมต้นแบบการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้

การพัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วย สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน สภาพแวดล้อมทางสังคม สื่อการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามคือ ค่าสัมพัทธ์ระหว่างระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย กับสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ มาวิเคราะห์ควบคู่กับข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์และพัฒนาเป็นนวัตกรรมด้าน

สภาพแวดล้อม สื่อ แหล่งเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย 3 นวัตกรรมย่อย ได้แก่ 1) นวัตกรรมสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนและทางสังคม 2) นวัตกรรมสื่อการเรียนรู้ และ 3) นวัตกรรมสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้ โดยนวัตกรรมมีรายละเอียดและวิธีการดำเนินการดังตารางที่ 29 - 32 ต่อไปนี้

ตารางที่ 29 ผลการพัฒนา นวัตกรรม การบริหารวิชาการ โรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ ของเด็กปฐมวัย ด้านสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนและทางสังคม

ข้อมูลเชิงปริมาณ ค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง การบริหารวิชาการ กับนักคิดสร้างสรรค์	ข้อมูลเชิงคุณภาพ สรุปผลการสัมภาษณ์การบริหาร วิชาการของโรงเรียนต้นแบบ	นวัตกรรม (ต้นแบบ)
สภาพแวดล้อมภายใน ห้องเรียน -	<p>สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน</p> <p>1) การแบ่งพื้นที่ภายในห้องเรียนตามแนวคิดของไฮสโคป ดึงพื้นที่ส่วนตัวและอิสระสำหรับเด็ก พื้นที่ส่วนตัวครู พื้นที่กิจกรรมกลุ่ม ใหญ่และกิจกรรมย่อย และพื้นที่เล่นตามมุม</p> <p>2) การจัดสรรพื้นที่ ที่อย่างมีความหมายตามแนวคิดของ Montessori เรื่อง “ Prepared Environment”</p> <p>3) ออกแบบห้องเรียนผ่านการวิเคราะห์ความสนใจของนักเรียน และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบห้องเรียน (Child-directed classroom)</p> <p>3) ปรับเปลี่ยนให้น่าสนใจอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>4) ใช้เทคโนโลยีเข้ามาใช้ภายในห้องเรียน</p> <p>5) หลักการจัดสรรพื้นที่เน้นความเป็นธรรมชาติ เรียนรู้จากสิ่งของจริง และ กระตุ้นประสาทสัมผัสทั้งห้า (Meaningful learning space)</p>	<p>3. ชื่อนวัตกรรม: สภาพแวดล้อมสำหรับเด็กช่างคิด (Nurture CHANGE KID’s Environment)</p> <p>ลักษณะนวัตกรรม: การบริหารสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน สภาพแวดล้อมทางสังคม สื่อการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์แบบเด็กช่างคิดและเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ ซึ่งแบ่งเป็น 3 นวัตกรรมย่อย ได้แก่</p> <p>3.1 นวัตกรรม: “ห้องเรียนสร้างสรรค์” (Creative Classroom Lab)</p> <p>ลักษณะนวัตกรรม: การสร้างสรรค์สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนที่ส่งเสริมการจัดประสบการณ์แบบเด็กช่างคิด และสนับสนุนการพัฒนาเด็กช่างคิด สร้างสรรค์อย่างรอบด้าน โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมการมีจินตนาการ มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ และความคล่องแคล่วว่องไวของเด็ก</p> <p>แนวทางในการดำเนินการ: “ห้องเรียนสร้างสรรค์” มีแนวทางการดำเนินการดังนี้</p> <p>3.1.1 การจัดการห้องเรียน</p> <p>1) กำหนดแนวทางการออกแบบห้องเรียนสร้างสรรค์โดยใช้แนวคิดการจัดสรรพื้นที่อย่างมีความหมาย (Prepared Environment) ของมอนเตสซอรีร่วมกับแนวคิดการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนโดยเน้นความเป็นธรรมชาติ การเกิดกระบวนการเรียนรู้จากของจริง และกระตุ้นประสาทสัมผัสทั้งห้า (Meaningful learning</p>

ข้อมูลเชิงปริมาณ ค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง การบริหารวิชาการ กับนักคิดสร้างสรรค์	ข้อมูลเชิงคุณภาพ สรุปการสัมภาษณ์การบริหาร วิชาการของโรงเรียนต้นแบบ	นวัตกรรม (ต้นแบบ)
<p>สภาพแวดล้อมทางสังคม</p> <p>มีความสัมพันธ์กับ</p> <ol style="list-style-type: none"> มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ (r = 0.384) มีจินตนาการ (r = 0.342) คล่องแคล่วและว่องไว (r = 0.311) 	<p>สภาพแวดล้อมทางสังคม</p> <p>ยึดหลัก “สบสายตา วาจาสร้างสรรค์ และสัมผัสที่อบอุ่น”</p> <ol style="list-style-type: none"> ครูจะต้องรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล สร้างบรรยากาศของความรัก ความไว้วางใจ และบรรยากาศอบอุ่น เพื่อส่งเสริมความกล้าแสดงออก การสื่อสารความรู้สึก และคิดได้อย่างมีอิสระ ยึดหลักดูสภาพของการใช้อำนาจระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน (Active Participation) จะ ต้อง เชื่อมั่นว่าเด็กมีศักยภาพในตัวนักเรียนและเคารพการตัดสินใจของนักเรียน ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ที่สนับสนุนให้นักเรียนประสบความสำเร็จ 	<p>space) เพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์แบบเด็กช่างคิด โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ มีจินตนาการ และมีความคล่องแคล่วว่องไวของเด็ก</p> <ol style="list-style-type: none"> จัดให้ครูวิเคราะห์ความสนใจ บริบทของเด็กเป็นรายบุคคล และเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการออกแบบห้องเรียนสร้างสรรค์ตามแนวคิด Child – directed classroom และมีการปรับพื้นที่และบรรยากาศภายในห้องเรียนให้มีความน่าสนใจ อยู่เสมอ เพื่อให้พื้นที่ภายในห้องเรียนมีความน่าสนใจ กระตุ้นการเรียนรู้ และเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยมุ่งพัฒนาคุณลักษณะทั้ง 3 ของเด็ก จัดพื้นที่ภายในห้องเรียนตามแนวคิดไฮสโคป ได้แก่ พื้นที่ส่วนตัวและอิสระสำหรับเด็ก พื้นที่ส่วนตัวครู พื้นที่กิจกรรมกลุ่มใหญ่และย่อย และพื้นที่เล่นตามมุมตามแนวคิดของไฮสโคป โดยเพิ่มมุมเด็กช่างคิด เพื่อเปิดโอกาสทางความคิด พัฒนาความคิดให้เกิดขึ้นได้จริง และส่งเสริมความเป็นนักคิดสร้างสรรค์และมุ่งพัฒนาคุณลักษณะทั้ง 3 ของเด็ก <p>3.1.2 บรรยากาศความอบอุ่นในห้องเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> จัดให้ครูวิเคราะห์และทำความรู้จักเด็ก เพื่อเข้าใจถึงประสบการณ์ พื้นฐานทางความคิด และเป้าหมายของเด็กเป็นรายบุคคลตามแนวคิดการเรียนรู้ที่เด็กเป็นศูนย์กลาง สร้างบรรยากาศภายในห้องเรียนให้เป็นพื้นที่ “อบอุ่น ปลอดภัย และได้รับความไว้วางใจ เสมือนที่ได้จากคนในครอบครัว” เพื่อส่งเสริมความเป็นนักคิดสร้างสรรค์โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ มีจินตนาการ คล่องแคล่วและว่องไวได้อย่างมีอิสระ กำหนดให้เด็กร่วมกันตั้งกฎกติกาสำหรับ “ครอบครัวนักคิดสร้างสรรค์” เพื่อให้ห้องเรียนเป็นพื้นที่สำหรับทุกคน มีพื้นที่และโอกาสในการพัฒนา

ข้อมูลเชิงปริมาณ ค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง การบริหารวิชาการ กับนักคิดสร้างสรรค์	ข้อมูลเชิงคุณภาพ สรุปการการสัมภาษณ์การบริหาร วิชาการของโรงเรียนต้นแบบ	นวัตกรรม (ต้นแบบ)
		<p>คุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ของตนเอง โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะทั้ง 3 ด้าน</p> <p>4) บริหารห้องเรียนโดยยึดหลัก ดุลยภาพของการใช้อำนาจระหว่างครูกับเด็ก (Active Participation) โดยจะต้องเชื่อมั่นในศักยภาพของเด็ก เคารพการตัดสินใจ และเปิดโอกาสให้เด็กสื่อสารอารมณ์และความรู้สึกที่เกิดขึ้น พร้อมกับสร้างความเชื่อมั่นว่าให้แก่เด็กว่าครูเป็นผู้สนับสนุนความสำเร็จ (Facilitator) ของตนเอง</p>
<p>สื่อการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์กับ</p> <p>1. ช่างสำรวจ ($r = 0.398$)</p> <p>2. สื่อสารและแสดงออก ของตนเอง ($r = 0.329$)</p> <p>3. มีความพยายาม ($r = 0.359$)</p> <p>4. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ($r = 0.290$)</p>	<p>สื่อการเรียนรู้</p> <p>1) ของเล่นแบบการพัฒนาสมองเป็นฐาน (Brain Based Learning)</p> <p>2) หนังสือนิทาน</p> <p>3) สื่อที่มีความหลากหลายและเพียงพอ</p> <p>4) สื่อที่เป็นของจริง ธรรมชาติ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม</p> <p>5) เหมาะสมกับช่วงวัย ใกล้เคียง และมี ความสำคัญกับผู้เรียน</p> <p>6) ยึดหลัก Find Use Return ตามแนวคิด Labeling ของมอนเตสซอรี</p> <p>7) สื่อแบบเปิดที่มีอิสระในการเล่น และเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างหลากหลาย</p> <p>8) สื่อที่สามารถให้ผู้อื่นมีส่วนร่วมได้</p> <p>9) ใช้สื่อเทคโนโลยีเป็นส่วนประกอบ รองแหล่งเรียน</p>	<p>3.2 ชิ้นนวัตกรรม: “ชุดเครื่องมือสร้างสรรค์” (Creative Tool Kits)</p> <p>ลักษณะนวัตกรรม: การจัดการสื่อที่ส่งเสริมการจัดประสบการณ์แบบเด็กช่างคิด เพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะช่างสำรวจ การสื่อสารและการแสดงออก มีความพยายาม และการทำงานร่วมกับผู้อื่น</p> <p>แนวทางในการดำเนินการ: นวัตกรรมชุดเครื่องมือสร้างสรรค์มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้</p> <p>3.2.1 แนวคิดการเลือกชุดเครื่องมือ</p> <p>1) ออกแบบการใช้ชุดเครื่องมือสร้างสรรค์ที่สนับสนุนการจัดประสบการณ์แบบเด็กช่างคิด เพื่อสนับสนุนความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ของเด็ก โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะทั้ง 4 โดยเลือกใช้เครื่องมือโดยยึดหลัก ดังต่อไปนี้</p> <p>1.1) เลือกใช้ของเล่นแบบพัฒนาสมองเป็นฐาน เพื่อดึงดูดความสนใจของเด็ก เลือกของเล่นที่เด็กต้องใช้สมาธิจดจ่อได้นาน มีความสนุกสนาน มีความท้าทายให้เด็กได้ลองผิดลองถูก เชื่อมโยงประสบการณ์จริง กระตุ้นส่งเสริมพัฒนาการหลายด้าน ทำทายชวนคิดและปลอดภัย (Brain Based Learning)</p> <p>1.2) สื่อหนังสือนิทานเพื่อการเรียนรู้</p> <p>1.3) สื่อการเรียนรู้ที่เป็นของจริง ธรรมชาติ</p>

ข้อมูลเชิงปริมาณ ค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง การบริหารวิชาการ กับนักคิดสร้างสรรค์	ข้อมูลเชิงคุณภาพ สรุปการการสัมภาษณ์การบริหาร วิชาการของโรงเรียนต้นแบบ	นวัตกรรม (ต้นแบบ)
		<p>และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม</p> <p>1.4) สื่อแบบเปิดที่มีอิสระในการเล่นและเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างหลากหลาย</p> <p>1.5) การใช้สื่อเทคโนโลยีเสริมการจัดประสบการณ์</p> <p>3.2.2 การใช้เครื่องมือ</p> <p>1) จัดทำแนวทางการใช้เครื่องมือสร้างสรรค์แต่ละชนิดแก่ครูผู้สอน เพื่อให้นำไปใช้ในการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>2) ใช้สื่อในเสริมการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิด โดยยึดหลักการใช้เครื่องมือดังนี้</p> <p>2.1) สื่อจะต้องมีความหลากหลายและเพียงพอ</p> <p>2.2) สื่อที่ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน ใช้เครื่องมือที่สามารถเล่นมากกว่า 1 คน มีระดับความยากง่ายไม่จำกัดอายุ</p> <p>2.3) สื่อที่เหมาะสมกับช่วงวัย ใกล้เคียง และมีความสำคัญกับเด็ก</p> <p>2.4) ยึดหลัก Find Use Return ตามแนวคิด Labeling ของมอนเตสซอรี</p>
<p>สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน</p> <p>มีความสัมพันธ์กับ</p> <p>1. กล้าซักถามข้อสงสัย (r = 0.351)</p>	<p>สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน</p> <p>1) มีพื้นที่ในร่มและพื้นที่กลางแจ้ง ต้องส่งเสริมการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้เด็กได้มีกิจกรรมตามแนวคิด “ป็นลวด ใต้”</p> <p>2) พื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น การทำงานสวน (Gardening Activity), play room, ห้องสมุด, ห้องส่งเสริมประสบการณ์, ห้อง Lego, สนามเขาวงกต, ฟาร์มเกษตร</p> <p>3) สนามเด็กเล่น มีการออกแบบเพื่อให้เด็กเล่นอย่างมีความหมาย</p>	<p>3.3 ชื่อนวัตกรรม: ดินแดนสร้างสรรค์ (Creative Land)</p> <p>ลักษณะนวัตกรรม: การจัดการพื้นที่นอกห้องเรียนทั้งหมดให้เป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้ของเด็ก เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักคิดสร้างสรรค์อย่างมีความหมายโดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะการกล้าซักถามข้อสงสัยของเด็ก</p> <p>แนวทางในการดำเนินการ: การจัดสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้มีแนวทางในการดำเนินการดังนี้</p> <p>1) ส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครู และผู้เชี่ยวชาญ ร่วมกันวิเคราะห์วางแผนการใช้พื้นที่ภายในโรงเรียน เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์และพัฒนาความเป็น</p>

ข้อมูลเชิงปริมาณ ค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง การบริหารวิชาการ กับนักคิดสร้างสรรค์	ข้อมูลเชิงคุณภาพ สรุปการสัมภาษณ์การบริหาร วิชาการของโรงเรียนต้นแบบ	นวัตกรรม (ต้นแบบ)
แหล่งเรียนรู้ -	แหล่งเรียนรู้ 1) ผู้ปกครองคือแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญ 2) บ้านของนักเรียน 3) ชุมชนรอบโรงเรียน	นักคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็ก 2) สนับสนุนให้ผู้บริหารและครูร่วมกัน วิเคราะห์แหล่งเรียนรู้เพื่อเสริมประสบการณ์ให้แก่ เด็ก และพัฒนาความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดย มุ่งเน้นคุณลักษณะการกล้าซักถามข้อสงสัยของเด็ก จำแนกเป็น 3 ประเภทได้แก่ 2.1) แหล่งเรียนรู้ด้านบุคคล: ผู้ปกครอง เพื่อน ผู้ปกครอง พันธมิตรทางการศึกษา และผู้มีส่วน เกี่ยวข้อง 2.2) พื้นที่ในโรงเรียนและบริเวณใกล้เคียง โรงเรียน 2.3) ผู้บริหารและครูร่วมกันจัดสรรพื้นที่ใน โรงเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาความเป็น นักคิดสร้างสรรค์ของเด็ก

4.3.1.4 ผลการพัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิด สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ด้านประเมินพัฒนาการ

การพัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิด
สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยด้านประเมินพัฒนาการ ซึ่งประกอบด้วยการวางแผนการประเมิน การ
ประเมินและวิเคราะห์ผล และการสรุปและรายงานผล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลเชิง
ปริมาณจากแบบสอบถาม ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยกับสภาพ
ปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย
วิเคราะห์ควบคู่กับข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์การบริหารวิชาการของโรงเรียนต้นแบบ และ
พัฒนาเป็นนวัตกรรมด้านประเมินพัฒนาการ โดยมีรายละเอียดและวิธีการดำเนินการ ดังตารางที่ 30

ตารางที่ 30 การพัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของ เด็กปฐุมวัย ด้านการประเมินพัฒนาการ

ข้อมูลเชิงปริมาณ ความสัมพันธ์ระหว่าง การบริหารวิชาการ กับนักคิดสร้างสรรค์	ข้อมูลเชิงคุณภาพ สรุปการการสัมภาษณ์การบริหาร วิชาการของโรงเรียนต้นแบบ	นวัตกรรม (ต้นแบบ)
<p>วางแผนการประเมิน มีความสัมพันธ์กับ 1. กล้าตัดสินใจ ($r = 0.378$)</p>	<p>วางแผนการประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> ยึดหลักการประเมินตามสภาพจริงตามกิจกรรมที่ปฏิบัติ รวมถึงพัฒนาการทางสังคมและอารมณ์ Social Emotional Learning ประเมินพัฒนาการอย่างรอบด้าน จัดทำแบบการประเมินพัฒนาการแบบระยะยาว โดยใช้ Portfolio ของแต่ละบุคคล ระยะ 3 ปี และส่งต่อข้อมูลไปให้ครูระดับประถมศึกษา ประเมินแบบรูบริกส์ (Rubrics) โดยกำหนดเป้าหมายเชิงพฤติกรรมเพื่อใช้ในการประเมิน เน้นการประเมินที่ตัวเด็ก เป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้เด็กแสดงชิ้นงานความสามารถของตนเอง ผ่านวิธีการที่หลากหลายเป็นรายบุคคล 	<p>4. ชื่อนวัตกรรม: การประเมินพัฒนาการเด็กช่างคิด (Growing Creative Kids Development Evaluation)</p> <p>ลักษณะนวัตกรรม: การบริหารกระบวนการประเมินพัฒนาการนักคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนา โดยมุ่งประเมินพัฒนาการด้านความกล้าตัดสินใจ</p> <p>แนวทางในการดำเนินการ: นวัตกรรมการประเมินพัฒนาการเด็กช่างคิดมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้</p> <p>4.1 วางแผนการประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> กำหนดให้ผู้บริหารและครูร่วมกันกำหนดแนวทางการประเมินพัฒนาการนักคิดสร้างสรรค์ของโรงเรียน เป็นแบบการประเมินเส้นทางการเติบโตของเด็กช่างคิด (Growing CHANGE KIDS Journey Evaluation) คือ การประเมินเพื่อการพัฒนาเด็กเป็นรายบุคคล ร่วมกับการประเมินตามเป้าหมายระยะสั้นหรือความสำเร็จระหว่างทาง (stages) โดยมุ่งเน้นการประเมินพัฒนาการของคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์และความกล้าตัดสินใจของเด็ก เพื่อเสริมสร้างความภูมิใจต่อตนเองและมีกำลังใจในการพัฒนาตนเองต่อไป
<p>ประเมินและวิเคราะห์</p> <p>—</p>	<p>ประเมินและวิเคราะห์ผล</p> <ol style="list-style-type: none"> ครูสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนตามสภาพจริง ประเมินผลพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายสัปดาห์ ประเมินผลโดยวิธีการประเมินที่สอดคล้องกับกิจกรรมอย่างเหมาะสม เช่น ประเมินการเล่น ประเมินการวาด เป็นต้น ครูจะต้องเลือกกิจกรรมเพื่อการประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบ ประเมินพัฒนาการของนักเรียนจากผลงานหรือความสามารถที่ดีที่สุด 	<ol style="list-style-type: none"> กำหนดให้ผู้บริหารและครูร่วมกันออกแบบวิธีการประเมินและเครื่องมือสำหรับการประเมินการพัฒนานักคิดสร้างสรรค์ ที่ครอบคลุมคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะความกล้าตัดสินใจ ผ่านจัดกิจกรรมกระจกส่องใจ (Mind Mirror) และ แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) รายบุคคล ในรูปแบบการประเมินผลระยะยาว 3 ปี และจัดเก็บข้อมูลในระบบฐานข้อมูลของโรงเรียน จัดให้ผู้บริหารและครูร่วมกันกำหนดตัวบ่งชี้พฤติกรรมของเด็กที่สอดคล้องคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ในแต่ละระดับชั้น และเกณฑ์ในการประเมินแบบรูบริกส์สำหรับแต่ละกิจกรรมเพื่อใช้ในการประเมินพัฒนาการนักคิดสร้างสรรค์แต่ละ

ข้อมูลเชิงปริมาณ ค่าสัมพัทธ์ระหว่าง การบริหารวิชาการ กับนักคิดสร้างสรรค์	ข้อมูลเชิงคุณภาพ สรุปการการสัมมนาการบริหาร วิชาการของโรงเรียนต้นแบบ	นวัตกรรม (ต้นแบบ)
	6) มีลำดับการประเมินพัฒนาการ ของนักเรียนโดยสอดคล้องกับ พัฒนาการของนักเรียน	ปีการศึกษา 4) พัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ วิธีการและการใช้เครื่องมือในการประเมินพัฒนาการ ของกิจกรรมแต่ละประเภทที่แตกต่างกัน เช่น การ ประเมินการเล่น การประเมินการวาดภาพ การ ประเมินการเข้าร่วมกิจกรรม เป็นต้น
สรุปและรายงานผล -	สรุปและรายงานผล 1) สรุปพฤติกรรมและพัฒนาการทุก ด้าน และรายงานผลเป็นรายสัปดาห์ 2) สรุปพฤติกรรมและพัฒนาการทุก ด้าน และรายงานผลรายปีการศึกษา 3) สรุปพฤติกรรมและพัฒนาการทุก ด้าน และรายงานผลแก่ผู้ปกครอง เป็นรายบุคคล เพื่อพูดคุย ปรึกษา แนวทางการพัฒนานักเรียน และ วางเป้าหมายในอนาคตร่วมกัน 4) สรุปพฤติกรรมและพัฒนาการทุก ด้าน รายงานบันทึกผลการประเมิน พัฒนาการให้แก่ครูผู้สอนในระดับชั้น ที่สูงขึ้น	5) กำหนดนโยบายให้ครูจัดทำข้อมูล แฟ้มสะสม ผลงานของเด็กเป็นรายบุคคลที่รวบรวมข้อมูลพื้นฐาน และผลงานที่ใช้สำหรับการประเมินพัฒนาการนักคิด สร้างสรรค์ของเด็กทั้งหมด เพื่อเป็นข้อมูลส่วนกลาง ของโรงเรียน 6) กำหนดให้ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องปรับปรุง เครื่องมือและแนวทางการประเมินพัฒนาการนักคิด สร้างสรรค์อย่างต่อเนื่องและเหมาะสมตามบริบทใน ช่วงเวลานั้น 4.2 ประเมินและวิเคราะห์ผล 1) จัดให้ครูประจำชั้นวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ศักยภาพของเด็กรวมถึงศึกษาเป้าหมาย เพื่อกำหนด เป้าหมายการพัฒนา เครื่องมือการประเมินอย่าง เหมาะสม ตามสภาพจริง เป็นรายบุคคล โดยใช้วิธีการ สังเกตและบันทึกพฤติกรรมในการประเมินพัฒนาการ ของเด็กทุกคน เป็นรายสัปดาห์อย่างต่อเนื่อง 2) จัดกิจกรรมกระจกส่องใจ (Mind Mirror) เพื่อ เปิดโอกาสให้เด็กได้คิด ไตร่ตรอง และพิจารณาถึง พฤติกรรมและการกระทำตนเอง เพื่อให้เกิดความ เข้าใจ เรียนรู้จากประสบการณ์ และนำไปสู่การพัฒนา ปรับปรุงตนเองให้ดียิ่งขึ้น 3) จัดทำแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) ของเด็ก โดยเก็บร่องรอยหลักฐานการเรียนรู้ และพัฒนาการ นักคิดสร้างสรรค์ของเด็กอย่างต่อเนื่อง โดยประเมิน จากผลงานที่ดีที่สุดของเด็ก 4) จัดทำวิจัยในชั้นเรียนในประเด็นปัญหาของการ จัดประสบการณ์แก่เด็ก เพื่อหาแนวทางสร้างสรรค์ใน การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และสามารถนำไป พัฒนาการจัดประสบการณ์แก่เด็กให้เป็นนักคิด สร้างสรรค์ที่ดีได้

ข้อมูลเชิงปริมาณ ค่าสัมพัทธ์ระหว่าง การบริหารวิชาการ กับนักคิดสร้างสรรค์	ข้อมูลเชิงคุณภาพ สรุปการการสัมภาษณ์การบริหาร วิชาการของโรงเรียนต้นแบบ	นวัตกรรม (ต้นแบบ)
		<p>4.3 สรุปและรายงานผล</p> <p>1) จัดการประชุมผู้ปกครองเพื่อพูดคุยถึงข้อมูลพื้นฐาน พฤติกรรม และปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคลรวมถึงเป้าหมายในอนาคตของเด็ก ระหว่างและเมื่อจบภาคการศึกษา ไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง/ภาคการศึกษา</p> <p>2) จัดทำบันทึกและสรุปพฤติกรรมของระดับพัฒนาการของนักคิดสร้างสรรค์เป็นรายบุคคลโดยครูผู้สอน เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาคุณลักษณะความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ของเด็ก</p> <p>3) รายงานผลพัฒนาการของนักคิดสร้างสรรค์เป็นรายบุคคลให้ผู้ปกครองรับทราบเป็นรายสัปดาห์/เดือน/ภาคการศึกษา</p> <p>4) ส่งต่อข้อมูลบันทึกพัฒนาการของนักคิดสร้างสรรค์ ควบคู่กับหลักฐานพัฒนาการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องของเด็กเป็นรายบุคคล ให้กับครูประจำชั้นในระดับถัดไป เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการแก้ไขปัญหา พัฒนา และลดรอยต่อทางการศึกษาให้กับเด็กในระดับที่สูงขึ้น</p>

จากการสังเคราะห์นวัตกรรมการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยสามารถสรุปรายละเอียดได้ ดังนี้ นวัตกรรมการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยประกอบด้วย 4 นวัตกรรมหลัก ได้แก่ นวัตกรรมด้านหลักสูตรปฐมวัย นวัตกรรมการจัดประสบการณ์ นวัตกรรมด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ และนวัตกรรมการประเมินพัฒนาการ และ 3 นวัตกรรมย่อยได้แก่ นวัตกรรมด้านสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนและสังคม นวัตกรรมด้านสื่อการเรียนรู้ และนวัตกรรมสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้ จากนั้นผู้วิจัยจึงนำนวัตกรรมดังกล่าวมาพัฒนาเป็นรายละเอียดนวัตกรรมต้นแบบ เพื่อให้โรงเรียนที่จัดการศึกษาในระดับปฐมวัยสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติได้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.3.3 นวัตกรรมต้นแบบการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ ของเด็กปฐมวัย

4.3.2.1 นวัตกรรม “นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย”

4.3.2.2 ความสำคัญและความเป็นมา

ในยุคสมัยแห่งโลกดิจิทัล การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วอย่างไม่ได้ “การมองเห็นโอกาส” และ “ต่อยอดเป็น” จึงถือเป็นก้าวแรกแห่งความสำเร็จที่จะเกิดขึ้น “ความคิดสร้างสรรค์” จึงถือเป็นเปลวไฟแห่งการเปลี่ยนแปลงและกลายเป็นทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 เด็กทุกคนเป็นนักคิดสร้างสรรค์ เพราะเด็กทุกคนเกิดมาพร้อมขีดความสามารถที่จะสร้างสรรค์ ซึ่งหมายถึงเด็กที่มีเอกลักษณ์และมีอิสระทางความคิด มีวิธีการแก้ปัญหาหรือหาวิธีการเรียนรู้หรือคำตอบของสิ่งต่าง ๆ ได้หลากหลายทิศทาง หลากมิติ หลากรูปแบบ มีความกล้า และสามารถในการคิดริเริ่มในสิ่งแปลกใหม่ ชอบคิดในสิ่งที่คนอื่นไม่เคยคิดมาก่อน และมีความสุขที่จะได้ใช้ความคิดในการสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ใช้จินตนาการ และผสมสิ่งต่าง ๆ เข้าด้วยกัน (อุษณีย์ อนุรุทธวงศ์, 2552) การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์จึงควรเริ่มตั้งแต่ระดับปฐมวัย โดยกุมารแพทย์ด้านพัฒนาการเด็ก (ทิพวรรณ หารัชชคุณาชัย, 2562) กล่าวว่า การพัฒนาลูกเป็นนักคิดถือเป็นพื้นฐานของการเป็นเด็กฉลาด สามารถคิด วิเคราะห์ และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตัวเอง โดยจะต้องรู้จักส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิดให้ลูกตั้งแต่เยาว์วัย “การเปลี่ยนผ่านเข้าสู่สังคมแห่งความคิดสร้างสรรค์นำมาซึ่งโอกาสและความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องพัฒนาเยาวชนให้เป็นนักคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้มีความพร้อมในการเผชิญชีวิตในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว” การจัดการเรียนการสอนตามความต้องการของประชาชนและการพัฒนาคุณภาพของเด็กไทยให้มีความพร้อมโดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ถือเป็นหน้าที่ที่สำคัญของสถานศึกษาเอกชน สุทัศน์ กาญจนานนท์กุล (2562) โรงเรียนเอกชนยังถือเป็นทางเลือกคุณภาพที่ดีกว่าของผู้เรียนและผู้ปกครอง เนื่องจากโรงเรียนเอกชนที่มีการแข่งขันกันสูง มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เป็นที่ยอมรับอยู่เสมอ (ชล่ำ อรรถธรรม, 2562) โรงเรียนจึงต้องอาศัยการบริหารวิชาการ ที่จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างรากฐานการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้เจริญงอกงามได้ ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการบริหารวิชาการที่มีคุณภาพ ดังนั้นการบริหารวิชาการที่มีคุณภาพจึงเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจะต้องพัฒนากระบวนการบริหารวิชาการของโรงเรียนเพื่อส่งเสริม และมอบโอกาสให้เด็กได้รับการพัฒนาเป็นนักคิดสร้างสรรค์

นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย คือ นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา

เอกชนที่จัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ซึ่งเป็นนวัตกรรมที่ได้มาจากการศึกษาการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนและระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้มาศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยกับสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยในขั้นตอนนี้เป็นกระบวนการทำความเข้าใจกลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย (Empathize) และกำหนดกรอบปัญหา (Define) หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้ไปศึกษาการบริหารวิชาการของโรงเรียนต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจ (Interesting Cases) โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบคือ 1) โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เด็กมีผลการประเมินระดับนักคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับสูง และ 2) โรงเรียนที่มีวิสัยทัศน์หรือนโยบายการบริหารวิชาการตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นการระดมแนวคิด (Ideate) ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในขั้นต้นดังกล่าวมาออกเป็นเป็นนวัตกรรมต้นแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนอนุบาลเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยอยู่ในขั้นตอนการสร้างนวัตกรรมต้นแบบ (Prototype)

นวัตกรรมนี้จะ เป็นกระบวนการการบริหารวิชาการที่ส่งเสริมคุณภาพด้านหลักสูตรปฐมวัย ด้านการจัดประสบการณ์ ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ และด้านการประเมินพัฒนาการของโรงเรียนโดยเป็นการพุ่มพัก กระตุ้น ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยให้เจริญงอกงาม สนับสนุนการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นนักคิดสร้างสรรค์ และนำไปสู่เตรียมความพร้อมในการดำเนินชีวิตและเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพในอนาคตที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และเป็นนักคิดสร้างสรรค์ที่สรรสร้างคุณค่าให้กับสังคม และประเทศชาติต่อไป

4.3.2.3 วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม เพื่อพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เพื่อให้มีแนวทางการบริหารวิชาการของโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้กับเด็กปฐมวัย

4.3.2.3 รายละเอียดนวัตกรรม

1. นวัตกรรมหลักสูตรเด็กข้างคิด (CHANGE KID Curriculum)	
ลักษณะนวัตกรรม: การบริหารหลักสูตรที่เกิดจากการผสมผสานแนวคิดทางการศึกษาที่โดดเด่นและมุ่งเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้กับเด็ก โดยเน้นการพัฒนาให้เด็กมีความกล้าเสี่ยงและมีความพยายามในการทดลองสิ่งใหม่	
วัตถุประสงค์	แนวทางการปฏิบัติ
<p>1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรที่เกิดจากแนวคิดการจัดการศึกษาที่โดดเด่นและพัฒนาเด็กให้เป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาความกล้าเสี่ยงและ ความพยายามในการทดลองสิ่งใหม่</p> <p>2. เพื่อจัดทำหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น นำไปใช้ได้จริงในบริบทที่หลากหลาย และเสริมสร้างความ เป็นนักคิดสร้างสรรค์</p> <p>3. เพื่อพัฒนาหลักสูตรที่เกิดจากความร่วมมือ ร่วมใจ อย่่างมีความหมายและตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย</p>	<p>1.1. วางแผนและออกแบบหลักสูตรเด็กข้างคิด</p> <p>1) จัดประชุมเพื่อวางแผนการจัดทำหลักสูตรเด็กข้างคิด โดยกำหนดอัตลักษณ์ “นักคิดสร้างสรรค์” ไว้เป็นเป้าหมายหลักสูตรที่ชัดเจน และสร้างความตระหนักถึงบทบาทของครูในการพัฒนาเด็กให้เป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะด้านความพยายามในการทดลองสิ่งใหม่ และความกล้าเสี่ยง</p> <p>2) วิเคราะห์นวัตกรรมทางการศึกษา แนวคิดการจัดการศึกษา และรูปแบบการจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้อง โดดเด่น และส่งเสริมความเป็นนักคิดสร้างสรรค์โดยผู้บริหารและครู มุ่งเน้นการพัฒนาทั้ง 2 คุณลักษณะ เพื่อปรับใช้แนวคิดอย่างผสมผสานและเหมาะสมในการจัดทำหลักสูตรเด็กข้างคิด</p> <p>3) วิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาชาติ และศึกษาความต้องการของผู้ปกครอง เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ปกครอง และการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้</p> <p>1.2 จัดทำหลักสูตรเด็กข้างคิด</p> <p>1) ร่วมกันจัดทำหลักสูตรเด็กข้างคิด โดยผู้บริหารและครูนำแนวคิดทางการศึกษาข้างต้นมาปรับใช้อย่างผสมผสาน ให้ครอบคลุมเป้าหมายและคุณลักษณะของนักคิดสร้างสรรค์ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการจัดทำเป็นหลักสูตรกลางของสถานศึกษาที่มีความยืดหยุ่นและสามารถนำไปปรับใช้ได้กับทุกระดับ</p> <p>2) จัดทำคู่มือการใช้หลักสูตร เพื่อให้ครูหรือผู้ใช้หลักสูตรเข้าใจถึงเป้าหมายของหลักสูตร</p>
ตัวชี้วัด	
	<p>1. ร้อยละของความพึงพอใจของนักเรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อหลักสูตร</p> <p>2. ร้อยละของผู้เรียนที่มีอัตลักษณ์ “นักคิดสร้างสรรค์” ผ่านเกณฑ์ระดับดี</p> <p>3. จำนวนเด็กที่ได้รับรางวัลในการแข่งขันที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์</p> <p>4. ผลการประเมินการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรนักคิดสร้างสรรค์</p> <p>5. ร้อยละของครูที่ได้รับบริการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดประสบการณ์ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง</p> <p>6. ร้อยละของผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาหลักสูตร</p>

1. นวัตกรรมหลักสูตรเด็กช่างคิด (CHANGE KID Curriculum) ลักษณะนวัตกรรม: การบริหารหลักสูตรที่เกิดจากการผสมผสานแนวคิดทางการศึกษาที่โดดเด่นและมุ่งเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรคให้กับเด็ก โดยเน้นการพัฒนาให้เด็กมีความกล้าเสี่ยงและมีความพยายามในการทดลองสิ่งใหม่	
วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด
	<p style="text-align: center;">แนวทางการปฏิบัติ</p> <p>แนวคิดการจัดประสบการณ์เพื่อให้ให้นักเรียนหลักสูตรเด็กช่างคิดไปปรับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>1.3 ประเมินผลการใช้หลักสูตร</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) พัฒนาระบบการนิเทศและการประเมินหลักสูตรเด็กช่างคิด แบบเปิดใจและเข้มแข็ง ผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อให้ครูร่วมกันพัฒนาหลักสูตรเด็กช่างคิดให้ทันสมัยและมีคุณภาพอยู่เสมอ โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรคให้แก่เด็ก 2) จัดประชุมผู้ปกครองเพื่อสร้างความเข้าใจถึงเป้าหมายของหลักสูตรเด็กช่างคิด แนวทางในการพัฒนาเด็กให้เป็นนักคิดสร้างสรรค และสร้างความรู้ความตระหนักถึงบทบาทของผู้ปกครองในการเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเด็กให้เป็นนักคิดสร้างสรรคร่วมกัน 3) จัดกิจกรรมเปิดชั้นเรียน (open class) เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางการศึกษา เข้ามาสังเกตการณ์ชั้นเรียน เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา แนวทางในการปรับปรุง และนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรเด็กช่างคิดให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นต่อไป

2. นวัตกรรมจัดการประสบการณ์เชิงรุกขั้นสูง (Higher Active Experiences)	
ลักษณะนวัตกรรม: การจัดการประสบการณ์โดยให้เด็กทุกคนสวมบทบาท “นักคิดเชิงรุกขั้นสูง” ที่เกิดการเรียนรู้ผ่านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมที่สร้างสรรค์ ตามความสนใจโดยการสืบสอบ ลงมือทำ ลองผิดลองถูก ค้นพบและสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง	
วัตถุประสงค์	แนวทางการปฏิบัติ
<p>1. เพื่อพัฒนาการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์และกิจกรรม</p> <p>นักคิดสร้างสรรค์และกิจกรรมนักคิดสร้างสรรค์ประจำวันแบบบูรณาการ ที่มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กให้เป็นนักคิดสร้างสรรค์ที่มีประสิทธิภาพ</p> <p>2. เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการออกแบบและจัดทำแผนการจัดประสบการณ์และกิจกรรมนักคิดสร้างสรรค์ที่มีประสิทธิภาพ</p> <p>3. เพื่อเพิ่มศักยภาพของครูในการจัดประสบการณ์แบบเด็กช่างคิดและกิจกรรมนักคิดสร้างสรรค์ประจำวันอย่างเหมาะสมและหลากหลาย</p> <p>4. เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัด</p>	<p>ตัวชี้วัด</p> <ol style="list-style-type: none"> ระดับความพึงพอใจของครูต่อกิจกรรม “ชั้นเรียนทอล์คโชว์” (Talk Show Class) และกิจกรรม “กระจกส่องใจ” (Mind Mirror) ผลการประเมินการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ จำนวนกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ จำนวนเด็กที่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ของโรงเรียน <p>2.1 วางแผนและออกแบบการจัดประสบการณ์และกิจกรรมนักคิด</p> <ol style="list-style-type: none"> จัดให้ครูร่วมกันวางแผนออกแบบและจัดทำแผนการจัดประสบการณ์และกิจกรรมนักคิดเพื่อส่งเสริมความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็ก โดยผสมผสานแนวคิดการจัดการเรียนรู้ดังต่อไปนี้เป็นอย่างดีเหมาะสม ได้แก่ <ol style="list-style-type: none"> 1.1) การจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่เหมาะสมตามช่วงวัย คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และการเรียนรู้แบบบริบทของนักเรียน (DAP) 1.2) การจัดประสบการณ์ที่มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กให้ครอบคลุม 5 ดี (ร่างกายดี, อารมณ์ดี, สังคมดี, สติปัญญาดี, คุณธรรมดี) และคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ 1.3) การจัดประสบการณ์ผ่านการลงมือทำและเปิดโอกาสให้นักเรียนมีอิสระในการเรียนรู้ (High Scope) 1.4) การจัดประสบการณ์โดยเน้นให้เด็กเข้าถึงความรู้ ลงมือปฏิบัติ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Active learning) 1.5) การจัดประสบการณ์ที่มุ่งเน้นการให้เด็กมีความสุขและมีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง บุคคล สิ่งรอบตัว สอดคล้องกับธรรมชาติของการเรียนรู้ และเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมายและมีคุณค่าต่อตัวเด็ก (EF) 1.6) การจัดประสบการณ์ที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ตามความสนใจและความหลงใหลของเด็ก

2. นวัตกรรมจัดการประสบการณ์เชิงรุกขั้นสูง (Higher Active Experiences)	
ลักษณะนวัตกรรม: การจัดการประสบการณ์โดยให้เด็กทุกคนสวมบทบาท “นักคิดเชิงรุกขั้นสูง” ที่เกิดการเรียนรู้ผ่านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิดส์ ตามความสนใจโดยการสืบสอบ ลงมือทำ ลองผิดลองถูก ค้นพบและสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง	
วัตถุประสงค์	แนวทางการปฏิบัติ
<p>ประสบการณ์ โดยมุ่งเน้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้และสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง</p> <p>5. เพื่อส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสทางความคิด และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก</p>	<p style="text-align: center;">(Passion – Based Learning)</p> <p>2) จัดทำแผนการจัดการประสบการณ์และกิจกรรมแบบเด็กช่างคิดตามกระบวนการ CO – 5 steps ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1) เสนอสิ่งเร้าและระบุคำถามสำคัญ 2.2) สืบเสาะหาและวิเคราะห์ข้อมูล 2.3) แลกเปลี่ยนและสร้างความรู้ 2.4) สื่อสารและสะท้อนคิด 2.5) นำความรู้ไปใช้จริง <p>3) จัดกิจกรรม “ชั้นเรียนทอล์คโชว์” (Talk Show Class) เพื่อให้ครูนำเสนอวิธีการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิดที่โดดเด่นและเป็นแนวปฏิบัติที่ดีให้กับเพื่อนครู</p> <p>4) จัดกิจกรรม “กระจกส่องใจ” (Mind Mirror) หลังจบภาคการศึกษาเพื่อเปิดโอกาสให้ครูได้สะท้อนผลการนำแผนการจัดการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิด เพื่อให้เห็นถึงอุปสรรคปัญหา แลกเปลี่ยนข้อเสนอแนะ และร่วมกันพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์และนำไปใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นในครั้งถัดไป</p> <p>2.2 จัดประสบการณ์แบบเด็กช่างคิด</p> <p>1) ครูจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยให้เด็กทุกคนสวมบทบาท “นักคิดเชิงรุกขั้นสูง” พร้อมอธิบายความหมาย ความสำคัญ และคุณลักษณะของ</p>
	ตัวชี้วัด

<p>2. นวัตกรรมจัดการประสบการณ์เชิงรุกขั้นสูง (Higher Active Experiences) ลักษณะนวัตกรรม: การจัดการประสบการณ์โดยให้เด็กทุกคนสวมบทบาท “นักคิดเชิงรุกขั้นสูง” ที่เกิดการเรียนรู้ผ่านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิดส์ ตามความสนใจโดยการสืบสอบ ลงมือทำ ลองผิดลองถูก ค้นพบและสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง</p>	<p>ตัวชี้วัด</p>
<p>วัตถุประสงค์</p>	<p>แนวทางการปฏิบัติ</p> <p>นักคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย</p> <p>2) ครูจัดประสบการณ์ที่มุ่งเน้นการกระตุ้นความสนใจและความอยากรู้อยากเห็นของเด็กตามแผนการจัดการประสบการณ์ โดยผสมผสานวิธีการจัดการประสบการณ์ที่สอดคล้องกับองค์ความรู้และส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นนักคิดสร้างสรรค์ ดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1) การเรียนรู้โดยมีเด็กเป็นศูนย์กลาง (Child - Centered) 2.2) การเรียนรู้ผ่านสื่อการเรียนรู้ 2.3) การเรียนรู้โดยใช้คำถามกระตุ้นการคิดขั้นสูง (Higher Order Thinking) 2.4) การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning) 2.5) การเรียนรู้แบบโครงการ (Project Approach) 2.6) การเรียนรู้แบบ Plan Do Review (PDR) เช่น การวางแผนการเล่นของนักเรียน 2.7) การเรียนรู้แบบผังกราฟฟิค (GO) 2.8) การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning) 2.9) การเรียนรู้ผ่านการเล่านิทาน <p>2.3 จัดกิจกรรมเด็กช่างคิดส์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) จัดกิจกรรมผ่านการเล่น ซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง เกมการศึกษา และกิจกรรมการเล่นตามมุม โดยเพิ่มมุมเด็กช่างคิดเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองและเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์

2. นวัตกรรมจัดการประสบการณ์เชิงรุกขั้นสูง (Higher Active Experiences)		
ลักษณะนวัตกรรม: การจัดการประสบการณ์โดยให้เด็กทุกคนสวมบทบาท “นักคิดเชิงรุกขั้นสูง” ที่เกิดการเรียนรู้ผ่านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิดส์ ตามความสนใจโดยการสืบสอบ ลงมือทำ ลองผิดลองถูก ค้นพบและสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง		
วัตถุประสงค์	แนวทางการปฏิบัติ	ตัวชี้วัด
	<p>อย่างรอบด้าน</p> <p>2) จัดกิจกรรมนักคิดสร้างสรรค์ประจำวัน (Creative Daily Challenge) โดยเป็นกิจกรรมที่ให้อิสระทางความคิด ส่งเสริมการกล้าคิด กล้าเสี่ยง การมีจินตนาการ ความกล้าแสดงออก การเป็นผู้นำทางความคิด และการทดลองสิ่งใหม่ เช่น กิจกรรมแต่งนิทานจากภาพ, กิจกรรม Mission Impossible, นักทดลองตัวน้อย เป็นต้น</p>	

<p>3. ชื่อนวัตกรรม: การสร้างสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กขงคิด (Nurture CHANGE KIDS's Environment) ลักษณะนวัตกรรม: การบริหารสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน สภาพแวดล้อมทางสังคม สื่อการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์แบบเด็กขงคิดและเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ ซึ่งแบ่งเป็น 3 นวัตกรรมย่อย ได้แก่</p> <p>3.1) นวัตกรรม: “ห้องเรียนสร้างสรรค์” (Creative Classroom Lab)</p> <p>ลักษณะนวัตกรรม: การสร้างสรรคสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนที่ส่งเสริมการจัดประสบการณ์แบบเด็กขงคิด และสนับสนุนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์อย่างรอบด้าน โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมจินตนาการ มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ และความคล่องแคล่วว่องไวของเด็ก</p>		
<p>วัตถุประสงค์</p> <p>1. เพื่อออกแบบห้องเรียนให้ตอบสนองความต้องการของเด็กอย่างเหมาะสมและสนับสนุนการพัฒนาความเป็นนักคิดสร้างสรรค์อย่างเต็มศักยภาพ</p> <p>2. เพื่อสร้างบรรยากาศภายในห้องเรียนที่กระตือรือร้นการพัฒนาความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กอย่างเต็มประสิทธิภาพ</p>	<p>แนวทางการปฏิบัติ</p> <p>3.1.1 การจัดห้องเรียน</p> <p>1) กำหนดแนวทางการออกแบบห้องเรียนสร้างสรรค์โดยใช้แนวคิดการจัดสรรพื้นที่อย่างมีความหมาย (Prepared Environment) ของมอนเตสซอรีร่วมกับแนวคิดการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนโดยเน้นความเป็นธรรมชาติ การเกิดกระบวนการเรียนรู้จากของจริง และกระตุ้นประสาทสัมผัสทั้งห้า (Meaningful learning space) เพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์แบบเด็กขงคิด โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ มีจินตนาการ และมีความคล่องแคล่วว่องไว</p> <p>2) จัดให้ครูวิเคราะห์ความสนใจ บริบทของเด็กเป็นรายบุคคล และเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการออกแบบห้องเรียนสร้างสรรค์ตามแนวคิด Child – directed classroom และมี การปรับพื้นที่และบรรยากาศภายในห้องเรียนให้มีความน่าสนใจ เพื่อให้พื้นที่ภายในห้องเรียนมีความน่าสนใจ กระตุ้นการเรียนรู้ และเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยมุ่งพัฒนาคุณลักษณะทั้ง 3 ของเด็ก</p> <p>3) จัดพื้นที่ภายในห้องเรียนตามแนวคิดไฮสโคป ได้แก่ พื้นที่ส่วนตัวและอิสระสำหรับเด็ก พื้นที่ส่วนตัวครู พื้นที่กิจกรรมกลุ่มใหญ่และย่อย และพื้นที่เล่นตามมุมมองแนวคิดของไฮสโคป โดยเพิ่มมุมเด็กขงคิดเพื่อเปิดโอกาสทางความคิด พัฒนาการคิดให้เกิดขึ้นได้จริง และส่งเสริมความเป็นนักคิดสร้างสรรค์และมุ่งพัฒนาคุณลักษณะทั้ง 3 ของเด็ก</p>	<p>ตัวชี้วัด</p> <ol style="list-style-type: none"> ผลการประเมินคุณภาพห้องเรียนสร้างสรรค์ ระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดประสบการณ์และการดูแลเด็ก จำนวนครูที่ผ่านเกณฑ์การประเมินครูผู้สร้างนักคิดสร้างสรรค์

<p>3. ชื่อนวัตกรรม: การสร้างสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กขี้คิด (Nurture CHANGE KIDS's Environment) ลักษณะนวัตกรรม: การบริหารสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน สภาพแวดล้อมทางสังคม สื่อการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์แบบเด็กขี้คิดและเสริมสร้างความเป็นผู้นำคิดสร้างสรรค์ ซึ่งแบ่งเป็น 3 นวัตกรรมย่อย ได้แก่</p> <p>3.1) นวัตกรรม: “ห้องเรียนสร้างสรรค์” (Creative Classroom Lab) ลักษณะนวัตกรรม: การสร้างสรรคดีสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนที่ส่งเสริมการจัดประสบการณ์แบบเด็กขี้คิด และสนับสนุนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์อย่างรอบด้าน โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมจินตนาการ มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ และความคล่องแคล่วว่องไวของเด็ก</p>	<p style="text-align: center;">แนวทางการปฏิบัติ</p> <p>3.1.2 การจัดบรรยากาศความอบอุ่นในห้องเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) จัดให้ครูวิเคราะห์และทำความเข้าใจถึงประสบการณ์ พื้นฐานทางความคิด และเป้าหมายของเป็นรายบุคคลตามแนวคิดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 2) สร้างบรรยากาศภายในห้องเรียนให้เป็นพื้นที่ “อบอุ่น ปลอดภัย และได้รับความไว้วางใจเสมือนที่ได้จากคนในครอบครัว” เพื่อส่งเสริมความเป็นผู้นำคิดสร้างสรรค์โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ มีจินตนาการ คล่องแคล่วและว่องไวได้อย่างมีอิสระ 3) กำหนดให้เด็กร่วมกันตั้งกฎกติกาสำหรับ “ครอบครัวนักคิดสร้างสรรค์” เพื่อให้ห้องเรียนเป็นพื้นที่สำหรับทุกคน มีพื้นที่และโอกาสในการพัฒนาคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ของตนเอง โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะทั้ง 3 ด้าน 4) บริหารห้องเรียนโดยยึดหลัก คุณภาพของการใช้อำนาจระหว่างครูกับเด็ก (Active Participation) โดยจะต้องเชื่อมโยงในศักยภาพของเด็ก เคารพการตัดสินใจ และเปิดโอกาสให้เด็กสื่อสารอารมณ์และความรู้สึกที่เกิดขึ้น พร้อมกับสร้างความเชื่อมั่นว่าให้เด็กกว่าครูเป็นผู้สนับสนุนความสำเร็จ (Facilitator) ของตนเอง
<p style="text-align: center;">วัตถุประสงค์</p>	<p style="text-align: center;">ตัวชี้วัด</p>

<p>3. ชื่อนวัตกรรม: สภาพแวดล้อมสร้างเด็กช่างคิด (Nurture Creative Environment)</p> <p>ลักษณะนวัตกรรม: การจัดสรรสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน สภาพแวดล้อมทางสังคม สื่อการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์แบบเด็กช่างคิดและเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ ซึ่งแบ่งเป็น 3 นวัตกรรมย่อย ได้แก่</p> <p>3.2) นวัตกรรม: “ชุดเครื่องมือสร้างสรรค์” (Creative Tool Kits)</p> <p>ลักษณะนวัตกรรม: การจัดการสื่อที่ส่งเสริมการจัดประสบการณ์แบบเด็กช่างคิดส์ เพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะช่างสำรวจ การสื่อสารและการแสดงออก มีความพยายาม และการทำงานร่วมกับผู้อื่น</p>	<p>วัตถุประสงค์</p> <p>1. เพื่อพัฒนาศักยภาพในการเลือก คัดสรร สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และส่งเสริมความเป็นนักคิดสร้างสรรค์</p> <p>2. เพื่อส่งเสริมการผลิต พัฒนา และนำสื่อไปใช้อย่างเหมาะสม และหลากหลายในการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็ก</p> <p>ช่างคิดใหม่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น</p>	<p>แนวทางการปฏิบัติ</p> <p>3.2.1 เลือกชุดเครื่องมือสร้างสรรค์</p> <p>1) เลือกใช้ชุดเครื่องมือสร้างสรรค์ที่สนับสนุนการจัดประสบการณ์แบบเด็กช่างคิด เพื่อส่งเสริมความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ของเด็ก โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะทั้ง 4 โดยเลือกใช้เครื่องมือโดยยึดหลัก ดังต่อไปนี้</p> <p>1.1) เลือกใช้ของเล่นแบบพัฒนาสมองเป็นฐาน เพื่อดึงดูดความสนใจของเด็ก เลือกของเล่นที่เด็กต้องใช้สมาธิจดจ่อได้นาน มีความสนุกสนาน มีความท้าทายที่ได้ฝึกได้ลองฝึกลองถูกเชื่อมโยงประสบการณ์จริง กระตุ้นส่งเสริมพัฒนาการหลายด้าน ทำท่ายชวนคิดและปลอดภัย (Brain Based Learning)</p> <p>1.2) สื่อหนังสือนิทานเพื่อการเรียนรู้</p> <p>1.3) สื่อการเรียนรู้ที่เป็นของจริง ธรรมชาติ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม</p> <p>1.4) สื่อแบบเปิดที่มีอิสระในการเล่นและเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างหลากหลาย</p> <p>3.2.2 ใช้เครื่องมือสร้างสรรค์</p> <p>1) จัดทำแนวทางการใช้เครื่องมือสร้างสรรค์แต่ละชนิดแก่ครูผู้สอน เพื่อให้นำไปใช้ในการจัดประสบการณ์และกิจกรมเด็กช่างคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>2) ใช้สื่อในเสริมการจัดประสบการณ์และกิจกรมเด็กช่างคิด โดยยึดหลักการใช้เครื่องมือ</p>	<p>ตัวชี้วัด</p> <p>1. จำนวนสื่อที่นำมาใช้ในการส่งเสริมความเป็นนักคิดสร้างสรรค์</p> <p>2. ระดับการประเมินคุณภาพการใช้สื่อเพื่อการจัดประสบการณ์และการจัดกิจกรรมแบบเด็กช่างคิด</p>
--	---	---	---

<p>3. ชื่อนวัตกรรม: สภาพแวดล้อมสร้างเด็กช่างคิด (Nurture Creative Environment)</p> <p>ลักษณะนวัตกรรม: การจัดสรรสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน สื่อการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์แบบเด็กช่างคิดและเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ ซึ่งแบ่งเป็น 3 นวัตกรรมย่อย ได้แก่</p> <p>3.2) นวัตกรรม: “ชุดเครื่องมือสร้างสรรค์” (Creative Tool Kits)</p> <p>ลักษณะนวัตกรรม: การจัดการสื่อที่ส่งเสริมการจัดประสบการณ์แบบเด็กช่างคิดส์ เพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะช่างสำรวจ การสื่อสารและการแสดงออก มีความพยายาม และการทำงานร่วมกับผู้อื่น</p>	
<p>วัตถุประสงค์</p>	<p>แนวทางการปฏิบัติ</p> <p>ตัวชี้วัด</p>
<p>ดังนี้</p> <p>2.1) ใช้สื่ออย่างหลากหลายและเพียงพอ</p> <p>2.2) ใช้สื่อที่ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน สามารถเล่นมากกว่า 1 คน มีระดับความง่าย และไม่จำกัดอายุ</p> <p>2.3) ใช้สื่อที่เหมาะสมกับช่วงวัย และมีความสำคัญกับเด็ก</p> <p>2.4) ใช้สื่อยี่ห้อ Find Use Return ตามแนวคิด Labeling ของมอเนตสตอรี่</p>	

<p>3. ชื่อนวัตกรรม: สภาพแวดล้อมสร้างเด็กช่างคิด (Nurture Creative Environment) ลักษณะนวัตกรรม: การจัดสรรสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน สภาพแวดล้อมทางสังคม สื่อการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์แบบเด็กช่างคิดและเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ ซึ่งแบ่งเป็น 3 นวัตกรรมย่อย ได้แก่</p> <p>3.2) นวัตกรรม: ดินแดนสร้างสรรค์ (Creative Land) ลักษณะนวัตกรรม: การจัดการพื้นที่นอกห้องเรียนทั้งหมดให้เป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้ของเด็ก เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักคิดสร้างสรรค์อย่างมีความหมายโดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะการกล้าซักถามข้อสงสัยของเด็ก</p>		
<p>วัตถุประสงค์</p> <p>1. เพื่อเพิ่มศักยภาพของครูในการบริหารพื้นที่การเรียนรู้นอกห้องเรียน มาสร้างเสริมพัฒนาการความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยมุ่งเน้นการกล้าซักถามข้อสงสัยของเด็ก</p> <p>2. เพื่อสรรหาแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนที่สอดคล้องกับช่วงวัย ความสนใจที่เหมาะสมและหลากหลายในการเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์</p>	<p>แนวทางการปฏิบัติ</p> <p>1) ส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้องร่วมมือกันวิเคราะห์วางแผนการใช้พื้นที่ภายในโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์และพัฒนาความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็ก</p> <p>2) สนับสนุนให้ผู้บริหารและครูร่วมกันวิเคราะห์แหล่งเรียนรู้เพื่อเสริมประสบการณ์ให้แก่เด็ก เพื่อพัฒนาความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะการกล้าซักถามข้อสงสัยของเด็ก จำนวนเป็น 3 ประเภทได้แก่</p> <p>2.1) แหล่งเรียนรู้ด้านบุคคล: ผู้ปกครอง เพื่อนผู้ปกครอง พันธมิตรทางการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง</p> <p>2.2) พื้นที่โรงเรียนและบริเวณใกล้เคียงโรงเรียน</p> <p>2.3) ผู้บริหารและครูร่วมกันจัดสรรพื้นที่ในโรงเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ของเด็ก</p>	<p>ตัวชี้วัด</p> <p>1. จำนวนการจัดกิจกรรมนอกห้องเรียน</p> <p>2. จำนวนแหล่งเรียนรู้ที่นำไปสร้างเสริมประสบการณ์</p>

4. ชื่อนวัตกรรม: การประเมินพัฒนาเด็กข้างคิด (Growing Change Kids Development Evaluation) ลักษณะนวัตกรรม: การบริหารกระบวนการประเมินพัฒนาเด็กข้างคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนา โดยมุ่งประเมินพัฒนาการด้านความกล้าตัดสินใจ		
วัตถุประสงค์	แนวทางการปฏิบัติ	ตัวชี้วัด
<p>1. เพื่อพัฒนากระบวนการประเมินพัฒนาการนักคิด สร้างสรรค์เป็นรายบุคคล โดยมุ่งประเมินความกล้าตัดสินใจ</p> <p>2. เพื่อจัดทำระบบฐานข้อมูลพื้นฐานและพัฒนาการของนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อลดรอยต่อของการเรียนรู้และเชื่อมต่อการพัฒนาการให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง</p> <p>3. เพื่อส่งเสริมการประเมินพัฒนาการอย่างมีส่วนร่วมโดยเด็ก ครู และผู้ปกครอง ด้วยวิธีการที่หลากหลายตามสภาพจริง</p> <p>4. เพื่อส่งเสริมการนำข้อมูล</p>	<p>4.1 วางแผนการประเมิน</p> <p>1) กำหนดให้ผู้บริหารและครูร่วมกันกำหนดแนวทางการประเมินพัฒนาการนักคิด สร้างสรรค์ของโรงเรียน แบบการเรียนรู้แบบทางเดินโตของเด็กข้างคิด (Growing CHANGE KIDS Journey Evaluation) คือ การประเมินเพื่อการพัฒนาเด็กเป็นรายบุคคล ร่วมกับการประเมินตามเป้าหมายระยะสั้นหรือความสำเร็จระหว่างทาง (stages) โดยมุ่งเน้น การประเมินพัฒนาการของคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์และความกล้าตัดสินใจของเด็ก เพื่อเสริมสร้างความภูมิใจต่อตนเองและมีกำลังใจในการพัฒนาตนเองต่อไป</p> <p>2) กำหนดให้ผู้บริหารและครูร่วมกันออกแบบวิธีการประเมินและเครื่องมือสำหรับการประเมินการพัฒนาการนักคิดสร้างสรรค์ ที่ครอบคลุมคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ โดยมุ่งเน้น คุณลักษณะความกล้าตัดสินใจ ผ่านจัดกิจกรรมกระจกส่องใจ (Mind Mirror) และแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) รายบุคคล ในรูปแบบการประเมินผลระยะยาว 3 ปี และจัดเก็บข้อมูลในระบบฐานข้อมูลของโรงเรียน</p> <p>3) จัดให้ผู้บริหารและครูร่วมกันกำหนดตัวบ่งชี้ พฤติกรรมของเด็กที่สอดคล้องคุณลักษณะ นักคิดสร้างสรรค์ในแต่ละระดับชั้น และเกณฑ์ในการประเมินแบบบูรณาการสำหรับแต่ละกิจกรรม เพื่อใช้สำหรับการประเมินพัฒนาการนักคิดสร้างสรรค์แต่ละปีการศึกษา</p> <p>4) พัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการและการใช้เครื่องมือในการประเมินพัฒนาการของกิจกรรมแต่ละประเภทที่แตกต่างกัน เช่น การประเมินการเล่น การประเมินการวาดภาพ การประเมินการเข้าร่วมกิจกรรม เป็นต้น</p> <p>5) กำหนดนโยบายให้ครูจัดทำข้อมูล แฟ้มสะสมผลงานของเด็กเป็นรายบุคคลที่รวบรวม</p>	<p>1. ร้อยละของเด็กที่มีพัฒนาการนักคิด สร้างสรรค์ที่ดีขึ้น</p> <p>2. จำนวนครั้งที่มีการปรับปรุงระบบฐานข้อมูลที่เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ</p> <p>3. จำนวนผู้ปกครองที่เข้าร่วมการประเมินผู้ปกครอง</p> <p>4. จำนวนงานวิจัยหรือนวัตกรรมทางการศึกษาที่นำมาใช้ในการพัฒนาความเมื่อนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย</p>

วัตถุประสงค์	แนวทางการปฏิบัติ	ตัวชี้วัด
<p>การประเมินพัฒนาการมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาการจัดประสบการณ์</p>	<p>ข้อมูลพื้นฐาน และผลงานที่ใช้สำหรับการประเมินพัฒนาการนักคิดสร้างสรรคของเด็กทั้งหมัด เพื่อเป็นข้อมูลส่วนกลางของโรงเรียน</p> <p>6) กำหนดให้ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องปรับปรุงเครื่องมือและแนวทางการประเมินพัฒนาการนักคิดสร้างสรรคอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมตามบริบทในช่วงเวลานั้น</p> <p>4.2 ประเมินและวิเคราะห์ผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) จัดให้ครูประจำชั้นวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ศักยภาพของเด็กรวมถึงศึกษาเป้าหมาย เพื่อกำหนดเป้าหมายการพัฒนา เครื่องมือการประเมินอย่างเหมาะสม ตามสภาพจริง เป็นรายบุคคล โดยใช้วิธีการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมในการประเมินพัฒนาการของเด็กทุกคน เป็นรายสัปดาห์อย่างต่อเนื่อง 2) จัดกิจกรรมกระจกส่องใจ (Mind Mirror) เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้คิด ไตร่ตรอง และพิจารณาถึงพฤติกรรมและการกระทำตนเอง เพื่อให้เกิดความเข้าใจ เรียนรู้จากประสบการณ์ และนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงตนเองให้ดียิ่งขึ้น 3) จัดทำแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) ของเด็ก โดยเก็บร่องรอยหลักฐานการเรียนรู้ และพัฒนาการนักคิดสร้างสรรคของเด็กอย่างต่อเนื่อง โดยประเมินจากผลงานที่ดีที่สุดของเด็ก 4) จัดทำวิจัยในชั้นเรียนในประเด็นปัญหาของการจัดประสบการณ์แก่เด็ก เพื่อหาแนวทางสร้างสรรคเ็นการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และสามารถนำไปพัฒนาการจัดประสบการณ์แก่เด็กให้เป็นนักคิดสร้างสรรคที่ดีได้ <p>4.3 สรุปและรายงานผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) จัดการประชุมผู้ปกครองเพื่อพูดคุยถึงข้อมูลพื้นฐาน พฤติกรรม และปัญหาของนักเรียน เป็นรายบุคคลรวมถึงเป้าหมายในอนาคตของเด็ก ระหว่างและเมื่อจบภาคการศึกษา ไม่น้อย 	

4. ชื่อนวัตกรรม: การประเมินพัฒนาเด็กขงคิด (Growing Change Kids Development Evaluation)		
ลักษณะนวัตกรรม: การบริหารกระบวนการประเมินพัฒนาการเด็กขงคิดสร้างสรรคเพื่อการพัฒนา โดยมุ่งประเมินพัฒนาการด้านความกล้าตัดสินใจ		
วัตถุประสงค์	แนวทางการปฏิบัติ	ตัวชี้วัด
	<p>กว่า 2 ครั้ง/ภาคการศึกษา</p> <p>2) จัดทำบันทึกและสรุปพฤติกรรมของระดับพัฒนาการของนักคิดสร้างสรรคเป็นรายบุคคล โดยครูผู้สอน เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาคุณลักษณะความเป็นนักคิดสร้างสรรคของเด็ก</p> <p>3) รายงานผลพัฒนาการของนักคิดสร้างสรรคเป็นรายบุคคลให้ผู้ปกครองรับทราบเป็นรายสัปดาห์/เดือน/ภาคการศึกษา</p> <p>4) ส่งต่อข้อมูลบันทึกพัฒนาการของนักคิดสร้างสรรค ควบคู่กับหลักฐานพัฒนาการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องของเด็กเป็นรายบุคคล ให้กับครูประจำชั้นในระดับถัดไป เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการแก้ไขปัญหา พัฒนา และลดรอยต่อทางการศึกษาให้กับเด็กในระดับที่สูงขึ้น</p>	

4.3.4 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนวัตกรรมต้นแบบการบริหารวิชาการ โรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

การนำเสนอผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนวัตกรรม
ในขั้นนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลจากการประชุมสนทนากลุ่ม เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไป
ได้ของนวัตกรรมต้นแบบการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็ก
ปฐมวัย โดยในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอเกี่ยวกับ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ทรงคุณวุฒิ และผลการประเมิน
ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนวัตกรรมต้นแบบ โดยมีรายละเอียดในแต่ละประเด็น ดังนี้

ตารางที่ 31 สถานภาพของผู้ทรงคุณวุฒิ ประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของนวัตกรรม
ต้นแบบการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

กลุ่มที่	สถานภาพ	จำนวน
1	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา	3
2	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาปฐมวัย	4
3	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านนักคิดสร้างสรรค์	3
4	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านนวัตกรรม	2
รวม		12

จากตารางที่ 31 สถานภาพของผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของ
นวัตกรรมต้นแบบการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย มี
จำนวนทั้งหมด 12 ท่าน ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 3 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิ
ด้านการศึกษาปฐมวัย จำนวน 4 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านนักคิดสร้างสรรค์ จำนวน 3 ท่าน
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านนวัตกรรม จำนวน 2 ท่าน รวมทั้งหมด 12 ท่าน

ตารางที่ 32 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนวัตกรรมต้นแบบการบริหารวิชาการโรงเรียน
เอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย นวัตกรรมหลักสูตรเด็กช่างคิด

รายละเอียดนวัตกรรม	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล
ลักษณะของนวัตกรรมหลักสูตรเด็กช่างคิด	4.167	0.718	มาก	4.250	0.452	มากที่สุด
วัตถุประสงค์ของนวัตกรรมหลักสูตรเด็กช่างคิด	4.167	0.389	มาก	4.417	0.515	มากที่สุด
แนวทางการปฏิบัติของนวัตกรรมหลักสูตรเด็กช่างคิด	4.333	0.492	มากที่สุด	4.167	0.718	มาก
ตัวชี้วัดของนวัตกรรมหลักสูตรเด็กช่างคิด	3.833	0.718	มาก	3.833	0.389	มาก

จากตารางที่ 32 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนวัตกรรมหลักสูตรเด็กช่างคิด พบว่า ลักษณะของนวัตกรรมหลักสูตรเด็กช่างคิด มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 4.167$ และ S.D. = 0.718) และความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.250$ และ S.D. = 0.452) วัตถุประสงค์ของนวัตกรรมหลักสูตรเด็กช่างคิด มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 4.167$ และ S.D. = 0.389) และความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.417$ และ S.D. = 0.515) แนวทางการปฏิบัติของหลักสูตรเด็กช่างคิด มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.333$ และ S.D. = 0.492) และความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.167$ และ S.D. = 0.718) และตัวชี้วัดของหลักสูตรเด็กช่างคิด มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.833$ และ S.D. = 0.718) และความเป็นไปได้ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.833$ และ S.D. = 0.389)

ผู้ทรงคุณวุฒิ มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้ 1) ภาพรวมของนวัตกรรม ควรระบุแนวคิดหรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยนำมาผสมผสานในนวัตกรรมของตนเอง จากเดิมที่อยู่ในการวางแผนให้นำมาจัดทำไว้ในหลักสูตร เพื่อสร้างความเป็นเอกลักษณ์ให้กับหลักสูตรเด็กช่างคิด แนวทางในการจัดการศึกษาของนักเรียน 2) ลักษณะนวัตกรรม ตัดคำว่าบริหาร และใช้คำว่า พัฒนาหลักสูตร 3) วัตถุประสงค์ ควรรวมวัตถุประสงค์ข้อ 1 และข้อ 3 ไว้ด้วยกัน 4) แนวทางการปฏิบัติ ควรเขียนในเชิงกระบวนการบริหาร 5) ตัวชี้วัดและวัตถุประสงค์ของนวัตกรรม ไม่ควรใช้คำว่า จำนวน แต่ควรเพิ่มคำว่า ร้อยละของสิ่งที่ต้องการวัด และ ตัวชี้วัดเรื่องกรณีพิเศษครูผู้สอนควรย้ายไปใส่ไว้ในนวัตกรรมด้านการจัดประสบการณ์ และเพิ่มคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ด้านที่ต้องการพัฒนาไว้อย่างชัดเจน

ตารางที่ 33 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนวัตกรรมต้นแบบการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย นวัตกรรมจัดการประสบการณ์เชิงรุกขั้นสูง

รายละเอียดนวัตกรรม	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ลักษณะของนวัตกรรมจัดการประสบการณ์เชิงรุกขั้นสูง	4.500	0.522	มากที่สุด	4.167	0.718	มาก
วัตถุประสงค์ของนวัตกรรมจัดการประสบการณ์เชิงรุกขั้นสูง	4.500	0.522	มากที่สุด	4.333	0.778	มากที่สุด
แนวทางการปฏิบัติของนวัตกรรมจัดการประสบการณ์เชิงรุกขั้นสูง	4.417	0.669	มากที่สุด	4.333	0.492	มากที่สุด
ตัวชี้วัดของนวัตกรรมจัดการประสบการณ์เชิงรุกขั้นสูง	3.833	0.718	มาก	4.083	0.515	มาก

จากตารางที่ 33 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนวัตกรรมจัดการประสบการณ์เชิงรุกขั้นสูง พบว่า ลักษณะของนวัตกรรมจัดการประสบการณ์เชิงรุกขั้นสูง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.500$ และ S.D. = 0.522) และความเป็นไปได้ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.167$ และ S.D. = 0.718) วัตถุประสงค์ของนวัตกรรมจัดการประสบการณ์เชิงรุกขั้นสูง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.500$ และ S.D. = 0.522) และความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.333$ และ S.D. = 0.778) แนวทางการปฏิบัติของหลักสูตรการจัดการประสบการณ์เชิงรุกขั้นสูง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.417$ และ S.D. = 0.669) และความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.333$ และ S.D. = 0.492) และตัวชี้วัดของหลักสูตรการจัดการประสบการณ์เชิงรุกขั้นสูง มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.833$ และ S.D. = 0.718) และความเป็นไปได้ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.083$ และ S.D. = 0.515)

ผู้ทรงคุณวุฒิ มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้ 1) ภาพรวมของนวัตกรรม ควรจัดประสบการณ์อย่างมีแบบแผน เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางจิตใจกับเด็ก 2) ควรเติมคำว่า “วิเคราะห์เนื้อหาห้องเรียนก่อน” เพื่อเป็นข้อมูลในการเลือกใช้แนวคิดหรือเทคนิคในการจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ว่าเหมาะสมกับแบบใด และ เชื่อมโยงแนวคิดการจัดการประสบการณ์ต่าง ๆ หรือจัดทำเป็นกระบวนการ เพื่อให้ครูเข้าใจง่ายและนำไปปฏิบัติได้มีประสิทธิภาพ 3) ตัวชี้วัดและวัตถุประสงค์นวัตกรรม เปลี่ยนคำว่า “ผลการประเมินการจัดการประสบการณ์” เป็นคำว่า “ระดับคุณภาพการจัดการประสบการณ์” และเปลี่ยนคำว่า “จำนวน” เป็นคำว่า “สัดส่วนหรือร้อยละ”

ตารางที่ 34 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนวัตกรรมต้นแบบการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย นวัตกรรมห้องเรียนสร้างสรรค์

รายละเอียดนวัตกรรม	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ลักษณะของนวัตกรรมห้องเรียนสร้างสรรค์	4.333	0.492	มากที่สุด	4.167	0.718	มาก
วัตถุประสงค์ของนวัตกรรมห้องเรียนสร้างสรรค์	4.500	0.522	มากที่สุด	4.333	0.492	มากที่สุด
แนวทางการปฏิบัติของนวัตกรรมห้องเรียนสร้างสรรค์	4.333	0.492	มากที่สุด	4.000	0.603	มาก
ตัวชี้วัดของนวัตกรรมห้องเรียนสร้างสรรค์	4.000	0.603	มาก	4.000	0.603	มาก

จากตารางที่ 34 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนวัตกรรมห้องเรียนสร้างสรรค์ พบว่าลักษณะของนวัตกรรมห้องเรียนสร้างสรรค์ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.333$ และ S.D. = 0.492) และความเป็นไปได้ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.167$ และ S.D. = 0.718) วัตถุประสงค์ของนวัตกรรมห้องเรียนสร้างสรรค์ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.500$ และ S.D. = 0.522) และความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.333$ และ S.D. = 0.492) แนวทางการปฏิบัติของนวัตกรรมห้องเรียนสร้างสรรค์ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.333$ และ S.D. = 0.492) และความเป็นไปได้ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.000$ และ S.D. = 0.603) และตัวชี้วัดของนวัตกรรมห้องเรียนสร้างสรรค์ มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 4.000$ และ S.D. = 0.603) และความเป็นไปได้ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.000$ และ S.D. = 0.603)

ผู้ทรงคุณวุฒิ มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้ 1) ภาพรวมของนวัตกรรม ควรใช้คำว่า การจัดสภาพห้องเรียน และเพิ่มแนวทางในการสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นในห้องเรียน เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ในการส่งเสริมความกล้าเสี่ยง 2) ตัวชี้วัดและวัตถุประสงค์ของนวัตกรรม เปลี่ยนคำว่า “จำนวน” เป็นคำว่า “ร้อยละ” และให้ระบุคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ด้านที่ต้องการพัฒนาไว้อย่างชัดเจน 3) ควรให้มีการปรับเปลี่ยนห้องเรียน / บรรยากาศห้องเรียนตามการค้นพบของเด็ก เพื่อให้เห็นถึงพัฒนาการของเด็ก

ตารางที่ 35 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนวัตกรรมต้นแบบการบริหารวิชาการโรงเรียน
เอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย นวัตกรรมชุดเครื่องมือสร้างสรรค์

รายละเอียดนวัตกรรม	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล
ลักษณะของนวัตกรรมชุดเครื่องมือ สร้างสรรค์	4.333	0.492	มากที่สุด	4.167	0.389	มาก
วัตถุประสงค์ของนวัตกรรมชุดเครื่องมือ สร้างสรรค์	4.333	0.492	มากที่สุด	4.000	0.603	มาก
แนวทางการปฏิบัติของนวัตกรรมชุด เครื่องมือสร้างสรรค์	4.333	0.492	มาก	4.000	0.603	มาก
ตัวชี้วัดของนวัตกรรมชุดเครื่องมือ สร้างสรรค์	4.000	0.603	มาก	4.000	0.603	มาก

จากตารางที่ 35 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนวัตกรรมชุดเครื่องมือสร้างสรรค์ พบว่า ลักษณะของนวัตกรรมชุดเครื่องมือสร้างสรรค์ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.333$ และ S.D. = 0.492) และความเป็นไปได้ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.167$ และ S.D. = 0.718) วัตถุประสงค์ของนวัตกรรมชุดเครื่องมือสร้างสรรค์ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.333$ และ S.D. = 0.492) และความเป็นไปได้ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.000$ และ S.D. = 0.603) แนวทางการปฏิบัติของนวัตกรรมชุดเครื่องมือสร้างสรรค์ มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 4.333$ และ S.D. = 0.492) และความเป็นไปได้ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.000$ และ S.D. = 0.603) และตัวชี้วัดของนวัตกรรมชุดเครื่องมือสร้างสรรค์ มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 4.000$ และ S.D. = 0.603) และความเป็นไปได้ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.000$ และ S.D. = 0.603)

ผู้ทรงคุณวุฒิ มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้ 1) วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม ควรใช้คำว่า สรรหา 2) แนวทางการปฏิบัติของนวัตกรรม ยังไม่รองรับการพัฒนาศักยภาพในการเลือก คัดสรรสื่อ ควรเพิ่มการพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจในการใช้สื่อ และ แนวทางการปฏิบัติแต่ละข้อ ควรระบุว่า ส่งเสริม หรือสนับสนุนให้ใครมีบทบาทหน้าที่อย่างไร นอกจากนี้ควรเน้นให้ครูพัฒนาสื่อได้ด้วยตนเอง จะได้อิสระสร้างสรรค์ตามบริบทที่ต้องการ และ 3) วัตถุประสงค์และตัวชี้วัดให้ระบุคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ด้านที่ต้องการพัฒนาไว้อย่างชัดเจน

ตารางที่ 36 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนวัตกรรมต้นแบบการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย นวัตกรรมดินแดนสร้างสรรค์

รายละเอียดนวัตกรรม	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล
ลักษณะของนวัตกรรมดินแดนสร้างสรรค์	4.167	0.718	มาก	3.833	0.389	มาก
วัตถุประสงค์ของนวัตกรรมดินแดนสร้างสรรค์	3.833	0.718	มาก	4.000	0.603	มาก
แนวทางการปฏิบัติของนวัตกรรมดินแดนสร้างสรรค์	4.000	0.853	มาก	4.000	0.603	มาก
ตัวชี้วัดของนวัตกรรมดินแดนสร้างสรรค์	4.000	0.603	มาก	4.000	0.603	มาก

จากตารางที่ 36 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนวัตกรรมดินแดนสร้างสรรค์ พบว่า ลักษณะของนวัตกรรมดินแดนสร้างสรรค์ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.167$ และ S.D. = 0.718) และความเป็นไปได้ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.833$ และ S.D. = 0.389) วัตถุประสงค์ของนวัตกรรมดินแดนสร้างสรรค์ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.833$ และ S.D. = 0.718) และความเป็นไปได้ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.000$ และ S.D. = 0.603) แนวทางการปฏิบัติของนวัตกรรมดินแดนสร้างสรรค์ มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 4.000$ และ S.D. = 0.853) และความเป็นไปได้ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.000$ และ S.D. = 0.603) และตัวชี้วัดของนวัตกรรมดินแดนสร้างสรรค์ มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 4.000$ และ S.D. = 0.603) และความเป็นไปได้ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.000$ และ S.D. = 0.603)

ผู้ทรงคุณวุฒิ มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้ 1) วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม ให้ใช้คำว่า ภายนอกห้องเรียน เพื่อสื่อความหมายของพื้นที่ภายในโรงเรียนและแหล่งเรียนรู้ 2) วัตถุประสงค์และตัวชี้วัดให้ระบุคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ด้านที่ต้องการพัฒนาไว้อย่างชัดเจน

ตารางที่ 37 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนวัตกรรมต้นแบบการบริหารวิชาการโรงเรียน
เอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย นวัตกรรมการประเมินเส้นทางการเติบโตของเด็ก
ช่างคิด

รายละเอียดนวัตกรรม	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ลักษณะของนวัตกรรมการประเมิน เส้นทางการเติบโตของเด็กช่างคิด	4.167	0.389	มาก	4.000	0.853	มาก
วัตถุประสงค์ของนวัตกรรมการประเมิน เส้นทางการเติบโตของเด็กช่างคิด	4.167	0.389	มาก	4.167	0.718	มาก
แนวทางการปฏิบัติของนวัตกรรมการ ประเมินเส้นทางการเติบโตของเด็กช่างคิด	4.333	0.492	มากที่สุด	4.167	0.718	มาก
ตัวชี้วัดของนวัตกรรมการประเมินเส้นทาง การเติบโตของเด็กช่างคิด	3.833	0.389	มาก	3.917	0.289	มาก

จากตารางที่ 37 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนวัตกรรมการประเมินเส้นทางการเติบโตของเด็กช่างคิด พบว่า ลักษณะของนวัตกรรมการประเมินเส้นทางการเติบโตของเด็กช่างคิด มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 4.167$ และ S.D. = 0.389) และความเป็นไปได้ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.000$ และ S.D. = 0.853) วัตถุประสงค์ของนวัตกรรมการประเมินเส้นทางการเติบโตของเด็กช่างคิด มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 4.167$ และ S.D. = 0.389) และความเป็นไปได้ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.167$ และ S.D. = 0.718) แนวทางการปฏิบัติของนวัตกรรมการประเมินเส้นทางการเติบโตของเด็กช่างคิด มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.333$ และ S.D. = 0.492) และความเป็นไปได้ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.167$ และ S.D. = 0.718) และตัวชี้วัดของนวัตกรรมการประเมินเส้นทางการเติบโตของเด็กช่างคิดมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.833$ และ S.D. = 0.389) และความเป็นไปได้ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.917$ และ S.D. = 0.289)

ผู้ทรงคุณวุฒิ มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้ 1) แนวทางการปฏิบัติของนวัตกรรม ควรเรียงลำดับแนวทางการปฏิบัติให้มีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้มากยิ่งขึ้น และแนวทางการปฏิบัติบางข้อ ผู้วิจัยควรพิจารณาว่าอยู่ในขั้นตอนใดของนวัตกรรม ในส่วนของการทำวิจัยในชั้นเรียน ควรแก้ไขคำว่า “การแก้ปัญหา” เป็นคำว่า “เพื่อการส่งเสริมความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ของเด็ก” 2) วัตถุประสงค์และตัวชี้วัดของนวัตกรรม ควรเปลี่ยนคำว่า “จำนวน” เป็นคำว่า “สัดส่วนหรือร้อยละ” และระบุคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ด้านที่ต้องการพัฒนาไว้อย่างชัดเจน

4.3.5 นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์
ของเด็กปฐมวัย ฉบับสมบูรณ์

HIGHER ACTIVE EXPERIENCES: HA

การจัดประสบการณ์เชิงรุกชั้นสูง

N:

NURTURE CHANGE KID'S ENVIRONMENT

การสร้างสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กข้างคิด

CHANGE KID CURRICULUM: C

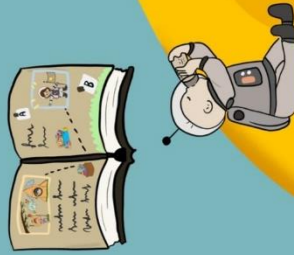
หลักสูตรเด็กข้างคิด

GE:

GROWING CHANGE KID'S JOURNEY EVALUATION

การประเมินเส้นทาง การเติบโต ของเด็กข้างคิด

CHANGE KID Innovation

นวัตกรรม เด็กช่างคิด

CHANGE KID Curriculum

หลักสูตรเด็กช่างคิด

การบริหารหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของเด็กเป็นสำคัญ โดยกำหนดนักคิดสร้างสรรค์ไว้เป็นเป้าหมายของการเรียนรู้ ใช้ประเด็นเรื่องเป็นกรอบการจัดประสบการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับความสนใจและความหลงใหลของเด็ก ผ่านการสอนแบบโครงการ เน้นการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ แก้ปัญหา สร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุข มีทัศนคติที่ดี เกิดการเรียนรู้ อย่างมีความหมายและมีคุณค่าต่อตัวเด็ก มุ่งเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยเน้นการพัฒนาให้เด็กมีความกล้าเสี่ยงและมีความพยายามในการทดลองสิ่งใหม่

Higher Active Experiences

การจัดประสบการณ์เชิงรุกขั้นสูง

การบริหารการจัดประสบการณ์ที่ผ่านการคิดและการวางแผนเป็นอย่างดีของครู โดยวิเคราะห์และทำความเข้าใจเด็กเป็นรายบุคคล เกิดการเรียนรู้ผ่านการสวมบทบาท “นักคิดเชิงรุกขั้นสูง” ผ่านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิดอย่างมีแบบแผน สอดคล้องกับความสนใจ เน้นการสืบสอบ ลงมือทำ ลองผิดลองถูก มีส่วนร่วม ค้นพบและสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเองของเด็ก เพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัย

Nurture CHANGE KID's Environment

การสร้างสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กช่างคิด

การบริหารสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน สภาพแวดล้อมทางสังคม สื่อการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ด้านต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์แบบเด็กช่างคิดและเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 3 นวัตกรรมย่อย ได้แก่

Creative Classroom Lab

ห้องเรียนสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนและบรรยากาศที่อบอุ่น โดยจัดสรรพื้นที่อย่างมีความหมาย เน้นความเป็นธรรมชาติ เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการออกแบบสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน มีพื้นที่สำหรับเด็ก ครู และการปฏิบัติกิจกรรม มีการปรับพื้นที่ให้น่าสนใจและการค้นพบใหม่อยู่เสมอ เสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กโดยมุ่งเน้นคุณลักษณะการมีจินตนาการ มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ และความคล่องแคล่วว่องไวของเด็ก

Creative Toolkits

ชุดเครื่องมือสร้างสรรค์

การบริหารจัดการสื่อการเรียนรู้แบบการพัฒนาสมองเป็นฐาน โดยมุ่งเน้นสื่อที่เป็นของจริง ธรรมชาติ ให้อิสระทางความคิด มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกับสิ่งรอบตัว กระตุ้นความสนใจให้เกิดการเรียนรู้ เรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น และส่งเสริมการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิด เพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยมุ่งพัฒนาคุณลักษณะช่างสำรวจ การสื่อสารและการแสดงออก มีความพยายาม และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

Creative Land

ดินแดนสร้างสรรค์

การบริหารจัดการพื้นที่นอกห้องเรียน ให้เป็นพื้นที่การจัดประสบการณ์เรียนรู้ เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง การสำรวจ ค้นพบ ผจญภัย เพื่อเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย และเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยมุ่งพัฒนาคุณลักษณะกล้าซักถามข้อสงสัย

Growing CHANGE KID's Journey Evaluation

การประเมินเส้นทางการเติบโตของเด็กช่างคิด

การบริหารการประเมินพัฒนาการนักคิดสร้างสรรค์เป็นรายบุคคล มีเป้าหมายการประเมินเพื่อการพัฒนา โดยเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับเด็กเป็นสำคัญ ประกอบด้วย การประเมินตนเอง การประเมินความสำเร็จระหว่างทาง และประเมินความก้าวหน้าของพัฒนาการในระยะยาว บันทึกและรายงานผลอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ และนำผลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียน เสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยมุ่งพัฒนาคุณลักษณะความกล้าตัดสินใจ

นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

ชื่อนวัตกรรม: นวัตกรรมเด็กช่างคิด (CHANGE KID Innovation)

ความสำคัญและความเป็นมา

ในยุคสมัยแห่งโลกดิจิทัล การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างคาดคะเนไม่ได้ “การมองเห็นโอกาส” และ “ต่อยอดเป็น” จึงถือเป็นก้าวแรกแห่งความสำเร็จที่จะเกิดขึ้น “ความคิดสร้างสรรค์” จึงถือเป็นพลวไฟแห่งการเปลี่ยนแปลง และกลายเป็นทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 เด็กทุกคนเป็นนักคิดสร้างสรรค์ เพราะเด็กทุกคนเกิดมาพร้อมขีดความสามารถที่จะสร้างสรรค์ มีอิสระทางความคิด มีวิธีการแก้ปัญหาหรือหาวิธีการเรียนรู้หรือคำตอบของสิ่งต่าง ๆ ได้หลากหลายทิศทาง หลายมิติ หลายรูปแบบ มีความกล้า มีความสามารถในการคิดริเริ่มในสิ่งแปลกใหม่ ชอบคิดในสิ่งที่คนอื่นไม่เคยคิดมาก่อน มีความสุขที่จะได้ใช้ความคิดในการรังสรรค์สิ่งต่าง ๆ ใช้จินตนาการ และผสมสิ่งต่าง ๆ เข้าด้วยกัน (อุษณีย์ อนุรุทธ์วงศ์, 2552) การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์จึงควรเริ่มตั้งแต่ระดับปฐมวัย กุมารแพทย์ด้านพัฒนาการเด็ก (ทิพวรรณ หรรษคุณาชัย, 2562) กล่าวว่า การพัฒนาลูกเป็นนักคิดถือเป็นพื้นฐานของการเป็นเด็กฉลาด สามารถคิด วิเคราะห์ และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตัวเอง โดยจะต้องรู้จักส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิดให้ลูกตั้งแต่เยาว์วัย “การเปลี่ยนผ่านเข้าสู่สังคมแห่งความคิดสร้างสรรค์จึงนำมาซึ่งโอกาส และมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องพัฒนาเยาวชนให้เป็นนักคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้มีความพร้อมในการเผชิญชีวิตในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว” การจัดการเรียนการสอนตามความต้องการของประชาชน และการพัฒนาคุณภาพของเด็กไทยให้มีความพร้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ถือเป็นหน้าที่ที่สำคัญของสถานศึกษาเอกชน (สุทัศน์ กาญจนานนท์กุล, 2562) โรงเรียนเอกชนยังถือเป็นทางเลือกคุณภาพที่ดีกว่าของผู้เรียนและผู้ปกครอง เนื่องจากโรงเรียนเอกชนมีการแข่งขันกันสูง มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เป็นที่ยอมรับอยู่เสมอ (ชลำ อรรถธรรม, 2562) โรงเรียนจึงต้องอาศัยการบริหารวิชาการที่จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างรากฐานการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้เจริญงอกงามได้ ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการบริหารวิชาการที่มีคุณภาพ ดังนั้นการบริหารวิชาการที่มีคุณภาพจึงเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จะต้องพัฒนากระบวนการบริหารวิชาการของโรงเรียนเพื่อส่งเสริม และมอบโอกาสให้เด็กได้รับการพัฒนาเป็นนักคิดสร้างสรรค์

นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย คือนวัตกรรมการบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนที่จัดการศึกษาในระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ซึ่งเป็นนวัตกรรมพัฒนาขึ้นจากการศึกษาสภาพปัจจุบันการ

บริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนและระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้มาศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกัน โดยในขั้นตอนนี้เป็นกระบวนการทำความเข้าใจกลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย (Empathize) และกำหนดกรอบปัญหา (Define) ที่สำคัญ หลังจากนั้นจึงศึกษาการบริหารวิชาการของโรงเรียนต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจ (Interesting Cases) โดยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบคือ 1) โรงเรียนที่เด็กมีผลการประเมินระดับนักคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับสูง และ 2) โรงเรียนที่มีวิสัยทัศน์หรือนโยบายการบริหารวิชาการตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารเกี่ยวกับการบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัย เพื่อเป็นการระดมแนวคิด (Ideate) จากผู้บริหารที่มีประสบการณ์ และมีความเชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนนี้ข้างต้นมาวิเคราะห์และพัฒนาเป็นนวัตกรรมการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

นวัตกรรมฉบับนี้ จะเป็นกระบวนการบริหารวิชาการที่ส่งเสริมคุณภาพการบริหารด้านหลักสูตรปฐมวัย ด้านการจัดประสบการณ์ ด้านการสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ และด้านการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัย โดยเป็นการบ่มเพาะ พุ่มพัก กระตุ้น ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กให้เจริญงอกงาม สนับสนุนการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นนักคิดสร้างสรรค์ นำไปสู่เตรียมความพร้อมในการดำเนินชีวิต เต็มโตเป็นผู้ใหญ่ที่สามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพในอนาคตที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพื่อเป็นนักคิดสร้างสรรค์ที่สร้างสรรค์คุณค่าให้กับสังคมและประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

เพื่อเป็นกระบวนการการบริหารวิชาการที่มุ่งเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัย อายุระหว่าง 3 – 6 ปี สำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

รายละเอียดนวัตกรรม

นวัตกรรมเด็กช่างคิด : CHANGE KID Innovation

นวัตกรรมเด็กช่างคิด (CHANGE KID Innovation) คือ นวัตกรรมการบริหารวิชาการ โรงเรียนเอกชนเพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัย สำหรับผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษา ประกอบด้วย 4 นวัตกรรมหลัก 3 นวัตกรรมย่อย ได้แก่ 1) นวัตกรรมหลักสูตรเด็กช่างคิด 2) นวัตกรรมการจัดประสบการณ์แบบเชิงรุกชั้นสูง 3) นวัตกรรมการสร้างสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กช่างคิด ซึ่งประกอบด้วย 3.1) นวัตกรรมห้องเรียนสร้างสรรค์ 3.2) นวัตกรรมชุดเครื่องมือสร้างสรรค์ 3.3) นวัตกรรมดินแดนสร้างสรรค์ และ 4) นวัตกรรมการประเมินเส้นทางการเติบโตของเด็กช่างคิด มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) นวัตกรรมหลักสูตรเด็กช่างคิด (CHANGE KID Curriculum Innovation: C)

หมายถึง การบริหารหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของเด็กเป็นสำคัญ โดยกำหนดประเด็นเรื่องเป็นกรอบการจัดประสบการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับความสนใจและความหลงใหลของเด็ก ผ่านการสอนแบบโครงการ เน้นการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ แก้ปัญหา สร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุข มีทัศนคติที่ดี เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและมีคุณค่าต่อตัวเด็ก เพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยเน้นการพัฒนาให้เด็กมีความกล้าเสี่ยงและความพยายามในการทดลองสิ่งใหม่

2) นวัตกรรมการจัดประสบการณ์เชิงรุกชั้นสูง (Higher Active Experiences: HA)

หมายถึง การบริหารการจัดประสบการณ์ที่ผ่านการคิดและการวางแผนเป็นอย่างดีของครู โดยให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์และทำความเข้าใจเด็กเป็นรายบุคคล เกิดการเรียนรู้ผ่านการสวมบทบาท “นักคิดเชิงรุกชั้นสูง” ที่เกิดจากการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิดอย่างมีแบบแผนที่สอดคล้องกับความสนใจ ผ่านการสืบสอบ ลงมือทำ ลองผิดลองถูก มีส่วนร่วม ค้นพบและสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง เพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัย

3) นวัตกรรมการสร้างสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กช่างคิด (Nurture CHANGE KID's Environment: N) หมายถึง การบริหารสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน สภาพแวดล้อมทางสังคม สื่อการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิดที่เสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 3 นวัตกรรมย่อย ได้แก่

3.1) นวัตกรรมห้องเรียนสร้างสรรค์ (Creative Classroom Lab) หมายถึง การสร้างสรรค์สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน และบรรยากาศอบอุ่นภายในห้องเรียน ที่ส่งเสริมการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิด เน้นการจัดสรรพื้นที่อย่างมีความหมาย ความเป็นธรรมชาติ เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการออกแบบสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน มีพื้นที่สำหรับเด็ก ครู และการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ มีการปรับพื้นที่ให้น่าสนใจตามการค้นพบใหม่อยู่เสมอ รวมถึงการ

บริหารห้องเรียนให้มีบรรยากาศที่เปิดโอกาสและเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยมุ่งเน้นการมีจินตนาการ มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ และความคล่องแคล่วว่องไวของเด็ก

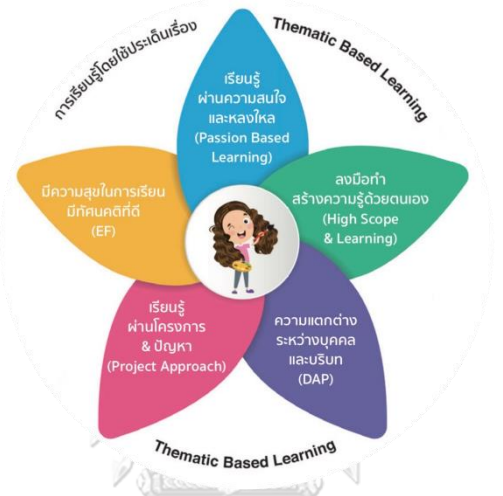
3.2) นวัตกรรมชุดเครื่องมือสร้างสรรค์ (Creative Toolkits) หมายถึง การบริหารจัดการจัดการสื่อการเรียนรู้แบบการพัฒนาสมองเป็นฐาน โดยมุ่งเน้นสื่อที่เป็นของจริง ธรรมชาติ ให้อิสระทางความคิด มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกับสิ่งรอบตัว กระตุ้นความสนใจให้เกิดการเรียนรู้ เรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น ส่งเสริมการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิด เพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยมุ่งพัฒนาคุณลักษณะช่างสำรวจ การสื่อสารและการแสดงออก มีความพยายาม และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

3.3) นวัตกรรมดินแดนสร้างสรรค์ (Creative Land) หมายถึง การบริหารจัดการพื้นที่นอกห้องเรียนให้เป็นพื้นที่การจัดประสบการณ์เรียนรู้ เปิดโอกาสให้เด็กเกิดการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง ผ่านการสำรวจ ค้นพบ ผจญภัย เพื่อเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย และเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยมุ่งพัฒนาการกล้าซักถามข้อสงสัยของเด็ก

4) นวัตกรรมการประเมินเส้นทางการเติบโตของเด็กช่างคิด (Growing CHANGE KID's Journey Evaluation: GE) หมายถึง การบริหารการประเมินพัฒนาการนักคิดสร้างสรรค์ที่เน้นการประเมินเป็นรายบุคคล มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนา โดยเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับเด็กเป็นสำคัญ ประกอบด้วย การประเมินตนเอง การประเมินความสำเร็จระหว่างทาง และประเมินความก้าวหน้าของพัฒนาการในระยะยาว มีการบันทึกและรายงานผลอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ และนำผลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยมุ่งพัฒนาคุณลักษณะการกล้าตัดสินใจ

1. นวัตกรรม: หลักสูตรเด็กช่างคิด (CHANGE KID Curriculum)		
<p>ลักษณะนวัตกรรม: การบริหารหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของเด็กเป็นสำคัญ โดยกำหนดประเด็นเรื่องเป็นกรอบการจัดประสบการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับความสนใจและความหลงใหลของเด็ก ผ่านการสอนแบบโครงการ เน้นการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ แก้ปัญหา สร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุข มีทัศนคติที่ดี เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและมีคุณค่าต่อตัวเด็ก เพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยเน้นการพัฒนาให้เด็กมีความกล้าเสี่ยง และมีความพยายามในการทดลองสิ่งใหม่</p>		
วัตถุประสงค์	แนวทางการปฏิบัติ	ตัวชี้วัด
<p>1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของเด็กเป็นสำคัญ เกิดจากแนวคิดการจัดการศึกษาที่โดดเด่น ยึดหลักการมีส่วนร่วมและตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีความยืดหยุ่น นำไปใช้ได้จริงในบริบทที่หลากหลายในการพัฒนาเด็กให้เป็นนักคิดสร้างสรรค์</p> <p>2. เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ด้านความกล้าเสี่ยง และความพยายามในการทดลองสิ่งใหม่ของเด็กปฐมวัย</p>	<p>1.1. วางแผนและออกแบบหลักสูตรเด็กช่างคิด</p> <p>1) ผู้บริหารจัดประชุมเพื่อวางแผนการจัดทำหลักสูตรเด็กช่างคิด แบบมุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของเด็กเป็นสำคัญ โดยกำหนดอัตลักษณ์ “นักคิดสร้างสรรค์” ไว้เป็นเป้าหมายหลักสูตรที่ชัดเจน และยึดหลักการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยสร้างความตระหนักถึงบทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาเด็กให้เป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาให้เด็กมีความพยายามในการทดลองสิ่งใหม่และความกล้าเสี่ยง</p> <p>2) ผู้บริหารและครูร่วมกันวิเคราะห์นวัตกรรมทางการศึกษา แนวคิดและรูปแบบการจัดการศึกษาใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดดเด่น และส่งเสริมความเป็นนักคิดสร้างสรรค์โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทั้ง 2 คุณลักษณะ เพื่อนำมาปรับใช้ในการจัดทำหลักสูตรเด็กช่างคิด</p> <p>3) ผู้บริหารและครูร่วมกันวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาชาติ และศึกษาความต้องการของผู้ปกครอง เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ปกครอง และการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้</p> <p>4) ผู้บริหารและครูร่วมกันกำหนดขอบเขตการพัฒนาคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็กในแต่ละปีการศึกษา</p> <p>1.2 จัดทำหลักสูตรเด็กช่างคิด</p> <p>1) ผู้บริหารและครูร่วมกันจัดทำหลักสูตรเด็กช่างคิด โดยระดมความคิด และกำหนดเป็นประเด็นเรื่อง (Thematic – Based Learning) เพื่อใช้เป็นหลักใน</p>	<p>1. ระดับคุณภาพของหลักสูตรเด็กช่างคิด</p> <p>2. ร้อยละของเด็กที่มีอัตลักษณ์ “นักคิดสร้างสรรค์” ด้านความกล้าเสี่ยง และความพยายามในการทดลองสิ่งใหม่</p>

1. นวัตกรรม: หลักสูตรเด็กช่างคิด (CHANGE KID Curriculum)		
<p>ลักษณะนวัตกรรม: การบริหารหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของเด็กเป็นสำคัญ โดยกำหนดประเด็นเรื่องเป็นกรอบการจัดประสบการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับความสนใจและความหลงใหลของเด็ก ผ่านการสอนแบบโครงการ เน้นการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ แก้ปัญหา สร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุข มีทัศนคติที่ดี เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและมีคุณค่าต่อตัวเด็ก เพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยเน้นการพัฒนาให้เด็กมีความกล้าเสี่ยง และมีความพยายามในการทดลองสิ่งใหม่</p>		
วัตถุประสงค์	แนวทางการปฏิบัติ	ตัวชี้วัด
	<p>การจัดประสบการณ์ และกิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันในแต่ละภาค การศึกษาโดยผสมผสานรูปแบบการจัดประสบการณ์ ดังนี้</p> <p>1.1) การจัดประสบการณ์ที่เกิดจากความสนใจและความหลงใหลของเด็ก (Passion – Based Learning) ที่สอดคล้องกับประเด็นเรื่องที่กำหนดในภาคการศึกษานั้น</p> <p>1.2) การจัดประสบการณ์ที่มุ่งเน้นให้เด็กเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ค้นพบ และสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเองอย่างอิสระ ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกและไฮสโคป (Active Learning และ High Scope)</p> <p>1.3) การจัดประสบการณ์โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและการเรียนรู้ตามบริบท และตามแนวปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ (DAP)</p> <p>1.4) การจัดประสบการณ์โดยใช้โครงการเป็นฐาน (Project Approach) ที่สอดคล้องกับธีมการเรียนรู้ (Thematic – Based Learning) การเรียนรู้ เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้มีอิสระเรียนรู้ตามความสนใจของตนเอง</p> <p>1.5) การจัดประสบการณ์โดยเน้นการเรียนรู้อย่างมีความสุข มีทัศนคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย และมีคุณค่าต่อตัวเด็ก (EF)</p>	

วัตถุประสงค์	แนวทางการปฏิบัติ	ตัวชี้วัด
	<p data-bbox="566 689 1070 1182"> </p> <p data-bbox="566 1205 1070 1435">2) ผู้บริหารและครูร่วมกันจัดทำคู่มือการใช้หลักสูตร เพื่อให้ครูหรือผู้ใช้หลักสูตรเข้าใจถึงเป้าหมาย แนวคิดการจัดประสบการณ์ วิธีการจัดประสบการณ์ และบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้หลักสูตรเด็กช่างคิดไปปรับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p data-bbox="566 1451 1070 1489">1.3 ประเมินผลการใช้หลักสูตร</p> <p data-bbox="566 1503 1070 1733">1) พัฒนาระบบการประเมินหลักสูตรเด็กช่างคิด แบบเปิดใจและเข้มแข็ง ผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อให้ครูร่วมกันพัฒนาหลักสูตรเด็กช่างคิดให้ทันสมัยและมีคุณภาพอยู่เสมอ โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็ก</p> <p data-bbox="566 1747 1070 2033">2) จัดประชุมผู้ปกครองเพื่อสร้างความเข้าใจถึงเป้าหมายของหลักสูตรเด็กช่างคิด แนวทางในการพัฒนาเด็กให้เป็นนักคิดสร้างสรรค์ สร้างความตระหนักถึงบทบาทของผู้ปกครองในการเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จ และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการประเมินผลการใช้หลักสูตร เพื่อการพัฒนาเด็กให้</p>	

1. นวัตกรรม: หลักสูตรเด็กช่างคิด (CHANGE KID Curriculum)

ลักษณะนวัตกรรม: การบริหารหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของเด็กเป็นสำคัญ โดยกำหนดประเด็นเรื่องเป็นกรอบการจัดประสบการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับความสนใจและความหลงใหลของเด็ก ผ่านการสอนแบบโครงการ เน้นการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ แก้ปัญหา สร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง ส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความสุข มีทัศนคติที่ดี เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและมีคุณค่าต่อตัวเด็ก เพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยเน้นการพัฒนาให้เด็กมีความกล้าเสี่ยง และมีความพยายามในการทดลองสิ่งใหม่

1. นวัตกรรม: หลักสูตรเด็กช่างคิด (CHANGE KID Curriculum)		
<p>ลักษณะนวัตกรรม: การบริหารหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของเด็กเป็นสำคัญ โดยกำหนดประเด็นเรื่องเป็นกรอบการจัดประสบการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับความสนใจและความหลงใหลของเด็ก ผ่านการสอนแบบโครงการ เน้นการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ แก้ปัญหา สร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุข มีทัศนคติที่ดี เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและมีคุณค่าต่อตัวเด็ก เพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยเน้นการพัฒนาให้เด็กมีความกล้าเสี่ยง และมีความพยายามในการทดลองสิ่งใหม่</p>		
วัตถุประสงค์	แนวทางการปฏิบัติ	ตัวชี้วัด
	<p>เป็นนักคิดสร้างสรรค์ร่วมกัน</p> <p>3) จัดกิจกรรมเปิดชั้นเรียน (open class) เพื่อให้ผู้ปกครอง และเพื่อนครูเข้ามาสังเกตการณ์ชั้นเรียน เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา แนวทางในการปรับปรุง และนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรเด็กช่างคิด ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป</p>	

2. นวัตกรรม: การจัดการประสบการณ์เชิงรุกขั้นสูง (Higher Active Experiences)		
<p>ลักษณะนวัตกรรม: การบริหารการจัดการประสบการณ์ที่ผ่านการคิดและการวางแผนเป็นอย่างดีของครู โดยวิเคราะห์และทำความเข้าใจเด็กเป็นรายบุคคล เกิดการเรียนรู้ผ่านการสวมบทบาท “นักคิดเชิงรุกขั้นสูง” ผ่านการจัดการประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิดอย่างมีแบบแผน สอดคล้องกับความสนใจ เน้นการสืบสอบ ลงมือทำ ลองผิดลองถูก มีส่วนร่วม ค้นพบและสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเองของเด็ก เพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัย</p>		
วัตถุประสงค์	แนวทางการปฏิบัติ	ตัวชี้วัด
<p>1. เพื่อพัฒนาการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิด ที่มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กให้เป็นนักคิดสร้างสรรค์อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>2. เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการประสบการณ์ โดยมุ่งเน้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้และสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง</p> <p>3. เพื่อส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสทางความคิด และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก</p>	<p>2.1 วางแผนและออกแบบการทำแผนการจัดการประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิด</p> <p>1) ครูร่วมกันออกแบบหน่วยการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ ที่สอดคล้องกับประเด็นเรื่อง (Theme Based Learning) ที่กำหนดไว้</p> <p>2) ครูจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิด โดยใช้รูปแบบการจัดการประสบการณ์ที่กำหนดไว้ตามหลักสูตร โดยใช้กระบวนการจัดทำแผนในรูปแบบ CO – 5 steps ดังนี้</p> <p>2.1) เสนอสิ่งเร้าและระบุคำถามสำคัญ</p> <p>2.2) สืบเสาะหาและวิเคราะห์ข้อมูล</p> <p>2.3) แลกเปลี่ยนและสร้างความรู้</p> <p>2.4) สื่อสารและสะท้อนคิด</p> <p>2.5) นำความรู้ไปใช้จริง</p> <p>3) จัดกิจกรรม “ชั้นเรียนทอล์คโชว์” (Talk Show Class) เพื่อให้ครูนำเสนอวิธีการจัดการประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิดที่โดดเด่นและเป็นแนวปฏิบัติที่ดีให้กับเพื่อนครู</p> <p>4) จัดกิจกรรม “กระจกส่องใจ” (Mind Mirror) หลังจบภาคการศึกษา เพื่อเปิดโอกาสให้ครูได้สะท้อนผลการนำแผนการจัดการประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิดไปใช้ เพื่อให้เห็นถึงอุปสรรค ปัญหา แลกเปลี่ยนข้อเสนอแนะ และร่วมกันพัฒนาแผนการจัดการประสบการณ์และนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นในครั้งถัดไป</p>	<p>1. ระดับคุณภาพของแผนการจัดการประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิด</p> <p>2. ระดับคุณภาพการจัดการประสบการณ์ที่ส่งเสริมความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย</p> <p>3. ร้อยละของการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์จากกิจกรรมทั้งหมด</p>

วัตถุประสงค์	แนวทางการปฏิบัติ	ตัวชี้วัด
<p>2. นวัตกรรม: การจัดประสบการณ์เชิงรุกชั้นสูง (Higher Active Experiences)</p> <p>ลักษณะนวัตกรรม: การบริหารการจัดประสบการณ์ที่ผ่านการคิดและการวางแผนเป็นอย่างดีของครู โดยวิเคราะห์และทำความเข้าใจเด็กเป็นรายบุคคล เกิดการเรียนรู้ผ่านการสวมบทบาท “นักคิดเชิงรุกชั้นสูง” ผ่านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิดอย่างมีแบบแผน สอดคล้องกับความสนใจ เน้นการสืบสอบ ลงมือทำ ลองผิดลองถูก มีส่วนร่วม ค้นพบและสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเองของเด็ก เพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัย</p>	<p>2.2 จัดประสบการณ์แบบเด็กช่างคิด</p> <p>1) ครูจัดประสบการณ์โดยให้เด็กทุกคนสวมบทบาท “นักคิด เชิงรุกชั้นสูง” พร้อมอธิบายความหมาย ความสำคัญ และคุณลักษณะของนักคิดสร้างสรรค์ เพื่อกระตุ้นความสนใจและทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ อย่างมีความหมาย</p> <p>2) ครูจัดประสบการณ์ที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ผ่านความสนใจของนักเรียน เรียนรู้ผ่านการลงมือทำและการปฏิบัติ เพื่อค้นพบและสร้างความรู้ด้วยตนเองตามแผนการจัดประสบการณ์ที่เกิดจากการผสมผสานวิธีการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับองค์ความรู้ และส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยมีกระบวนการจัดประสบการณ์ดังนี้</p> <p>2.1) ครูวิเคราะห์ ทำความรู้จัก และศึกษาความสนใจของเด็กเป็นรายบุคคล โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้นำเสนอสิ่งที่ตนเองสนใจที่สอดคล้องกับประเด็นเรื่อง (Theme) ที่กำหนด เพื่อเลือกประเด็นการเรียนรู้ ตามแนวคิดการเรียนรู้ที่เด็กเป็นศูนย์กลาง (Child - Centered)</p> <p>2.2) ครูจัดประสบการณ์อย่างมีแบบแผน (Pattern) ตามแผนการจัดประสบการณ์ที่วางไว้ เพื่อให้เด็กรู้ถึงลำดับการจัดประสบการณ์ และก่อให้เกิดความมั่นคงทางจิตใจให้กับเด็ก มีความกล้าในการเสนอความคิด และแสดงความคิดเห็น</p> <p>2.3) ครูจัดประสบการณ์โดยนำเสนอปัญหาเพื่อใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning) หรือเรียนรู้ผ่านโครงการ (Project Approach) ร่วมกับเรียนรู้ผ่านสื่อและการเล่านิทาน เพื่อให้เด็กฝึกการ</p>	

<p>2. นวัตกรรม: การจัดการประสบการณ์เชิงรุกขั้นสูง (Higher Active Experiences)</p> <p>ลักษณะนวัตกรรม: การบริหารการจัดการประสบการณ์ที่ผ่านการคิดและการวางแผนเป็นอย่างดีของครู โดยวิเคราะห์ และทำความเข้าใจเด็กเป็นรายบุคคล เกิดการเรียนรู้ผ่านการสวมบทบาท “นักคิดเชิงรุกขั้นสูง” ผ่านการจัดการ ประสบการณ์และกิจกรรมเด็กข้างคิดอย่างมีแบบแผน สอดคล้องกับความสนใจ เน้นการสืบสอบ ลงมือทำ ลองผิด ลองถูก มีส่วนร่วม ค้นพบและสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเองของเด็ก เพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้แก่ เด็กปฐมวัย</p>		
วัตถุประสงค์	แนวทางการปฏิบัติ	ตัวชี้วัด
	<p>แก้ปัญหาโดยมีการวางแผน ลงมือทำ และสะท้อนผล การแก้ปัญหา (PDR) ควบคู่ผ่านการใช้คำถามกระตุ้น การคิดขั้นสูง (Higher Order Thinking) ของครู</p> <p>2.4) ครูส่งเสริมการจัดการประสบการณ์ที่เน้นการมี ส่วนร่วม (Collaborative Learning) เพื่อฝึกการทำงานร่วมกัน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น</p> <p>2.5) ครูให้เด็กสรุปความคิด ฝึกการสื่อสาร การ นำเสนอโดยใช้ผังกราฟฟิก (GO) และการเล่าเรื่อง</p> <p>2.3 จัดกิจกรรมเด็กข้างคิด</p> <p>1) จัดกิจกรรมผ่านการเล่น ซึ่งประกอบด้วย กิจกรรม เคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง เกมการศึกษา และกิจกรรม การเล่นตามมุม โดยเพิ่มมุมเด็กข้างคิดเพื่อให้เด็กเกิด การเรียนรู้ด้วยตนเองและเสริมสร้างความเป็นนักคิด สร้างสรรค์อย่างรอบด้าน</p> <p>2) จัดกิจกรรมนักคิดสร้างสรรค์ประจำวัน (Creative Daily Challenge) โดยเป็นกิจกรรมเสริมที่ฝึกการใช้ ความคิดอย่างอิสระ ฝึกการแก้ปัญหาที่ยังไม่เกิดขึ้น ฝึกการวางแผน และการคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อ ส่งเสริมการกล้าคิด กล้าเสี่ยง การมีจินตนาการ ความ กล้าแสดงออก การเป็นผู้นำทางความคิด และการ ทดลองสิ่งใหม่ เช่น กิจกรรมแตงนิทานจากภาพ, กิจกรรม Mission Impossible, นักทดลองตัวน้อย เป็นต้น</p>	

<p>3. นวัตกรรม: การสร้างสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กช่างคิด (Nurture CHANGE KID's Environment)</p> <p>ลักษณะนวัตกรรม: การบริหารสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน สภาพแวดล้อมทางสังคม สื่อการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ และกิจกรรมเด็กช่างคิดที่เสริมสร้างความ เป็นนักคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 3 นวัตกรรมย่อย ได้แก่</p> <p>3.1) นวัตกรรม: “ห้องเรียนสร้างสรรค์” (Creative Classroom Lab)</p> <p>ลักษณะนวัตกรรม: การสร้างสรรค์สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน และบรรยากาศอบอุ่นภายในห้องเรียน ที่ส่งเสริมการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิด เน้นการจัดสรรพื้นที่อย่างมีความหมาย ความเป็นธรรมชาติ เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการออกแบบสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน มีพื้นที่สำหรับเด็ก ครู และ การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ มีการปรับพื้นที่ที่น่าสนใจตามการค้นพบใหม่อยู่เสมอ รวมถึงการบริหารห้องเรียนให้มีบรรยากาศที่เปิดโอกาสและเสริมสร้างความ เป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยมุ่งเน้นการมีจินตนาการ มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ และ ความคล่องแคล่วว่องไวของเด็ก</p>		
วัตถุประสงค์	แนวทางการปฏิบัติ	ตัวชี้วัด
<p>1. เพื่อจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนที่สนับสนุนการจัดประสบการณ์และการปฏิบัติกิจกรรมที่เสริมสร้างความ เป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยมุ่งเน้นการมีจินตนาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ และความคล่องแคล่วว่องไว</p> <p>2. เพื่อจัดบรรยากาศภายในห้องเรียนให้ตอบสนองสนใจของเด็กอย่างเหมาะสมและสนับสนุนการพัฒนาความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ด้านการมีจินตนาการ มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ และความคล่องแคล่วว่องไวของเด็ก</p>	<p>3.1.1 การจัดสภาพห้องเรียน</p> <p>1) ผู้บริหารกำหนดแนวทางการออกแบบห้องเรียนสร้างสรรค์โดยใช้แนวคิดการจัดสรรพื้นที่อย่างมีความหมาย (Prepared Environment) ของมอนเตสซอริร่วมกับแนวคิดการเน้นความเป็นธรรมชาติ เกิดกระบวนการเรียนรู้จากของจริง และกระตุ้นประสาทสัมผัสทั้งห้า (Meaningful learning space) เพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์แบบเด็กช่างคิด โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ มีจินตนาการ และมีความคล่องแคล่วว่องไวของเด็ก</p> <p>2) ผู้บริหารกำหนดให้ครูจัดพื้นที่ภายในห้องเรียนตามแนวคิดไฮสโคป โดยแบ่งพื้นที่ในห้องเรียนออกเป็นพื้นที่ส่วนตัวและอิสระสำหรับเด็ก พื้นที่ส่วนตัวครู พื้นที่กิจกรรมกลุ่มใหญ่และย่อย และพื้นที่เล่นตามมุม โดยเพิ่มมุมเด็กช่างคิดเพื่อเปิดโอกาสทางความคิดพัฒนาความคิดให้เกิดขึ้นได้จริง และส่งเสริมความเป็นนักคิดสร้างสรรค์และมุ่งพัฒนาคุณลักษณะทั้ง 3 ของเด็ก</p> <p>3) ครูจัดบรรยากาศภายในห้องเรียนโดยวิเคราะห์ความสนใจของเด็กเป็นรายบุคคล และเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการออกแบบห้องเรียนสร้างสรรค์ตามแนวคิด Child – directed classroom และกำหนดให้มีการปรับบรรยากาศภายในห้องเรียนให้มี</p>	<p>1. ระดับคุณภาพของการประเมินห้องเรียนสร้างสรรค์</p> <p>2. ร้อยละของเด็กที่เป็นนักคิดสร้างสรรค์ ด้านมีจินตนาการ มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ และความคล่องแคล่วว่องไว</p>

<p>3. นวัตกรรม: การสร้างสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กช่างคิด (Nurture CHANGE KID's Environment) ลักษณะนวัตกรรม: การบริหารสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน สภาพแวดล้อมทางสังคม สื่อการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ และกิจกรรมเด็กช่างคิดที่เสริมสร้างความ เป็นนักคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 3 นวัตกรรมย่อย ได้แก่</p> <p>3.1) นวัตกรรม: “ห้องเรียนสร้างสรรค์” (Creative Classroom Lab) ลักษณะนวัตกรรม: การสร้างสรรค์สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน และบรรยากาศอบอุ่นภายในห้องเรียน ที่ส่งเสริมการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิด เน้นการจัดสรรพื้นที่อย่างมีความหมาย ความเป็นธรรมชาติ เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการออกแบบสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน มีพื้นที่สำหรับเด็ก ครู และการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ มีการปรับพื้นที่ที่น่าสนใจตามการค้นพบใหม่อยู่เสมอ รวมถึงการบริหารห้องเรียนให้มีบรรยากาศที่เปิดโอกาสและเสริมสร้างความ เป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยมุ่งเน้นการมีจินตนาการ มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ และ ความคล่องแคล่วว่องไวของเด็ก</p>		
วัตถุประสงค์	แนวทางการปฏิบัติ	ตัวชี้วัด
	<p>ความน่าสนใจให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้หรือ การค้นพบความรู้ใหม่ของเด็ก เพื่อให้ห้องเรียนมีความ น่าสนใจ กระตุ้นการเรียนรู้ และเสริมสร้างความ เป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยมุ่งพัฒนาคุณลักษณะทั้ง 3 ของ เด็ก</p> <p>3.1.2 การจัดบรรยากาศความอบอุ่นในห้องเรียน</p> <p>1) ผู้บริหารกำหนดนโยบายให้ครูสร้างบรรยากาศ ภายในห้องเรียนให้เป็นพื้นที่ “อบอุ่น ปลอดภัย และ ได้รับความไว้วางใจเสมือนที่ได้จากคนในครอบครัว” เพื่อเสริมสร้างความไว้วางใจที่เด็กมีต่อครู ส่งเสริม ความเป็นนักคิดสร้างสรรค์โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมใน กิจกรรมใหม่ มีจินตนาการ คล่องแคล่วและว่องไวได้ อย่างมีอิสระ</p> <p>2) ผู้บริหารกำหนดให้ครูบริหารห้องเรียนโดยยึดหลัก ดุลยภาพของการใช้อำนาจระหว่างครูกับเด็ก (Active Participation) โดยครูจะต้องเชื่อมั่นในศักยภาพของ เด็ก เคารพการตัดสินใจ และเปิดโอกาสให้เด็กสื่อสาร อารมณ์และความรู้สึกที่เกิดขึ้น พร้อมกับสร้างความ เชื่อมั่นว่าให้แก่เด็กว่าครูเป็นผู้สนับสนุนความสำเร็จ (Facilitator) ของตนเอง</p> <p>3) ครูวิเคราะห์และทำความเข้าใจเด็กเป็นรายบุคคล เพื่อเข้าใจถึงประสบการณ์ พื้นฐานทางความคิด และ เป้าหมายของเด็กตามแนวทางการเรียนรู้ที่เด็กเป็น</p>	

<p>3. นวัตกรรม: การสร้างสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กช่างคิด (Nurture CHANGE KID's Environment) ลักษณะนวัตกรรม: การบริหารสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน สภาพแวดล้อมทางสังคม สื่อการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ และกิจกรรมเด็กช่างคิดที่เสริมสร้างความ เป็นนักคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 3 นวัตกรรมย่อย ได้แก่</p> <p>3.1) นวัตกรรม: “ห้องเรียนสร้างสรรค์” (Creative Classroom Lab) ลักษณะนวัตกรรม: การสร้างสรรค์สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน และบรรยากาศอบอุ่นภายในห้องเรียน ที่ส่งเสริมการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิด เน้นการจัดสรรพื้นที่อย่างมีความหมาย ความเป็นธรรมชาติ เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการออกแบบสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน มีพื้นที่สำหรับเด็ก ครู และการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ มีการปรับพื้นที่ที่น่าสนใจตามการค้นพบใหม่อยู่เสมอ รวมถึงการบริหารห้องเรียนให้มีบรรยากาศที่เปิดโอกาสและเสริมสร้างความ เป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยมุ่งเน้นการมีจินตนาการ มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ และความคล่องแคล่วว่องไวของเด็ก</p>		
วัตถุประสงค์	แนวทางการปฏิบัติ	ตัวชี้วัด
	<p>ศูนย์กลาง</p> <p>4) ครูให้เด็กร่วมกันตั้งกฎกติกาสำหรับการอยู่ร่วมกัน โดยกำหนดเป็น “กติกาของครอบครัวนักคิดสร้างสรรค์” เพื่อให้ห้องเรียนเป็นพื้นที่สำหรับทุกคน มีพื้นที่และเปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ของตนเอง โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะทั้ง 3 ด้าน</p>	

<p>3. นวัตกรรม: การสร้างสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กช่างคิด (Nurture CHANGE KID's Environment) ลักษณะนวัตกรรม: การบริหารสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน สภาพแวดล้อมทางสังคม สื่อการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิดที่เสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ ซึ่งแบ่งเป็น 3 นวัตกรรมย่อย ได้แก่</p> <p>3.2) นวัตกรรม: “ชุดเครื่องมือสร้างสรรค์” (Creative Toolkits) ลักษณะนวัตกรรม: การบริหารจัดการสื่อการเรียนรู้แบบการพัฒนาสมองเป็นฐาน โดยมุ่งเน้นสื่อที่เป็นของจริง ธรรมชาติ ให้อิสระทางความคิด มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกับสิ่งรอบตัว กระตุ้นความสนใจให้เกิดการเรียนรู้ เรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น และส่งเสริมการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิด เพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยมุ่งพัฒนาคุณลักษณะช่างสำรวจ การสื่อสารและการแสดงออก มีความพยายาม และการทำงานร่วมกับผู้อื่น</p>		
วัตถุประสงค์	แนวทางการปฏิบัติ	ตัวชี้วัด
<p>1. เพื่อพัฒนาศักยภาพของครูในการเลือก คัดสรร เครื่องมือสร้างสรรค์ ที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และส่งเสริมความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ด้านช่างสำรวจ การสื่อสาร และการแสดงออก มีความพยายาม และการทำงานร่วมกับผู้อื่น</p> <p>2. เพื่อส่งเสริมให้ครูใช้เครื่องมือสร้างสรรค์อย่างเหมาะสมและหลากหลาย ในการจัดประสบการณ์ และกิจกรรมเด็กช่างคิด เพื่อส่งเสริมความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ด้านช่างสำรวจ การสื่อสารและการแสดงออก มีความพยายาม และการทำงานร่วมกับผู้อื่น</p>	<p>3.2.1 การเลือกชุดเครื่องมือสร้างสรรค์</p> <p>1) ผู้บริหารส่งเสริมและพัฒนาครูให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือสร้างสรรค์แต่ละประเภท วิธีการใช้ รวมถึงการผลิตและพัฒนาเครื่องมือสร้างสรรค์ให้สอดคล้องกับการจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็ก</p> <p>2) เลือกชุดเครื่องมือสร้างสรรค์ที่สนับสนุนการจัดประสบการณ์แบบเด็กช่างคิด เพื่อส่งเสริมความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ของเด็ก โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะทั้ง 4 โดยเลือกใช้เครื่องมือโดยยึดหลักดังต่อไปนี้</p> <p>2.1) เลือกใช้ของเล่นแบบพัฒนาสมองเป็นฐาน (Brain Based Learning) เพื่อดึงดูดความสนใจของเด็ก เลือกของเล่นที่เด็กต้องใช้สมาธิจดจ่อได้นาน มีความสุขสนุก มีความท้าทายให้เด็กได้ลองผิดลองถูก เชื่อมโยงประสบการณ์จริง กระตุ้นส่งเสริมพัฒนาการหลายด้าน ท้าทายชวนคิดและปลอดภัย</p> <p>2.2) สื่อหนังสือนิทานเพื่อการเรียนรู้</p> <p>2.3) สื่อการเรียนรู้ที่เป็นของจริง ธรรมชาติ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม</p> <p>2.4) สื่อแบบเปิดที่มีอิสระในการเล่นและเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างหลากหลาย</p> <p>2.5) สื่อที่แสดงความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว</p>	<p>1. ร้อยละของเครื่องมือสร้างสรรค์ที่นำมาใช้ในการส่งเสริมความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ด้านช่างสำรวจ การสื่อสารและการแสดงออก มีความพยายาม และการทำงานร่วมกับผู้อื่น</p> <p>2. ระดับคุณภาพการใช้เครื่องมือสร้างสรรค์เพื่อการจัดประสบการณ์และการจัดกิจกรรมแบบเด็กช่างคิดเพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ด้านช่างสำรวจ การสื่อสารและการแสดงออก มีความพยายาม และการทำงานร่วมกับผู้อื่น</p>

<p>3. นวัตกรรม: การสร้างสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กช่างคิด (Nurture CHANGE KID's Environment) ลักษณะนวัตกรรม: การบริหารสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน สภาพแวดล้อมทางสังคม สื่อการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิดที่เสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ ซึ่งแบ่งเป็น 3 นวัตกรรมย่อย ได้แก่</p> <p>3.2) นวัตกรรม: “ชุดเครื่องมือสร้างสรรค์” (Creative Toolkits) ลักษณะนวัตกรรม: การบริหารจัดการสื่อการเรียนรู้แบบการพัฒนาสมองเป็นฐาน โดยมุ่งเน้นสื่อที่เป็นของจริง ธรรมชาติ ให้อิสระทางความคิด มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกับสิ่งรอบตัว กระตุ้นความสนใจให้เกิดการเรียนรู้ เรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น และส่งเสริมการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิด เพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยมุ่งพัฒนาคุณลักษณะช่างสำรวจ การสื่อสารและการแสดงออก มีความพยายาม และการทำงานร่วมกับผู้อื่น</p>		
วัตถุประสงค์	แนวทางการปฏิบัติ	ตัวชี้วัด
	<p>2.6) สื่อที่นำเข้าสู่สถาน การณ์ จำลองหรือเสริมสร้างจินตนาการเชื่อมโยงความคิด</p> <p>3.2.2 การใช้และประเมินเครื่องมือสร้างสรรค์</p> <p>1) จัดทำคู่มือการใช้เครื่องมือสร้างสรรค์แต่ละชนิดแก่ครูผู้สอน เพื่อนำไปใช้ในการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>2) ใช้สื่อในการเสริมการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิด โดยยึดหลักการใช้เครื่องมือ ดังนี้</p> <p>2.1) ใช้สื่ออย่างหลากหลายและเพียงพอ</p> <p>2.2) ใช้สื่อที่ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน สามารถเล่นมากกว่า 1 คน มีระดับความยากง่าย และไม่จำกัดอายุ</p> <p>2.3) ใช้สื่อที่เหมาะสมกับช่วงวัย และมีความสำคัญกับเด็ก</p> <p>2.4) ใช้สื่อยึดหลัก Find Use Return ตามแนวคิด Labeling ของมอนเตสซอรี</p> <p>3) ครูประเมินผลการใช้เครื่องมือสร้างสรรค์ของตนเองตามหลักการใช้เครื่องมือสร้างสรรค์ที่กำหนดไว้ เพื่อนำมาพัฒนาการใช้สื่อในการจัดประสบการณ์ ครั้งต่อไปให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น</p>	

<p>3. นวัตกรรม: การสร้างสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กช่างคิด (Nurture CHANGE KID's Environment) ลักษณะนวัตกรรม: การบริหารสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน สภาพแวดล้อมทางสังคม สื่อการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิดที่เสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ ซึ่งแบ่งเป็น 3 นวัตกรรมย่อย ได้แก่</p> <p>3.3) นวัตกรรม: ดินแดนสร้างสรรค์ (Creative Land) ลักษณะนวัตกรรม: การบริหารจัดการพื้นที่นอกห้องเรียนให้เป็นพื้นที่การจัดประสบการณ์เรียนรู้ เปิดโอกาสให้เด็กเกิดการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง ผ่านการสำรวจ ค้นพบ ผจญภัย เพื่อเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย และเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยมุ่งพัฒนาการกล้าซักถามข้อสงสัยของเด็ก</p>		
วัตถุประสงค์	แนวทางการปฏิบัติ	ตัวชี้วัด
<p>1. เพื่อเพิ่มศักยภาพในการบริหารพื้นที่การเรียนรู้นอกห้องเรียนมาสร้างเสริมพัฒนาการความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ ด้านการกล้าซักถามข้อสงสัยของเด็ก</p>	<p>1) ผู้บริหารและครูร่วมกันกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้นอกห้องเรียน โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้นอกห้องเรียน (Outdoor learning) เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง ในบริบทที่แท้จริง โดยการสำรวจ ค้นพบ ผจญภัย ใช้ประสาทสัมผัส เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายโดยมีครูเป็นผู้เชื่อมโยงเด็กกับธรรมชาติรอบตัว</p> <p>2) ผู้บริหาร ครู และผู้เชี่ยวชาญร่วมกันวางแผนออกแบบและวิเคราะห์แหล่งเรียนรู้เพื่อเสริมประสบการณ์และการเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะการกล้าซักถามข้อสงสัยของเด็ก จำแนกเป็น 2 ประเภทได้แก่</p> <p>2.1) แหล่งเรียนรู้ด้านบุคคล: ผู้ปกครอง เพื่อน ผู้ปกครอง พันธมิตรทางการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง</p> <p>2.2) พื้นที่การเรียนรู้นอกห้องเรียนและบริเวณใกล้เคียงโรงเรียน</p> <p>3) ผู้บริหารและครูร่วมกันจัดสรรการใช้พื้นที่ภายในโรงเรียนโดยแบ่งเป็นพื้นที่ป็น ลอด ใต้ ตามแนวคิดของเรื่องศักดิ์ ปิ่นประทีป, พื้นที่การทำงานสวนตามแนวคิด Gardening Activity, ห้องเสริมประสบการณ์ เช่น ห้องเล่น, โดยคำนึงถึงความปลอดภัย และจำนวนที่เพียงพอต่อการเข้าถึงพื้นที่การเรียนรู้ เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์และพัฒนาความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็ก</p>	<p>1. ร้อยละของการจัดกิจกรรมนอกห้องเรียนเพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ด้านกล้าซักถามข้อสงสัย จากการจัดกิจกรรมทั้งหมด</p>

4. นวัตกรรม: การประเมินเส้นทางการเติบโตของเด็กช่างคิด (Growing CHANGE KID's Journey Evaluation)		
<p>ลักษณะนวัตกรรม: การบริหารการประเมินพัฒนาการนักคิดสร้างสรรค์ที่เน้นการประเมินเป็นรายบุคคล มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนา โดยเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับเด็กเป็นสำคัญ ประกอบด้วย การประเมินตนเอง การประเมินความสำเร็จระหว่างทาง และประเมินความก้าวหน้าของพัฒนาการในระยะยาว มีการบันทึกและรายงานผลอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ และนำผลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยมุ่งพัฒนาคุณลักษณะด้านการกล้าตัดสินใจ</p>		
วัตถุประสงค์	แนวทางการปฏิบัติ	ตัวชี้วัด
<p>1. เพื่อพัฒนากระบวนการประเมินพัฒนาการนักคิดสร้างสรรค์ โดยมุ่งประเมินความกล้าตัดสินใจ</p> <p>2. เพื่อจัดทำระบบฐานข้อมูลพื้นฐานและพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคล เพื่อลดรอยต่อของการเรียนรู้และเชื่อมต่อพัฒนาการให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง</p> <p>3. เพื่อส่งเสริมการประเมินพัฒนาการอย่างมีส่วนร่วมโดยเด็ก ครู และผู้ปกครอง ด้วยวิธีการที่หลากหลายตามสภาพจริง</p> <p>4. เพื่อส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดประสบการณ์</p>	<p>4.1 วางแผนการประเมิน</p> <p>1) ผู้บริหารและครูร่วมกันกำหนดแนวทางการประเมินพัฒนาการนักคิดสร้างสรรค์ของโรงเรียน เป็นแบบการประเมินแบบเส้นทางการเติบโตของเด็กช่างคิด (Growing CHANGE KID's Journey Evaluation) โดยใช้การประเมินเพื่อการพัฒนาเด็กเป็นรายบุคคล ร่วมกับการประเมินตามเป้าหมายระยะสั้นหรือความสำเร็จระหว่างทาง (stages) ที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับเด็กเป็นสำคัญ และมุ่งประเมินพัฒนาการของนักคิดสร้างสรรค์และความกล้าตัดสินใจ เพื่อเสริมสร้างความภาคภูมิใจต่อตนเอง และมีกำลังใจในการพัฒนาตนเองต่อไป</p> <p>2) ผู้บริหารและครูร่วมกันกำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ คุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ในแต่ละระดับชั้นและเกณฑ์ในการประเมินพัฒนาการแบบรูบริคส์ของแต่ละกิจกรรมในปีการศึกษา</p> <p>3) ผู้บริหารและครูร่วมกันกำหนดวิธีการประเมินและเครื่องมือสำหรับการประเมินการพัฒนาการนักคิดสร้างสรรค์ ที่ครอบคลุมคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะความกล้าตัดสินใจ ผ่านการจัดกิจกรรมกระจกส่องใจ (Mind Mirror) ในทุกสัปดาห์ และแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) รายบุคคล ในรูปแบบการประเมินผลระยะยาว 3 ปี และจัดเก็บข้อมูลในระบบฐานข้อมูลของโรงเรียน</p>	<p>1. ระดับคุณภาพของกระบวนการประเมินพัฒนาการนักคิดสร้างสรรค์ด้านการกล้าตัดสินใจ</p> <p>2. จำนวนครั้งที่มีการปรับปรุงระบบฐานข้อมูลที่เป็นปัจจุบันอยู่เสมอต่อปีการศึกษา</p> <p>3. ร้อยละของผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนานักคิดสร้างสรรค์ด้านการกล้าตัดสินใจของเด็ก</p> <p>4. จำนวนงานวิจัยหรือนวัตกรรมทางการศึกษาที่นำมาใช้ในการพัฒนาความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ด้านการกล้าตัดสินใจของเด็กปฐมวัย</p>

วัตถุประสงค์	แนวทางการปฏิบัติ	ตัวชี้วัด
	<p>4) ผู้บริหารพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการและการใช้เครื่องมือในการประเมินพัฒนาการของกิจกรรมแต่ละประเภทที่มีลักษณะเฉพาะและแตกต่างกัน เช่น การประเมินการเล่น การประเมินการวาดภาพ การประเมินการเข้าร่วมกิจกรรม เป็นต้น</p> <p>5) ผู้บริหารกำหนดนโยบายให้ครูจัดทำข้อมูล แฟ้มสะสมผลงานของเด็กเป็นรายบุคคลที่รวบรวมข้อมูลพื้นฐาน และผลงานที่ใช้สำหรับการประเมินพัฒนาการนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กทั้งหมด เพื่อเป็นข้อมูลส่วนกลางของโรงเรียน</p> <p>6) ผู้บริหารกำหนดให้ครูและผู้เชี่ยวชาญร่วมกันปรับปรุงเครื่องมือ และแนวทางการประเมินพัฒนาการนักคิดสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง และเหมาะสมตามบริบทในช่วงเวลานั้น</p> <p>4.2 ประเมินและวิเคราะห์ผล</p> <p>1) ครูประจำชั้นวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ศักยภาพของเด็กรวมถึงศึกษาเป้าหมาย เพื่อกำหนดเป้าหมายการพัฒนา เครื่องมือการประเมินอย่างเหมาะสม ตามสภาพจริง เป็นรายบุคคล โดยใช้วิธีการสังเกต บันทึกพฤติกรรมในการประเมินพัฒนาการของเด็กทุกคน เป็นรายสัปดาห์อย่างต่อเนื่อง</p> <p>2) ครูจัดกิจกรรมกระจกส่องใจ (Mind Mirror) เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้นำเสนอข้อค้นพบหรือข้อสรุปที่เกิดจากการเรียนรู้ ประเมินตนเอง คิดทบทวนถึงพฤติกรรมและการกระทำของตนเองเพื่อให้เกิดความเข้าใจ เรียนรู้จากประสบการณ์ และนำไปสู่การพัฒนา</p>	

4. นวัตกรรม: การประเมินเส้นทางการเติบโตของเด็กช่างคิด (Growing CHANGE KID's Journey Evaluation)

ลักษณะนวัตกรรม: การบริหารการประเมินพัฒนาการนักคิดสร้างสรรค์ที่เน้นการประเมินเป็นรายบุคคล มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนา โดยเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับเด็กเป็นสำคัญ ประกอบด้วย การประเมินตนเอง การประเมินความสำเร็จระหว่างทาง และประเมินความก้าวหน้าของพัฒนาการในระยะยาว มีการบันทึกและรายงานผลอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ และนำผลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยมุ่งพัฒนาคุณลักษณะด้านการกล้าตัดสินใจ

วัตถุประสงค์	แนวทางการปฏิบัติ	ตัวชี้วัด
	<p>ปรับปรุงตนเองให้ดียิ่งขึ้น เป็นรายสัปดาห์</p> <p>3) ครูจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) ของเด็ก เพื่อเก็บร่องรอยหลักฐานการเรียนรู้ กระบวนการทำงานและความพยายาม และพัฒนาการด้านนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กอย่างต่อเนื่อง โดยครูประเมินจากผลงานที่ดีที่สุดของเด็ก</p> <p>4) ครูจัดทำวิจัยในชั้นเรียนในประเด็นการพัฒนาการจัดประสบการณ์แก่เด็กเพื่อหาแนวทางสร้างสรรค์ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และพัฒนาการจัดประสบการณ์แก่เด็กให้เป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น</p> <p>4.3 สรุปและรายงานผล</p> <p>1) ผู้บริหารและครูจัดการประชุมผู้ปกครองเพื่อพูดคุยถึงข้อมูลพื้นฐาน พฤติกรรม และปัญหาของเด็ก เป็นรายบุคคลรวมถึงเป้าหมายของเด็ก ระหว่างและเมื่อจบภาคการศึกษาไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง/ภาคการศึกษา</p> <p>2) ครูจัดทำบันทึกและสรุปพฤติกรรมของระดับพัฒนาการของนักคิดสร้างสรรค์เป็นรายบุคคล เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความก้าวหน้าของพัฒนาการคุณลักษณะความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ จากกิจกรรมกระจกส่องใจ และแฟ้มสะสมผลงานของเด็ก</p> <p>3) ครูรายงานผลการพัฒนาการนักคิดสร้างสรรค์ เป็นรายบุคคลโดยรายงานผลการประเมินพัฒนาการระหว่างทางจากกิจกรรมสะท้อนตนเอง ผ่านกิจกรรมกระจกส่องใจรายสัปดาห์ และรายงานผลพัฒนาการในระยะยาวจากการรวบรวมผลงานที่แสดงให้เห็นถึง</p>	

4. นวัตกรรม: การประเมินเส้นทางการเติบโตของเด็กช่างคิด (Growing CHANGE KID's Journey Evaluation)

ลักษณะนวัตกรรม: การบริหารการประเมินพัฒนาการนักคิดสร้างสรรค์ที่เน้นการประเมินเป็นรายบุคคล มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนา โดยเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับเด็กเป็นสำคัญ ประกอบด้วย การประเมินตนเอง การประเมินความสำเร็จระหว่างทาง และประเมินความก้าวหน้าของพัฒนาการในระยะยาว มีการบันทึกและรายงานผลอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ และนำผลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยมุ่งพัฒนาคุณลักษณะด้านการกล้าตัดสินใจ

4. นวัตกรรม: การประเมินเส้นทางการเติบโตของเด็กช่างคิด (Growing CHANGE KID's Journey Evaluation)		
<p>ลักษณะนวัตกรรม: การบริหารการประเมินพัฒนาการนักคิดสร้างสรรค์ที่เน้นการประเมินเป็นรายบุคคล มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนา โดยเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับเด็กเป็นสำคัญ ประกอบด้วย การประเมินตนเอง การประเมินความสำเร็จระหว่างทาง และประเมินความก้าวหน้าของพัฒนาการในระยะยาว มีการบันทึกและรายงานผลอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ และนำผลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยมุ่งพัฒนาคุณลักษณะด้านการกล้าตัดสินใจ</p>		
วัตถุประสงค์	แนวทางการปฏิบัติ	ตัวชี้วัด
	<p>ความก้าวหน้าของพัฒนาการนักคิดสร้างสรรค์ของเด็ก</p> <p>4) ครูส่งต่อข้อมูลบันทึกพัฒนาการของนักคิดสร้างสรรค์ ควบคู่กับหลักฐานพัฒนาการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องของเด็กเป็นรายบุคคล ให้กับครูประจำชั้นในระดับถัดไป เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการแก้ไขปัญหา พัฒนา และลดรอยต่อทางการศึกษาให้กับเด็กในระดับที่สูงขึ้น</p>	

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน และกรอบแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์เด็กปฐมวัย 2) ศึกษาระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยและสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย และ 3) พัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบวิจัยผสมวิธีพหุระยะ (Multiphase Mixed Methods Design) โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือโรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาในระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ทั่วประเทศ ปีการศึกษา 2562 จำนวน 3,345 โรงเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 357 โรงเรียนเป็นหน่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งส่งแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น 318 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย แบบประเมินระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยผู้ให้ข้อมูล คือผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายหรือผู้รับผิดชอบงานบริหารวิชาการสำหรับเด็กปฐมวัย และครู เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยกับสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย จากนั้นจึงศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพกับโรงเรียนต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจ (Interesting Cases) โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 3 โรงเรียน เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารวิชาการตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย เพื่อระดมความคิดในการพัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์การบริหารวิชาการตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย แบบกึ่งโครงสร้าง ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารโรงเรียน และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อนำมาสร้างเป็นข้อสรุปที่ได้จากการสัมภาษณ์ และเป็นแนวทางในการพัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

สำหรับในบทนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน และกรอบแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

จากการศึกษาและค้นคว้า พบว่า กรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนเอกชน และกรอบแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 2 แนวคิด ดังนี้

1) กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วยงานบริหาร 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรปฐมวัย ด้านการจัดประสบการณ์ ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ และด้านการประเมินพัฒนาการ

2) กรอบแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 11 คุณลักษณะ ได้แก่ 1) ช่างสำรวจ (Explorer) 2) มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ (Engaging in new activity) 3) กล้าซักถามข้อสงสัย (Questioning) 4) กล้าตัดสินใจ (Decision Making) 5) มีจินตนาการ (Imagination) 6) พยายามทดลองสิ่งใหม่ (Trying out ideas) 7) สื่อสารและการแสดงออกของตนเอง (Communication and Self Expression) 8) มีความพยายาม (Persistence) 9) กล้าเสี่ยง (Risk Taking) 10) ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (Collaboration) และ 11) มีความคล่องแคล่วและว่องไว (Action & Movement)

โดยในการศึกษานี้ ใช้กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนและกรอบแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยที่ได้รับการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่านเห็นว่ามีเหมาะสม และสามารถนำกรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนและกรอบแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยไปใช้ในการวิจัยได้

5.1.2 ระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยและสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

ระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย และการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย มีรายละเอียดขั้นตอนการสรุปผลตามลำดับ ดังต่อไปนี้

5.1.2.1 ระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์

ระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.230$) โดยระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่มีค่าสูงสุด คือ ความคล่องแคล่วว่องไว มีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.558$) รองลงมา คือ การสื่อสารและการแสดงออก ($\bar{X} = 4.491$) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และระดับนักคิดสร้างสรรค์ด้านการกล้าซักถามข้อสงสัยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.927$)

5.1.2.2 สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิด สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิด
สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.258$) โดยด้านการจัด
ประสบการณ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.310$) รองลงมา คือ ด้านสภาพแวดล้อม
สื่อ และแหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.267$) และด้านหลักสูตรปฐมวัยมีค่าเฉลี่ย
ต่ำสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.210$)

1) ด้านหลักสูตรปฐมวัย รายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การนิเทศ
ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรเพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมากที่สุด
($\bar{X} = 4.303$) รองลงมาคือ การจัดทำหลักสูตรเพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ อยู่ในระดับ
มากที่สุด ($\bar{X} = 4.216$) และการวางแผนการจัดทำหลักสูตรเพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์มี
ค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.111$)

เมื่อพิจารณาตามคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย สรุปได้ดังนี้
การวางแผนหลักสูตร การจัดทำหลักสูตร และการประเมินผลการใช้หลักสูตรเพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะ
นักคิดสร้างสรรค์ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.472$,
 $\bar{X} = 4.497$ และ $\bar{X} = 4.520$) ตามลำดับ ส่วนการวางแผนหลักสูตร การจัดทำหลักสูตร และการ
ประเมินผลการใช้หลักสูตรเพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ด้านความกล้าเสี่ยงมีค่าเฉลี่ย
ต่ำสุด อยู่ระดับมากในทุก ๆ ด้าน ($\bar{X} = 3.667$, $\bar{X} = 3.830$ และ $\bar{X} = 3.989$) ตามลำดับ

2) ด้านการจัดประสบการณ์ รายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัด
ประสบการณ์เพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.331$) และ
รองลงมาคือด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์เพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์
($\bar{X} = 4.278$) อยู่ในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาตามคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย สรุปได้ดังนี้
การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์และขอข่ายการจัดกิจกรรมประจำวัน และการจัด ประสบการณ์
เพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก
ที่สุด ($\bar{X} = 4.437$ และ $\bar{X} = 4.528$) ตามลำดับ ส่วนการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์และขอข่าย
การจัดกิจกรรมประจำวัน และการจัด ประสบการณ์เพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ด้าน
ความกล้าเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมากในทุกด้าน ($\bar{X} = 3.894$ และ $\bar{X} = 4.016$) ตามลำดับ

3) ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ รายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การ
จัดหาสื่อการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้เพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ อยู่

ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.319$) รองลงมาคือ การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนเพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.272$) และการจัดหาแหล่งเรียนรู้เพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.237$)

เมื่อพิจารณาตามคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย สรุปได้ดังนี้ การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน สภาพแวดล้อมทางสังคม สื่อการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้เพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.473$, $\bar{X} = 4.428$, $\bar{X} = 4.423$, $\bar{X} = 4.494$ และ $\bar{X} = 4.418$) ตามลำดับ ส่วนการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน สภาพแวดล้อมทางสังคม สื่อการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้เพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ด้านความกล้าเสี่ยงมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมากในทุกด้าน ($\bar{X} = 4.005$, $\bar{X} = 3.997$, $\bar{X} = 3.928$, $\bar{X} = 4.039$ และ $\bar{X} = 3.953$) ตามลำดับ

4) ด้านการประเมินพัฒนาการ รายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวางแผนการประเมินพัฒนาการเพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.270$) รองลงมาคือ การสรุปผลและนำข้อมูลไปใช้เพื่อพัฒนาเด็กให้มีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.257$) และการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.213$)

เมื่อพิจารณาด้านการประเมินพัฒนาการตามคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย สรุปได้ดังนี้ การวางแผนการประเมินพัฒนาการ เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล และการสรุปผลและนำข้อมูลไปใช้เพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.439$, $\bar{X} = 4.387$ และ $\bar{X} = 4.442$) ตามลำดับ ส่วนการวางแผนการประเมินพัฒนาการ เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล และการสรุปผลและนำข้อมูลไปใช้เพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ ด้านความกล้าเสี่ยงมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมากในทุกด้าน ($\bar{X} = 4.011$, $\bar{X} = 4.003$, และ $\bar{X} = 3.991$) ตามลำดับ

5.1.2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยกับสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

ความสัมพันธ์ระหว่างระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยกับสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยในภาพรวม พบว่าด้านหลักสูตรปฐมวัย ด้านการจัดประสบการณ์ ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ และด้านการประเมินพัฒนาการมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ($p = 0.000 < 0.01$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่สูงที่สุด คือ ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ ($r = 0.431$) รองลงมาคือด้านหลักสูตรปฐมวัย ($r = 0.428$) ด้านการจัดประสบการณ์ ($r = 0.407$) และด้านการประเมินพัฒนาการ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุด ($r = 0.406$)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยกับสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน ตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย รายด้าน ด้านหลักสูตรปฐมวัย พบว่า การวางแผนหลักสูตรมีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ด้านความพยายามในการทดลองสิ่งใหม่ ($r = 0.316$) และด้านความกล้าเสี่ยง ($r = 0.280$) ตามลำดับด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ พบว่า สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนมีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ด้านกล้าซักถามข้อสงสัย ($r = 0.351$) สภาพแวดล้อมทางสังคม มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ ($r = 0.384$) การมีจินตนาการ ($r = 0.342$) และความคล่องแคล่วว่องไว ($r = 0.311$) สื่อการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ด้านช่างสำรวจ ($r = 0.398$) การสื่อสารและแสดงความรู้สึกรู้สึกของตนเอง ($r = 0.329$) มีความพยายาม ($r = 0.359$) และการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ($r = 0.290$) และด้านการประเมินพัฒนาการ พบว่า การวางแผนการประเมินมีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ด้านกล้าตัดสินใจ ($r = 0.378$)

5.1.3 นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

จากการวิจัย นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย มีลักษณะดังนี้

5.1.3.1 ชื่อนวัตกรรม คือ เด็กช่างคิด (CHANGE KID Innovation)

5.1.3.2 วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม คือ เพื่อเป็นนวัตกรรมการบริหารวิชาการที่มุ่งเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัย อายุระหว่าง 3 – 6 ปี สำหรับโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

5.1.3.3 รายละเอียดสำคัญของนวัตกรรม ประกอบด้วย

1) นวัตกรรมหลักสูตรเด็กช่างคิด (CHANGE KID Curriculum Innovation: C) หมายถึง การบริหารหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของเด็กเป็นสำคัญ โดยกำหนดประเด็นเรื่องเป็นกรอบการจัดประสบการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับความสนใจและความหลงใหลของเด็ก ผ่านการทำโครงการ เน้นการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ แก้ปัญหา สร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุข มีทัศนคติที่ดี เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและมีคุณค่าต่อตัวเด็ก เพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยเน้นการพัฒนาให้เด็กมีความกล้าเสี่ยงและความพยายามในการทดลองสิ่งใหม่

2) นวัตกรรมการจัดประสบการณ์เชิงรุกขั้นสูง (Higher Active Experiences Innovation: HA) หมายถึง การบริหารการจัดประสบการณ์ที่ผ่านการคิดและการวางแผนเป็นอย่างดีของครู โดยให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์และทำความเข้าใจเด็กเป็นรายบุคคล เกิดการเรียนรู้ผ่านการสวมบทบาท “นักคิดเชิงรุกขั้นสูง” ที่เกิดจากการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิดอย่างมีแบบแผนที่สอดคล้องกับความสนใจ ผ่านการสืบสอบ ลงมือทำ ลองผิดลองถูก มีส่วนร่วม ค้นพบและสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง เพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัย

3) นวัตกรรมการสร้างสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กช่างคิด (Nurture CHANGE KID's Environment Innovation: N) หมายถึง การบริหารสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน สภาพแวดล้อมทางสังคม สื่อการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิดที่เสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 3 นวัตกรรมย่อย ได้แก่

3.1) นวัตกรรมห้องเรียนสร้างสรรค์ (Creative Classroom Lab Innovation) หมายถึง การสร้างสรรค์สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน และบรรยากาศอบอุ่นภายในห้องเรียน ที่ส่งเสริมการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิด เน้นการจัดสรรพื้นที่อย่างมีความหมาย ความเป็นธรรมชาติ เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการออกแบบสภาพแวดล้อมภายใน

ห้องเรียน มีพื้นที่สำหรับเด็ก ครู และการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ มีการปรับพื้นที่ที่น่าสนใจตามการค้นพบใหม่อยู่เสมอ รวมถึงการบริหารห้องเรียนให้มีบรรยากาศที่เปิดโอกาสและเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยมุ่งเน้นการมีจินตนาการ มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ และความคล่องแคล่วว่องไวของเด็ก

3.2) นวัตกรรมชุดเครื่องมือสร้างสรรค์ (Creative Toolkits Innovation) หมายถึง การบริหารจัดการสื่อการเรียนรู้แบบการพัฒนาสมองเป็นฐาน โดยมุ่งเน้นสื่อที่เป็นของจริง ธรรมชาติ ให้อิสระทางความคิด มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกับสิ่งรอบตัว กระตุ้นความสนใจให้เกิดการเรียนรู้ เรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น ส่งเสริมการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิด เพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยมุ่งพัฒนาคุณลักษณะข้างสำรวจ การสื่อสารและการแสดงออก มีความพยายาม และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

3.3) นวัตกรรมดินแดนสร้างสรรค์ (Creative Land Innovation) หมายถึง การบริหารจัดการพื้นที่นอกห้องเรียนให้เป็นพื้นที่การจัดประสบการณ์เรียนรู้ เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กเกิดการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง ผ่านการสำรวจ ค้นพบ ผจญภัย เพื่อเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยมุ่งพัฒนาการกล้าซักถามข้อสงสัยของเด็ก

4) นวัตกรรมการประเมินเส้นทางการเติบโตของเด็กช่างคิด (Growing CHANGE KID's Journey Evaluation Innovation: GE) หมายถึง การบริหารการประเมินพัฒนาการนักคิดสร้างสรรค์เป็นรายบุคคล มีเป้าหมายการประเมินเพื่อการพัฒนา โดยเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับเด็กเป็นสำคัญ ประกอบด้วยการประเมินตนเอง การประเมินความสำเร็จระหว่างทาง และประเมินความก้าวหน้าของพัฒนาการในระยะยาว โดยบันทึกและรายงานผลอย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบ และนำผลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียน โดยมุ่งการประเมินพัฒนาการความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ด้านความกล้าตัดสินใจ

5) รูปนวัตกรรมการ

HIGHER ACTIVE EXPERIENCES: HA

การจัดประสบการณ์เชิงรุกในสูง

N: NURTURE CHANGE KID'S ENVIRONMENT

การสร้างสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กช่วงติด

CHANGE KID CURRICULUM: C

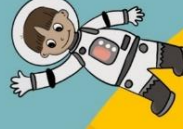
หลักสูตรเด็กช่วงติด

GE:

GROWING CHANGE KID'S JOURNEY EVALUATION

การประเมินเส้นทาง การเติบโตของเด็กช่วงติด

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้กรอบแนวคิดในการศึกษา โดยเน้นหลักของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนสำหรับเด็กปฐมวัยที่เชื่อมโยงไปสู่การพัฒนาคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นกับเด็กปฐมวัย ซึ่งจะแสดงให้เห็นว่าการบริหารวิชาการทั้ง 4 ด้าน มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัยทั้ง 11 คุณลักษณะ จากประเด็นการอภิปรายผลทั้ง 6 ประเด็น ดังนี้

5.2.1 กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน และกรอบแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

5.2.1.1 กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนสำหรับเด็กปฐมวัย จากการศึกษา ประกอบด้วยงานบริหาร 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตรปฐมวัย 2) ด้านการจัดประสบการณ์ 3) ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ และ 4) ด้านการประเมินพัฒนาการ โดยผลการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน เห็นว่าเป็นกรอบที่มีความเหมาะสมตามองค์ประกอบของขอบข่ายงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้กับเด็กปฐมวัย โดยกรอบแนวคิดดังกล่าวได้มาจากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับขอบข่ายการจัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัยของนักวิชาการและศึกษาเอกสารทางวิชาการหลายแหล่งที่มา แสดงให้เห็นว่า กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนสำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วย ด้านหลักสูตรปฐมวัย ด้านการจัดประสบการณ์ ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ และด้านการประเมินพัฒนาการ มีความสำคัญและจำเป็นในการเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้กับเด็กปฐมวัย โดยหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (2560) กำหนดไว้ว่าการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยไปสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดประสบการณ์ การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ การจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก และการประเมินพัฒนาการ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย (2562) ที่กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรอย่างเป็นระบบ จะประกอบด้วย การจัดทำหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย การนำหลักสูตรไปใช้อบรมเลี้ยงดูเด็กตามวิถีชีวิตและจัดประสบการณ์เรียนรู้ ประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ และนำผลการประเมินไปพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรเด็กปฐมวัย รวมถึงการจัดพื้นที่ สนามเด็กเล่น สภาพแวดล้อมภายนอกอาคาร สภาพแวดล้อมภายในอาคาร และอุปกรณ์

5.2.1.2 กรอบแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยครั้งนี้ จากการศึกษา ประกอบด้วยคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ 11 คุณลักษณะ ประกอบด้วย 1) ช่างสำรวจ (Explorer) 2) มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ (Engaging in new activity) 3) กล้าซักถามข้อสงสัย (Questioning) 4) กล้าตัดสินใจ (Decision Making) 5) มีจินตนาการ (Imagination) 6) พยายามทดลองสิ่งใหม่ (Trying out ideas) 7) สื่อสารและการแสดงออกของตนเอง (Communication and Self Expression) 8) มีความพยายาม (Persistence) 9) กล้าเสี่ยง (Risk Taking) 10) ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (Collaboration) 11) มีความคล่องแคล่วและว่องไว (Action & Movement) โดยกรอบแนวคิดดังกล่าวได้รับการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย และด้านความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 5 ท่าน ผลการประเมินเห็นว่าเป็นกรอบแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยกรอบแนวคิดดังกล่าวผู้วิจัยได้มาจากข้อมูลทางวิชาการและการศึกษา งานวิจัยของ Robson (2012) Bill Lucas, Ellen Spencer, Guy Claxton (2013) และ Center for Childhood Creativity (2015) ซึ่งเป็นการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยที่มีความคิดสร้างสรรค์ผ่านการเก็บข้อมูล โดยใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมของเด็กและบันทึกผลในระยะยาว อีกทั้งเป็นองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นโดยตรง จึงทำให้ผู้วิจัยได้กรอบแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ที่ข้างต้น โดยคุณลักษณะมีความสอดคล้องกับ จีระพันธ์ พูลพัฒน์ (2542) ที่กล่าวถึงลักษณะของเด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์ว่าจะมีความอยากรู้อยากเห็น สงสัย สนใจ สำรวจ สืบเสาะ ค้นคว้า เพื่อหาข้อพิสูจน์ มองปัญหาต่าง ๆ อย่างลึกซึ้ง เห็นความสัมพันธ์ของความเชื่อมโยงของสิ่งต่าง ๆ ทำงานด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลาย กล้าคิด กล้าเสี่ยง ทดลองทำสิ่งแปลกใหม่ รู้จักปรับ และยืดหยุ่นตามความจำเป็น มีความอดทนในการทำงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ผลงานออกมาตามความสนใจ ไม่ว่าจะยากลำบากอย่างไร และมีความเชื่อมั่นในตนเอง ยึดอุดมคติ เป็นตัวของตัวเอง ซึ่งสอดคล้องกับ อารี พันธุ์มณี (2540) กล่าวว่าพฤติกรรมของเด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์จะอยากรู้อยากเห็น สนใจสิ่งต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ชอบเสาะแสวงหา ช่างสังเกต สำรวจ ศึกษา ค้นคว้า และทดลองสิ่งใหม่ ๆ ชอบซักถาม ช่างสงสัย และมีความรู้สึกแปลกประหลาดใจในสิ่งที่พบเห็นเสมอ กล้าชอบแสดงออก เพลิดเพลินกับการใช้ความคิด และมีความเป็นตัวของตัวเอง

5.2.2 ระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยและสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

5.2.2.1 ระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

1) ระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย จากการศึกษาพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.230$) เมื่อพิจารณาระดับนักคิดสร้างสรรค์ในแต่ละด้านพบว่า คุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ที่เด็กปฐมวัยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความกล้าซักถามข้อสงสัย ($\bar{x} = 3.927$) แสดงให้เห็นว่า บทบาทของครูและการบริหารคุณภาพของการใช้อำนาจส่งผลต่อการสร้างบรรยากาศทางสังคมที่สัมพันธ์กับการกล้าซักถามข้อสงสัย ในการจัดประสบการณ์ส่งผลต่อการสร้างความเชื่อมั่น และการยอมรับในตนเองของเด็กปฐมวัย บรรยากาศการเรียนรู้ที่ไม่ได้เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง ครูมีการกำหนดกรอบความคิดของเด็ก หรือการทักท้วงสิ่งที่เด็กพูดหรือถามเป็นสิ่งที่ผิดหรือไม่ถูกต้องทำให้เด็กเป็นผู้รับข้อมูลแต่เพียงฝ่ายเดียว จึงไม่เกิดการเรียนรู้ในเชิงรุก ขาดความมั่นใจ จนนำมาสู่การขาดความกล้าที่จะซักถามข้อสงสัย บทบาทของครูและการบริหารคุณภาพของการใช้อำนาจส่งผลต่อการสร้างบรรยากาศทางสังคม โดยครูเป็นผู้ส่งเสริมการสร้างเชื่อมั่นและการยอมรับในตนเองให้เกิดขึ้นแก่เด็กปฐมวัย ทำให้เด็กมีความกล้าที่จะซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ Ligon (1957) ที่กล่าวถึง การจัดประสบการณ์ในห้องเรียน โดยการจัดกิจกรรม และการสร้างประสบการณ์ที่แปลกใหม่ ครูไม่ควรใช้มาตรฐานของผู้ใหญ่ในการตัดสินความคิด แต่ครูจะต้องทำหน้าที่เป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำ สนับสนุนการเรียนรู้ และให้ความสำคัญกับการถามคำถามของเด็ก โดยครูจะต้องมีความกระตือรือร้นในการตอบคำถามตามความเป็นจริง เพื่อสร้างความมั่นใจในตนเองให้แก่เด็ก ซึ่ง Torrance (1965) กล่าวว่า ครูควรส่งเสริมให้เด็กถามข้อสงสัยและให้ความสนใจต่อคำถามที่แปลก ๆ ของเด็ก อีกทั้งควรกระตุ้นให้เด็กได้วิเคราะห์ ค้นหา เพื่อพิสูจน์การคาดเดาโดยใช้การสังเกตและประสบการณ์ของเด็กเอง กระตือรือร้นต่อคำถามที่แปลก ๆ ของเด็กด้วยการตอบคำถามอย่างมีชีวิตชีวาหรือชี้แนะให้เด็กหาคำตอบจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ด้วยตนเองต่อไป

2) คุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ที่เด็กปฐมวัยมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ คล่องแคล่วว่องไว ($\bar{x} = 4.558$) แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญในการบริหารจัดการที่สนับสนุนให้ครูมีการจัดประสบการณ์และกิจกรรมต่าง ๆ โดยเน้นการจัดกิจกรรมทางกายภาพอย่างเพียงพอเหมาะสมตามช่วงวัย และส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เช่น กิจกรรมเข้าจังหวะ การทัศนศึกษา เป็นต้น ทำให้เด็กได้เคลื่อนไหวกล้ามเนื้อของร่างกายทุกส่วน เล่นได้อย่างอิสระตามที่ตนเองชอบ สร้างปฏิสัมพันธ์ พัฒนาความคิด และใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ที่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กจึงส่งผลให้เด็กเกิดความคล่องแคล่วว่องไว และเป็นคุณลักษณะที่สำคัญที่ทำให้เด็กมีความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ สอดคล้องกับที่ กรมอนามัย (2561) กล่าวว่า การ

กระตุ้นกระบวนการพัฒนาของสมองในแต่ละช่วงวัยผ่านกิจกรรมทางกาย จะส่งเสริมและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ได้ เพราะ กิจกรรมเหล่านี้เป็นการกระตุ้นสมองให้เปิดการเรียนรู้ ผ่านความรู้สึกสนุก ก่อให้เกิดวงจรการเรียนรู้ และพัฒนาการที่รอบด้าน และสอดคล้องกับที่ Edwards (2006) ที่กล่าวว่า การเคลื่อนไหวร่างกาย การเต้น เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้การฟัง การตอบสนอง การใช้วัยว่ะต่าง ๆ ของร่างกาย เพื่อนำไปสู่ความคิดสร้างสรรค์และความสามารถพิเศษของเด็ก โดยเฉพาะด้านจินตนาการ และสอดคล้องกับที่ สสส. (2550) การเคลื่อนไหวพื้นฐานที่เป็นธรรมชาติของเด็ก มีส่วนสำคัญที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญา การเคลื่อนไหวของร่างกาย มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ของสมอง และทำให้เด็กกล้าแสดงออก สร้างความมั่นใจและบุคลิกภาพที่ดีให้แก่เด็ก ส่งต่อพัฒนาการทางอารมณ์และสังคม และหากเปิดโอกาสให้เด็กคิดค้นการเคลื่อนไหวอย่างอิสระก็จะสามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กให้สูงขึ้นได้ นอกจากนี้การเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลงและดนตรียังแสดงถึงจินตนาการของเด็กแต่ละคนอีกด้วย

5.2.2.2 สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

1) สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยและผลการปฏิบัติในระดับสูงสุดในทุกด้าน แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนที่จัดการศึกษาในระดับปฐมวัยบริหารวิชาการโดยยึดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยเป็นพื้นฐานในการจัดประสบการณ์ โดยหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้ความสำคัญกับให้เด็กฝึกการมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กคนอื่น ๆ เรียนรู้การทำกิจกรรมร่วมกัน ทั้งในลักษณะเป็นกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อย อีกทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ภายใต้สภาพแวดล้อม บรรยากาศการเรียนรู้ที่อบอุ่นมีความสุข เพื่อส่งเสริมการทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน ซึ่งสอดคล้องกับกรณีศึกษาของ ทองสะอาด (2558) ที่ให้ข้อมูลว่า พัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัย ถือเป็นการพัฒนาความสามารถในการแสดงออกของการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของสังคม และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจึงควรให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้การสร้างความสัมพันธ์ และการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น รวมถึงการเรียนรู้บทบาทของตนเองเมื่อต้องอยู่ร่วมกันในสังคมเด็กปฐมวัย ซึ่งสอดคล้องกับ วรนาท รักสกุลไทย (2554) ที่กล่าวว่า เด็กควรจะได้เรียนรู้ และฝึกการทำงาน การมีส่วนร่วม และการอยู่ร่วมกันในสังคม ผ่านการลงมือทำงาน ทำกิจกรรมหรือการเล่นที่ตนเองและเพื่อนวางแผนไว้ เพื่อฝึกให้เด็กได้พบปัญหา และความรู้ใหม่ทั้งด้านกายภาพ และด้านสังคม ซึ่งถือเป็นการสั่งสมประสบการณ์ และเตรียมความพร้อมให้เด็กก่อนที่จะต้องดำเนินชีวิตในสังคมอย่างแท้จริงเพื่อฝึกให้เด็กสามารถฟัง พูด คิดอย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์

2) สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ด้านความกล้าเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยและผลการปฏิบัติอยู่ในระดับต่ำที่สุดในทุก ๆ ด้าน แสดงให้เห็นว่า การจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้แก่เด็กปฐมวัย ขาดการจัดประสบการณ์และกิจกรรมที่แปลกใหม่ มีความท้าทาย เพื่อฝึกให้เด็กคิดระดับสูงหรือพบเจอสถานการณ์ที่แตกต่างไปจากเดิม ไม่คุ้นเคย หรือที่ไม่คาดคิดมาก่อน นอกจากนี้บทบาทของครูผู้สอนเป็นอีกสาเหตุสำคัญที่ทำให้เด็กไม่มั่นใจในตนเอง จึงทำให้เด็กไม่กล้านำเสนอหรือแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างหรือคิดนอกกรอบจากเพื่อน ครูหรือผู้ปกครองที่ได้แนะนำไว้ หรืออาจโดนตำหนิในการแสดงออกทางความคิด จนทำให้เด็กไม่กล้าคิด เมื่อถูกปฏิบัติแบบนี้บ่อยครั้ง จึงทำให้เด็กไม่กล้าเสี่ยง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จิตรลดา จันทร์ใบ (2560) ที่กล่าวว่า ครูจะต้องออกแบบกิจกรรมและการจัดประสบการณ์ที่ให้ความท้าทาย และนำเสนอใจอยู่เสมอ มีการใช้คำถามใหม่ ๆ ที่ไม่ง่ายจนเกินไป เพื่อให้เวลานักเรียนได้ใช้ความคิดและแก้ปัญหาในระดับสูง โดยครูจะต้องมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้นักเด็กกล้าเสี่ยง และต้องการทำสิ่งที่ท้าทายให้สำเร็จ โดยจะไม่มีการเล่นเป้าหมาย และจะต้องทำให้เด็กรู้สึกถึงความภูมิใจในความสำเร็จที่เกิดขึ้น โดยทัศนียา บัวภา (2554) ยังกล่าวเพิ่มเติมว่า ครูมีส่วนสำคัญในการฝึกให้เด็กกล้าคิด กล้านำเสนอความคิด กล้าแสดงความคิดเห็นที่แตกต่าง โดยครูจะต้องกล้ารับฟัง และยอมรับในการลงมือทำในเรื่องที่แปลกใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย (2560) ที่กล่าวว่า เด็กวัย 3 – 6 ปี เป็นวัยเติมไปด้วยจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เด็กจะแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยจินตนาการของตน โดยยังไม่รู้จักคิด ไตร่ตรองอย่างรอบด้าน จึงเป็นการแก้ไขปัญหาลงมือผิดลองถูก และเรียนรู้จากผลของการกระทำ ดังนั้น หากครูและครอบครัวสนับสนุน ให้โอกาสเด็กได้ทดลองพบปัญหา และแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยคอยให้คำแนะนำ ชมเชย และให้กำลังใจเมื่อทำผิดพลาด จะช่วยให้เด็กเติบโตเป็นคนกล้าคิดต่าง กล้าทดลองทำ มีความคิดสร้างสรรค์ และไม่เกรงกลัวต่อปัญหา รวมทั้งเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง

5.2.2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยและสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

ระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย มีความสัมพันธ์กับสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้มากที่สุด และเมื่อพิจารณาตามการบริหารวิชาการในรายด้าน พบว่า ด้านสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน มีความสัมพันธ์สูงสุดกับคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ ด้านการกล้าซักถามข้อสงสัย ($r = 0.351$) ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม มีความสัมพันธ์สูงสุดกับคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ ($r = 0.384$), การมีจินตนาการ ($r=0.342$) และความคล่องแคล่วว่องไว

($r = 0.311$) และด้านสื่อการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์สูงสุดกับคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ ด้านช่างสำรวจ ($r = 0.398$), การสื่อสารและแสดงความรู้สึกของตนเอง ($r=0.329$), มีความพยายาม ($r=0.359$) และการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้($r= 0.290$)

แสดงให้เห็นว่า สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนที่แปลกใหม่ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น เกิดความอยากรู้อยากเห็น ถือเป็นสภาพแวดล้อมที่เสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัย ซึ่งสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในช่วงอายุ 3 – 6 ปี ที่พัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กมีความพร้อม มีความแข็งแรงมากขึ้น ชุกชน อยากรู้อยากออกไปเล่น ขอบสำรวจ มีคำถามเกี่ยวกับสิ่งรอบตัวมากขึ้น เป็นช่วงวัยแห่งการเรียนรู้ และทำความเข้าใจสิ่งแวดล้อมรอบตัว สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียนจึงเป็นสิ่งกระตุ้นการเรียนรู้ ความอยากรู้อยากเห็นของเด็ก และการตั้งคำถาม ซึ่งสอดคล้องกับ Sharp (1973) กล่าวว่า การเรียนรู้นอกห้องเรียน ถือเป็นโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง และสอดคล้องกับพัฒนาการของช่วงวัยที่มีความอยากรู้อยากเห็นของเด็กปฐมวัยที่มีความอยากรู้อยากเห็น ขอบสำรวจ และชอบซักถามในเรื่องราวที่พบเจอ โดย John Dewey (1938) เชื่อว่าเด็กสามารถเรียนรู้ได้จากการลงมือปฏิบัติ การเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง ในสถานการณ์จริง โดยใช้สื่อจริงตามธรรมชาติที่มีอยู่ และทำให้เด็กสามารถค้นพบความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าในการสำรวจด้วยประสบการณ์ตรง จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่คงทนถาวรมากขึ้น

แสดงให้เห็นว่า สภาพแวดล้อมทางสังคมมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย เนื่องจากเด็กปฐมวัยอยู่ในช่วงระยะของการเล่นที่สัมพันธ์กับคนอื่น การเล่นกับกลุ่มเพื่อน เรียนรู้การเข้ากลุ่ม และเรียนรู้การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในสภาพแวดล้อม ดังนั้นหากสภาพแวดล้อมทางสังคมที่รายล้อมเด็ก สามารถสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมอบอุ่น มีความสุขและสนุก รวมถึงบรรยากาศแห่งความคิดและความไว้วางใจให้เกิดขึ้น ห้องเรียนจะกลายเป็นพื้นที่ปลอดภัย ที่ทำให้เด็กเกิดความมั่นคงทางจิตใจ มีความเชื่อมั่นในตนเอง และรู้สึกถึงคุณค่าของตนเอง กล่าวแสดงออกทั้งด้านความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมที่สะท้อนตัวตนของเด็กออกมา ก็จะสามารถส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมใหม่ ๆ ความคล่องแคล่วว่องไว ความคิด และจินตนาการของเด็กปฐมวัยได้ ซึ่งสอดคล้องกับ Arnold Gesell (1880-1061 อ้างถึงในสิริมาภิญญอนันตพงษ์, 2547) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางสังคมเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่ต่อเติมเสริมพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของเด็กปฐมวัย โดยสภาพสังคมที่มั่นคงจะส่งผลต่อการพัฒนาการด้านอื่นอย่างต่อเนื่อง พัฒนาการทางสังคมของเด็กวัยนี้จะเป็นการเล่นที่สัมพันธ์กับเด็กคนอื่น เป็นการเล่นกับกลุ่มเพื่อน และนำไปสู่การเรียนรู้การอยู่ร่วมสังคมกับผู้อื่น การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลจะเป็นการเล่นและเข้ากลุ่มกับเพื่อน ซึ่งทำให้เด็กเกิดความรู้สึกอยากมีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ เกิดความสุขและสนุกในการเคลื่อนไหวและปฏิบัติในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างคล่องแคล่วว่องไว สอดคล้องกับที่หลักสูตร

การศึกษาปฐมวัย (2560) กล่าวว่า เด็กปฐมวัยช่วงอายุ 3 – 6 ปี เป็นช่วงวัยที่เรียนรู้เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น การเล่นเป็นกลุ่ม เรียนรู้การให้ความร่วมมือ การเป็นผู้นำ การเป็นผู้ตาม และการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม หากสภาพแวดล้อมทางสังคมดี จะทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดี ที่จะช่วยให้เด็กเป็นที่รักของเพื่อนและครู จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีความสุข นอกจากนี้ สภาพแวดล้อมทางสังคมมีผลต่อสภาพทางจิตใจของเด็ก (Social psychology environment) ในช่วงวัยนี้ พ่อแม่ พี่น้อง ครู และเพื่อนจะเป็นกลุ่มบุคคลที่มีอิทธิพลต่อจิตใจของเด็ก บุคคลในสภาพสังคมที่รายล้อมเด็กจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติของเด็กในช่วงวัยนี้ เพื่อส่งเสริมและเปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้จินตนาการเพิ่มขึ้น และเป็นบรรยากาศสำคัญในการพัฒนาความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ของเด็ก (มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 2560)

แสดงให้เห็นว่า สื่อการเรียนรู้มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย เนื่องจากสื่อการเรียนรู้ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับเด็ก และจะทำหน้าที่นำพาเด็กไปสู่การสำรวจ ลงมือทำ ลองผิดลองถูก ค้นพบ และนำไปสู่การค้นพบความรู้และการสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเองของเด็ก นอกจากนี้สื่อการเรียนรู้ที่ดีจะส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับที่วราภรณ์ รักสกุลไทย (2554) กล่าวว่า สื่อวัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลาย เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า ซึ่งเป็นการเริ่มต้นให้เด็กได้เรียนรู้จากสื่อที่เป็นของจริง ของจำลอง เห็นภาพจริง ซึ่งเป็นการเรียนรู้จากสิ่งที่เป็นรูปธรรมไปสู่ความรู้ที่เป็นนามธรรมและมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะสื่อที่สอดคล้องกับความสนใจ และความต้องการจะดึงดูดและกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็นของเด็ก สอดคล้องกับอัจฉราวดี กิมเส (2558) ซึ่งให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า สื่อเป็นสิ่งเร้าที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ โดยถือเป็นรากฐานในการพัฒนาผู้เรียน โดยจะทำให้เด็กเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมไปสู่ประสบการณ์ใหม่ ๆ โดยสื่อเป็นตัวกลางที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทางความคิด การใช้สื่อที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์จะทำให้การจัดประสบการณ์เรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5.2.3 นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัย นวัตกรรมเด็กช่างคิด (CHANGE KID Innovation) พบว่า

1) นวัตกรรมหลักสูตรเด็กช่างคิด (CHANGE KID Curriculum Innovation: C)

นวัตกรรมหลักสูตรเด็กช่างคิดใช้แนวคิดการกำหนดประเด็นเรื่องเป็นกรอบการจัดประสบการณ์ และจัดประสบการณ์ผ่านความสนใจและความหลงใหลของเด็ก การสอนผ่านโครงการ

เกิดการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ แก้ปัญหา สร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง และส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยความสุข มีทัศนคติที่ดี เพื่อเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและมีคุณค่าต่อตัวเด็กโดยเน้นการพัฒนาคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ด้านความกล้าเสี่ยง และมีความพยายามในการทดลองสิ่งใหม่ เป็นแนวคิดสำคัญ

แสดงให้เห็นว่า แนวคิดการกำหนดประเด็นเรื่อง (Thematic Based Learning) เป็นการกำหนดทิศทางของการจัดประสบการณ์ในหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และยังคงเปิดโอกาสให้อิสระครูผู้สอนในการวางแผนออกแบบการจัดประสบการณ์ และจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความหลงใหล และความต้องการของเด็กได้มากที่สุด เพื่อให้สามารถพัฒนาเด็กได้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายของหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับ พงศร มหาวิจิตร (2560) กำหนดประเด็นเรื่องว่า การจัดประสบการณ์ผ่านการกำหนดประเด็นเรื่องที่ดีจะสามารถร้อยเรียงสาระการเรียนรู้ให้สามารถออกแบบการจัดประสบการณ์และจัดกิจกรรมได้อย่างอิสระและหลากหลายอีกด้วย ซึ่งจะช่วยทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจ เห็นถึงความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงกับสิ่งต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น โดยพิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และพเยาว์ ยินดีสุข (2561) ยังกล่าวเพิ่มเติมว่า หลักสูตรที่มีการผสมผสานสาระการเรียนรู้ โดยจัดเป็นหน่วยการเรียนรู้ภายใต้หัวข้อ (Theme) อย่างสมดุลและเชื่อมโยงกับชีวิตจริงโดยหัวข้อ (Theme) เป็นจุดรวมหรือจุดกลางที่ต้องนำเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง สามารถผสมผสานการจัดการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย ทั้งในสาขาวิชาเดียวกัน หรือหลากหลายศาสตร์วิชา

นอกจากนี้ หลักสูตรเด็กช่างคิดกำหนดแนวทางการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับความสนใจและความหลงใหลของเด็กผ่านการสอนแบบโครงการที่มุ่งส่งเสริมการแก้ปัญหา ลงมือปฏิบัติ ค้นพบและสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง แสดงให้เห็นว่า การจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับความสนใจและความหลงใหลของเด็ก เมื่อนำมาใช้คู่กับการสอนแบบโครงการ จะสามารถกระตุ้นหรือดึงดูดความสนใจของเด็ก ทำให้เด็กมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ มีความอยากรู้อยากเห็น ให้ความร่วมมือ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม มีความพยายามในการแก้ปัญหา พยายามเสนอความคิด ฝึกการวางแผน ฝึกความเชื่อมโยง เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาใหม่ ๆ ซึ่งทำให้เด็กจดจ่อกับการเรียนรู้และเกิดการเรียนรู้ได้ยาวนานมากขึ้น ซึ่งถือเป็นการพัฒนาคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับวิชัย วงษ์ใหญ่และมารุต พัฒนาผล (2562) กล่าวว่า การกระทำสิ่งใดให้ประสบความสำเร็จนั้น นอกจากมีทักษะแล้ว ต้องมีความหลงใหลในการทำสิ่งนั้นด้วย ผู้เรียนที่จะเรียนรู้สิ่งใด ๆ ให้สำเร็จ จำเป็นต้องมีความหลงใหลในการเรียนรู้ โลกในปัจจุบันต้องสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีความหลงใหลเป็นปัจจัยเกื้อหนุนต่อความสำเร็จ ครูจะต้องสนับสนุนให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติในสิ่งที่ตนรัก และเห็นคุณค่าในสิ่งนั้น และสุรรัตน์ แทนประเสริฐกุล (2560) กล่าวอีกว่า ปัจจุบันควรมีการจัดการเรียนรู้แบบใหม่ โดยให้

เด็กสามารถสร้างความรู้เอง ซึ่งมาจากความหลงใหล สนใจใครู้ของเด็ก จริง ๆ (Passion) โดยผ่านการทำโครงการ (Project) เรียนรู้แบบบูรณาการทุกเนื้อหา เรียนรู้จากการลงมือทำที่จริง ส่งเสริมการตั้งคำถามระหว่างกันของครูและเด็ก

และอีกประการสำคัญ หลักสูตรเด็กช่างคิด ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อย่างมีความสุข มีทัศนคติที่ดี เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและมีคุณค่าต่อตัวเด็ก จะเห็นได้ว่าการเรียนรู้ที่มีความสุขถือเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก การมีความสุขในการเรียนรู้จะส่งผลต่อความมั่นคงทางจิตใจของเด็ก ทำให้เด็กมีความกล้าแสดงออกทางความคิด ความรู้สึก กล้าแสดงตัวตน ตลอดจนกล้าเสี่ยงในการลงมือทำในสิ่งที่ไม่เคยทำ จึงถือเป็นการพัฒนาคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ ส่งผลทำให้เด็กมีทัศนคติที่ดีต่อตนเองและมีทัศนคติที่ดีต่อผู้อื่น ทำให้การเรียนรู้ร่วมกันของเด็กทุกคนในห้องเรียนสร้างสรรค์บรรยากาศแห่งความสุขในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ Ausubel (1968) ได้กล่าวถึง การเรียนรู้ที่มีความหมาย (Meaningful Learning) ว่าเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับมาจากที่ผู้สอนอธิบายสิ่งที่จะต้องเรียนรู้ให้ทราบ และผู้เรียนรับฟังด้วยความเข้าใจ โดยการเรียนรู้นั้นสามารถเชื่อมโยงกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่รู้มาก่อน ซึ่งสอดคล้องกับที่ ขวัญเนตร คาวีวงศ์ (2545) กล่าวว่า การพัฒนาให้เด็กเป็นคนดี เก่ง และมีความสุข ต้องมีความสมดุลในการจัดกระบวนการเรียนการสอน บรรยากาศ และสภาพแวดล้อม โดยให้เด็กได้สนุกสนานกับกิจกรรม และเสริมสร้างประสบการณ์ที่สร้างสรรค์ให้ผู้เรียนมีความสุขตามสภาพจริง และกระบวนการประเมินตามสภาพจริงในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาให้เด็กเป็นคนดี เก่ง และมีความสุข และสอดคล้องกับกิตติวดี บุญชื้อ (2540) ที่กล่าวถึง การส่งเสริมให้เด็กมีความสุขในด้านการเรียนต้องอาศัยองค์ประกอบ โดยส่งเสริมให้เด็กเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ เน้นให้เด็กเป็นผู้ปฏิบัติ กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง เน้นการบูรณาการการเรียนรู้และทักษะความถนัดของผู้เรียน โดยส่งเสริมศักยภาพทุก ๆ ด้าน เน้นการพัฒนาเด็กในด้านการอยู่ร่วมกัน ส่งเสริมการเข้าใจตนเอง รู้จักตนเอง เข้าใจผู้อื่นและชื่นชมกับความสำเร็จของผู้อื่น เน้นการประเมินตามสภาพจริง โดยอาศัยการสังเกต การสัมภาษณ์ การเก็บสะสมแฟ้มผลงานของเด็ก

2) นวัตกรรมการจัดประสบการณ์เชิงรุกขั้นสูง (Higher Active Experiences Innovation: HA)

การบริหารการจัดประสบการณ์ที่ผ่านการคิดและการวางแผนเป็นอย่างดีของครู โดยให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์และทำความเข้าใจกับเด็กเป็นรายบุคคล เกิดการเรียนรู้ผ่านการสวมบทบาท “นักคิดเชิงรุกขั้นสูง” ที่เกิดจากการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิดอย่างมีแบบแผน ที่สอดคล้องกับความสนใจ ผ่านการสืบสอบ ลงมือทำ ลองผิดลองถูก มีส่วนร่วม ค้นพบและสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง เพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัย

แสดงให้เห็นว่า นวัตกรรมการจัดประสบการณ์เชิงรุกชั้นสูง ให้ความสำคัญกับการวางแผน ออกแบบและพัฒนาการจัดประสบการณ์ของครูที่ชัดเจนและเป็นระบบ เนื่องจากเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมให้ครูได้คิด พิจารณา ออกแบบการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ รวมถึงการใช้สื่อ อุปกรณ์ หรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กได้อย่างเต็มศักยภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายของการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับวรรณารักสกุลไทย (2554) ซึ่งกล่าวว่า การสอนแบบหน่วยการเรียนรู้ จะต้องมีการวางแผนกิจกรรมต่าง ๆ ตามหัวเรื่องกำหนด ซึ่งครูพิจารณาแล้วว่าสำคัญและควรเรียนรู้ คุณครูจึงต้องวางแผนการจัดประสบการณ์ กำหนดแนวคิด จุดประสงค์บนพื้นฐานของเป้าหมายในหลักสูตร และสาระความรู้อย่างชัดเจน รวมถึงช่วงเวลาทีในแต่ละวัน และวางแผนการสอดแทรกการบูรณาการเนื้อหาต่าง ๆ รวมถึงกิจกรรม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อนำสิ่งที่เด็กต้องการรู้มาลำดับความสำคัญและจัดให้เหมาะสมสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กต่อไป

นวัตกรรมการจัดประสบการณ์เชิงรุกชั้นสูง ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ที่มีเด็กเป็นศูนย์กลางเป็นอันดับแรก แสดงให้เห็นว่า ความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็กเป็นปัจจัยสำคัญของการจัดประสบการณ์ที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากเด็กแต่ละคนมีประสบการณ์ ลักษณะ ความชอบ ความสนใจที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเองซึ่งมีความแตกต่างกัน การจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่มีความหมายต่อตัวเด็กและการพัฒนาเด็กให้เป็นนักคิดสร้างสรรค์ได้อย่างเต็มศักยภาพ จึงจำเป็นจะต้องอาศัยการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับความสนใจและเหมาะสมกับตัวเด็กให้มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ วรรณารักสกุลไทย (2554) ที่กล่าวว่าเด็กคนหนึ่งย่อมมีความแตกต่างและบุคลิกเฉพาะด้านของตัวเอง ประเด็นสำคัญคือ คุณครูจะเรียนรู้และเข้าใจความหมายของความแตกต่างเหล่านั้นได้มากน้อยแค่ไหน และจะทำอย่างไรที่เราจะสามารถเข้าถึงจิตใจของเด็ก ๆ ที่เรากำลังจะต้องรับผิดชอบอยู่ได้ ครูจะต้องรู้จักสังเกตเด็ก และพูดคุยกับพ่อแม่ผู้ปกครอง เพื่อให้รู้จักอุปนิสัยพื้นฐานของเด็ก และสิ่งที่เด็กสนใจ โดยหลักในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของโรเจอร์ส (C. R. Rogers, 1959) ยังให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ครูจะต้องยอมรับในความแตกต่างและความสามารถของแต่ละบุคคล และเชื่อมั่นในตัวเด็กอย่างไม่มีเงื่อนไขว่าเด็กสามารถพัฒนาได้

นวัตกรรมการจัดประสบการณ์เชิงรุกชั้นสูง เป็นการประสบการณ์โดยให้เด็กปฐมวัยสวมบทบาท “นักคิดเชิงรุกชั้นสูง” เพื่อที่จะพัฒนาเป็นนักคิดสร้างสรรค์ แสดงให้เห็นว่า การจัดประสบการณ์ผ่านการสวมบทบาท เป็นการสร้างแรงบันดาลใจและดึงดูดความสนใจให้เด็กอยากพัฒนาตนเองเป็นนักคิดสร้างสรรค์ ประกอบกับสร้างความเชื่อและความเชื่อมั่นต่อตนเองว่าตนเองสามารถพัฒนาเป็นนักคิดสร้างสรรค์ได้ จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย และมีคุณค่าต่อตัวเด็ก โดย Albert Bandura (1986 อ้างถึงในสิริมา ภิญญอนันตพงษ์, 2547)กล่าวว่า เด็กปฐมวัย

เรียนรู้ผ่านกระบวนการดึงดูดความสนใจ (Attentional Process) และกระบวนการจูงใจ (Motivation) โดยเป็นการเสริมแรงให้กับเด็กให้เด็กเกิดการเรียนรู้ผ่านการสังเกตและการเลียนแบบพฤติกรรม โดยเด็กจะเกิดการเรียนรู้จากการเลียนแบบต้นแบบที่มาจากบุคคล ดังนั้นการเลือกต้นแบบที่เหมาะสมจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาเด็ก โดยอาทร ใจเที่ยง (2553) กล่าวเพิ่มเติมว่า วิธีการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ เป็นวิธีสอนที่ครูสร้างสถานการณ์และบทบาทสมมติขึ้นมาจากความจริง เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงออกตามเป้าหมาย ครูจะให้การแสดงออกทั้งทางด้านความรู้ ความคิด และพฤติกรรมมาเป็นพื้นฐานในการให้ความรู้ และสร้างความเข้าใจแก่ผู้เรียน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาสาระของบทเรียนอย่างลึกซึ้ง และรู้จักปรับหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

นวัตกรรมการจัดประสบการณ์เชิงรุกขั้นสูง มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมที่ใช้ปัญหาและการสอนแบบโครงการ ควบคู่กับการใช้คำถามกระตุ้นความคิดของครูอย่างมีแบบแผน แสดงให้เห็นว่าการจัดประสบการณ์โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการแก้ปัญหา และโครงการเป็นฐาน เป็นกระบวนการที่เป็นการจัดประสบการณ์อย่างมีแบบแผนที่แน่นอน ฝึกให้เด็กเรียนรู้และค้นพบสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองอย่างอิสระ ผ่านการสืบสอบ ลงมือทำ ลองผิดลองถูก แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น และการทำงานร่วมกัน ซึ่งจะทำให้เด็กเกิดความมั่นคงทางจิตใจ กล้าคิด นำเสนอความคิด เรียนรู้การแก้ปัญหาและพัฒนาตนเองอย่างมีความมั่นใจและสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับ Shallcross (1985) ที่กล่าวถึง การสร้างบรรยากาศทางความคิดในห้องเรียน โดยครูจะต้องนำเสนอสิ่งที่สามารถกระตุ้นความคิดของผู้เรียนได้ตามความแตกต่างของเด็กแต่ละคน และสนับสนุนให้เด็กคิดค้นวิธีการ ลงมือปฏิบัติ คิดในลักษณะที่แตกต่าง และจัดโอกาสให้นักเรียนได้เสนอความคิดสร้างสรรค์ของตนเองผ่านการพูด การเล่า หรือแสดงผลงานในรูปแบบอื่น ๆ ซึ่งจะกระตุ้นให้เด็กอยากคิด และอยากทำต่อไป มีความกล้าที่จะเผชิญความเสี่ยงหรือสถานการณ์ใหม่ และรู้สึกท้าทายมากกว่าความรู้สึกลำบาก นอกจากนี้ Presbury, Benson and Torrance (1987) ยังกล่าวว่าการจัดประสบการณ์ ควรจะต้องให้อิสระกับเด็กการสนับสนุนและกระตุ้นให้เด็กในการที่จะเสี่ยง และพยายามที่จะทำในสิ่งที่ตั้งใจไว้ให้สำเร็จ ยอมรับแนวโน้มของเด็กที่จะมองเห็นสิ่งต่าง ๆ ที่แตกต่างออกไปจากเดิม

3) นวัตกรรมการสร้างสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กช่างคิด (Nurture CHANGE KID's Environment Innovation: N)

3.1) นวัตกรรมห้องเรียนสร้างสรรค์ (Creative Classroom Lab Innovation) การสร้างสรรค์สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนและบรรยากาศอบอุ่นภายในห้องเรียน โดยใช้แนวคิดการจัดสรรพื้นที่อย่างมีความหมาย ความเป็นธรรมชาติ โดยเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการออกแบบสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน มีพื้นที่สำหรับเด็ก ครู และการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ มีการปรับพื้นที่ให้น่าสนใจตามการค้นพบใหม่อยู่เสมอ และบริหารห้องเรียนให้มีบรรยากาศที่ส่งเสริม

และเปิดโอกาสในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก โดยมุ่งเน้นการมีจินตนาการ มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ และความคล่องแคล่วว่องไวของเด็ก

แสดงให้เห็นว่า การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน โดยการจัดสรรพื้นที่ภายในห้องเรียนอย่างมีความหมาย และเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการออกแบบสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนให้สอดคล้องกับความสนใจ เพื่อให้ตอบสนองความต้องการจำเป็นในการใช้พื้นที่และการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กอย่างอิสระ และมีการปรับเปลี่ยนพื้นที่ที่น่าสนใจ ทันสมัย และสร้างสรรค์อยู่เสมอ ถือเป็น การจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเด็ก เนื่องจากสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่ดีส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ทั้งด้านอารมณ์ ความรู้สึก สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดี จะส่งเสริมให้เด็กผ่อนคลาย มีความสุขในการเรียนรู้ และกระตุ้นการรับรู้ของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ กิรติ คุวานนท์ (2560) กล่าวว่า ห้องเรียนก่อนประถมศึกษาต้องจัดพื้นที่สำหรับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นสัดส่วน มีพื้นที่ว่างสำหรับกิจกรรมกลุ่ม และสามารถปรับเปลี่ยนพื้นที่ให้เหมาะสมกับกิจกรรมต่าง ๆ ได้สะดวก มีการตกแต่งพื้นที่ให้สะอาด จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ทั้งจากบทเรียนในห้องเรียนและการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ Shallcross (1985) กล่าวถึงการจัดสภาพห้องเรียนที่นำไปสู่การกระตุ้นพฤติกรรมสร้างสรรค์ โดยห้องเรียนควรมีพื้นที่เพียงพอสำหรับการจัดกลุ่มเล็ก กลุ่มใหญ่ พื้นที่ว่างสำหรับการทำงานต่าง ๆ มีพื้นที่ส่วนตัวสำหรับเด็ก สำหรับเก็บของ รวมถึงพื้นที่แสดงผลงานของเด็ก ครูจะต้องเน้นการเคารพพื้นที่ของแต่ละคน การที่เด็กมีที่เฉพาะส่วนตัว จะช่วยสร้างอารมณ์ซึ่งเป็นสิ่งที่สนับสนุนที่สำคัญสำหรับการสร้างสรรค์ผลผลิตต่าง ๆ

นวัตกรรมห้องเรียนสร้างสรรค์ มุ่งเน้นการจัดบรรยากาศอบอุ่นภายในห้องเรียน แสดงให้เห็นว่า บรรยากาศที่อบอุ่นภายในห้องเรียนมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ของเด็ก โดยครูจะต้องรู้จักและมีความเข้าใจเด็กแต่ละคน มีความเชื่อมั่นในศักยภาพในตัวเด็ก เคารพการตัดสินใจ ตลอดจนสร้างความไว้วางใจระหว่างกัน เพื่อให้บรรยากาศภายในห้องเรียนมีความอบอุ่นและเป็นพื้นที่สำหรับเด็กทุกคนให้สามารถแสดงความคิด กล้าแสดงออก และแสดงตัวตนของตนเองได้อย่างมั่นใจ ซึ่งจะนำไปสู่ความกล้าในการคิดที่แตกต่าง คิดอย่างหลากหลาย คิดอย่างยืดหยุ่น และคิดอย่างสร้างสรรค์ จนนำไปสู่การพัฒนาความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ด้านการมีจินตนาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ C. R. Rogers (1959) ที่เสนอแนะการจัดสถานการณ์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กไว้ว่า ครูต้องยอมรับ และเชื่อมั่นในตัวเด็กอย่างไม่มีเงื่อนไข ซึ่งจะช่วยให้เด็กเกิดความรู้สึกมั่นคง ปลอดภัย ทำให้เด็กสามารถค้นพบสิ่งต่าง ๆ ที่มีคุณค่า หรือมีความหมายสำหรับตน กล้าที่จะลองและสร้างความสำเร็จใหม่ ๆ ให้แก่ตนเอง บรรยากาศทางอารมณ์ ช่วยให้เด็กมีความรู้สึกมั่นคง และสอดคล้องกับที่ พงษ์ส พหลกุลบุตร และธนาวัฒน์ ราชะนาคร (2563) กล่าวว่า ครูมีหน้าที่ในการสร้างบรรยากาศให้เด็กได้สามารถใช้ความคิดสร้างสรรค์และ

จินตนาการได้อย่างเต็มที่ พื้นที่ดังกล่าว จำเป็นต้องทำให้นักเรียนรู้สึกปลอดภัยที่จะแสดงความคิดสร้างสรรค์ออกมา พื้นที่ตรงนี้มีมีความสำคัญอย่างยิ่ง จะต้องเป็นพื้นที่ที่ให้ความเท่าเทียม มีคุณภาพของการใช้อำนาจ ตนเองเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ เป็นพื้นที่ที่เด็กและครูเชื่อมต่อกัน แลกเปลี่ยน และเอื้อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ขึ้น นอกจากนี้ Presbury, Benson and Torrance (1987) กล่าวว่า ครูจะต้องเคารพในแนวทางหรือวิธีคิดของเด็กที่แตกต่างกัน ไม่ตัดสินว่าถูกหรือผิด และจะต้องทำตัวให้เป็นที่น่าสนใจของเด็ก ยินดีกับพัฒนาการของเด็ก และนำทางเพื่อความก้าวหน้าของความคิดสร้างสรรค์ของเด็กเป็นหน้าที่สำคัญของครูผู้สอน และเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับที่ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (2560) กล่าวว่า ครูจะต้องสนับสนุนส่งเสริมการสร้างบรรยากาศที่ดี ให้ความรัก ความเข้าใจ และความเอาใจใส่ที่เป็นพิเศษ ซึ่งถือเป็นพื้นฐานที่จะช่วยให้เด็กมีความพร้อมในการเรียน และประสบความสำเร็จในชีวิตต่อไป

3.2) นวัตกรรมชุดเครื่องมือสร้างสรรค์ (Creative Toolkits Innovation) มุ่งการบริหารการใช้สื่อการเรียนรู้ โดยใช้แนวคิดการพัฒนาสมองเป็นฐาน มุ่งเน้นสื่อที่เป็นของจริง ธรรมชาติ ให้อิสระทางความคิด มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกับสิ่งรอบตัว กระตุ้นความสนใจให้เกิดการเรียนรู้ การเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น จะเห็นได้ว่า สื่อการเรียนรู้แบบพัฒนาสมองเป็นฐานมีบทบาทสำคัญต่อพัฒนาการความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ของเด็ก สามารถดึงดูดให้ผู้เรียนมีความสนใจ ตั้งข้อสงสัย ข้อสมมติฐาน ถามคำถาม คาดคะเน เกิดความอยากรู้อยากเห็น ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญของการช่างสำรวจได้ โดยสื่อการเรียนรู้ที่เป็นของจริงนับว่าเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้จากสิ่งที่เป็นรูปธรรม มีประสบการณ์จริง โดยเฉพาะสื่อที่สัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก จะทำให้เด็กมีความเข้าใจที่ลึกซึ้งมากขึ้น ฝึกการคิดเชื่อมโยง ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย และมีคุณค่าต่อตัวเด็ก นอกจากนี้สื่อการเรียนรู้ที่ให้อิสระทางความคิด สามารถฝึกให้เด็กคิดอย่างสร้างสรรค์อย่างหลากหลาย ยืดหยุ่น และฝึกการใช้จินตนาการต่อยอด นำมาซึ่งการเรียนรู้และการค้นพบใหม่ ๆ โดยครูสามารถกระตุ้นให้เด็กฝึกคิดผ่านการใช้คำถามกระตุ้นการคิดของครูผู้สอน ทั้งการคิดเชิงเปรียบเทียบ การจัดกลุ่ม วิเคราะห์ เชื่อมโยง และนำไปสู่การสร้างสรรค์เป็นสิ่งใหม่ โดยเป็นการส่งเสริมคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ด้านความพยายาม นอกจากนี้ สื่อการเรียนรู้ยังส่งเสริมการเกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับครู และเด็กด้วยกัน เนื่องจากมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ฝึกการสนทนาโต้ตอบ รับฟัง และนำเสนอความคิดของตนเอง ซึ่งเป็นตัวกลางที่นำไปสู่การเรียนรู้และการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น และด้านการสื่อสารและการแสดงออกของเด็กได้อย่างครอบคลุม ซึ่งสอดคล้องกับ Shallcross (1985) ที่กล่าวว่า อุปกรณ์เครื่องมือที่หลากหลาย การที่มีสิ่งของต่าง ๆ ให้เด็กได้ใช้ เป็นสิ่งที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมพฤติกรรมสร้างสรรค์ และสอดคล้องกับที่สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (2560) ที่กล่าวถึง

สื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องต่อพัฒนาการด้านสมองของเด็กอนุบาล จะต้องมึลักษณะเป็นของจริงที่สามารถจับต้องได้ หรือเสมือนจริงมากที่สุด และควรจะเป็นสิ่งใกล้ตัวกับนักเรียน มีความน่าสนใจเพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียนตลอดจนทำให้นักเรียนรู้สึกท้าทาย ส่งเสริมการมีจินตนาการ และกระตุ้นให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ สื่อการเรียนรู้จะต้องมีลักษณะทางกายภาพที่เหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน เช่น ขนาด น้ำหนัก รูปร่างของสื่อ ซึ่งการใช้สื่อผู้สอนจะต้องมีการจัดลำดับการใช้จากง่ายไปหายาก ของจริงไปหาสัญลักษณ์ โดยการใช้สื่อจะต้องทำให้นักเรียนทุกคนสามารถเข้าถึงได้อย่างทั่วกัน

3.3) นวัตกรรมดินแดนสร้างสรรค์ (Creative Land Innovation) การ

บริหารจัดการพื้นที่นอกห้องเรียนทั้งหมดให้เป็นพื้นที่การจัดประสบการณ์เรียนรู้นอกห้องเรียน แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้นอกห้องเรียนจะเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้พบประสบการณ์ใหม่ ๆ เรียนรู้จากสถานการณ์จริง เกิดประสบการณ์ตรงในพื้นที่จริง ทั้งจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งรูปแบบของบุคคล สถานที่ และธรรมชาติรอบตัว เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กเกิดการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง ผ่านการสำรวจ ค้นพบ ผจญภัย เพื่อเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย ซึ่งจะทำให้เด็กมีความสงสัยใคร่รู้ การตั้งข้อสังเกต และการพัฒนาคุณลักษณะการกล้าซักถามข้อสงสัย เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจและสั่งสมเป็นประสบการณ์ของตัวเอง การจัดประสบการณ์เรียนรู้นอกห้องเรียนจึงถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้เด็กเกิดการเชื่อมโยงประสบการณ์ ข้อค้นพบหรือความรู้ที่เกิดขึ้นภายในห้องเรียนกับสังคมและโลกแห่งความเป็นจริง ซึ่งสอดคล้องกับ Kuo and Jordan (2019) ที่กล่าวถึงการเรียนรู้นอกห้องเรียนว่าสามารถช่วยกระตุ้นพัฒนาการนักเรียนได้ดีขึ้น เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้จากสิ่งรอบตัว สังเกต สงสัย และพบเห็นสิ่งน่าสนใจใหม่ ๆ ซึ่งทำให้นักเรียนอยากมีส่วนร่วม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และกล้าทดลองสิ่งใหม่ ๆ มีสมาธิจดจ่อดีขึ้น เคลื่อนไหวคล่องแคล่ว กระฉับกระเฉงมากขึ้น ร่างกายแข็งแรงขึ้น กระตือรือร้นในการเรียนรู้ มีความสุข สนุกที่จะเรียนรู้ และมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2012) กล่าวถึงการใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีความสำคัญต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ว่า จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้จากสภาพจริงจากแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง มีความเข้าใจถึงความจริงและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งบุคคล สถานที่ ธรรมชาติ หน่วยงาน องค์กร สถานประกอบการ ชุมชนและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ล้วนเป็นชุมชนทรัพย์ที่สามารถพบเจอความรู้ได้ไม่หมด ทั้งเรื่องของชุมชน ประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรม อาชีพ เหตุการณ์ต่าง ๆ เป็นต้น โดยครูสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการใช้กระบวนการคิด การสังเกต การรวบรวมข้อมูล การปฏิบัติจริง เรียนรู้อย่างมีความสุข สนุกกับการเรียนรู้ได้คิด แสดงออกอย่างอิสระ

4) นวัตกรรมการประเมินเส้นทางการเติบโตของเด็กช่างคิด (Growing CHANGE KID's Journey Evaluation Innovation: GE)

กระบวนการบริหารการประเมินพัฒนาการนักคิดสร้างสรรค์ที่มุ่งเน้นการประเมินเพื่อการพัฒนา โดยเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับเด็กเป็นสำคัญ ประกอบด้วย การประเมินตนเอง การประเมินความสำเร็จระหว่างทาง และการประเมินความก้าวหน้าของพัฒนาการในระยะยาว โดยมีการบันทึกและรายงานผลอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการประเมินพัฒนาการในระยะยาว ไม่ประเมินเพื่อตัดสินผล ผ่านการเก็บหลักฐานความก้าวหน้า และรายงานข้อมูลความก้าวหน้าของพัฒนาการเด็กอย่างสม่ำเสมอมีความสำคัญต่อการประเมินความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ของเด็ก เนื่องจากผลสัมฤทธิ์หรือผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ จำเป็นจะต้องใช้ระยะเวลาอันยาวที่จะเห็นผลลัพธ์จากการพัฒนาได้อย่างชัดเจน การประเมินแบบความสำเร็จระหว่างทางหรือตามเป้าหมายระยะ จึงถือเป็นการประเมินที่เสริมสร้างให้เด็กมีกำลังใจและเป็นแรงจูงใจให้เด็กมีความพยายามในการพัฒนาตนเอง และเป็นการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาให้กับเด็กอีกทาง การประเมินที่เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมทำให้มีความเข้าใจต่อตนเอง ตลอดจนเกิดการเรียนรู้และนำไปพัฒนาตนเองต่อไป จึงเป็นแก่นแท้สำคัญของการประเมินพัฒนาการของนวัตกรรมเด็กช่างคิด สอดคล้องกับที่ วรรณาท รักสกุลไทย (2554) ได้กล่าวว่า ครูต้องประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปีให้ครบทุกด้านและนำผลมาพัฒนาเด็ก สภาพการประเมินควรมีลักษณะเช่นเดียวกับการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน ประเมินอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน เลือกใช้เครื่องมือและจัดบันทึกไว้เป็นหลักฐาน และประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการหลากหลายเหมาะสมกับเด็ก นอกจากนี้ นวัตกรรมการประเมินพัฒนาการที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม รับรู้ ถึงเส้นทางความก้าวหน้าของพัฒนาการนักคิดสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นกับบุตรหลานของตนเอง จึงส่งผลให้ผู้ปกครองมีความเข้าใจ เห็นถึงความสำคัญ และตระหนักถึงบทบาทของตนเองในการเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาเด็กร่วมกับโรงเรียน โดยพัชรี ผลโยธิน (2558) กล่าวอีกว่า สารนิทัศน์หรือแฟ้มสะสมผลงาน ช่วยทำให้คุณครูค้นพบพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยอย่างชัดเจนทั้งด้านร่างกาย อารมณ์และจิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งไม่สามารถเห็นได้ในแบบทดสอบต่าง ๆ ทำให้คุณครูเข้าใจพัฒนาการและการเรียนรู้ที่มีความหมาย

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ สามารถจำแนกออกเป็นข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป โดยมีรายละเอียดของข้อเสนอแนะในแต่ละส่วน ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

5.3.1.1 สำหรับหน่วยงานระดับนโยบาย

1) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ควรนำคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยไปประกอบการกำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ รวมถึงกำหนดเป็นตัวบ่งชี้ในการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพของเด็กปฐมวัย

เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินกรอบแนวคิดในการวิจัยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ทั้ง 11 คุณลักษณะ ได้แก่ 1) ช่างสำรวจ 2) มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ 3) กล้าซักถามข้อสงสัย 4) กล้าตัดสินใจ 5) มีจินตนาการ 6) พยายามทดลองสิ่งใหม่ 7) สื่อสารและการแสดงออกของตนเอง 8) มีความพยายาม 9) กล้าเสี่ยง 10) ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และ 11) มีความคล่องแคล่วและว่องไว มีความเหมาะสมในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นนักคิดสร้างสรรค์ ซึ่งจะเป็นคุณลักษณะที่สำคัญในการพัฒนาเยาวชนให้มีความคิดสร้างสรรค์ เพื่อเติบโตไปเป็นนวัตกรรมและสร้างสรรค์ประโยชน์ให้เกิดขึ้นแก่สังคมและประเทศชาติต่อไป

2) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ควรกำหนดนโยบายในการส่งเสริมการพัฒนาคุณลักษณะด้านความกล้าเสี่ยงให้แก่เด็กปฐมวัย โดยจะต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมความกล้าเสี่ยงให้แก่เด็กปฐมวัยเป็นอันดับแรก แล้วจึงพัฒนาการจัดประสบการณ์ และการจัดเตรียมสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความกล้าเสี่ยงตลอดจนพัฒนาด้านการบริหารการประเมินพัฒนาการที่ส่งเสริมการพัฒนาความกล้าเสี่ยงให้แก่เด็กปฐมวัยตามลำดับ

เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาการบริหารวิชาการตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยส่งเสริมความกล้าเสี่ยงให้กับเด็กต่ำที่สุดในทุก ๆ ด้าน ด้านที่ต่ำที่สุดคือการบริหารหลักสูตรปฐมวัย รองลงมาคือด้านจัดประสบการณ์ ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ และด้านการประเมินพัฒนาการต่ำที่สุด ตามลำดับ

3) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ควรกำหนดนโยบายให้สถานศึกษาส่งเสริมการพัฒนาคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัยอย่างเป็นรูปธรรม โดยการให้สถานศึกษามีการบริหารและจัดเตรียมสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน ภายนอกห้องเรียน สภาพแวดล้อมทางสังคม สื่อการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนบทบาทหน้าที่ของครูผู้สอนซึ่งเป็น

ปัจจัยของด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ในการพัฒนาความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัย

เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย มีความสัมพันธ์สูงที่สุดกับสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยด้านสื่อการเรียนรู้ รองลงมาคือสภาพแวดล้อมทางสังคม และสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนตามลำดับ

5.3.1.2 สำหรับหน่วยงานระดับปฏิบัติ

1) โรงเรียนหรือผู้บริหารโรงเรียนที่จะนำนวัตกรรมเด็กช่างคิดไปใช้ในการบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้กับเด็กปฐมวัย จะต้องเริ่มจากศึกษา นวัตกรรมหลักสูตรเด็กช่างคิดอย่างละเอียดถี่ถ้วน แล้วจึงวิเคราะห์ถึงความต้องการของเด็ก ผู้ปกครองในท้องถิ่น รวมถึงสภาพแวดล้อมและบริบทของโรงเรียน และจะต้องกำหนด “นักคิดสร้างสรรค์” ไว้เป็นเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัย จึงจะสามารถนำนวัตกรรมมาปรับใช้ในการพัฒนาเด็กได้อย่างเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

เนื่องจากผลการพัฒนานวัตกรรมหลักสูตรเด็กช่างคิด มีการกำหนดรายละเอียดของแนวคิดพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตร และแนวทางการนำหลักสูตรไปปรับใช้ โดยลักษณะของหลักสูตรเด็กช่างคิดมีความยืดหยุ่น เข้าใจง่าย และสามารถนำไปปรับใช้ได้บริบทที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นหนึ่งในเป้าหมายสำคัญของการจัดทำหลักสูตรเด็กช่างคิดด้วย

2) ผู้บริหารและครูของโรงเรียนที่จะนำนวัตกรรมเด็กช่างคิดไปใช้จะต้อง ร่วมกันจัดทำคู่มือการใช้นวัตกรรมเด็กช่างคิดสำหรับการบริหารโรงเรียนของตนเองที่มีใจความสำคัญ ที่กระชับ ง่ายต่อการทำความเข้าใจ และนำไปใช้ เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติที่มีความชัดเจน สอดคล้องกับความต้องการของเด็กและผู้ปกครองในชุมชน อีกทั้งยังเหมาะสมกับบริบททั้งด้าน บุคลากร และสถานที่ของโรงเรียนด้วย

เนื่องจากการศึกษาพบว่า โรงเรียนต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการจัดทำหลักสูตรที่เข้าใจง่าย มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน และมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไว้ นอกจากนี้การจัดทำคู่มือการใช้หลักสูตรของโรงเรียนที่ได้รับความร่วมมือจากผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองยังทำให้ผลการนำหลักสูตรไปใช้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอีกด้วย

3) ผู้บริหารและครูของโรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญกับการจัดเตรียมสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน การสรรหา คัดเลือก และการใช้สื่อการเรียนรู้ ตลอดจนให้ความสำคัญในเรื่องการจัดหาแหล่งเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม ให้สอดคล้องและมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็กที่ส่งเสริมการจัดประสบการณ์และการจัดกิจกรรมเด็กช่างคิด และพัฒนาความ

เป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็ก นอกจากนี้ผู้บริหารยังต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของครูในการพัฒนา เลือกลงใช้ และสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นให้เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน

เนื่องจากผลการศึกษาระบบบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชน และข้อมูลที่ได้จากการศึกษาระบบบริหารวิชาการของโรงเรียนต้นแบบพบว่า ความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้มากที่สุด นอกจากนี้ยังค้นพบอีกว่าการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยสามารถเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพจากการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง การลงมือปฏิบัติจริง และค้นพบสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็ก

4) ผู้บริหารและครูจะต้องส่งเสริมความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กให้เป็นนักคิดสร้างสรรค์ร่วมกัน ได้แก่ การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร มีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์ชั้นเรียนในกิจกรรมเปิดห้องเรียนเพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตร มีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์เรียนรู้บางส่วนให้แก่เด็ก มีส่วนร่วมในการเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ดีให้กับเด็ก ตลอดจนให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการรับรู้ถึงพัฒนาการและความก้าวหน้าของเด็กอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

เนื่องจากผลการศึกษาระบบบริหารของโรงเรียนต้นแบบพบว่า โรงเรียนต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กสูงมาก การพัฒนานวัตกรรมเด็กช่างคิดในฉบับนี้จึงพัฒนามาจากแนวคิดสำคัญคือ ความร่วมมือจากผู้ปกครองซึ่งถือเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นนักคิดสร้างสรรค์ ดังนั้นโรงเรียนจึงควรสร้างความเข้าใจให้ผู้ปกครองถึงแนวคิดนวัตกรรม แนวทางการพัฒนาเด็ก ความร่วมมือจากผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กให้เป็นนักคิดสร้างสรรค์ร่วมกับโรงเรียน

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับนวัตกรรมการบริหารบุคคลตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยมีเป้าหมายสำคัญคือการพัฒนาการสรรหาและการคัดเลือก การพัฒนา และให้ความรู้เพิ่มเสริมสร้างศักยภาพของครู รวมถึงการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อให้ครูมีความพร้อมที่สามารถนำนวัตกรรมเด็กช่างคิดไปใช้ในการจัดประสบการณ์ และสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาเด็กให้เป็นนักคิดสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนต้นแบบได้ให้ความสำคัญกับบทบาทหน้าที่ของครูผู้สอนเป็นอันดับแรก เนื่องจากครูผู้สอนเป็นผู้นำแนวคิดต่าง ๆ จากหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติจริง แต่พบว่ามีครูผู้สอนบางส่วนที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจถึงความสำคัญและวิธีการในการพัฒนาเด็กให้

เป็นนักคิดสร้างสรรค์ โรงเรียนจึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาผู้เรียน

2) ควรมีการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับนวัตกรรมการบริหารสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ โดยมีเป้าหมายสำคัญคือการวางแผนจัดสรรพื้นที่ และการปรับปรุงพัฒนาการบริหารสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน สภาพแวดล้อมทางสังคม สื่อการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ให้ส่งเสริมการพัฒนาเด็กให้เป็นนักคิดสร้างสรรค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน สภาพแวดล้อมทางสังคม สื่อการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ มีความสำคัญและเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัย การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมจึงเป็นเรื่องสำคัญที่โรงเรียนควรตระหนักและให้ความสนใจ

3) ควรศึกษาแนวทางการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โดยมีเป้าหมายสำคัญคือพัฒนาการบริหารวิชาการเพื่อลดรอยต่อทางการศึกษาและเสริมสร้างพัฒนาการความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้กับเด็กอย่างต่อเนื่อง และเพื่อเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญให้กับผู้เรียนในการนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต ประกอบอาชีพ และสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่มีคุณค่าต่อไป

เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการนำแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ไปใช้ในการบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาเด็กประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เพื่อเปิดโอกาสได้นำไปใช้การพัฒนา มุมมอง วิธีคิด วิธีปฏิบัติ รวมถึงการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ อย่างมีคุณค่าต่อไป

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กรณีศ ทองสอาด. (2558). เด็กปฐมวัยกับการใช้สังคมเป็นสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้. Retrieved from <http://nakhonnayok.dusit.ac.th/wp-content/uploads/2015/11/nit.pdf>
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กิตติวดี บุญชื้อ. (2540). ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความสุข. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- กীরติ คุสานนท์. (2560). การจัดการเรียนรู้สู่ผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพมหานคร: บริษัท นัชชาวัตน์ จำกัด.
- กীরติ ยศยิ่งยง. (2552). องค์การแห่งนวัตกรรม: แนวคิดและกระบวนการ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2551). การคิดเชิงสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: ชัคเซสมิเดีย.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2560). พัฒนาคุณภาพมนุษย์ ด้วยคุณภาพการศึกษาตามบริบทโลกอนาคต. Retrieved from <http://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/642261>
- เกียรติวรรณ อมาตยกุล. (2553). สอนให้เป็นอัจฉริยะตามแนววินไอฮิวแมนนิส. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- ขวัญเนตร คาวีวงศ์. (2545). เรียนให้มีความสุข. Retrieved from <http://www.royin.go.th/wp-content/uploads/2013/05/เรียนให้มีความสุข-อ.ขวัญเนตร.pdf>
- ฉัตรชัย อธิเกียรติ, & ธนารักษ์ สารเถื่อนแก้ว. (2559). การสอนทันสมัยและเทคโนโลยีการสอนแนวใหม่. Retrieved from http://regis.skru.ac.th/RegisWeb/webpage/addnews/data/2017-07-24_078.pdf
- จิตรลดา จันทร์ใบ. (2560). เลี้ยงลูกให้คิดเป็น *Creative Thinking Kids*. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- จิระพันธุ์ พูลพัฒน์. (2542). การจัดการกระบวนการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิระพันธุ์ พูลพัฒน์, & คำแก้ว ไกรสรพงษ์. (2544). การจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอร์รี่ในบริบทของสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ชล่ำ อรรถธรรม. (2562). สข.จัดงานใหญ่ "วันการศึกษาเอกชน" เล็งแก้ปัญหาพัฒนาหลักสูตรรองรับ "อีอีซี" Retrieved from https://www.matichon.co.th/education/news_1357370

- ชาตรี บัวคลี่. (2557). แนวคิดการออกแบบสิ่งพิมพ์ดิจิทัลหลังสมัยใหญ่. วารสารวิชาการ *Veridian E-Journal*, 7(3), 247-258.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2545). รูปแบบการบริหารงานวิชาการในเขตพื้นที่การศึกษาสำหรับห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้. วารสารศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 8(3), 259-272.
- ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ, & วัฒนา มัคคสมัน. (2561). แนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรม สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ทัศนียา บัวภา. (2554). ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทิพวรรณ หรรษคุณาศัย. (2562). ทำอย่างไรให้ลูกรักเป็น...เด็กสร้างสรรค์. Retrieved from <https://www.naewna.com/lady/428251>
- ธัญญรัตน์ บัวพันธ์. (2558). การนำเสนอกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์บัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2542). นวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประพนธ์ ผาสุกยี่ด. (2557). นวัตกรรมการเรียนรู้สู่การศึกษาที่แท้.
- ปรียาพร วงษ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- พงศธร มหาวิทยาลัย. (2560). Theme-Based Unit : ความท้าทายในการออกแบบการเรียนรู้สำหรับครูยุคใหม่. วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์, 30(2), 93-101.
- พร พันธุ์โอสถ. (2543). การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไทย : ตามแนวคิดวอลดอร์ฟ กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- พฤษ สพลกุลบุตร, & ธนาวัฒน์ ราชะนาคร. (2563). ห้องเรียนที่สร้างสรรค์คือสวรรค์และแสงสว่าง. Retrieved from <https://www.leadershipforfuture.com/creative-classroom/>
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พัชรี ผลโยธิน. (2558). การจัดทำสารนิทัศน์ในระดับปฐมวัย. พิมพ์ครั้งที่สอง.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, & เพียว ยินดีสุข. (2561). ทักษะ 7C ของครู 4.0 (พิมพ์ครั้งที่ 4 ed.). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มนสิข สิทธิสมบุญ. (2559). การพัฒนานวัตกรรมการศึกษา. พิษณุโลก: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.

- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2560). การพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา. Retrieved from http://elearning.mcu.ac.th/pluginfile.php/2165/mod_resource/content/1/C6%20CONTENT.pdf
- มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. (2560). พัฒนาการ และความพร้อมของเด็กปฐมวัย. Retrieved from http://elearning.psu.ac.th/courses/77/file_unit2.pdf
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2560). การจัดการศึกษาและหลักสูตรสำหรับเด็กปฐมวัย. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มารุต พัฒผล. (2562). แนวคิดการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). การบริหารและการนิเทศการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาระบบการพิมพ์.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. (2542, 19 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก. หน้า 1-23
- กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550. (2550, 16 พฤษภาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 124 ตอนที่ 24 ก. หน้า 29 - 36
- พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2550. (2551, 11 มกราคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 125 ตอนที่ 7 ก. หน้า 29-69
- พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ.2562. (2562, 30 เมษายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 136 ตอนที่ 56 ก. หน้า 5-16
- ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย. (2560). คู่มือสำหรับพ่อแม่ เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านการดูแลและพัฒนาเด็ก. กรุงเทพฯ: สมาคมกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย.
- รุ่ง แก้วแดง. (2561). 13 ปี มาตรฐานการศึกษา ปฐมวัย...สถานการณ์ยังวิกฤติ.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2550). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- วรนาท รักสกุลไทย. (2548). นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาปฐมวัย ใน ประมวลสาระชุดวิชา หลักการและแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วรนาท รักสกุลไทย. (2554). สุดยอดเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบครู่มีอาชีพ. กรุงเทพฯ: บริษัท เพาเวอร์ พรินท์ จำกัด.
- วรากรณ์ สามโกเศศ. (2559). การปฏิวัติอุตสาหกรรม ครั้งที่ 4. Retrieved from

<https://thaipublica.org/2016/03/varakorn-153/>

- วสุกฤต สุวรรณเทน, & วัลนิกา ฉลากบาง. (2559). คุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย : ปัจจัยเชิงสาเหตุ. วารสารวิชาการ *Veridian E-Journal*, 9(3), 151-164.
- วิชัย วงษ์ใหญ่, & มารุต พัฒนาผล. (2562). การบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ (*Creative Integration*). กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้.
- วิริยะ ฤกษ์พาณิชย์. (2558). การสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน Creativity-based Learning (CBL). วารสารนวัตกรรมกรรมการเรียนรู้ 1(2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2558).
- วิไล ปรีชากร. (2558). นวัตกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์), มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศศิพันธ์ เปี่ยมเปี่ยมสิน และคณะ. (2561). การศึกษาปฐมวัย *Early Childhood Education*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์บริการสื่อและสิ่งพิมพ์กราฟฟิคไซท์.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2552). ทฤษฎีการประเมิน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพร สระทองหน. (2558). แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์), คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- ศิริพร สว่างจิตร์. (2559). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหมตามแนวคิดการเป็นองค์การสมรรถนะสูง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เศรษฐชัย ชัยสินิต. (2553). ความหมายของนวัตกรรม. Retrieved from <http://it.east.spu.ac.th/informatics/admin/knowledge/A307Innovation%20and%20Technology.pdf>.
- สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย. (2542). การพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สมาน อัครภูมิ. (2551). การบริหารการศึกษาสมัยใหม่. อุบลราชธานี: อุบลกิจออฟเซตการพิมพ์.
- สมาน อัครภูมิ. (2558). ความคิดสร้างสรรค์และการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์. วารสารบริหารการศึกษาบวบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 15, 9-16.
- สมุทวณิช, ช. (2549). นวัตกรรมเพิ่มสร้างมูลค่าและความยั่งยืนของ SMEs. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- สำนักงาน ก.พ. (2559). การคิดเชิงสร้างสรรค์. Retrieved from <https://www.ocsc.go.th/sites/default/files/document/ocsc-2017-eb13.pdf>

- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.). (2560). 365 กิจกรรม มหัศจรรย์ 3 ดี สื่อสร้างสุข. กรุงเทพมหานคร: หจก.ธนาพรินดี.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2560). การศึกษาเอกชน. Retrieved from <https://opec.go.th/home/index.php/historyopec/>
- สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ. (2549). สุตยอนวัตกรรมไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้. (2560). การจัดการชั้นเรียนและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ออนไลน์. Retrieved from <http://www.okmd.or.th/bbl/documents/306/bbl-classroom-management-learning-environment>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.2561. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด
- สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน. (2558). เปิดสถานการณ์เด็กปฐมวัย พบปรากฏการณ์เร่งเรียนตั้งแต่วัยอนุบาล.
- สิริมา ภิญโญนนตพงษ์. (2547). การวัดและประเมินแนวใหม่ : เด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2562). การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล (พิมพ์ครั้งที่ 2 ed.). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนันท์ สินธพานนท์. (2553). นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิควินดี.
- สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์. (2540). การจัดการศึกษาแบบเรกจิโอ เอมีเลีย. วารสารการศึกษาปฐมวัย, 1(1), 52-64.
- สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์, & ธิดา พัทธ์สินสุข. (2543). การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไทย : ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย.
- สุทัศน์ กาญจนานนท์กุล. (2562). สช.จัดงานใหญ่ "วันการศึกษาเอกชนฯ" เล็งปักหมุดพัฒนาหลักสูตรรองรับ "อีอีซี". Retrieved from https://www.matichon.co.th/education/news_1357370

- สุเทพ ไชยวุฒิ. (2560). การพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการงานวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- สุภัค โอฬารพิริยกุล. (2556). การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนอนุบาล. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรัตน์ แทนประเสริฐกุล. (2560). ทิศทางใหม่ของการจัดการเรียนรู้. Retrieved from <http://www.okmd.or.th/bbl/documents/698/>
- อรพรรณ บุตรกตัญญู. (2561). นวัตกรรมการประเมินพฤติกรรมการเด็กปฐมวัย. Retrieved from <https://www.stou.ac.th/Offices/rdec/Lampang/main/ebook/21005/21005-14.pdf>
- อัจฉรา ประเสริฐสิน, เทพสุตา จิตรระกุล, & จอย ทองกล่องศรี. (2560). การศึกษาแนวทางการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและการทำวิจัยของครู.
- อัจฉราวดี กิมเส. (2558). การพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการผลิตสื่อเพื่อจัดประสบการณ์การเรียนรู้. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อาทร ใจเที่ยง. (2553). หลักการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 5 ed.). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อารี พันธุ์มณี. (2540). คิดอย่างสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: บริษัท เลิฟ แอนด์ ลิฟ เพรส จำกัด.
- ภาษาอังกฤษ**
- Association of Waldorf Schools of North America. (2019). *Waldorf Education : An Introduction*. Retrieved from <https://www.waldorfeducation.org/waldorf-education>
- Ausubel, D. P. (1968). *Education Psychology: A Cognitive View*.
- Authority, S. C. a. S. (2010). *The Kindergarten Curriculum Guidelines*. Retrieved from <https://k10outline.scsa.wa.edu.au/home/p-10-curriculum/kindergarten-curriculum-guidelines/the-kindergarten-curriculum-guidelines>
- Best, J. (1977). *Research in Education*. New Jersey: Prentice Hall, Inc.
- Center for Childhood Creativity. (2015). *7 Inspiring a Generation to Create: Critical Components of Creativity in children*. CA: Center for Childhood Creativity.
- Cheung, R. H. P. (2018). Play-based creativity-fostering practices: the effects of different pedagogical approaches on the development of children's creative thinking behaviours in a Chinese preschool classroom. *Pedagogy, Culture & Society*, 26(4), 511-527.
- Claxton, G. (1999). *Wise up: The challenge of life long learning* London: Bloomsbury.

- Claxton, G., & Lucas, B. (2004). *Being Creative: Essential steps to revitalize your work and life*. London: BBC Books.
- Craft, A. (2003). Creative thinking in the early years of education. . 23(2), 143-154.
- Cropley, A. J. (1970). *Creativity*. England: Penguin Books.
- Damanpour, F. (1987). The Adoption of Technological Administrative and Ancillary Innovations : Impact of Organizational Factors. *Journal of Management* 13(4), 675-688.
- Davies, D., Jindal-Snape, D., Collier, C., Digby, R., Hay, P., & Howe, A. (2013). Creative learning environments in education - A systemic literature review. *Thinking Skills and Creativity*, 8, 80-91.
- Davis, G. A. (1991). *“Teaching creative thinking”* Boston: Allyn and Bacon.
- Department of Education and Training. (2009). *Belonging, Being & Becoming : The Early Years Learning Framework For Australia*. Canberra: Department of Education.
- Dewey, J. (1938). *Experience and education*. New York: Macmillan.
- Donald W, M. (1963). The Identification of Creativity. *Applied Psychology*, 12(1), 25-46.
- Edward, C., Gandini, L., & Forman, G. (1994). *The Hundred Languages of Children : The Reggio Emilia Approach to Early Childhoog Education*. New Jersey: Ablex Publishing.
- Feldhusen, J. F., & Treffinger, D. J. (1980). *Creative thinking and problem solving in gifted education*. Dubuque: Kendall / hunt.
- Ferrari, A., Cachia, R., & Punie, Y. (2009). *Innovation and Creativity in Education and Training in the EU Member States: Fostering Creative Learning and Supporting Innovative Teaching*. Retrieved from http://ftp.jrc.es/EURdoc/JRC52374_TN.pdf
- Fromm, E. (1963). *The Creative and Psychological*. New York: D. Van Nostrand.
- Fumoto, H., Robson, S., Greenfield, S., & Hargreaves, D. J. (2012). *Young Children’s Creative Thinking*. UK: Sage Publications Ltd.
- Garland, S. (2012). *Identifying the Creative Child in the Classroom*. Retrieved from <https://www.exquisite-minds.com/idea-of-the-week/identifying-the-creative-child/>
- Gowan, J. C., Demos, G. D., & Torrance, E. P. (1967). *Creativity: its educational implications*. New york John Wiley & Sons.

- Hasso Plattner Institute of Design. (2018). *Design Thinking Bootcamp Bootleg*. Retrieved from <https://static1.squarespace.com/static/57c6b79629687fde090a0fdd/t/58890239db29d6cc6c3338f7/1485374014340/METHODCARDS-v3-slim.pdf>
- Heckman, J. J. (2012). *Invest in early childhood development : Reduce deficits, strengthen the economy*. Retrieved from <https://heckmanequation.org/resource/invest-in-early-childhood-development-reduce-deficits-strengthen-the-economy/>
- Herkama, S. (2003). A Complex Adaptive Perspective on Learning within Innovation Projects. *The Learning Organization*, 10(6), 340-346.
- HighScope Educational Research Foundation. (1996). *The HighScope Approach*. Retrieved from <http://www.schooljotter.com/showpage.php?id=96970>
- Hohmann, M., & Weikart, D. P. (1995). *Educating Young Children: Active Learning Practices for Preschool and Child Care Programs*. Michigan: High/Scope Press.
- Hoy, W., & Miskel, C. (2008). *Educational Administration: Theory, Research and Practice*. New York: McGraw-Hill.
- James Taylor. (2019). *Unlock your creative potential & Building a more creative culture*. Retrieved from <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/858485>
- Kiewra, C., & Veselack, E. (2016). Playing with Nature: Supporting Preschoolers' Creativity in Natural Outdoor Classrooms. *The International Journal of Early Childhood Environmental Education*, 4(1), 70-95.
- Kuo, M., & Jordan, C. (2019). The Natural World as a Resource for Learning and Development: From Schoolyards to Wilderness. *Front in Psychology*.
- Leggett, N. (2017). Early Childhood Creativity: Challenging Educators in Their Role to Intentionally Develop Creative Thinking in Children. *Early Childhood Education*, 45, 845-853.
- Ligon, E. M. (1957). *The Psychology of Christian Personality*. New York: Macmillan.
- Lucas, B., Claxton, G., & Spencer, E. (2013). *Progression in Student Creativity in School: First Steps Towards New Forms of Formative Assessments*. Paper presented at the OECD Education Working Papers.
- Meadows, S. (2006). *The child as thinker: The development and acquisition of*

- cognition in childhood*. New York: Routledge.
- Ministerial Council On Education, E., Training and Youth Affairs. (2008). *Melbourne Declaration on Educational Goals for Young Australians*. Melbourne: Ministerial Council On Education, Employment, Training and Youth Affairs.
- Morrison, G. S. (2000). *Fundamentals of early childhood education* (2nd edition ed.). New Jersey Prentice Hall, Inc.
- National Advisory Committee on Creative and Cultural Education (NACCCE). (1999). *All our futures: Creativity, Culture, and education*. London: DfEE.
- OECD. (2018). *The future of education and skills Education 2030*. Paris: OECD Publishing.
- Pearce, C. (2019). *Difference Between Being a Critical Thinker & a Creative Thinker*. Retrieved from <https://www.theclassroom.com/difference-critical-thinker-creative-thinker-8718111.html>
- Perez-Bustamante, G. (1999). Knowledge Management in Agile Innovative Organizations. *Journal of Knowledge Management* 3(1), 6-17.
- Piirto, J. (2011). *Creativity for 21st Century Skills* Ohio: Sense Publishers.
- Presbury, J., Benson, J., & Torrance, E. P. (1987). "Children and Creativity" *Children's Need : Psychological Perspectives*. Washington D.C.: The National Association of school Psychologist.
- Resnick, M. (2017). *Lifelong Kindergarten: Cultivating Creativity through Projects, Passion, Peers, and Play* Massachusetts: The MIT Press.
- Richardson, C., & Mirshra, P. (2018). Learning environments that support student creativity: Developing the SCALE. *Thinking Skills and Creativity*, 27, 45-54.
- Robinson, K. (2006). *Do schools kill creativity?* Retrieved from https://www.ted.com/talks/ken_robinson_says_schools_kill_creativity
- Robson, S. (2012). Observing young children's creative thinking : Engagement involvement and persistence. *International Journal of Early Years Education*, 20(4), 349-364.
- Rogers, C. R. (1959). *A Theory of Therapy, Personality, and Interpersonal Relationships: As Developed in the Client-centered Framework*. New York: McGraw-Hill.
- Rogers, E. M. (1983). *Diffusion of Innovation*. New York: The Free Press.

- Schilling, M. A. (2008). *Strategic Management of Technological Innovation*. New York: McGraw-Hill Education.
- Schirmacher, R. (1998). *Art and Creative Development for Young Children*. Illinois: Delmar Publishers.
- Shallcross, D. J. (1985). *Teaching Creative Behavior*. New York: Bearly Limited.
- Smith, A. W. (1961). *The Education's Encyclopedia*. New York: Prentice-Gakkm.
- Soh, K., & Seng, Q. K. (2004). *Fostering student creativity: Which teacher behavior are helpful?* Paper presented at the ERAS Conference, Singapore.
- Sorli, M., & Ruiz, J. (1994). *QFD. A Tool for the Future*. Labein.
- Sternberg, R. J. (2003). Creative thinking in the classroom. *Scandinavian Journal Educational Research* 47(3), 325-328.
- Torrance, E. P. (1965). *Rewarding Creative Behavior*. Englewood Cliffs: Prentice Hall.
- Wentworth, R. A. L., & Wentworth, F. (1999). *Montessori for the New Millennium*. New York: Routledge.
- World Economic Forum. (2018). *Creative Disruption: The impact of emerging technologies on the creative economy*. Retrieved from http://www3.weforum.org/docs/39655_CREATIVE-DISRUPTION.pdf
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. New York Harper and Row Publication.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก.
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

- (1) รายนามผู้ทรงคุณวุฒิประเมินกรอบแนวคิดและประเมินเครื่องมือการวิจัย
- (2) รายนามผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

(2) รายนามผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ด้านบริหารการศึกษา

1. ดร. รังสรรค์ มณีเล็ก

ตำแหน่ง กรรมการพัฒนาระบบประเมินคุณภาพภายนอก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

2. รองศาสตราจารย์.ดร.วิสุทธิ์ วิจิตรพัชราภรณ์

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีศิลป์ กุลนภาดล

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษาและการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ด้านการศึกษาปฐมวัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปนัดดา ธนเศรษฐกร

ตำแหน่ง นักวิจัย ผู้เชี่ยวชาญ สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชลธิป สมานิติโต

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. คุณครู บุชรา เอี่ยมปี

ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการฝ่ายอนุบาล โรงเรียนสาธิตพัฒนา

ด้านนักคิดสร้างสรรค์

1. อาจารย์ ดร.สุวิทย์ มูลคำ

ตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ อดีตผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 และผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา

2. จีระศักดิ์ จิตรโรจนรักษ์

ตำแหน่ง ประธานศูนย์นวัตกรรม โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

3. ดร.วิริยะ ฤชชัยพาณิชย์

ตำแหน่ง นักวิชาการการศึกษา

ด้านนวัตกรรม

1.ดร.พิทักษ์ โสตถยาคม

ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

2.อาจารย์สุรัตน์ แทนประเสริฐกุล

ตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนตรุณสิกขาลัย

ภาคผนวก ข
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

(1) ผลการหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

(1) ผลการหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือวิจัย

ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของแบบประเมินระดับนักคิดสร้างสรรค์ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient)

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.942	40

ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการ ตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient)

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.984	143

ภาคผนวก ค
เครื่องมือในการวิจัย

- (1) แบบประเมินกรอบแนวคิดในการวิจัย
- (2) แบบประเมินระดับนักคิดสร้างสรรค์
- (3) แบบสอบถามการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย
- (4) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง
- (5) แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนวัตกรรมต้นแบบ

แบบประเมินกรอบแนวคิดการวิจัย

เรื่อง นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์

ของเด็กปฐมวัย

PRIVATE SCHOOL ACADEMIC MANAGEMENT INNOVATION BASED ON CREATIVE THINKER CONCEPT OF EARLY CHILDHOOD

คำชี้แจง

1. แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบในกรอบแนวคิดงานวิจัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย เรื่อง นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับความเหมาะสมขององค์ประกอบในกรอบแนวคิดงานวิจัยที่ได้จากการสังเคราะห์ เอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัยภายใต้คำปรึกษาของคณาจารย์ที่ปรึกษา
 2. แบบประเมินกรอบแนวคิดนี้ ผู้วิจัยทำขึ้นเพื่อให้เกิดความชัดเจนเกี่ยวกับตัวแปรที่กำหนด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบประเมินกรอบแนวคิดในการวิจัย
 - ตอนที่ 2 ความเหมาะสมของแนวคิดเกี่ยวกับกรอบแนวคิดในงานวิจัย
 - 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ
 - 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับนักคิดสร้างสรรค์
 - ตอนที่ 3 ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับนวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย การประเมินความเหมาะสมของกรอบแนวคิดในการวิจัย
 3. ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์ สรุปประเด็นสำคัญ แล้วนำไปพัฒนากรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย เพื่อพัฒนาเครื่องมือวิจัยในลำดับต่อไปได้อย่างเหมาะสม ข้อมูลที่ท่านตอบผู้วิจัยจะเก็บรักษาข้อมูลที่ท่านตอบไว้อย่างเป็นความลับ และจะทำลายเมื่อสิ้นสุดงานวิจัย
- ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านในการตอบแบบประเมินครั้งนี้ตามความคิดเห็นที่แท้จริงของท่าน เพื่อผู้วิจัยนำข้อมูลไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันจะส่งผลโดยตรงต่อการจัดการศึกษาแก่สังคม และประเทศชาติต่อไป ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ของท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางสาวจิตรวรรณ เอกพันธ์

นิสิตดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail : jitrawane@gmail.com Tel : 091-9938998

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบประเมินกรอบแนวคิดการวิจัย

1. ชื่อ - สกุล.....
2. วุฒิการศึกษาสูงสุดปริญญา.....สาขา.....
3. ความเชี่ยวชาญพิเศษ.....
4. ตำแหน่งงานปัจจุบัน.....
5. สถานที่ทำงาน.....
6. เบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อกลับสะดวก.....
7. E-mail.....

ตอนที่ 2 ความเหมาะสมของแนวคิดเกี่ยวกับกรอบแนวคิดการวิจัย

ในทัศนะของท่าน ท่านคิดว่าองค์ประกอบในกรอบแนวคิดวิจัยเกี่ยวกับนวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยสังเคราะห์จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีความเหมาะสมหรือไม่

- +1 เห็นด้วย ว่าประเด็นหัวข้อของกรอบแนวคิดมีความเหมาะสมกับงานวิจัย
- 0 ไม่แน่ใจ ว่าประเด็นหัวข้อของกรอบแนวคิดมีความเหมาะสมกับงานวิจัย
- 1 ไม่เห็นด้วย ว่าประเด็นหัวข้อของกรอบแนวคิดมีความเหมาะสมกับงานวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ

ตารางที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ	เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	ข้อเสนอแนะ
1. ด้านหลักสูตรปฐมวัย				
1.1 การวางแผนหลักสูตร				
1.2 การจัดทำหลักสูตร				
1.3 การนำหลักสูตรไปใช้				
1.4 การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย				
2. ด้านการจัดประสบการณ์				
2.1 การจัดทำแนวทาง รูปแบบ และวิธีการจัดประสบการณ์เรียนรู้หรือนวัตกรรมการศึกษา และการจัดกิจกรรมประจำวันของสถานศึกษา				
2.2 การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ขอบข่าย				

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ	เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	ข้อเสนอแนะ
การจัดกิจกรรมประจำวัน ตารางกิจวัตรประจำวัน แผนการจัดประสบการณ์รายวันและรายสัปดาห์				
2.3 การจัดประสบการณ์การเล่นและเรียนรู้อย่าง หลากหลายผ่านกิจกรรม				
2.4 การจัดประสบการณ์เรียนรู้เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างและ บริบทของสังคม				
2.5 การจัดประสบการณ์โดยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมี ส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน				
3. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ แหล่งเรียนรู้				
3.1 การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน				
3.2 การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน				
3.3 การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ ระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน				
3.4 การจัดหาสื่อเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการ เรียนรู้ของเด็ก				
3.5 การจัดหาแหล่งเรียนรู้ สภาพแวดล้อมด้าน สังคมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก รวมถึง				
4. ด้านการประเมินพัฒนาการ				
4.1 การวางแผนการประเมินพัฒนาการรอบด้าน อย่างเหมาะสมและเป็นระบบ				
4.2 การประเมินพัฒนาการ เก็บรวบรวมข้อมูล และ นำข้อมูลไปวิเคราะห์ผล และแปลผลอย่างสม่ำเสมอ และเป็นระบบ				
4.3 การสรุปผลการประเมิน รายงานผลการ ประเมินและนำข้อมูลไปใช้				

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับนักคิดสร้างสรรค์

ตารางที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับนักคิดสร้างสรรค์

แนวคิดเกี่ยวกับนักคิดสร้างสรรค์	เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	ข้อเสนอแนะ
1. ช่างสำรวจ (Explorer)				
1.1 มีความสนใจที่มีต่อศักยภาพของสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และกิจกรรมต่าง ๆ				
1.2 มีความอยากรู้อยากเห็นกับสิ่งที่เกิดขึ้น				
1.3 แสดงความสนใจและค้นหาสิ่งที่สงสัยเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง				
2. มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ (Engaging in new activity)				
2.1 ให้ความสนใจในกิจกรรมที่ตนเองหรือเพื่อนร่วมชั้นเลือกกิจกรรม				
2.2 ร่วมแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องในกิจกรรม				
2.3 มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ตนเองหรือเพื่อนร่วมชั้นเป็นผู้เลือก				
2.4 มีความความเพลิดเพลินในการปฏิบัติกิจกรรม				
3. กล้าซักถามข้อสงสัย (Questioning)				
3.1 ตั้งข้อสงสัยหรือข้อสังเกตในสิ่งที่เกิดขึ้น โดยไม่ได้พิจารณาจากสิ่งที่พบเจอเท่านั้น				
3.2 สร้างข้อความคาดการณ์หรือตั้งคำถามต่อตนเองหรือผู้อื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม				
3.3 ถามคำถามในสิ่งที่เกิดขึ้น				
3.4 ถามคำถามเพื่อนำไปสู่การพัฒนาแนวคิดของตนเอง				
4. กล้าตัดสินใจ (Decision making)				
4.1 พุดแสดงความคิดเห็นสนับสนุนการตัดสินใจ				
4.2 แสดงพฤติกรรมที่สนับสนุนการตัดสินใจ				
4.3 วิเคราะห์ พิจารณาแนวคิดเพื่อการตัดสินใจ				
4.4 สามารถเลือกคำตอบที่ดีที่สุดจากในการแก้ปัญหา				

แนวคิดเกี่ยวกับนักคิดสร้างสรรค์	เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	ข้อเสนอแนะ
5. มีจินตนาการ (Imagination)				
5.1 ใช้ความคิดริเริ่มในการสร้างหรือสังเคราะห์ความคิดที่แปลกใหม่				
5.2 รวบรวม ผสมผสานแนวคิดต่าง ๆ โดยการจินตนาการ				
5.3 เล่นสมมติในโลกจินตนาการของตนเอง				
5.4 ใช้สัญลักษณ์ในการสร้างความเชื่อมโยงโดยไม่ยึดติดกับข้อมูลเดิม				
5.5 มีการเชื่อมโยงแนวคิดที่สามารถปรับเปลี่ยนได้				
6. พยายามทดลองสิ่งใหม่ (Trying out ideas)				
6.1 มีความพยายามในการมองหาหรือวางแผนในการประดิษฐ์สิ่งใหม่				
6.2 พยายามพัฒนา ทดลองแนวคิดเพื่อให้เกิดขึ้นได้จริง				
6.3 ใช้ความรู้พื้นฐานเดิมหรือค้นหาความรู้ใหม่ในการประดิษฐ์สิ่งใหม่				
6.4 สังเคราะห์แนวคิด โดยการเชื่อมโยงปะติดปะต่อเพื่อให้เกิดสิ่งใหม่				
7. การสื่อสารและการแสดงออกของตนเอง (Communication and Self Expression)				
7.1 ในการเปิดโอกาสให้คนภายนอกรับรู้ถึงความรู้สึกรู้สึก ความคิด และความต้องการเชิงลึกของนักเรียนผ่านการสื่อสารโดยใช้ภาษา ศิลปะ การเคลื่อนไหวร่างกาย				
7.2 นำเสนอผลงานที่สร้างสรรค์ของตนเองในฐานะนักสร้างสรรค์				
8. มีความพยายาม (Persistence)				
8.1 มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าจะเจอสถานการณ์ที่ยาก ทำท่าย และไม่แน่นอน				

แนวคิดเกี่ยวกับนักคิดสร้างสรรค์	เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	ข้อเสนอแนะ
8.2 ความไม่ย่อท้อ และยืนหยัดต่ออุปสรรคพยายามที่จะสร้างสรรค์ และคิดค้นสิ่งใหม่				
8.3 มีความมั่นใจในตนเอง และมีความสุขใจเมื่อทำได้สำเร็จ				
8.4 มีความต้องการในการมีประสบการณ์ใหม่ ๆ ค้นคว้า และหาคำตอบด้วยตนเอง				
9. กล้าเสี่ยง (Risk Taking)				
9.1 มีความกล้าที่จะลอง และเรียนรู้จากข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น				
9.2 มีความมั่นใจเชิงสร้างสรรค์ต่อผลงานของตนเอง และยอมรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น				
9.3 มีความกล้าที่จะดำเนินงานต่อไปแม้ว่าจะเจออุปสรรค หรือแม้ว่าเป้าหมายของงานต่างยังไม่ชัดเจน				
10. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (Collaboration)				
10.1 ร่วมพัฒนาความคิดหรือกิจกรรมต่าง ๆ โดยมีการปะติดปะต่อความคิด การพูดโน้มน้าวให้คล้อยตาม และเปิดรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				
10.2 ร่วมมือทำงานกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ และตามความจำเป็น				
10.3 สามารถโน้มน้าวความคิดให้ผู้อื่นคล้อยตาม และรับฟังความคิดที่สามารถนำมาใช้เพื่อการพัฒนาความคิด				
10.4 มีการแลกเปลี่ยนความคิดระหว่างนักเรียน เช่น การทำงานร่วมกันเพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหา มีเป้าหมายร่วมกันจะนำไปสู่การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ แลกเปลี่ยนมุมมอง อธิบาย และขยายความคิดของตนเอง				
11. มีความคล่องแคล่วและว่องไว (Action & Movement)				

แนวคิดเกี่ยวกับนักคิดสร้างสรรค์	เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	ข้อเสนอแนะ
11.1 การออกกำลังกายที่พัฒนาความคิดสร้างสรรค์				
11.2 การเข้าร่วมกิจกรรมทางกายภาพ กิจกรรมเข้าจังหวะที่พัฒนาความคิดสร้างสรรค์				

ตอนที่ 3 ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับกรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน และกรอบแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

.....

.....

.....

.....

.....

ขอพระคุณเป็นอย่างสูง
นางสาวจิตรวรรณ เอกพันธ์
นิสิตระดับดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบประเมินระดับนักคิดสร้างสรรค์

เรื่อง นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

PRIVATE SCHOOL ACADEMIC MANAGEMENT INNOVATION BASED ON CREATIVE THINKER

CONCEPT OF EARLY CHILDHOOD

สำหรับ

ครูผู้สอนระดับปฐมวัย

คำชี้แจง

1. แบบประเมินระดับนักคิดสร้างสรรค์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบายการจัดการ และเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. แบบประเมินระดับนักคิดสร้างสรรค์แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับนักคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน
3. ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินใช้เพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น โดยเป็นการวิเคราะห์ภาพรวม ซึ่งไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผู้ตอบแบบสอบถามเป็นรายบุคคลหรือสถานศึกษา ขอความกรุณาท่านโปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อตามสภาพจริงและให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ข้อมูลของท่านมีคุณค่าอย่างยิ่งต่องานวิจัย และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศในภาพรวมต่อไป
4. ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงสำหรับความอนุเคราะห์และการเสียสละเวลาอันมีค่าของท่านในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ทั้งนี้ กรุณาส่งแบบสอบถามคืนโดยใส่ซองที่ผู้วิจัยจัดเตรียมไว้ให้ทางไปรษณีย์ ภายในวันที่ 1 มีนาคม 2563

นางสาวจิตรวรรณ เอกพันธ์

นิสิตดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail: jitrawane@gmail.com Tel: 091-9938998

นิยามศัพท์

นักคิดสร้างสรรค์ หมายถึง เด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งประกอบด้วย 11 คุณลักษณะ ดังนี้
 1) ช่างสำรวจ (Explorer) 2) มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ (Engaging in new activity) 3) กล้าซักถาม
 ข้อสงสัย (Questioning) 4) กล้าตัดสินใจ (Decision Making) 5) มีจินตนาการ (Imagination) 6)
 พยายามทดลองสิ่งใหม่ (Trying out ideas) 7) สื่อสารและการแสดงออกของตนเอง
 (Communication and Self Expression) 8) มีความพยายาม (Persistence) 9) กล้าเสี่ยง (Risk
 Taking) 10) ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (Collaboration) 11) มีความคล่องแคล่วและว่องไว (Action &
 Movement)

ช่างสำรวจ (Explorer) หมายถึง พฤติกรรมการมีความสนใจต่อสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และ
 กิจกรรมต่าง ๆ อยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่ เกิดขึ้น สำรวจและค้นหา ความจริงด้วยตนเอง และ ค้นหา
 เพิ่มเติมเพื่หาคำตอบ อย่างต่อเนื่อง

มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ (Engaging in new activity) หมายถึง พฤติกรรมการเลือก
 กิจกรรมที่ต้องการปฏิบัติด้วยตนเอง ให้ความสนใจในกิจกรรมที่ตนเองหรือเพื่อนร่วมชั้นเป็นผู้เลือก
 ร่วมแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม และปฏิบัติกิจกรรมด้วย
 ความเพลิดเพลิน

กล้าซักถามข้อสงสัย (Questioning) หมายถึง พฤติกรรมการตั้งข้อสงสัยหรือข้อสังเกตใน
 สิ่งที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้พิจารณาจากสิ่งที่พบเจอเท่านั้น สร้างข้อความคาดการณ์หรือตั้งคำถามต่อตนเอง
 หรือผู้อื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม ถามคำถามในสิ่งที่เกิดขึ้น และถามคำถามเพื่อนำไปสู่การพัฒนา
 แนวคิดของตนเอง

กล้าตัดสินใจ (Decision Making) หมายถึง พฤติกรรมการพูดแสดงความคิดหรือแสดง
 พฤติกรรมสนับสนุนการตัดสินใจ วิเคราะห์ พิจารณาแนวคิดเพื่อการตัดสินใจ และสามารถเลือก
 วิธีการหรือคำตอบที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหา

มีจินตนาการ (Imagination) หมายถึง พฤติกรรมการใช้ความคิดริเริ่มในการสร้างหรือ
 พัฒนาความคิดที่แปลกใหม่ มีการรวบรวม ผสมผสานแนวคิดต่าง ๆ ใช้สัญชาตญาณในการสร้างความ
 เชื่อมโยงโดยไม่มียึดติดกับข้อมูลที่มีอยู่เดิม มีการเชื่อมโยงแนวคิดที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ง่าย รวมถึง
 การเล่นสมมติในโลกจินตนาการของตนเอง

พยายามทดลองสิ่งใหม่ (Trying out ideas) หมายถึง พฤติกรรมการมองหาหรือการ
 วางแผนในการประดิษฐ์สิ่งใหม่ของผู้เรียน มีการพัฒนา ทดลองแนวคิดเพื่อให้เกิดขึ้นได้จริง ใช้ความรู้
 พื้นฐานเดิมหรือค้นหาความรู้ใหม่ในการประดิษฐ์สิ่งใหม่ หรือการพัฒนาแนวคิด โดยการเชื่อมโยง
 ปะติดปะต่อเพื่อให้เกิดสิ่งใหม่

สื่อสารและการแสดงออกของตนเอง (Communication and Self Expression)

หมายถึง พฤติกรรมการพูด แสดงความรู้สึกหรือแสดงพฤติกรรมเพื่อถ่ายทอดข้อความ ความรู้สึก ความต้องการของนักเรียนให้ผู้อื่นรับรู้ รวมถึงมีความเชื่อมั่นในตนเองในการนำเสนอผลงานของตนเอง ในฐานะนักสร้างสรรค์

มีความพยายาม (Persistence) หมายถึง พฤติกรรมที่มีแรงจูงใจในการเรียนรู้ คำนึงว่า และหาคำตอบด้วยตนเอง มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าจะเจอสถานการณ์ที่ยาก ทำหาย และไม่แน่นอน มีความมั่นใจในตนเองและมีความสุขใจเมื่อทำได้สำเร็จ

กล้าเสี่ยง (Risk Taking) หมายถึง พฤติกรรมที่ยอมรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงานแม้ว่าจะเจออุปสรรคหรือไม่ทราบเป้าหมายที่แน่นอนของงาน มีความกล้าที่จะลองและเรียนรู้จากข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น และมีความมั่นใจเชิงสร้างสรรค์ต่อผลงานของตนเอง

ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (Collaboration) หมายถึง พฤติกรรมที่ให้ความร่วมมือทำงานกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และตามความจำเป็น มีเป้าหมายร่วมกันในการดำเนินงาน ร่วมกันพัฒนาแนวคิด และวิธีการแก้ปัญหา แลกเปลี่ยนความคิด มุมมอง อธิบาย และโน้มน้าวให้ผู้อื่นคล้อยตาม รับฟังความคิดของผู้อื่นนำมาใช้เพื่อการพัฒนาความคิดของตน

มีความคล่องแคล่วและว่องไว (Action & Movement) หมายถึง พฤติกรรมที่ออกกำลังกายและร่วมทำกิจกรรมทางกายภาพที่กระตุ้นการทำงานของสมอง และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

แบบประเมินระดับนักคิดสร้างสรรค์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพความเป็นจริง

1. เพศ (1) ชาย (2) หญิง
2. อายุ (เกิน 6 เดือนขึ้นไปถือเป็น 1 ปี)
- (1) ต่ำกว่า 30 ปี (2) 31 – 40 ปี
- (3) 41 – 50 ปี (4) มากกว่า 50 ปี

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

- (1) ปริญญาตรี (2) ปริญญาโท (3) ปริญญาเอก

4. ประสบการณ์การสอน (อายุการทำงาน มากกว่า 6 เดือน นับเป็น 1 ปี)

- (1) น้อยกว่า 5 ปี (2) 6 – 9 ปี (3) 10 – 14 ปี
- (4) 15 – 19 ปี (5) 20 – 24 ปี (6) 25 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับนักคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนมากที่สุด

- 5 หมายถึง จำนวนนักเรียนร้อยละ 80 ขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด มีพฤติกรรมตรงกับข้อความต่อไปนี้
- 4 หมายถึง จำนวนนักเรียนร้อยละ 61 – 80 ของนักเรียนทั้งหมด มีพฤติกรรมตรงกับข้อความต่อไปนี้
- 3 หมายถึง จำนวนนักเรียนร้อยละ 41 – 60 ของนักเรียนทั้งหมด มีพฤติกรรมตรงกับข้อความต่อไปนี้
- 2 หมายถึง จำนวนนักเรียนร้อยละ 21 – 40 ของนักเรียนทั้งหมด มีพฤติกรรมตรงกับข้อความต่อไปนี้
- 1 หมายถึง จำนวนนักเรียนร้อยละ 0 – 20 ของนักเรียนทั้งหมด มีพฤติกรรมตรงกับข้อความต่อไปนี้

ตัวอย่าง

ข้อ	พฤติกรรมของนักเรียน	จำนวนนักเรียนร้อยละ				
		ร้อยละ 81 ขึ้นไป	ร้อยละ 61 – 80	ร้อยละ 41 – 60	ร้อยละ 21 – 40	ร้อยละ 0 – 20
		5	4	3	2	1
0	นักเรียนสามารถนั่งวาดรูปและระบายสีอย่างมีสมาธิจนงานสำเร็จได้	5	4 ✓	3	2	1

คำอธิบาย จากตัวอย่างการตอบแบบสอบถามข้อที่ 0 หมายความว่า จากการรับรู้ของครูผู้สอนเห็นว่านักเรียนจำนวนร้อยละ 61 – 80 ของนักเรียนทั้งหมด สามารถนั่งวาดรูปและระบายสีอย่างมีสมาธิจนงานสำเร็จได้

ข้อ	พฤติกรรมของนักเรียน	จำนวนนักเรียนร้อยละ				
		ร้อยละ 81 ขึ้นไป	ร้อยละ 61 – 80	ร้อยละ 41 – 60	ร้อยละ 21 – 40	ร้อยละ 0 – 20
		5	4	3	2	1
1. ช่างสำรวจ (Explorer)						
สถานการณ์ : เมื่อครูจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้แก่ นักเรียน ใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์กิจกรรม นำนักเรียนไปยังแหล่งเรียนรู้หรือสภาพแวดล้อมใหม่ๆ นักเรียนจะมีพฤติกรรมดังนี้						
1	นักเรียนให้ความสนใจต่อสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ กิจกรรมหรือแหล่งเรียนรู้อยู่เสมอ	5	4	3	2	1
2	นักเรียนแสดงความอยากรู้อยากเห็นผ่านมอง สำรวจ หรือซักถาม	5	4	3	2	1
3	นักเรียนมีข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่งที่พบเจอ เช่น ทำไมถึงเป็นเช่นนั้น	5	4	3	2	1
4	นักเรียนต้องการหาคำตอบในสิ่งที่สงสัย	5	4	3	2	1
2. มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ (Engaging in new activity)						
สถานการณ์ : เมื่อครูจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้แก่ นักเรียน โดยจัดกิจกรรมหรือจัดประสบการณ์ที่แปลกใหม่ นักเรียนจะมีพฤติกรรมดังนี้						
5	นักเรียนมีส่วนร่วมในการเลือกกิจกรรมที่ต้องการปฏิบัติด้วยตนเอง	5	4	3	2	1
6	นักเรียนให้ความสนใจในกิจกรรมที่ตนเองหรือเพื่อนร่วมชั้นเป็นผู้เลือก	5	4	3	2	1
7	นักเรียนแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้น ๆ	5	4	3	2	1
8	นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมจนสำเร็จหรือตามระยะเวลาที่กำหนด และต้องการปฏิบัติกิจกรรมเพิ่มเติม	5	4	3	2	1
3. กล้าซักถามข้อสงสัย (Questioning)						
สถานการณ์ : ระหว่างการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยครู หรือนักเรียนกำลังปฏิบัติกิจกรรม นักเรียนจะมีพฤติกรรมดังนี้						
10	นักเรียนกล้าถามคำถามเมื่อมีข้อสงสัยระหว่างการปฏิบัติกิจกรรมอยู่เสมอ	5	4	3	2	1
11	นักเรียนมีการคาดการณ์ต่อสิ่งที่เกิดขึ้น ทั้งเป็นไปได้ และไม่ได้ เช่น	5	4	3	2	1

ข้อ	พฤติกรรมของนักเรียน	จำนวนนักเรียนร้อยละ				
		ร้อยละ 81 ขึ้นไป	ร้อยละ 61 – 80	ร้อยละ 41 – 60	ร้อยละ 21 – 40	ร้อยละ 0 – 20
		5	4	3	2	1
	ถ้า...แล้วจะเป็นอย่างไร, สมมติว่า...					
12	นักเรียนถามคำถามต่อยอดที่นำไปสู่การพัฒนาความคิดของตนเอง เช่น ถ้า...แล้ว..., นำไปใช้กับอะไรได้บ้าง?, ถ้านำไปใช้กับสิ่งอื่นจะเกิดอะไรขึ้น? เป็นต้น	5	4	3	2	1
13	นักเรียนตั้งข้อสงสัยหรือข้อสังเกตที่แปลกใหม่ อาจไม่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ที่พบเจอเท่านั้น	5	4	3	2	1
4. กล้าตัดสินใจ (Decision making)						
สถานการณ์ : ระหว่างการปฏิบัติกิจกรรมเมื่อนักเรียนเจอปัญหาที่จะต้องแก้ไขปัญหาหรือตัดสินใจ นักเรียนจะมีพฤติกรรมดังนี้						
14	นักเรียนแสดงความคิดเห็นหรืออธิบายเหตุผลเพื่อสนับสนุนแนวคิดต่าง ๆ อยู่เสมอ	5	4	3	2	1
15	นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่สนับสนุนการตัดสินใจ เช่น การพยักหน้า, ส่ายหน้า, ยกมือ เป็นต้น	5	4	3	2	1
16	นักเรียนจะวิเคราะห์สถานการณ์ที่เกิดขึ้นโดยการเชื่อมโยงผสมผสานประสบการณ์ใหม่กับประสบการณ์เดิม	5	4	3	2	1
17	นักเรียนสามารถเลือกแนวคิด วิธีการ หรือแนวทางที่เหมาะสมกับสถานการณ์หรือปัญหาที่เกิดขึ้น	5	4	3	2	1
5. มีจินตนาการ (Imagination)						
สถานการณ์ : เมื่อครูจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิด หรือเมื่อนักเรียนว่างจากกิจกรรม นักเรียนจะมีพฤติกรรมดังนี้						
18	นักเรียนจะใช้ความคิดริเริ่มในการสร้างหรือพัฒนาความคิดที่แปลกใหม่	5	4	3	2	1
19	นักเรียนจะรวบรวม ผสมผสานแนวคิดต่าง ๆ โดยการจินตนาการ	5	4	3	2	1
20	นักเรียนจะใช้สัญชาตญาณในการเชื่อมโยงสิ่งต่าง ๆ โดยไม่ยึดติดกับข้อมูลเดิม	5	4	3	2	1
21	นักเรียนจะปรับเปลี่ยนความคิดตามสถานการณ์ต่าง ๆ โดยไม่ยึดติดกับความคิดหรือความรู้เดิม	5	4	3	2	1

ข้อ	พฤติกรรมของนักเรียน	จำนวนนักเรียนร้อยละ				
		ร้อยละ 81 ขึ้นไป	ร้อยละ 61 – 80	ร้อยละ 41 – 60	ร้อยละ 21 – 40	ร้อยละ 0 – 20
		5	4	3	2	1
22	นักเรียนจะเล่นสมมติในโลกจินตนาการของตนเอง เช่น การจินตนาการเป็นตัวละครต่าง ๆ	5	4	3	2	1
6. พยายามทดลองสิ่งใหม่ (Trying out ideas)						
สถานการณ์ : เมื่อครูจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิด ประดิษฐ์ หรือสร้างสรรค์ผลงานใหม่ด้วยตนเอง นักเรียนจะมีพฤติกรรมดังนี้						
23	นักเรียนมีความพยายามในการคิด วางแผน เพื่อการปฏิบัติกิจกรรมประดิษฐ์ หรือสร้างสรรค์ผลงาน	5	4	3	2	1
24	นักเรียนพยายามพัฒนา ทดลอง สิ่งที่ตนเองคิดเพื่อให้เกิดขึ้นได้จริง	5	4	3	2	1
25	นักเรียนจะใช้ความรู้เดิม หรือ ค้นหาความรู้ใหม่ในการปฏิบัติกิจกรรม ประดิษฐ์ หรือสร้างสรรค์ผลงาน	5	4	3	2	1
26	นักเรียนพยายามเชื่อมโยง ปะติดปะต่อ ความคิดเพื่อให้เกิดสิ่งใหม่	5	4	3	2	1
7. สื่อสารและการแสดงออกของตนเอง (Communication and Self Expression)						
สถานการณ์ : เมื่อครูจัดกิจกรรม แล้วสังเกตการณ์ตอบสนองของนักเรียน คุณครูจะพบว่านักเรียนมีพฤติกรรมดังนี้						
27	นักเรียนตอบสนองอย่างกระตือรือร้นโดยใช้ภาษา การเคลื่อนไหวร่างกาย และศิลปะ เช่น การยกมือแสดงความคิดเห็นว่าใช่หรือไม่ใช่, ดีหรือไม่ดี, จะเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วม, การร้องเพลง การวาดรูปเพื่อเล่าเรื่อง เป็นต้น	5	4	3	2	1
28	นักเรียนนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ที่สำเร็จของตนเองในฐานะนักสร้างสรรค์ ด้วยความภาคภูมิใจ	5	4	3	2	1
8. มีความพยายาม (Persistence)						
สถานการณ์ : เมื่อครูจัดกิจกรรมที่มีความซับซ้อนมากขึ้น คุณครูจะพบว่านักเรียนมีพฤติกรรมดังนี้						
29	นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม แม้ว่ากิจกรรมจะมีความซับซ้อน ทำท่าย และไม่แน่นอนมากขึ้น	5	4	3	2	1
30	นักเรียนมีความพยายามในการทำกิจกรรมแม้ว่าจะเจอปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ	5	4	3	2	1
31	นักเรียนพยายามทำงานให้สำเร็จด้วยตนเอง	5	4	3	2	1
32	นักเรียนมีความมั่นใจในผลงาน และมีความสุขใจเมื่อทำได้สำเร็จ	5	4	3	2	1

ข้อ	พฤติกรรมของนักเรียน	จำนวนนักเรียนร้อยละ				
		ร้อยละ 81 ขึ้นไป	ร้อยละ 61 – 80	ร้อยละ 41 – 60	ร้อยละ 21 – 40	ร้อยละ 0 – 20
		5	4	3	2	1
9. กล้าเสี่ยง (Risk Taking)						
สถานการณ์ : เมื่อครูจัดกิจกรรมที่มีความท้าทาย แต่ไม่บอกกิจกรรมให้ทราบล่วงหน้า คุณครูจะพบว่านักเรียนมีพฤติกรรมดังนี้						
33	นักเรียนมีความกล้าที่จะปฏิบัติกิจกรรม หรือเป็นอาสาสมัครในการปฏิบัติกิจกรรม	5	4	3	2	1
34	นักเรียนกล้าลองทำกิจกรรมที่ไม่เคยปฏิบัติ และเรียนรู้จากข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น	5	4	3	2	1
35	นักเรียนมีความมั่นใจเชิงสร้างสรรค์ต่อผลงานของตนเองเมื่อทำงานได้สำเร็จ	5	4	3	2	1
10. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (Collaboration)						
สถานการณ์ : เมื่อครูจัดกิจกรรมคู่ กิจกรรมกลุ่ม หรือกิจกรรมทั้งห้องเรียน คุณครูจะพบว่านักเรียนมีพฤติกรรมดังนี้						
36	นักเรียนให้ความร่วมมือทำงานกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ และเหมาะสม	5	4	3	2	1
37	นักเรียนช่วยเพื่อนค้นหาวิธีการแก้ปัญหา และสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ร่วมกัน	5	4	3	2	1
38	นักเรียนร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น อธิบายแนวคิด และพูดโน้มน้าวให้ผู้อื่นคล้อยตามระหว่างการปฏิบัติกิจกรรม	5	4	3	2	1
39	นักเรียนเปิดรับ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และนำข้อคิดเห็นไปปรับใช้ในการพัฒนาให้ดีขึ้น	5	4	3	2	1
11. มีความคล่องแคล่วและว่องไว (Action & Movement)						
สถานการณ์ : เมื่อครูจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ทั้งภายในห้องเรียน และภายนอกห้องเรียน						
40	นักเรียนออกกำลังกายที่ส่งเสริมการเรียนรู้ กระตุ้นการทำงานของสมองและการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์	5	4	3	2	1
41	นักเรียนร่วมทำกิจกรรมที่กระตุ้นการทำงานของสมอง และการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์	5	4	3	2	1

แบบสอบถามการบริหารวิชาการ

เรื่อง นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

PRIVATE SCHOOL ACADEMIC MANAGEMENT INNOVATION BASED ON CREATIVE THINKER

CONCEPT OF EARLY CHILDHOOD

สำหรับ
ผู้อำนวยการโรงเรียน

คำชี้แจง

- แบบสอบถามการบริหารวิชาการฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารวิชาการของโรงเรียนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- แบบสอบถามฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 การบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย
 - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับนวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย
- ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามใช้เพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น โดยเป็นการวิเคราะห์ภาพรวม ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามเป็นรายบุคคลหรือสถานศึกษา ขอความกรุณาท่านโปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อตามสภาพจริงและให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ข้อมูลของท่านมีคุณค่าอย่างยิ่งต่องานวิจัยและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศในภาพรวมต่อไป
- ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงสำหรับความอนุเคราะห์และการเสียสละเวลาอันมีค่าของท่านในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ทั้งนี้ กรุณาส่งแบบสอบถามคืนโดยใส่ซองที่ผู้วิจัยจัดเตรียมไว้ให้ทางไปรษณีย์ ภายในวันที่ 1 มีนาคม 2563

นางสาวจิตรวรรณ เอกพันธ์

นิสิตดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail : jittrawane@gmail.com Tel : 091-9938998

นิยามศัพท์

นักคิดสร้างสรรค์ หมายถึง เด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งประกอบด้วย 11 คุณลักษณะ ดังนี้
 1) ช่างสำรวจ (Explorer) 2) มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ (Engaging in new activity) 3) กล้าซักถาม
 ข้อสงสัย (Questioning) 4) กล้าตัดสินใจ (Decision Making) 5) มีจินตนาการ (Imagination) 6)
 พยายามทดลองสิ่งใหม่ (Trying out ideas) 7) สื่อสารและการแสดงออกของตนเอง
 (Communication and Self Expression) 8) มีความพยายาม (Persistence) 9) กล้าเสี่ยง (Risk
 Taking) 10) ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (Collaboration) 11) มีความคล่องแคล่วและว่องไว (Action &
 Movement)

ช่างสำรวจ (Explorer) หมายถึง พฤติกรรมการมีความสนใจต่อสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และ
 กิจกรรมต่าง ๆ อยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่ เกิดขึ้น สำรวจและค้นหา ความจริงด้วยตนเอง และ ค้นหา
 เพิ่มเติมเพื่หาคำตอบ อย่างต่อเนื่อง

มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ (Engaging in new activity) หมายถึง พฤติกรรมการเลือก
 กิจกรรมที่ต้องการปฏิบัติด้วยตนเอง ให้ความสนใจในกิจกรรมที่ตนเองหรือเพื่อนร่วมชั้นเป็นผู้เลือก
 ร่วมแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม และปฏิบัติกิจกรรมด้วย
 ความเพลิดเพลิน

กล้าซักถามข้อสงสัย (Questioning) หมายถึง พฤติกรรมการตั้งข้อสงสัยหรือข้อสังเกตใน
 สิ่งที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้พิจารณาจากสิ่งที่พบเจอเท่านั้น สร้างข้อความคาดการณ์หรือตั้งคำถามต่อตนเอง
 หรือผู้อื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม ถามคำถามในสิ่งที่เกิดขึ้น และถามคำถามเพื่อนำไปสู่การพัฒนา
 แนวคิดของตนเอง

กล้าตัดสินใจ (Decision Making) หมายถึง พฤติกรรมการพูดแสดงความคิดหรือแสดง
 พฤติกรรมสนับสนุนการตัดสินใจ วิเคราะห์ พิจารณาแนวคิดเพื่อการตัดสินใจ และสามารถเลือก
 วิธีการหรือคำตอบที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหา

มีจินตนาการ (Imagination) หมายถึง พฤติกรรมการใช้ความคิดริเริ่มในการสร้างหรือ
 พัฒนาความคิดที่แปลกใหม่ มีการรวบรวม ผสมผสานแนวคิดต่าง ๆ ใช้สัญชาตญาณในการสร้างความ
 เชื่อมโยงโดยไม่ยึดติดกับข้อมูลที่มีอยู่เดิม มีการเชื่อมโยงแนวคิดที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ง่าย รวมถึง
 การเล่นสมมติในโลกจินตนาการของตนเอง

พยายามทดลองสิ่งใหม่ (Trying out ideas) หมายถึง พฤติกรรมการมองหาหรือการ
 วางแผนในการประดิษฐ์สิ่งใหม่ของผู้เรียน มีการพัฒนา ทดลองแนวคิดเพื่อให้เกิดขึ้นได้จริง ใช้ความรู้
 พื้นฐานเดิมหรือค้นหาความรู้ใหม่ในการประดิษฐ์สิ่งใหม่ หรือการพัฒนาแนวคิด โดยการเชื่อมโยง
 ปะติดปะต่อเพื่อให้เกิดสิ่งใหม่

สื่อสารและการแสดงออกของตนเอง (Communication and Self Expression)

หมายถึง พฤติกรรมการพูด แสดงความรู้สึกหรือแสดงพฤติกรรมเพื่อถ่ายทอดข้อความ ความรู้สึก ความต้องการของนักเรียนให้ผู้อื่นรับรู้ รวมถึงมีความเชื่อมั่นในตนเองในการนำเสนอผลงานของตนเอง ในฐานะนักสร้างสรรค์

มีความพยายาม (Persistence) หมายถึง พฤติกรรมที่มีแรงจูงใจในการเรียนรู้ คัดค้าน และหาคำตอบด้วยตนเอง มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าจะเจอสถานการณ์ที่ยาก ทำหาย และไม่แน่นอน มีความมั่นใจในตนเองและมีความสุขใจเมื่อทำได้สำเร็จ

กล้าเสี่ยง (Risk Taking) หมายถึง พฤติกรรมที่ยอมรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงานแม้ว่าจะเจออุปสรรคหรือไม่ทราบเป้าหมายที่แน่นอนของงาน มีความกล้าที่จะลองและเรียนรู้จากข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น และมีความมั่นใจเชิงสร้างสรรค์ต่อผลงานของตนเอง

ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (Collaboration) หมายถึง พฤติกรรมที่ให้ความร่วมมือทำงานกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และตามความจำเป็น มีเป้าหมายร่วมกันในการดำเนินงาน ร่วมกันพัฒนาแนวคิด และวิธีการแก้ปัญหา แลกเปลี่ยนความคิด มุมมอง อธิบาย และโน้มน้าวให้ผู้อื่นคล้อยตาม รับฟังความคิดของผู้อื่นนำมาใช้เพื่อการพัฒนาความคิดของตน

มีความคล่องแคล่วและว่องไว (Action & Movement) หมายถึง พฤติกรรมที่ออกกำลังกายและร่วมทำกิจกรรมทางกายภาพที่กระตุ้นการทำงานของสมอง และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

แบบสอบถามการบริหารวิชาการตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

คำอธิบาย โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1) ตำแหน่ง (1) ผู้บริหาร

(2) หัวหน้าระดับชั้น/ครูผู้สอนที่รับผิดชอบด้านวิชาการปฐมวัย

2) เพศ (1) ชาย (2) หญิง

3) อายุ (เกิน 6 เดือนขึ้นไปถือเป็น 1 ปี)

(1) ต่ำกว่า 30 ปี (2) 31 – 40 ปี

(3) 41 – 50 ปี (4) มากกว่า 50 ปี

4) ระดับการศึกษาสูงสุด

(1) ปริญญาตรี (2) ปริญญาโท (3) ปริญญาเอก

5) ประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหาร/ครู หรือประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งปัจจุบัน

(อายุการทำงาน มากกว่า 6 เดือน นับเป็น 1 ปี)

(1) น้อยกว่า 5 ปี (2) 6 – 9 ปี (3) 10 – 14 ปี

(4) 15 – 19 ปี (5) 20 – 24 ปี (6) 25 ปีขึ้นไป

6) รูปแบบการจัดการเรียนรู้

(1) มอนเตสซอรี (2) วอลดอร์ฟ (3) ไฮสโคป

(4) เรกจิโอ เอมีเลีย (5) นีโอฮิวแมนนิส

(6) อื่น ๆ (โปรดระบุ)

.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารวิชาการตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับการบริหารวิชาการ ที่โรงเรียนของท่านกำลังปฏิบัติอยู่หรือกำลังดำเนินการอยู่ ซึ่งมีความหมายของเกณฑ์ค่าระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง การบริหารวิชาการของโรงเรียนในปัจจุบัน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง การบริหารวิชาการของโรงเรียนในปัจจุบัน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง การบริหารวิชาการของโรงเรียนในปัจจุบัน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง การบริหารวิชาการของโรงเรียนในปัจจุบัน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง การบริหารวิชาการของโรงเรียนในปัจจุบัน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อ	การบริหารวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ มากที่สุด → น้อย ที่สุด				
		5	4	3	2	1
ด้านหลักสูตรปฐมวัย						
0. โรงเรียนจัดทำคู่มือหลักสูตรที่มีการอธิบายหลักการ วิธีการนำหลักสูตรไปใช้ และวิธีการประเมินผล เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด						
	1) ช่างสำรวจ (Explorer)	5	4	3	2 ✓	1
	2) มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ (Engaging in new activity)	5	4	3 ✓	2	1

การแปลความหมาย CHULALONGKORN UNIVERSITY

1) โรงเรียนมีการจัดทำคู่มือหลักสูตรที่มีการอธิบายหลักการ วิธีการนำหลักสูตรไปใช้ และวิธีการประเมินผล เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะช่างสำรวจ (Explorer) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

2) โรงเรียนมีการจัดทำคู่มือหลักสูตรที่มีการอธิบายหลักการ วิธีการนำหลักสูตรไปใช้ และวิธีการประเมินผล เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ (Engaging in new activity) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ก. ด้านหลักสูตรปฐมวัย

ข้อ	การบริหารวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด → น้อยที่สุด				
		5	4	3	2	1
ด้านหลักสูตรปฐมวัย หมายถึง การวางแผนหลักสูตร การจัดทำหลักสูตร และการประเมินผลการใช้หลักสูตร เพื่อ กำหนดแนวทางการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก เสริมสร้างให้เด็กเป็นนักคิดสร้างสรรค์และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามเป้าหมายที่กำหนด						
1. โรงเรียน/ครูทำการศึกษาคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการข้อมูลพื้นฐาน และ นโยบายที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ ต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด						
	1) ช่างสำรวจ (Explorer)	5	4	3	2	1
	2) มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ (Engaging in new activity)	5	4	3	2	1
	3) กล้าซักถามข้อสงสัย (Questioning)	5	4	3	2	1
	4) กล้าตัดสินใจ (Decision Making)	5	4	3	2	1
	5) มีจินตนาการ (Imagination)	5	4	3	2	1
	6) พยายามทดลองสิ่งใหม่ (Trying out ideas)	5	4	3	2	1
	7) สื่อสารและการแสดงออกของตนเอง (Communication and Self Expression)	5	4	3	2	1
	8) มีความพยายาม (Persistence)	5	4	3	2	1
	9) กล้าเสี่ยง (Risk Taking)	5	4	3	2	1
	10) ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (Collaboration)	5	4	3	2	1
	11) มีความคล่องแคล่วและว่องไว (Action & Movement)	5	4	3	2	1
2. โรงเรียน/ครูจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยมีการกำหนดสาระการเรียนรู้ และหน่วยการจัดประสบการณ์ เพื่อให้ ผู้เรียนมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด						
	1) ช่างสำรวจ (Explorer)	5	4	3	2	1
	2) มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ (Engaging in new activity)	5	4	3	2	1
	3) กล้าซักถามข้อสงสัย (Questioning)	5	4	3	2	1
	4) กล้าตัดสินใจ (Decision Making)	5	4	3	2	1
	5) มีจินตนาการ (Imagination)	5	4	3	2	1
	6) พยายามทดลองสิ่งใหม่ (Trying out ideas)	5	4	3	2	1
	7) สื่อสารและการแสดงออกของตนเอง (Communication and Self Expression)	5	4	3	2	1
	8) มีความพยายาม (Persistence)	5	4	3	2	1

ข้อ	การบริหารวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด —▶ น้อยที่สุด				
		5	4	3	2	1
	9) กล้าเสี่ยง (Risk Taking)	5	4	3	2	1
	10) ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (Collaboration)	5	4	3	2	1
	11) มีความคล่องแคล่วและว่องไว (Action & Movement)	5	4	3	2	1
3. ผู้บริหารส่งเสริมการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ต่อไปนี้อยู่ในระดับใด						
	1) ช่างสำรวจ (Explorer)	5	4	3	2	1
	2) มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ (Engaging in new activity)	5	4	3	2	1
	3) กล้าซักถามข้อสงสัย (Questioning)	5	4	3	2	1
	4) กล้าตัดสินใจ (Decision Making)	5	4	3	2	1
	5) มีจินตนาการ (Imagination)	5	4	3	2	1
	6) พยายามทดลองสิ่งใหม่ (Trying out ideas)	5	4	3	2	1
	7) สื่อสารและการแสดงออกของตนเอง (Communication and Self Expression)	5	4	3	2	1
	8) มีความพยายาม (Persistence)	5	4	3	2	1
	9) กล้าเสี่ยง (Risk Taking)	5	4	3	2	1
	10) ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (Collaboration)	5	4	3	2	1
	11) มีความคล่องแคล่วและว่องไว (Action & Movement)	5	4	3	2	1

ข. ด้านการจัดประสบการณ์

ข้อ	การบริหารวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด —▶ น้อยที่สุด				
		5	4	3	2	1
ด้านการจัดประสบการณ์ หมายถึง การวางแผนและออกแบบการจัดประสบการณ์และขอบข่ายการจัดกิจกรรมประจำวัน และการจัดประสบการณ์และกิจกรรมประจำวันผ่านการเล่นและเรียนรู้อย่างหลากหลาย เพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัย						
4. โรงเรียน/ครูจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ขอบข่ายการจัดกิจกรรมประจำวัน และตารางกิจวัตรประจำวัน แผนการจัดประสบการณ์รายวัน และรายสัปดาห์ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ต่อไปนี้อยู่ในระดับใด						
	1) ช่างสำรวจ (Explorer)	5	4	3	2	1
	2) มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ (Engaging in new activity)	5	4	3	2	1
	3) กล้าซักถามข้อสงสัย (Questioning)	5	4	3	2	1

ข้อ	การบริหารวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด → น้อยที่สุด				
		5	4	3	2	1
	4) กล้าตัดสินใจ (Decision Making)	5	4	3	2	1
	5) มีจินตนาการ (Imagination)	5	4	3	2	1
	6) พยายามทดลองสิ่งใหม่ (Trying out ideas)	5	4	3	2	1
	7) สื่อสารและการแสดงออกของตนเอง (Communication and Self Expression)	5	4	3	2	1
	8) มีความพยายาม (Persistence)	5	4	3	2	1
	9) กล้าเสี่ยง (Risk Taking)	5	4	3	2	1
	10) ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (Collaboration)	5	4	3	2	1
	11) มีความคล่องแคล่วและว่องไว (Action & Movement)	5	4	3	2	1
5. โรงเรียน/ครูจัดประสบการณ์การเล่นและเรียนรู้อย่างหลากหลาย (กิจกรรมเคลื่อนไหว กิจกรรมเข้าจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมในวงกลม กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ กิจกรรมเล่นตามมุม กิจกรรมเล่นกลางแจ้ง และเกมการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กอย่างสมดุล) โดยให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันจัดประสบการณ์เรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ต่อไปนี้อยู่ในระดับใด						
	1) ช่างสำรวจ (Explorer)	5	4	3	2	1
	2) มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ (Engaging in new activity)	5	4	3	2	1
	3) กล้าซักถามข้อสงสัย (Questioning)	5	4	3	2	1
	4) กล้าตัดสินใจ (Decision Making)	5	4	3	2	1
	5) มีจินตนาการ (Imagination)	5	4	3	2	1
	6) พยายามทดลองสิ่งใหม่ (Trying out ideas)	5	4	3	2	1
	7) สื่อสารและการแสดงออกของตนเอง (Communication and Self Expression)	5	4	3	2	1
	8) มีความพยายาม (Persistence)	5	4	3	2	1
	9) กล้าเสี่ยง (Risk Taking)	5	4	3	2	1
	10) ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (Collaboration)	5	4	3	2	1
	11) มีความคล่องแคล่วและว่องไว (Action & Movement)	5	4	3	2	1

ค. ด้านสื่อ สภาพแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้

ข้อ	การบริหารวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด → น้อยที่สุด				
		5	4	3	2	1
<p>ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การบริหารการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน สภาพแวดล้อมทางสังคม สื่อการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการจัดประสบการณ์และกิจกรรมประจำวัน ตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย</p>						
6. โรงเรียน/ครูมีการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด						
	1) ช่างสำรวจ (Explorer)	5	4	3	2	1
	2) มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ (Engaging in new activity)	5	4	3	2	1
	3) กล้าซักถามข้อสงสัย (Questioning)	5	4	3	2	1
	4) กล้าตัดสินใจ (Decision Making)	5	4	3	2	1
	5) มีจินตนาการ (Imagination)	5	4	3	2	1
	6) พยายามทดลองสิ่งใหม่ (Trying out ideas)	5	4	3	2	1
	7) สื่อสารและการแสดงออกของตนเอง (Communication and Self Expression)	5	4	3	2	1
	8) มีความพยายาม (Persistence)	5	4	3	2	1
	9) กล้าเสี่ยง (Risk Taking)	5	4	3	2	1
	10) ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (Collaboration)	5	4	3	2	1
	11) มีความคล่องแคล่วและว่องไว (Action & Movement)	5	4	3	2	1
7. โรงเรียน/ครูมีการจัดสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด						
	1) ช่างสำรวจ (Explorer)	5	4	3	2	1
	2) มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ (Engaging in new activity)	5	4	3	2	1
	3) กล้าซักถามข้อสงสัย (Questioning)	5	4	3	2	1
	4) กล้าตัดสินใจ (Decision Making)	5	4	3	2	1
	5) มีจินตนาการ (Imagination)	5	4	3	2	1
	6) พยายามทดลองสิ่งใหม่ (Trying out ideas)	5	4	3	2	1
	7) สื่อสารและการแสดงออกของตนเอง (Communication and Self Expression)	5	4	3	2	1
	8) มีความพยายาม (Persistence)	5	4	3	2	1
	9) กล้าเสี่ยง (Risk Taking)	5	4	3	2	1
	10) ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (Collaboration)	5	4	3	2	1

ข้อ	การบริหารวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ มากที่สุด → น้อยที่สุด				
		5	4	3	2	1
	11) มีความคล่องแคล่วและว่องไว (Action & Movement)	5	4	3	2	1
8. โรงเรียน/ครูมีการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ต่อไปนี้อยู่ในระดับใด						
	1) ช่างสำรวจ (Explorer)	5	4	3	2	1
	2) มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ (Engaging in new activity)	5	4	3	2	1
	3) กล้าซักถามข้อสงสัย (Questioning)	5	4	3	2	1
	4) กล้าตัดสินใจ (Decision Making)	5	4	3	2	1
	5) มีจินตนาการ (Imagination)	5	4	3	2	1
	6) พยายามทดลองสิ่งใหม่ (Trying out ideas)	5	4	3	2	1
	7) สื่อสารและการแสดงออกของตนเอง (Communication and Self Expression)	5	4	3	2	1
	8) มีความพยายาม (Persistence)	5	4	3	2	1
	9) กล้าเสี่ยง (Risk Taking)	5	4	3	2	1
	10) ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (Collaboration)	5	4	3	2	1
	11) มีความคล่องแคล่วและว่องไว (Action & Movement)	5	4	3	2	1
9. โรงเรียน/ครูมีการจัดหาสื่อเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น ของเล่น นิทาน เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ต่อไปนี้อยู่ในระดับใด						
	1) ช่างสำรวจ (Explorer)	5	4	3	2	1
	2) มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ (Engaging in new activity)	5	4	3	2	1
	3) กล้าซักถามข้อสงสัย (Questioning)	5	4	3	2	1
	4) กล้าตัดสินใจ (Decision Making)	5	4	3	2	1
	5) มีจินตนาการ (Imagination)	5	4	3	2	1
	6) พยายามทดลองสิ่งใหม่ (Trying out ideas)	5	4	3	2	1
	7) สื่อสารและการแสดงออกของตนเอง (Communication and Self Expression)	5	4	3	2	1
	8) มีความพยายาม (Persistence)	5	4	3	2	1
	9) กล้าเสี่ยง (Risk Taking)	5	4	3	2	1
	10) ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (Collaboration)	5	4	3	2	1
	11) มีความคล่องแคล่วและว่องไว (Action & Movement)	5	4	3	2	1

ข้อ	การบริหารวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ มากที่สุด → น้อยที่สุด				
		5	4	3	2	1
10. โรงเรียน/ครูมีการจัดหาแหล่งเรียนรู้ เช่น การจัดทัศนศึกษาในชุมชนรอบโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการและการเรียนรู้ของนักเรียนให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ต่อไปนี้อยู่ในระดับใด						
	1) ช่างสำรวจ (Explorer)	5	4	3	2	1
	2) มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ (Engaging in new activity)	5	4	3	2	1
	3) กล้าซักถามข้อสงสัย (Questioning)	5	4	3	2	1
	4) กล้าตัดสินใจ (Decision Making)	5	4	3	2	1
	5) มีจินตนาการ (Imagination)	5	4	3	2	1
	6) พยายามทดลองสิ่งใหม่ (Trying out ideas)	5	4	3	2	1
	7) สื่อสารและการแสดงออกของตนเอง (Communication and Self Expression)	5	4	3	2	1
	8) มีความพยายาม (Persistence)	5	4	3	2	1
	9) กล้าเสี่ยง (Risk Taking)	5	4	3	2	1
	10) ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (Collaboration)	5	4	3	2	1
	11) มีความคล่องแคล่วและว่องไว (Action & Movement)	5	4	3	2	1

ง. ด้านการประเมินพัฒนาการ

ข้อ	การบริหารวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ มากที่สุด → น้อยที่สุด				
		5	4	3	2	1
<p>ด้านการประเมินพัฒนาการ หมายถึง การวางแผนการประเมินพัฒนาการ การประเมินพัฒนาการและเก็บรวบรวมข้อมูล และการสรุปผลและนำผลการประเมินไปใช้ เพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ในการเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัย</p>						
11. โรงเรียน/ครูมีการวางแผนการประเมินพัฒนาการรอบด้านอย่างเหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ต่อไปนี้อยู่ในระดับใด						
	1) ช่างสำรวจ (Explorer)	5	4	3	2	1
	2) มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ (Engaging in new activity)	5	4	3	2	1
	3) กล้าซักถามข้อสงสัย (Questioning)	5	4	3	2	1
	4) กล้าตัดสินใจ (Decision Making)	5	4	3	2	1

ข้อ	การบริหารวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด → น้อยที่สุด				
		5	4	3	2	1
	5) มีจินตนาการ (Imagination)	5	4	3	2	1
	6) พยายามทดลองสิ่งใหม่ (Trying out ideas)	5	4	3	2	1
	7) สื่อสารและการแสดงออกของตนเอง (Communication and Self Expression)	5	4	3	2	1
	8) มีความพยายาม (Persistence)	5	4	3	2	1
	9) กล้าเสี่ยง (Risk Taking)	5	4	3	2	1
	10) ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (Collaboration)	5	4	3	2	1
	11) มีความคล่องแคล่วและว่องไว (Action & Movement)	5	4	3	2	1
12. โรงเรียน/ครูดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ผลอย่างสม่ำเสมอ และเป็นระบบเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ต่อไปนี้อยู่ในระดับใด						
	1) ช่างสำรวจ (Explorer)	5	4	3	2	1
	2) มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ (Engaging in new activity)	5	4	3	2	1
	3) กล้าซักถามข้อสงสัย (Questioning)	5	4	3	2	1
	4) กล้าตัดสินใจ (Decision Making)	5	4	3	2	1
	5) มีจินตนาการ (Imagination)	5	4	3	2	1
	6) พยายามทดลองสิ่งใหม่ (Trying out ideas)	5	4	3	2	1
	7) สื่อสารและการแสดงออกของตนเอง (Communication and Self Expression)	5	4	3	2	1
	8) มีความพยายาม (Persistence)	5	4	3	2	1
	9) กล้าเสี่ยง (Risk Taking)	5	4	3	2	1
	10) ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (Collaboration)	5	4	3	2	1
	11) มีความคล่องแคล่วและว่องไว (Action & Movement)	5	4	3	2	1
13. โรงเรียน/ครูมีการสรุปผลการประเมินพัฒนาการของนักเรียน รายงานผลการประเมิน และนำข้อมูลไปใช้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์ต่อไปนี้อยู่ในระดับใด						
	1) ช่างสำรวจ (Explorer)	5	4	3	2	1
	2) มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ (Engaging in new activity)	5	4	3	2	1
	3) กล้าซักถามข้อสงสัย (Questioning)	5	4	3	2	1
	4) กล้าตัดสินใจ (Decision Making)	5	4	3	2	1
	5) มีจินตนาการ (Imagination)	5	4	3	2	1
	6) พยายามทดลองสิ่งใหม่ (Trying out ideas)	5	4	3	2	1

ข้อ	การบริหารวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ มากที่สุด → น้อยที่สุด				
		5	4	3	2	1
	7) สื่อสารและการแสดงออกของตนเอง (Communication and Self Expression)	5	4	3	2	1
	8) มีความพยายาม (Persistence)	5	4	3	2	1
	9) กล้าเสี่ยง (Risk Taking)	5	4	3	2	1
	10) ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (Collaboration)	5	4	3	2	1
	11) มีความคล่องแคล่วและว่องไว (Action & Movement)	5	4	3	2	1

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิด
สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย
PRIVATE SCHOOL ACADEMIC MANAGEMENT INNOVATION BASED ON CREATIVE THINKER
CONCEPT OF EARLY CHILDHOOD

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์นี้คือโครงสร้างฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการบริหารวิชาการตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. แบบสัมภาษณ์นี้ โดยแบ่งประเด็นการสัมภาษณ์ ออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล
 - ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารวิชาการตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย
3. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามใช้เพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น ซึ่งไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผู้ให้ข้อมูล ขอความกรุณาท่านโปรดตอบแบบตามสภาพจริงและให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ข้อมูลของท่านมีคุณค่าอย่างยิ่งต่องานวิจัยและจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศต่อไป
4. ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงสำหรับความอนุเคราะห์และการเสียสละเวลาอันมีค่าของท่านในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

นางสาวจิตรวรรณ เอกพันธ์

นิสิตดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail: jittrawane@gmail.com Tel : 091-9938998

นิยามศัพท์

นักคิดสร้างสรรค์ หมายถึง นักเรียนที่มีความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งประกอบด้วย 11 คุณลักษณะ ดังนี้ 1) ช่างสำรวจ (Explorer) 2) มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ (Engaging in new activity) 3) กล้าซักถาม ข้อสงสัย (Questioning) 4) กล้าตัดสินใจ (Decision Making) 5) มีจินตนาการ (Imagination) 6) พยายามทดลองสิ่งใหม่ (Trying out ideas) 7) สื่อสารและการแสดงออกของตนเอง (Communication and Self Expression) 8) มีความพยายาม (Persistence) 9) กล้าเสี่ยง (Risk Taking) 10) ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (Collaboration) 11) มีความคล่องแคล่วและว่องไว (Action & Movement)

ช่างสำรวจ (Explorer) หมายถึง พฤติกรรมการมีความสนใจต่อสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และกิจกรรมต่าง ๆ อยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่ เกิดขึ้น สำรวจและค้นหา ความจริงด้วยตนเอง และ ค้นหาเพิ่มเติมเพื่อหาคำตอบ อย่างต่อเนื่อง

มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ (Engaging in new activity) หมายถึง พฤติกรรมการเลือกกิจกรรมที่ต้องการปฏิบัติด้วยตนเอง ให้ความสนใจในกิจกรรมที่ตนเองหรือเพื่อนร่วมชั้นเป็นผู้เลือกร่วมแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม และปฏิบัติกิจกรรมด้วยความเพลิดเพลิน

กล้าซักถามข้อสงสัย (Questioning) หมายถึง พฤติกรรมการตั้งข้อสงสัยหรือข้อสังเกตในสิ่งที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้พิจารณาจากสิ่งที่พบเจอเท่านั้น สร้างข้อความคาดการณ์หรือตั้งคำถามต่อตนเองหรือผู้อื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม ถามคำถามในสิ่งที่เกิดขึ้น และถามคำถามเพื่อนำไปสู่การพัฒนาแนวคิดของตนเอง

กล้าตัดสินใจ (Decision Making) หมายถึง พฤติกรรมการพูดแสดงความคิดหรือแสดงพฤติกรรมสนับสนุนการตัดสินใจ วิเคราะห์ พิจารณาแนวคิดเพื่อการตัดสินใจ และสามารถเลือกวิธีการหรือคำตอบที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหา

มีจินตนาการ (Imagination) หมายถึง พฤติกรรมการใช้ความคิดริเริ่มในการสร้างหรือพัฒนาความคิดที่แปลกใหม่ มีการรวบรวม ผสมผสานแนวคิดต่าง ๆ ใช้สัญชาตญาณในการสร้างความเชื่อมโยงโดยไม่ยึดติดกับข้อมูลที่มีอยู่เดิม มีการเชื่อมโยงแนวคิดที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ง่าย รวมถึงการเล่นสมมติในโลกจินตนาการของตนเอง

พยายามทดลองสิ่งใหม่ (Trying out ideas) หมายถึง พฤติกรรมการมองหาหรือการวางแผนในการประดิษฐ์สิ่งใหม่ของผู้เรียน มีการพัฒนา ทดลองแนวคิดเพื่อให้เกิดขึ้นได้จริง ใช้ความรู้พื้นฐานเดิมหรือค้นหาความรู้ใหม่ในการประดิษฐ์สิ่งใหม่ หรือการพัฒนาแนวคิด โดยการเชื่อมโยงปะติดปะต่อเพื่อให้เกิดสิ่งใหม่

สื่อสารและการแสดงออกของตนเอง (Communication and Self Expression)

หมายถึง พฤติกรรมการพูด แสดงความรู้สึกหรือแสดงพฤติกรรมเพื่อถ่ายทอดข้อความ ความรู้สึก ความต้องการของนักเรียนให้ผู้อื่นรับรู้ รวมถึงมีความเชื่อมั่นในตนเองในการนำเสนอผลงานของตนเอง ในฐานะนักสร้างสรรค์

มีความพยายาม (Persistence) หมายถึง พฤติกรรมที่มีแรงจูงใจในการเรียนรู้ คัดค้าน และหาคำตอบด้วยตนเอง มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าจะเจอสถานการณ์ที่ยาก ทำหาย และไม่แน่นอน มีความมั่นใจในตนเองและมีความสุขใจเมื่อทำได้สำเร็จ

กล้าเสี่ยง (Risk Taking) หมายถึง พฤติกรรมที่ยอมรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงานแม้ว่าจะเจออุปสรรคหรือไม่ทราบเป้าหมายที่แน่นอนของงาน มีความกล้าที่จะลองและเรียนรู้จากข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น และมีความมั่นใจเชิงสร้างสรรค์ต่อผลงานของตนเอง

ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (Collaboration) หมายถึง พฤติกรรมที่ให้ความร่วมมือทำงานกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และตามความจำเป็น มีเป้าหมายร่วมกันในการดำเนินงาน ร่วมกันพัฒนาแนวคิด และวิธีการแก้ปัญหา แลกเปลี่ยนความคิด มุมมอง อธิบาย และโน้มน้าวให้ผู้อื่นคล้อยตาม รับฟังความคิดของผู้อื่นนำมาใช้เพื่อการพัฒนาความคิดของตน

มีความคล่องแคล่วและว่องไว (Action & Movement) หมายถึง พฤติกรรมที่ออกกำลังกายและร่วมทำกิจกรรมทางกายภาพที่กระตุ้นการทำงานของสมอง และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

2.2.1 ท่านมีวิธีการ แนวทาง ด้านการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย อย่างไรบ้าง

2.2.3 ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารด้านการจัดประสบการณ์ ของโรงเรียนท่านคืออะไร และมีวิธีการอย่างไร

2.2.4 ท่านคิดว่าควรจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้นักเรียนอย่างไรจึงจะเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน

2.3 ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้

2.3.1 นวัตกรรมด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ ที่ท่านนำมาใช้ในการพัฒนานักเรียนของโรงเรียนท่านคืออะไร มีแนวคิด และหลักการอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.3.2 ท่านมีวิธีการ แนวทาง ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ ตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

2.3.2 ความโดดเด่นหรือปัจจัยแห่งความสำเร็จในด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ ของโรงเรียนท่านคืออะไร และมีวิธีการอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.3.4 ท่านคิดว่าควรมีการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้อย่างไรที่จะเสริมสร้างความเป็นนัก
คิดสร้างสรรค์ให้แก่ผู้เรียนด้านสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านสื่อการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.4.3 ความโดดเด่นหรือปัจจัยแห่งความสำเร็จในด้านการประเมินพัฒนาการของโรงเรียนท่านคืออะไร และมีวิธีการอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.4.4 ท่านคิดว่าควรประเมินพัฒนาการนักเรียนอย่างไร จึงจะเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สรุปผลการประเมินความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัย (IOC) และข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

ข้อ	ข้อความสำหรับการวิจัย	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC
		ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 5	
1.	ด้านการบริหารหลักสูตร						
1.1	นวัตกรรมด้านหลักสูตร ที่ท่านนำมาใช้ในการพัฒนา นักเรียนของโรงเรียนท่านคืออะไร มีแนวคิด และ หลักการอย่างไร	+1	+1	+1	+1	0	0.8
1.2	ท่านมีวิธีการ แนวทาง ด้านการบริหารหลักสูตรตาม แนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย อย่างไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	0	0.8
1.3	ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารหลักสูตรของ โรงเรียนท่านคืออะไร และมีวิธีการอย่างไร	+1	+1	+1	+1	0	0.8
2.	ด้านการจัดประสบการณ์						
2.1	นวัตกรรมด้านการจัดประสบการณ์ ที่ท่านนำมาใช้ ในการพัฒนานักเรียนของโรงเรียนท่านคืออะไร มี แนวคิด และหลักการอย่างไร	+1	+1	+1	+1	0	0.8
2.2	ท่านมีวิธีการ แนวทาง ด้านการการจัดประสบการณ์ ตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย อย่างไร บ้าง	+1	+1	+1	+1	0	0.8
2.3	ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารด้านการจัด ประสบการณ์ ของโรงเรียนท่านคืออะไร และมี วิธีการอย่างไร	+1	+1	+1	+1	0	0.8
3.	ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้						
3.1	นวัตกรรมด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ ที่ท่านนำมาใช้ในการพัฒนานักเรียนของโรงเรียน ท่านคืออะไร มีแนวคิด และหลักการอย่างไร	+1	+1	+1	+1	0	0.8

ข้อ	ข้อความสำหรับการวิจัย	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC
		ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 5	
3.2	ท่านมีวิธีการ แนวทาง ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ ตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย อย่างไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	0	0.8
3.3	ความโดดเด่นหรือปัจจัยแห่งความสำเร็จในด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ ของโรงเรียนท่านคืออะไร และมีวิธีการอย่างไร	+1	+1	+1	+1	0	0.8
4.	ด้านการประเมินพัฒนาการ						
4.1	นวัตกรรมด้านการประเมินพัฒนาการที่ท่านนำมาใช้ในการพัฒนานักเรียนของโรงเรียนท่านคืออะไร มีแนวคิด และหลักการอย่างไร	+1	+1	+1	+1	0	0.8
4.2	ท่านมีวิธีการ แนวทาง ด้านการประเมินพัฒนาการตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย อย่างไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	0	0.8
4.3	ความโดดเด่นหรือปัจจัยแห่งความสำเร็จในการประเมินพัฒนาการของโรงเรียนท่านคืออะไร และมีวิธีการอย่างไร	+1	+1	+1	+1	0	0.8

แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนวัตกรรมต้นแบบ
เรื่อง นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

คำชี้แจง

1. แบบประเมินฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย เรื่อง นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิด นักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ นวัตกรรมต้นแบบ ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เรื่อง นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ที่จะนำไปเป็นแนวทางในการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน โดยมีจุดมุ่งหมายในการเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

2. แบบประเมินฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนวัตกรรมต้นแบบ การบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยใช้มาตราส่วนการประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

3. ขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของ นวัตกรรมต้นแบบการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ทั้งในส่วนของลักษณะนวัตกรรม วัตถุประสงค์ แนวทางการปฏิบัติ และตัวชี้วัด ตามความคิดเห็นที่แท้จริงของท่าน ผลการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ นวัตกรรมต้นแบบการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยใช้มาตราส่วนการประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ในครั้งนี้มีคุณค่าอย่างยิ่งต่องานวิจัยและจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเยาวชนและคุณภาพการศึกษาของประเทศในภาพรวมต่อไป

4. ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงสำหรับความอนุเคราะห์และการเสียสละเวลาอันมีค่าของท่านในการตอบแบบประเมินฉบับนี้

นางสาวจิตรวรรณ เอกพันธ์

นิสิตดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail : jitrawane@gmail.com Tel : 091-9938998

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

- 1) ชื่อ - สกุล.....
- 2) วุฒิการศึกษาสูงสุด ปริญญา..... สาขา.....
- 3) ตำแหน่งในการปฏิบัติงานปัจจุบัน.....

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ทั้งข้อที่เป็นข้อและลักษณะนวัตกรรม วัตถุประสงค์ แนวทางการปฏิบัติ และตัวชี้วัด ตรงกับความเหมาะสม และความเป็นไปได้ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ

ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
ระดับ	หมายถึง	ระดับ	หมายถึง
5	มีความเหมาะสมมากและมีความจำเป็นเร่งด่วนในการปฏิบัติ	5	แนวปฏิบัติชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงจนประสบผลสำเร็จ 5 หมายถึง
4	มีความเหมาะสมค่อนข้างมากควรนำไปปฏิบัติ	4	แนวปฏิบัติชัดเจน มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจนประสบผลสำเร็จ
3	มีความเหมาะสมปานกลาง ปฏิบัติได้ก็ดี ไม่ปฏิบัติก็ไม่เกิดความเสียหาย	3	แนวปฏิบัติชัดเจนพอสมควร มีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจนประสบผลสำเร็จในระดับปานกลาง
2	มีความเหมาะสมค่อนข้างน้อย นำไปปฏิบัติได้ตามสถานการณ์	2	แนวปฏิบัติชัดเจนพอสมควร แต่มีความยากลำบากในการนำไปปฏิบัติ
1	มีความเหมาะสมน้อย อาจไม่มีความคุ้มค่าในการนำไปปฏิบัติ	1	แนวปฏิบัติไม่ชัดเจน เมื่อนำไปปฏิบัติอาจจะไม่ประสบผลสำเร็จ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนวัตกรรมต้นแบบการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

ชื่อนวัตกรรม: เด็กช่างคิด (CHANGE KID Innovation)

วัตถุประสงค์: เพื่อพัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาในระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ให้มีแนวทางการบริหารวิชาการที่มุ่งส่งเสริมความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้กับเด็กปฐมวัย

กลุ่มโรงเรียนที่จะนำไปใช้: โรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนระดับปฐมวัย สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการนำนวัตกรรมไปใช้: โรงเรียนสามารถนำไปเป็นบริหารวิชาการตามบริบทของแต่ละพื้นที่ เพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์แก่เด็ก

นวัตกรรมการบริหาร	คำอธิบาย
1. หลักสูตรเด็กช่างคิด CHANGE KID Curriculum	การบริหารหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของเด็กเป็นสำคัญ เกิดจากการผสมผสานแนวคิดทางการศึกษาที่โดดเด่นและมุ่งเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้กับเด็ก โดยเน้นการพัฒนาให้เด็กมีความกล้าเสี่ยงและมีความพยายามในการทดลองสิ่งใหม่
2. การจัด ประสบการณ์เชิงรุกขั้น สูง Higher Active Experiences	การจัดประสบการณ์โดยให้เด็กทุกคนสวมบทบาท “นักคิดเชิงรุกขั้นสูง” ที่เกิดการเรียนรู้ผ่านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิด ตามความสนใจโดยการสืบสอบ ลงมือทำ ลองผิดลองถูก ค้นพบและสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง
3. การสร้าง สภาพแวดล้อมสำหรับ เด็กช่างคิด Nurture CHANGE KID's Environment	การบริหารสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน สภาพแวดล้อมทางสังคม สื่อการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์แบบเด็กช่างคิดและเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 3 นวัตกรรมย่อย ได้แก่ 3.1 ห้องเรียนสร้างสรรค์ (Creative Classroom Lab) หมายถึง การสร้างสรรค์สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนที่ส่งเสริมการจัดประสบการณ์แบบเด็กช่างคิด และสนับสนุนการพัฒนานักคิดสร้างสรรค์อย่างรอบด้าน โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมการมีจินตนาการ มีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ และความคล่องแคล่วว่องไวของเด็ก 3.2 ชุดเครื่องมือสร้างสรรค์ (Creative Toolkits) หมายถึง การจัดการสื่อที่ส่งเสริมการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิด เพื่อเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะช่างสำรวจ การสื่อสารและการแสดงออก มีความพยายาม และการทำงานร่วมกับผู้อื่น 3.3 ดินแดนสร้างสรรค์ (Creative Land) หมายถึง การจัดการพื้นที่นอกห้องเรียนทั้งหมดให้เป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้ของเด็ก เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักคิดสร้างสรรค์อย่างมีความหมายโดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะการกล้าซักถามข้อสงสัยของเด็ก

4. การประเมินเส้นทาง การเติบโตของเด็กช่าง คิด (Growing CHANGE KID's Journey Evaluation)	การบริหารกระบวนการประเมินพัฒนาการนักคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนา โดยมุ่ง ประเมินพัฒนาการด้านความกล้าตัดสินใจ
--	---

รายการ	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
	1. ด้านหลักสูตร: นวัตกรรม “หลักสูตรเด็กช่างคิด” (CHANGE KID Curriculum)										
	1.2 จัดทำหลักสูตรเด็กช่างคิด 1) ร่วมกันจัดทำหลักสูตรฯ มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของเด็กเป็นสำคัญ โดยการผลิตผลงานแนวคิดทางการศึกษามาปรับใช้อย่างเหมาะสมที่มีความยืดหยุ่นและปรับใช้ได้กับทุกระดับ 2) จัดทำคู่มือการใช้หลักสูตร เพื่อให้ครูเข้าใจถึงเป้าหมายและนำหลักสูตรเด็กช่างคิดไปปรับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 1.3 ประเมินผลการใช้หลักสูตร 1) พัฒนาระบบการนิเทศและการประเมินหลักสูตรเด็กช่างคิด แบบเปิดใจและเข้มแข็งผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ 2) จัดประชุมผู้ปกครองเพื่อสร้างความเข้าใจถึงเป้าหมาย แนวทางในการพัฒนาเด็ก และสร้างความตระหนักถึงบทบาทในการเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จ เพื่อการพัฒนาเด็กร่วมกัน 3) จัดกิจกรรมเปิดชั้นเรียน (open class) เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางการศึกษาสังเกตการณ์ชั้นเรียนเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา แนวทางการพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพ										
แนวทางการปฏิบัติ	ตัวชี้วัด 1. ร้อยละของความพึงพอใจของเด็ก ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อหลักสูตร 2. ร้อยละของเด็กที่มีอัตลักษณ์ “นักคิดสร้างสรรค์” ผ่านเกณฑ์ระดับดี 3. ผลการประเมินการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรเด็กช่างคิด 4. ร้อยละของครูที่ได้รับการนิเทศ กำกับติดตามการจัดประสบการณ์ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง 5. ร้อยละของผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาหลักสูตร										

รายการ		ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
2. ด้านการจัดประสบการณ์: นวัตกรรม “การจัดประสบการณ์เชิงรุกขั้นสูง” (Higher Active Experiences)												
ลักษณะ	การจัดประสบการณ์โดยให้เด็กทุกคนสวมบทบาท “นักคิดเชิงรุกขั้นสูง” ที่เกิดการเรียนรู้ผ่านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิด ตามความสนใจโดยการสืบสอบ ลงมือทำ ลองผิดลองถูก ค้นพบและสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง											
วัตถุประสงค์	<p>1. เพื่อพัฒนาการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิดที่มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กให้เป็นนักคิดสร้างสรรค์ที่มีประสิทธิภาพ</p> <p>2. เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการออกแบบและจัดทำแผนการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิดร่วมกัน</p> <p>3. เพื่อเพิ่มศักยภาพของครูในการจัดประสบการณ์แบบเด็กช่างคิดและกิจกรรมเด็กช่างคิดอย่างเหมาะสมและหลากหลาย</p> <p>4. เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการจัดประสบการณ์ โดยมุ่งเน้นให้เกิดการเรียนรู้และสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง</p> <p>5. เพื่อส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสทางความคิดและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก</p>											
แนวทางการปฏิบัติ	<p>2.1 วางแผนและออกแบบการทำแผนการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็กช่างคิด</p> <p>1) จัดให้ครูร่วมกันวางแผนออกแบบและจัดทำแผนการจัดประสบการณ์และกิจกรรมฯ โดยผสมผสานแนวคิดการจัดการเรียนรู้อย่างเหมาะสม</p>											

รายการ	ความเหมาะสม	ความเป็นไปได้					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
		5	4	3	2	1	
2. ด้านการจัดประสบการณ์: นวัตกรรม “การจัดประสบการณ์เชิงรุกชั้นสูง” (Higher Active Experiences)							
<p>2) จัดทำแผนการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็กข้างคิดตามกระบวนการ CO – 5 steps</p> <p>3) จัดกิจกรรม “ชั้นเรียนทอล์กโชว์” (Talk Show Class) เพื่อให้ครูนำเสนอวิธีการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็กข้างคิดที่โดดเด่นและเป็นแนวปฏิบัติที่ดีให้กับเพื่อนครู</p> <p>4) จัดกิจกรรม “กระจกสองใจ” (Mind Mirror) เพื่อเปิดโอกาสให้ครูได้สะท้อนผลการใช้แผนฯ แลกเปลี่ยนข้อเสนอแนะ และร่วมกันพัฒนาแผนฯ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น</p> <p>2.2 จัดประสบการณ์แบบเด็กข้างคิด</p> <p>1) ครูจัดประสบการณ์โดยให้เด็กทุกคนสวมบทบาท “นักคิด” เชิงรุกชั้นสูง พร้อมอธิบายความสำคัญและคุณลักษณะของนักคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย</p> <p>2) ครูจัดประสบการณ์ที่กระตุ้นความสนใจและอยากรู้อยากเห็นของเด็ก โดยผสมผสานวิธีการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับความรู้ และมุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของเด็กเป็นสำคัญ</p> <p>2.3 จัดกิจกรรมเด็กข้างคิด</p> <p>1) จัดกิจกรรมผ่านการเล่น ซึ่งประกอบด้วยผ่านกิจกรรมทั้ง 5 โดยเพิ่มมุมเด็กข้างคิดเป็นหนึ่งมุมสำคัญของการเล่นตามมุม</p> <p>2) จัดกิจกรรมนักคิดสร้างสรรค์ประจำวัน โดยให้อิสระทางความคิด ส่งเสริมการกล้าคิด กล้าเสี่ยง มีจินตนาการ กล้าแสดงออก การเป็นผู้นำทางความคิด และการทดลองสิ่งใหม่ เช่น กิจกรรมแต่งนิทานจากภาพ, กิจกรรม Mission Impossible, นักทดลองตัวน้อย เป็นต้น</p>							

รายการ	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
	2. ด้านการจัดประสบการณ์: นวัตกรรม “การจัดประสบการณ์เชิงรุกขั้นสูง” (Higher Active Experiences)										
ตัวชี้วัด	<p>1. ระดับความพึงพอใจของครูต่องิจกรรม “ชั้นเรียนทอล์คโชว์” (Talk Show Class) และกิจกรรม “กระจกส่องใจ” (Mirror Mind)</p> <p>2. ผลการประเมินการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมความเป็นนักคิดสร้างสรรค์</p> <p>3. จำนวนกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณลักษณะนักคิดสร้างสรรค์</p> <p>4. จำนวนเด็กที่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ของโรงเรียน</p>										

รายการ	ความเหมาะสม	ความเป็นไปได้					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
3.2 ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้: นวัตกรรม “ชุดเครื่องมือสร้างสรรค์” (Creative Toolkits)							
	ความยากง่าย และไม่จำกัดอายุ, เหมาะสมกับช่วงวัยและสำคัญกับเด็ก, ยึดหลัก Find Use Return ตามแนวคิด Labeling ของมอเดสซอร์						
ตัวชี้วัด	1. จำนวนสื่อที่นำมาใช้ในการส่งเสริมความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ 2. ระดับการประเมินคุณภาพการใช้สื่อเพื่อการจัดประสบการณ์และการจัดกิจกรรมแบบเด็กช่างคิด						

รายการ	ความเหมาะสม	ความเป็นไปได้					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
3.3 ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้: นวัตกรรม “ดินแดนสร้างสรรค์” (Creative Land)							
ลักษณะ	การจัดการพื้นที่นอกห้องเรียนทั้งหมดให้เป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้ของเด็ก เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักคิดสร้างสรรค์อย่างมีความหมายโดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะการกล้าซักถามข้อสงสัยของเด็ก						
วัตถุประสงค์	1. เพื่อเพิ่มศักยภาพของครูในการบริหารพื้นที่การเรียนรู้นอกห้องเรียนมาสร้างเสริมพัฒนาการความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ โดยมุ่งเน้นการกล้าซักถามข้อสงสัยของเด็ก 2. เพื่อสรรหาแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนที่สอดคล้องกับช่วงวัย ความสนใจที่เหมาะสมและหลากหลายในการเสริมสร้างความเป็นนักคิดสร้างสรรค์						
แนวทางการปฏิบัติ	1) ส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครู และผู้เชี่ยวชาญร่วมกันวิเคราะห์วางแผนการใช้พื้นที่ภายในโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์และพัฒนาความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็ก						

รายการ	ความเหมาะสม										ความเป็นไปได้			ข้อเสนอแนะ						
	5					4					3				2			1		
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3		5	4	3	5	4	3
4. ด้านการประเมินพัฒนาการ: นวัตกรรม “การประเมินเส้นทางเติบโตของเด็กช่างคิด” (Growing CHANGE KID’s Journey Evaluation)																				
ลักษณะ	การบริหารกระบวนการประเมินพัฒนาการนักคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนา โดยมุ่งประเมินพัฒนาการด้านความกล้าตัดสินใจ																			
วัตถุประสงค์	<p>1. เพื่อพัฒนากระบวนการประเมินพัฒนาการนักคิดสร้างสรรค์เป็นรายบุคคล โดยมุ่งประเมินความกล้าตัดสินใจ</p> <p>2. เพื่อจัดทำระบบฐานข้อมูลพื้นฐานและพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคล เพื่อลดรอยต่อของการเรียนรู้และเชื่อมต่อพัฒนาการให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง</p> <p>3. เพื่อส่งเสริมการประเมินพัฒนาการอย่างมีส่วนร่วมโดยเด็ก ครู และผู้ปกครอง ด้วยวิธีการที่หลากหลายตามสภาพจริง</p> <p>4. เพื่อส่งเสริมการนำข้อมูลการประเมินพัฒนาการมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาการจัดประสบการณ์</p>																			
แนวทางการปฏิบัติ	<p>4.1 วางแผนการประเมิน</p> <p>1) กำหนดให้ผู้บริหารและครูร่วมกันกำหนดแนวทางการประเมิน ทั้งระยะสั้นและระยะยาวโดยยึดหลักการประเมินเพื่อการพัฒนาเด็กเป็นรายบุคคล</p> <p>2) กำหนดให้ผู้บริหารและครูร่วมกันออกแบบวิธีการและเครื่องมือการประเมินการพัฒนาการนักคิดสร้างสรรค์ ผ่านกิจกรรมต่างๆ และจัดเก็บข้อมูลในระบอบฐานข้อมูลของโรงเรียน</p> <p>3) จัดให้ผู้บริหารและครูร่วมกันกำหนดตัวชี้วัด พฤติกรรมของเด็กที่สอดคล้องคุณลักษณะ</p>																			

รายการ	ความเหมาะสม										ความเป็นไปได้				ข้อเสนอแนะ								
	5					4					3					2				1			
4. ด้านการประเมินพัฒนาการ: นวัตกรรม “การประเมินเส้นทางชีวิตของเด็กข้างคิด” (Growing CHANGE KID’s Journey Evaluation)																							
	<p>2) จัดทำบันทึกและสรุปพฤติกรรมของระดับพัฒนาการของนักศึกษา เป็นรายบุคคล</p> <p>3) รายงานผลพัฒนาการของนักศึกษา รายบุคคลให้ผู้ปกครองรับทราบเป็นรายสัปดาห์/เดือน/ภาคการศึกษา</p> <p>4) ส่งต่อข้อมูลบันทึกพัฒนาการของนักคิดสร้างสรรค์ควบคู่กับหลักฐานพัฒนาการอื่น ๆ ของเด็กเป็นรายบุคคลให้กับครูประจำชั้นในระดับถัดไป</p>																						
ตัวชี้วัด	<ol style="list-style-type: none"> ร้อยละของเด็กที่มีพัฒนาการนักคิดสร้างสรรค์ที่ดีขึ้น จำนวนครั้งที่มีการปรับปรุงระบบฐานข้อมูลที่เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ จำนวนผู้ปกครองที่เข้าร่วมการประชุมผู้ปกครอง จำนวนงานวิจัยหรือนวัตกรรมทางการศึกษาที่นำมาใช้ในการพัฒนาความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย 																						

ภาคผนวก ง
หนังสือขอเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ที่ อว 64.6(2791.01)/63-0010

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

2 มกราคม 2563

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.วรรณาท รักสกุลไทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วยนางสาวจิตรวรรณ เอกพันธ์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา แซ่มซ้อย และ ศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ชีโนกุล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

กลุ่มภารกิจบริการการศึกษา ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2565-97 ต่อ 6732

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย: 091-9938998 email: jittrawane@gmail.com

2.หนังสือเชิญ สนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อประเมินนวัตกรรมต้นแบบ

ที่ อว 64.6/1085

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

26 พฤษภาคม 2563

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณิตตา ธนเศรษฐกร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ (ต้นแบบ) นวัตกรรม

ด้วยนางสาวจิตรวรรณ เอกพันธ์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา แซ่มซ้อย และ ศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศรีบรรณพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงขอเรียนเชิญท่าน เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในวันพฤหัสบดีที่ 28 พฤษภาคม 2563 เวลา 13.00 – 15.00 น. ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในวันและเวลาดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ชินกุล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

กลุ่มภารกิจบริการการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และวิจัยกิจ ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2565-97 ต่อ 6732

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย: 091-9938998 email: jitrawane@gmail.com

ภาคผนวก จ

หนังสือขอเก็บข้อมูลการวิจัย

- (1) หนังสือขอตกลงใช้เครื่องมือวิจัย
- (2) หนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ที่ อว 64.6(2791.01)/63-0218

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

20 มกราคม 2563

เรื่อง ขอตกลงใช้เครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวรคามินอนุสรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วยนางสาวจิตรวรรณ เอกพันธ์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา แซ่มซ้อย และ ศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ชีโนกุล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

กลุ่มภารกิจบริการการศึกษา ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2565-97 ต่อ 6732

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย: 091-9938998 email: jitrawane@gmail.com

ที่ อว 64.6(2791.04)/63- **0365**คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

3 กุมภาพันธ์ 2563

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วยนางสาวจิตรวรรณ เอกพันธ์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา แซ่มซ้อย และ ศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลวิจัยด้วยแบบสอบถามและแบบประเมิน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อ ประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ชีโนกุล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

กลุ่มภารกิจบริการการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และวิจัยกิจ ฝ่ายวิชาการ
โทร. 0-2218-2565-97 ต่อ 6732
เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย: 091-9938998 email: jittrawane@gmail.com

ที่ อว 64.6(2791.04)/63-0752

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

28 กุมภาพันธ์ 2563

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตพัฒนา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วยนางสาวจิตรวรรณ เอกพันธ์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา แซ่มซ้อย และ ศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลวิจัยด้วยวิธีการสัมภาษณ์ ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานใน รายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อ ประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ชีโนกุล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

กลุ่มภารกิจบริการการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และวิรัชกิจ ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2565-97 ต่อ 6732

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย: 091-9938998 email: jitrawane@gmail.com

ภาคผนวก ฉ

หนังสืออนุมัติการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 2 สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทรศัพท์ 0 2218 3210
ที่ อว 64.2.2 (จว.2)/294/2563 วันที่ 11 มีนาคม 2563
เรื่อง แจ้งผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน

เรียน นางสาวจิตรวรรณ เอกพันธ์

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. ใบรับรองโครงการวิจัย
 2. เอกสารข้อมูลสำหรับกลุ่มตัวอย่าง/ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย
 3. หนังสือยินยอมเข้าร่วมในการวิจัย
 4. แบบประเมิน แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

ตามที่ผู้วิจัยได้เสนอโครงการวิจัยเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน จากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 2 สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้น ในการนี้คณะกรรมการฯ เห็นสมควรให้โครงการวิจัยของท่านได้รับการพิจารณาแบบลดขั้นตอน (Expedited Review) ผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย มีดังนี้

โครงการวิจัยที่ 016/63 เรื่อง นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย (PRIVATE ACADEMIC MANAGEMENT INNOVATION BASED ON CREATIVE THINKER CONCEPT OF EAELY CHILDHOOD) ของ นางสาวจิตรวรรณ เอกพันธ์ ผ่านการพิจารณารับรอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หนึ่งหทัย แร่งผลสัมฤทธิ์)
กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 2
 สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 อาคารจามจุรี 1 ชั้น 1 ห้อง 114 ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330
 โทรศัพท์ : 0 2218 3210-11 E-mail: curec2.ch1@chula.ac.th

COA No. 039/2563

ใบรับรองโครงการวิจัย

โครงการวิจัยที่ 016/63 นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย
 ผู้วิจัยหลัก นางสาวจิตรวรรณ เอกพันธ์

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 2 สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พิจารณาจริยธรรมการวิจัยโดยยึดหลัก ของ Declaration of Helsinki, the Belmont report, CIOMS guidelines และ The international conference on harmonization – Good clinical practice (ICH-GCP) อนุมัติให้ดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าวได้

ลงนาม ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ

(ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ)
 ประธานคณะกรรมการ

ลงนาม นพ. ทรัพย์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หนึ่งทัย แรงผลสัมฤทธิ์)
 กรรมการและเลขานุการ

รูปแบบการพิจารณาทบทวน: แบบลดขั้นตอน

วันที่รับรอง: 11 มีนาคม 2563

วันหมดอายุ: 10 มีนาคม 2564

เอกสารที่คณะกรรมการรับรอง

1. ข้อเสนอโครงการวิจัย
2. ประวัติและผลงานของผู้วิจัย
3. เอกสารข้อมูลสำหรับกลุ่มตัวอย่าง/ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย
4. หนังสือยินยอมเข้าร่วมในการวิจัย
5. แบบประเมิน แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

เลขที่โครงการ.....	016/63
วันที่รับรอง.....	11 มี.ค. 2563
วันหมดอายุ.....	10 มี.ค. 2564

เงื่อนไข

1. ผู้วิจัยรับทราบว่าเป็นการผิดจริยธรรม หากดำเนินการเก็บข้อมูลการวิจัยก่อนได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยฯ
2. หากใบรับรองโครงการวิจัยหมดอายุ การดำเนินการวิจัยต้องยุติ เมื่อต้องการต่ออายุต้องขออนุมัติใหม่ล่วงหน้าไม่ต่ำกว่า 1 เดือน พร้อมส่งรายงานความก้าวหน้าการวิจัย
3. ต้องดำเนินการวิจัยตามที่ระบุไว้ในโครงการวิจัยอย่างเคร่งครัด
4. ใช้เอกสารข้อมูลสำหรับกลุ่มตัวอย่าง/ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย ใบยินยอมของกลุ่มตัวอย่างหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย และเอกสารเชิญเข้าร่วมวิจัย (ถ้ามี) เฉพาะที่ประทับตราคณะกรรมการเท่านั้น
5. หากเกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ร้ายแรงในสถานที่เก็บข้อมูลที่ขออนุมัติจากคณะกรรมการ ต้องรายงานคณะกรรมการภายใน 5 วันทำการ
6. หากมีการเปลี่ยนแปลงการดำเนินการวิจัย ให้ส่งคณะกรรมการพิจารณารับรองก่อนดำเนินการ
7. โครงการวิจัยไม่เกิน 1 ปี ส่งแบบรายงานสิ้นสุดโครงการวิจัย (AF 03-13) และบทคัดย่อผลการวิจัยภายใน 30 วัน เมื่อโครงการวิจัยเสร็จสิ้น สำหรับโครงการวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์ให้ส่งบทคัดย่อผลการวิจัย ภายใน 30 วัน เมื่อโครงการวิจัยเสร็จสิ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักฐานในการปิดโครงการ
8. โครงการวิจัยที่ได้รับการอนุมัติโครงการโดยการพิจารณาทบทวนแบบกรณียกเว้น (Exemption review) ปฏิบัติตามเงื่อนไข ข้อ 1,6 และ 7 เท่านั้น

Office of the Research Ethics Review Committee for Research Involving Human Subjects:
The Second Allied Academic Group in Social Sciences, Humanities and Fine and Applied Arts
Chamchuri 1 Building, Room 114, Phayathai Road, Wang Mai Sub-district,
Pathum Wan District, Bangkok 10330
Telephone number 0 2218 3210-11 E-mail curec2.ch1@chula.ac.th

COA No. 039/2563

Certificate of Research Approval

Research Project Number 016/63 PRIVATE ACADEMIC MANAGEMENT INNOVATION BASED ON CREATIVE THINKER CONCEPT OF EARLY CHILDHOOD

Principal Researcher Miss Jitrawan Ekapun

Office Faculty of Education, Chulalongkorn University

The Research Ethics Review Committee for Research Involving Human Subjects: The Second Allied Academic Group in Social Sciences, Humanities and Fine and Applied Arts at Chulalongkorn University, based on Declaration of Helsinki, the Belmont report, CIOMS guidelines and the Principle of the international conference on harmonization – Good clinical practice (ICH-GCP) has approved the execution of the aforementioned research project.

Signature Theraphan Luangthongkum

(Emeritus Prof. Theraphan Luangthongkum, PhD.)

Chairman

Signature นงหทัย รังปณสมร

(Asst. Prof. Nungthatai Rangponsumrit, PhD.)

Secretary

Research Project Review Categories: Expedited Review

Date of approval: 11 March 2020

Expiry date: 10 March 2021

Documents approved by the Committee

1. The research proposal
2. The researcher CV
3. The information sheets for research participants
4. The informed consent forms
5. The evaluation form, questionnaire and guide questions for interview

Protocol No.....	016/63
Date of Approval.....	11 MAR 2020
Approval Expiry Date.....	10 MAR 2021

Conditions

1. The researcher has acknowledged that it is unethical if he/she collects information for the research before the application for an ethics review has been approved by the Research Ethics Review Committee.
2. If the certificate of the research project expires, the research execution must come to a halt. If the researcher wishes to reapply for approval, he/she has to submit an application for a new certificate at least one month in advance, together with a research progress report.
3. The researcher must conduct the research strictly in accordance with what is specified in the research project.
4. The researcher must **only** use documents that provide information for the research sampling population/participants, their letters of consent and the letters inviting them to take part in the research (if any) **that have been endorsed with the seal of the Committee.**
5. If any seriously untoward incident happens to the place where the research information, which has requested the approval of the Committee, is kept, the researcher must report this to the Committee within five working days.
6. If there is any change in the research procedure, the researcher must submit the change for review by the Committee before he/she can continue with his/her research.
7. For a research project of less than one year the researcher must submit a report of research termination (AF 03-13) and an abstract of the research outcome within thirty days of the research being completed. For a research project which is a thesis, the researcher must submit an abstract of the research outcome within thirty days of the research being completed. This is to be used as evidence of the termination of the project.
8. A research project which has passed the Exemption Review, must observe only the conditions in 1, 6 and 7.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวจิตรวรรณ เอกพันธ์
วัน เดือน ปี เกิด	8 สิงหาคม 2532
สถานที่เกิด	จังหวัดสงขลา
วุฒิการศึกษา	การศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ.) เกียรตินิยมอันดับ 2 สาขาวิชา คณิตศาสตร์ คณะ วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชา การศึกษาคณิตศาสตร์ ภาควิชา หลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่อยู่ปัจจุบัน	149/8 ถนนบ่อทราย อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา 90000
ผลงานตีพิมพ์	"ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์การสอนเชิงบริบทที่มีต่อ ความรู้ทางคณิตศาสตร์ และความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้ทาง คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2" วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทาง การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม - มีนาคม 2559 "การบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็ก ปฐมวัย" วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีที่ 16 ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม - มิถุนายน 2563

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY